ធម្មបទដ្ឋកថាអដ្ឋកថាធម្មបទ

វគ្គទី ៦

ឈ្មោះបណ្ឌិតវគ្គ

វគ្គទី ៧

ឈ្មោះអរហន្តវគ្គ

ប្រែ និងរៀបរៀងដោយ ភិក្ខុ សុវណ្ណថេរោ **លឹម ធន់**

ខេត្តបាត់ដំបង ព.ស ២៥៥០

ធម្មបទដ្ឋកថាអដ្ឋកថាធម្មបទ

វគ្គទី ៦

ឈ្មោះបណ្ឌិតវគ្គ

វគ្គទី ៧

ឈ្មោះអរហន្តវគ្គ

ប្រែ និងរៀបរៀងដោយ ភិក្ខុ សុវណ្ណថេរោ **លឹម ធន់**

ខេត្តបាត់ដំបង ព.ស ២៥៥០

អារម្ភកថា

ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងថា "ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ច័យដើម្បីនាំឲ្យសម្មាទិដ្ឋិកើតឡើង ។ ធម៌ ២ យ៉ាងនោះតើដូចម្តេច ? គឺ បរតោឃោសៈ ១ យោនិសោមនសិការៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ២ យ៉ាងនេះ ជាបច្ច័យដើម្បីនាំឲ្យសម្មាទិដ្ឋិកើតឡើង" ។

(ចាកគម្ពីរព្រះត្រៃបិដកលេខ ៤០ ទំព័រ ១៩៧)

សម្មាទិដ្ឋិសំខាន់យ៉ាងណាសម្រាប់ជីវិត ពុទ្ធបរិសទ្យក៏គួរតែជ្រាបហើយ ។ នៅក្នុងជីវិតសត្វលោកយើងនេះ មិនមានអ្វីដែលសំខាន់ជាងសម្មាទិដ្ឋិទៀតឡើយ ។ សម្មាទិដ្ឋិអង្គធម៌ គឺបញ្ញា អធិប្បាយថា យល់ត្រូវ ព្រោះដឹងច្បាស់នូវអ្វីៗ តាមសេចក្តីពិត ។ កាលណាបើមានការយល់ត្រូវហើយ បញ្ហាក៏ត្រូវបញ្ចប់ដែរ ។ យល់ព្រម សុខចិត្ត ស្ងប់ត្រជាក់ សុទ្ធតែបានសម្រេចពីការយល់ត្រូវទាំងអស់ ។

បច្ច័យសំខាន់របស់សម្មាទិដ្ឋិ គឺយោនិសោមនសិការៈ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ត្រូវអាស្រ័យបរតោឃោសៈ គឺពាក្យឃោសនាអំពីអ្នកដទៃផងដែរ ទាំងដែលចាំបាច់ត្រូវអាស្រ័យអ្នកដែលឃោសនានោះ ជាមនុស្សល្អទៀតផង យ៉ាងនេះ ទើបអាចជាឧបការៈ

ជួយដល់យោនិសោមនសិការៈទៅបាន ។

បរតោឃោសៈមានឥទ្ធិពលណាស់ អាចធ្វើឲ្យមនុស្សដ៏ច្រើនយល់ខុសបានងាយៗ ព្រោះហេតុមកអំពីខ្វះយោនិសោមនសិការៈហ្នឹងឯង ទាំងដែលបរតោឃោសៈនោះ មិនបានជ្រោមជ្រែងដល់យោនិ-សោមនសិការៈផង ព្រោះហេតុនោះ ទើបត្រូវមាននូវកល្យាណមិត្តដើម្បីបាននូវបរតោឃោសៈដែលល្អៗ ។

នៅក្នុងសៀវភៅនេះ មានបរតោឃោសៈល្អៗ ព្រោះជាព្រះពុទ្ធដីកា និងការអធិប្បាយព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយព្រមទាំងមានប្រវត្តិរឿងរ៉ាវ ដែលជាហេតុឲ្យព្រះអង្គសម្ដែងនូវព្រះ-គាថានីមួយៗ ទៀតផង ។

សូមព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ ព្រមទាំងពុទ្ធបរិស័ទគ្រប់រូបព្យាយាមក្នុងការអានសៀវភៅនេះ ប្រកបដោយសមាធិក្នុងការពិចា-រណាសេចក្ដីផ្សេងៗ ។ សូមឲ្យជីវិតនៃព្រះករុណាគ្រប់ព្រះអង្គ និងពុទ្ធបរិស័ទគ្រប់រូប ប្រៀបបីដូចជាអរុណពណ៌មាស ពោលគឺជីវិតបរិបូណ៌ទៅដោយយោនិសោមនសិការៈ ។

សៀវភៅនេះជាអដ្ឋកថាធម្មបទ បណ្ឌិតវគ្គ វគ្គទី ៦

ខ្ញុំព្រះករុណា អាត្មាភាព

ភិក្ខុ សុវណ្ណថេរោ **លឹម ឆន់**

ឧទ្ទិសកថា

កិច្ចជាបុណ្យធម្មទាននេះ ខ្ញុំព្រះករុណាសូមឧទ្ទិសចំពោះ បុព្វ-ការីជនទាំងឡាយ មានមាតាបិតា ជីដូនជីតា គ្រូឧបជ្ឈាយាចារ្យ និងសូមជូនពុទ្ធបរិសទ្យទាំងអស់ ទាំងក្នុងប្រទេស ដែលមានលោកគ្រូអគ្គបណ្ឌិត ប៊ុត សាវង្ស ជាប្រធាន ព្រមទាំងពុទ្ធបរិសទ្យទាំងអស់ដែលនៅក្រៅប្រទេស និងសូមឧទ្ទិសដល់ពពួកសព្វសត្វទាំងអស់ ដែលមានចិត្តចេតនាអាចអនុមោទនាបាន សូមបុព្វការីដែលបានរៀបរាប់មកនេះ អនុមោទនានូវការងារជាកុសល ដែលកើតឡើងក្នុងសន្ដានចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះករុណា និងសព្រហ្មចារីដែលចូលរួមក្នុងការងារនេះទាំងអស់ សូមអនុមោទនាបុណ្យធម្មទាន **សូមអនុមោទនា / សូមអនុមោទនា /** កាលបានអនុមោទនាហើយ សូមឲ្យបាននូវអាយុសម្បត្តិ វណ្ណសម្បត្តិ ពលសម្បត្តិ សុខសម្បត្តិ និងមនុស្សសម្បត្តិ ទេវតាសម្បត្តិ និងអតិធម្មសារសម្បត្តិ គឺព្រះនិព្វាន កុំបីឃ្លៀតឡើយ ។l៙

******** ********

ព្រះ ពុទ្ធ សាសនា មាន អង្គ ៩

ព្រះពុទ្ធវចនៈ គឺព្រះធម្មវិន័យ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង ប្រកបដោយអង្គ ៩ គឺ ៖

សុត្តៈ គឺព្រះសូត្រទាំងឡាយ មាន មង្គលសូត្រ ជាដើម រួមទាំងព្រះវិន័យបិដក និងនិទ្ទេស ។

គេយ្យៈ គឺព្រះសូត្រដែលប្រកបដោយគាថាទាំងអស់ ។

វេយ្យាករណៈ គឺព្រះអភិធម្មបិដក មានព្រះសូត្រដែលមិនមានគាថាលាយ និងព្រះពុទ្ធវចនៈដែលមិនចាត់ចូលក្នុងអង្គ ៨ ។

គាថា គឺព្រះធម្មបទ ថេរគាថា ថេរីគាថា និងគាថាសុទ្ធៗ ដែលមិនឈ្មោះថា សូត្រ ក្នុងសុត្តនិបាត ។

ឧទាន គឺព្រះសូត្រ ៨២ សូត្រ ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់បន្លឺដោយសោមនស្សញ្ញាណ ។

ឥតិវុត្តកៈ គឺព្រះសូត្រ ១១០ សូត្រ ដែលផ្តើមដោយពាក្យថា **វុត្តំ ហេតំ** (សេចក្តីនេះសមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកហើយ) ។

ជាតក គឺរឿងអតីតជាតិ របស់ព្រះមានព្រះភាគ និងសាវក

មានអបណ្ណជាតក ជាដើម រួម ៥៥០ ជាតក ។

អព្ភូតធម៌ គឺព្រះសូត្រដែលប្រកបដោយអច្ឆរិយអព្ភូតធម៌ (ធម៌ដ៏ក្រៃលែងដោយគុណវិសេសដ៏គួរអស្ចារ្យ) ។

វេទល្ល: គឺព្រះសូត្រដែលសួរហើយៗ បានការត្រាស់ដឹង និងសេចក្ដីត្រេកអរក្រៃលែងឡើងៗ មាន ចូឡវេទល្លសូត្រ ជាដើម ៕

******** ✽ ********

សារបណ្ណ

ព្រះសុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយគាថាធម្មបទ

គាថាធម្មបទ បណ្ឌិតវគ្គ វគ្គទី ៦ មាន ១១ រឿង

ល.រ		ទំព័រ
១	រឿងព្រះរាធត្ថេរ	១៤
២	រឿងភិក្ខុអស្សជិនិងបុនព្វសុកៈ	២៥
៣	រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះឆន្នៈ	៣០
៤	រឿងព្រះមហាកប្បិន	៣៤
៥	រឿងបណ្ឌិតសាមណេរ	៦៨
៦	រឿងព្រះលកុណ្ឌកភទ្ទិយត្ថេរ	១១៤
៧	រឿងមាតារបស់នាងកាណា	១១៧
៨	រឿងភិក្ខុ ៥០០ រូប	១២៨
៩	រឿងព្រះធម្មិកត្ថេរ	១៣៦
១០	រឿងការស្តាប់ធម៌	១៤១
១១	រឿងភិក្ខុអាគន្តុកៈ	១៤៥

គាថាធម្មបទ អរហន្តវគ្គ វគ្គទី ៧ មាន ១១ រឿង

១	រឿងពេទ្យឈ្មោះជីវក	១៥៥
២	រឿងព្រះមហាកស្សបៈ	១៦២

៣	រឿងពេឡដ្ឋសីសត្ថេរ	១៧១
៤	រឿងព្រះអនុរុទ្ធត្ថេរ	១៧៦
៥	រឿងព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ	១៨២
៦	រឿងព្រះសារីបុត្តត្ថេរ	១៨៧
៧	រឿងព្រះតិស្សៈអ្នកក្រុងកោសម្ពី	១៩៦
៨	រឿងព្រះសារីបុត្ថេរ	២០៦
៩	រឿងព្រះខទិរវនិយរេវតត្ថេរ	២១១
១០	រឿងស្ត្រីម្នាក់	២៣៦

****

គាថាធម្មបទ បណ្ឌិតវគ្គ វគ្គទី ៦

១ និធីនំវ បវត្តារំ យំ បស្សេ វជ្ជទស្សិនំ
និគ្គយ្ហវាទឹ មេធាវឹ តាទិសំ បណ្ឌិតំ ភជេ
តាទិសំ ភជមានស្ស សេយ្យោ ហោតិ ន បាបិយោ ។

បុគ្គលគួរឃើញនូវអ្នកប្រាជ្ញណា ដែលជាអ្នកពោលសង្កត់សង្កិន ចង្អុលប្រាប់ទោស ថាដូចជាបុគ្គលអ្នកប្រាប់កំណប់ទ្រព្យឲ្យ ដូច្នោះ គួរគប់អ្នកប្រាជ្ញបែបនោះ (ព្រោះថា) កាលបុគ្គលគប់អ្នកប្រាជ្ញបែបនោះហើយ រមែងមានសេចក្តីគាប់ប្រសើរ ឥតមានទោសដ៏លាមកឡើយ ។

២ ឱវទេយ្យានុសាសេយ្យ អសព្ភា ច និវារយេ
សតំ ហិ សោ បិយោ ហោតិ អសតំ ហោតិ អប្បិយោ។

បណ្ឌិតគួរទូន្មានប្រៀនប្រដៅ គួរហាមឃាត់នូវជនទាំងឡាយចាកអំពើអសប្បុរស បណ្ឌិតនោះ រមែងជាទីស្រឡាញ់របស់សប្បុរសតែម្យ៉ាង មិនជាទីស្រឡាញ់នៃអសប្បុរសឡើយ ។

៣ ន ភជេ បាបកេ មិត្តេ ន ភជេ បុរិសាធមេ
ភជេថ មិត្តេ កល្យាណេ ភជេថ បុរិសុត្តមេ ។

បុគ្គលមិនគួរគប់មិត្តអាក្រក់ មិនគួរគប់បុរសថោកទាប គួរគប់តែមិត្តដែលល្អ គួរគប់តែបុរសជាន់ខ្ពស់ ។

៤ ធម្មប្បីតិ សុខំ សេតិ វិប្បសន្នេន ចេតសា
អរិយប្បវេទិតេ ធម្មេ សទា រមតិ បណ្ឌិតោ ។

បណ្ឌិតដែលមានសេចក្តីឆ្អែតក្នុងធម៌ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ រមែងដេកជាសុខ រមែងត្រេកអរ ក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈ ប្រកាសទុកហើយ គ្រប់ពេល ។

៥ ឧទកញ្ហិ នយន្តិ នេត្តិកា
ឧសុការា នមយន្តិ តេជនំ
ទារុំ នមយន្តិ តច្ឆកា
អត្តានំ ទមយន្តិ បណ្ឌិតា ។

ធម្មតាអ្នកបង្ហូរទឹក តែងបង្ហូរទឹកទៅ អ្នកធ្វើព្រួញ តែងពត់ព្រួញ (ឲ្យត្រង់) អ្នកចាំងឈើ តែងចាំងឈើ ឯបណ្ឌិតទាំងឡាយតែងទូន្មានខ្លួន (ដូច្នោះដែរ) ។

៦ សេលោ យថា ឯកឃនោ វាតេន ន សមីរតិ
ឯវំ និន្ទាបសំសាសុ ន សម្មិញ្ជន្តិ បណ្ឌិតា ។

ភ្នំថ្មតាន់ មិនរំភើបព្រោះខ្យល់ ដូចម្តេចមិញ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ក៏មិនរំភើបព្រោះពាក្យតិះដៀល និងពាក្យសរសើរ (ជាដើម) ដូច្នេះឯង ។

៧ យថាបិ រហទោ គម្ភីរោ វិប្បសន្នោ អនាវិលោ
ឯវំ ធម្មានិ សុត្វាន វិប្បសីទន្តិ បណ្ឌិតា ។

អន្លង់ទឹកដែលជ្រៅ រមែងថ្លាមិនល្អក់យ៉ាងណា បណ្ឌិត ទាំងឡាយ បើបានស្តាប់ធម៌ទេសនាហើយ រមែងជ្រះថ្លា ស៊ប់សួន យ៉ាងនោះ ។

៨ សព្វត្ថ វេ សប្បុរិសា វជន្តិ
ន កាមកាមា លបយន្តិ សន្តោ
សុខេន ផុដ្ឋា អថ វា ទុខេន
ន ឧច្ចាវចំ បណ្ឌិតា ទស្សយន្តិ ។

ពួកសប្បុរស តែងលះ (ឆន្ទរាគៈ) ក្នុងធម៌ទាំងពួង ពួក លោកអ្នកស្ងប់ រមែងមិនរអែរអូរ ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុង កាម ពួកបណ្ឌិតបើសេចក្តីសុខ ឬទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងមិនសំដែងអាការឡើងចុះឡើយ ។

៩ ន អត្តហេតុ ន បរស្ស ហេតុ
ន បុត្តមិច្ឆេ ន ធនំ ន រដ្ឋំ
ន ឥច្ឆេយ្យ អធម្មេន សមិទ្ធិមត្តនោ
ស សីលវា បញ្ញវា ធម្មិកោ សិយា ។

បណ្ឌិតមិនគួរធ្វើអាក្រក់ ព្រោះហេតុនៃខ្លួន មិនគួរធ្វើអា- ក្រក់ ព្រោះហេតុនៃអ្នកដទៃ មិនគួរប្រាថ្នាកូន មិនគួរប្រាថ្នា ទ្រព្យ មិនគួរប្រាថ្នារដ្ឋ មិនគួរប្រាថ្នាសិទ្ធិ ដើម្បីខ្លួន ដោយ ហេតុមិនមែនជាធម៌ឡើយ លោកគួរជាអ្នកមានសីល មាន

ប្រាជ្ញាប្រកបដោយធម៌ ។

១០ អប្បកា តេ មនុស្សេសុ យេ ជនា បារគាមិនោ
អថាយំ ឥតរា បជា តីរមេវានុធាវតិ ។
យេ ច ខោ សម្មទក្ខាតេ ធម្មេ ធម្មានុវត្តិនោ
តេ ជនា បារមេស្សន្តិ មច្ចុធេយ្យំ សុទុត្តរំ ។

បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា ដែលឆ្លងដល់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ពួកជននោះ មានប្រមាណតិច ចំណែកពួកសត្វក្រៅនេះ រមែងស្ទុះទៅកាន់ត្រើយ (គឺសក្កាយទិដ្ឋិ) ។ ជនទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់សំដែងទុកហើយដោយប្រពៃ ជនទាំងនោះនឹងឆ្លងនូវលំនៅនៃមច្ចុ ដែលមិនងាយឆ្លងបាន ហើយដល់នូវព្រះនិព្វាន ។

១១ កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ សុក្កំ ភាវេថ បណ្ឌិតោ
ឱកា អនោកមាគម្ម វិវេកេ យត្ថ ទូរមំ
តត្រាភិរតិមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អកិញ្ចនោ
បរិយោទបេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្លេសេហិ បណ្ឌិតោ ។
យេសំ សម្ពោធិយង្គេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ
អាទានប្បដិនិស្សគ្គេ អនុបាទាយ យេ រតា
ខីណាសវា ជុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិនិព្វុតា ។

បណ្ឌិតគួរលះបង់ធម៌ខ្មៅចេញ ញ៉ាំងធម៌សឲ្យចំរើនឡើង (ដោយវិធី) ចេញចាកអាល័យ គឺកាមគុណ ហើយឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ជាធម្មជាតមិនមានអាល័យ គប្បីលះបង់កាមទាំងឡាយចេញ ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវសេចក្ដីត្រេកអរ ក្នុងវិវេកដែលពួកសត្វត្រេកអរបានដោយក្រនោះ បណ្ឌិតគួរញ៉ាំងខ្លួនឲ្យផូរផង់ ចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ។

ចិត្តដែលបណ្ឌិតទាំងឡាយណា បានអប់រំល្អហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ឬបណ្ឌិតទាំងឡាយណា មិនប្រកាន់មាំ ត្រេកអរតែក្នុងការលះនូវសេចក្ដីប្រកាន់មាំ បណ្ឌិតទាំងឡាយនោះៗ រមែងជាអ្នកអស់អាសវៈ មានសេចក្ដីរុងរឿង បរិនិព្វាន ក្នុងលោក ។

(បណ្ឌិតវគ្គ វគ្គទី ៦ ចប់)

****

៦ បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា

១ រឿងព្រះរាធត្ថេរ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះរាធៈត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **“និធីនំវ បវត្តារំ”** មានបទដូច្នេះជាដើម ។

រាធព្រាហ្មណ៍ស្គាំងស្គមព្រោះមិនបានបួស

បានឮថា ព្រះរាធៈនោះ កាលនៅជាគ្រហស្ថ ជាទុគ្គតព្រាហ្មណ៍ (ព្រាហ្មណ៍ទីទ័លក្រ) នៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។

រាធព្រាហ្មណ៍គិតថា យើងនឹងចិញ្ចឹមជីវិតក្នុងសំណាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ដូច្នេះហើយ ទៅកាន់វិហារជម្រះស្មៅ បោសប្រាស់បរិវេណ ប្រគេនវត្ថុទាំងឡាយ មានទឹកសម្រាប់លុបមុខជាដើមដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដែលនៅក្នុងវិហារនោះ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយ បានសង្គ្រោះគាត់ដោយបាយទឹកនំចំណី, ប៉ុន្តែ មិនឲ្យគាត់បួស ។

រាធព្រាហ្មណ៍កាលមិនបានបួស ក៏ស្គាំងស្គម ស្មេកស្មាំង ។

រាធព្រាហ្មណ៍មានឧបនិស្ស័យជាព្រះអរហត្ត

ថ្ងៃមួយ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ប្រមើលមើលនូវសត្វលោកក្នុងវេលាជិតភ្លឺ ឃើញព្រាហ្មណ៍នោះហើយ ទ្រង់ពិចារណាថា គុណជាតអ្វីហ្ន៎ នឹងមាន, ដូច្នេះហើយ ទ្រង់ជ្រាបថា រាធព្រាហ្មណ៍នឹងបានជាព្រះអរហន្ត ។ ក្នុងវេលារសៀល ទ្រង់មានអាការហាក់ដូចជាស្តេចត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិកក្នុងវិហារ ស្តេចយាងទៅកាន់សំណាក់របស់រាធព្រាហ្មណ៍ ហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកធ្វើអ្វី ?

រាធព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គធ្វើនូវវត្តតូច និងវត្តធំចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយ ។

ព្រះសាស្តា. ម្នាលរាធព្រាហ្មណ៍ អ្នកបានទទួលការសង្គ្រោះអំពីសំណាក់នៃភិក្ខុទាំងនោះដែរឬទេ ?

ព្រាហ្មណ៍. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានត្រឹមតែអាហារប៉ុណ្ណោះ ខ្ញុំព្រះអង្គចង់បួស តែភិក្ខុទាំងនេះមិនព្រមឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គបួស ។

ព្រះសារីបុត្រជាកតញ្ញូកតវេទីបុគ្គល

ព្រោះអាស្រ័យរឿងនោះ ព្រះសាស្ដា ក៏ទ្រង់ត្រាស់ឲ្យភិក្ខុសង្ឃប្រជុំគ្នា ហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានភិក្ខុរូបណារឭកនូវគុណ របស់ព្រាហ្មណ៍នេះបានដែរឬទេ ។

ព្រះសារីបុត្តត្ថេរក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គរឭកបាន,កាលខ្ញុំព្រះអង្គនិមន្តបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ព្រាហ្មណ៍នេះ បានប្រើគេឲ្យប្រគេនបាយមួយវែក ដែលគេនាំមកដើម្បីខ្លួនដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

កាលព្រះសាស្ដាត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ កាលដែលអ្នកដោះព្រាហ្មណ៍អ្នកមានឧបការៈ ដែលបានធ្វើទុកហើយយ៉ាងនេះ ឲ្យរួចផុតចាកទុក្ខមិនសមគួរទេឬ ?

ព្រះសារីបុត្រក្រាបទូលថា ប្រពៃហើយ ព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះ

អង្គុទីងបំបួសគាត់ ទើបញ៉ាំងព្រាហ្មណ៍នោះឲ្យបានបួស ។

ព្រាហ្មណ៍បួសហើយជាមនុស្សប្រដៅងាយ

អាសនៈទីបំផុតនៃអាសនៈក្នុងរោងភត្ត ជាអាសនៈរបស់លោក, ដូច្នេះហើយ ធ្វើឲ្យលោកលំបាកដោយអាហារវត្ថុ មានយាគូ និងភត្តជាដើម ។

ព្រះថេរៈ នាំរាធភិក្ខុចៀសចេញទៅកាន់ទីចារិក ទូន្មានប្រៀនប្រដៅរាធភិក្ខុរឿយៗ ថា (អំពើនេះ អ្នកមិនគួរធ្វើ អំពើនេះអ្នកគួរធ្វើ) ជាដើម ។

រាធភិក្ខុបានជាអ្នកប្រដៅងាយ មានប្រក្រតីទទួលយកឱវាទដោយគោរព ព្រោះដូច្នោះ កាលលោកបដិបត្តិតាមឱវាទដែលព្រះថេរៈឲ្យហើយ អស់រយៈកាល ២-៣ ថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត ។ ព្រះថេរៈ នាំរាធភិក្ខុទៅកាន់សំណាក់ព្រះសាស្តា ថ្វាយបង្គំហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ។

គ្រានោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ធ្វើបដិសណ្ឋារៈចំពោះព្រះ-ថេរៈហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលសារីបុត្រ អន្តេវាសិករបស់អ្នក

ជាអ្នកប្រដៅងាយឬ ?

ព្រះថេរ:. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន យ៉ាងនោះពិតមែនហើយ, រាធភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅងាយក្រៃលែងណាស់ គ្រប់ពេលដែលខ្ញុំព្រះអង្គទូន្មានប្រៀនប្រដៅ មិនដែលក្រោធខឹងឡើយ ។

ព្រះសាស្តា. ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកកាលបានសទ្ធិវិហារិកបែបនេះ នឹងអាចទទួលបានប៉ុន្មានអង្គ ?

ព្រះថេរ:. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គអាចទទួលបានសូម្បីច្រើន ។

ពួកភិក្ខុសរសើរព្រះសារីបុត្រ និង ព្រះរាធ:

ថ្ងៃមួយ ពួកភិក្ខុសន្ទនាគ្នាក្នុងធម្មសភាថា ព្រះសារីបុត្រជាកតញ្ញូកតវេទីបុគ្គល រឭកដល់ឧបការគុណត្រឹមតែបាយមួយវែក ញ៉ាំងទុគ៌តព្រាហ្មណ៍ឲ្យបានបួស, សូម្បីរាធត្ថេរក៏ជាអ្នកអត់ធន់ចំពោះឱវាទ លោកអ្នកដ៏សមគួរដល់ការឲ្យឱវាទដែរ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់សម្តែងអលីនចិត្តជាតក

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវកថារបស់ភិក្ខុទាំងនោះ

ហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មិនមែនតែឥឡូវនេះប៉ុណ្ណោះទេ, សូម្បីក្នុងកាលមុន ព្រះសារីបុត្រក៏ជាកតញ្ញូកតវេទីបុគ្គលដែរ ដូច្នេះហើយ ដើម្បីនឹងប្រកាសសេចក្ដីនោះឲ្យជាក់ច្បាស់ ទើបត្រាស់អលីនចិត្តជាតកទុកក្នុងទុកនិបាតឲ្យពិស្ដារថា ៖

សេនាដ៏ច្រើន មានចិត្តរីករាយ ព្រោះអាស្រ័យនូវអលីនចិត្តរាជកុមារ បានញុំាងដំរីឲ្យចាប់យកព្រះបាទកោសលទាំងរស់ ដែលមិនត្រេកអរនឹងរាជសម្បត្តិរបស់ខ្លួនយ៉ាងណាមិញ ។ ភិក្ខុអ្នកបរិបូណ៌ដោយនិស្ស័យ មានសេចក្ដីព្យាយាមប្រារព្ធហើយ កាលចម្រើននូវកុសលធម៌ ដើម្បីសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈគប្បីដល់នូវការអស់ទៅ នៃសំយោជនៈទាំងពួងដោយលំដាប់ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

បានឮថា ដំរីដែលត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង ដឹងនូវឧបការៈដែលពួកជាងឈើធ្វើហើយដល់ខ្លួន គឺធ្វើជើងឲ្យជារោគហើយ ឲ្យកូនដំរីសតូច ដែលមានអវយវៈសសុទ្ធក្នុងកាលនោះ បាន

មកជាព្រះសារីបុត្ត ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

ភិក្ខុគួរជាអ្នកប្រដៅងាយដូចព្រះរាធៈ

ព្រះសាស្តា លុះទ្រង់ត្រាស់ជាតកប្រារព្ធចំពោះព្រះថេរៈយ៉ាងនោះហើយ ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះរាធត្ថេរ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាភិក្ខុ គួរតែធ្វើខ្លួនឲ្យគេប្រដៅបានងាយដូចរាធៈ, សូម្បីអាចារ្យចង្អុលប្រាប់នូវទោស ហើយទូន្មានប្រៀនប្រដៅមិនគប្បីខឹង មួយវិញទៀត គប្បីឃើញបុគ្គលអ្នកឲ្យឱវាទ ថាដូចជាអ្នកប្រាប់នូវកំណប់ទ្រព្យឲ្យដូច្នោះ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីនឹងសម្តែងធមà បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

១ និធីនំវ បវត្តារំ យំ បស្សេ វជ្ជទស្សិនំ
និគ្គយ្ហវាទី មេធាវី តាទិសំ បណ្ឌិតំ ភជេ
តាទិសំ ភជមានស្ស សេយ្យោ ហោតិ ន បាបិយោ ។

បុគ្គលគួរឃើញនូវអ្នកប្រាជ្ញណា ដែលជាអ្នក
ពោលសង្កត់សង្កិន ចង្អុលប្រាប់ទោស ថាដូចជា

បុគ្គលអ្នកប្រាប់កំណាប់ទ្រព្យឲ្យ ដូច្នោះ គួរគប់
អ្នកប្រាជ្ញបែបនោះ (ព្រោះថា) កាលបុគ្គលគប់
អ្នកប្រាជ្ញបែបនោះហើយ រមែងមានសេចក្តីគាប់
ប្រសើរ ឥតមានទោសដ៏លាមកឡើយ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **និធីនំ** បានដល់ ថ្នាំងនៃកំណាប់ទ្រព្យ ដែលពេញដោយមាសប្រាក់ជាដើម ដែលគេកប់ទុកក្នុងទីនោះៗ ។

បទថា **បវត្តារំ** គឺដូចជាអ្នកធ្វើនូវសេចក្តីអនុគ្រោះចំពោះមនុស្សទុគ៌តដែលរស់នៅដោយលំបាក ហើយបបួលថា អ្នកចូរ មក យើងនឹងប្រាប់ឧបាយដែលជាគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ស្រួលដល់ឯង ដូច្នេះហើយនាំទៅកាន់ទីតាំងនៃកំណាប់ទ្រព្យ ហើយលាតដៃចេញចង្អុលប្រាប់ថា អ្នកចូរកាន់យកទ្រព្យនេះចិញ្ចឹមជីវិតតាមសប្បាយចុះ ។

វិនិច្ឆ័យក្នុងបទថា **វជ្ជទស្សិនំ** ភិក្ខុអ្នកចង្អុលប្រាប់ទោស

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះរាធត្ថេរ

មាន ២ ពួក គឺភិក្ខុអ្នកស្វែងរកទោស ដោយគិតដូច្នេះថា យើងនឹងផ្ចាញ់ផ្ចាល់ភិក្ខុនោះដោយកម្មដែលមិនសមគួរ ឬដោយការភ្លាំងភ្លាត់កណ្ដាលជំនុំសង្ឃ ១ ពួក, ភិក្ខុអ្នកតាំងនៅដោយការៈរបស់ខ្លួន ជាអ្នកឃ្លាំចាំមើលទោសនោះៗ ដើម្បីប្រយោជន៍ឲ្យដឹងនូវហេតុដែលមិនទាន់ដឹង ដើម្បីត្រូវការឲ្យកាន់យកនូវហេតុដែលដឹងហើយ ព្រោះជាអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្ដីចម្រើននៃគុណ មានសីលគុណជាដើមដល់បុគ្គលនោះៗ ១ ពួក, ភិក្ខុចំពូកក្រោយនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រាថ្នាយកក្នុងបទថា **វជ្ជទស្សិនំ** នេះ ។

មនុស្សទុគ៌តត្រូវអ្នកដទៃគំរាមក្ដី វាយក្ដី ហើយចង្អុលប្រាប់កំណប់ទ្រព្យថា ឯងចូរកាន់យកកំណប់ទ្រព្យនេះចុះ រមែងមិនញុំាងសេចក្ដីក្រោធឲ្យកើតឡើង មានតែសេចក្ដីត្រេកអររីករាយប៉ុណ្ណោះ យ៉ាងណា កាលបុគ្គលបែបនោះ ឃើញមារយាទមិនសមគួរក្ដី ការភ្លាំងភ្លាត់ក្ដី ហើយប្រាប់ អ្នកទទួលនូវការ

ប្រាប់នោះ មិនគួរញ៉ាំងសេចក្ដីក្រោធឲ្យកើតឡើងដល់អ្នកប្រាប់នោះឡើយ គួរតែជាអ្នកត្រេកអរ តែម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ ដូច្នោះដែរ,

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

គប្បីបវារណាថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន កម្មដ៏ធំនេះ ដែលអ្នកតាំងនៅក្នុងឋានៈជាអាចារ្យ និងឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្ញុំ ហើយទូន្មានប្រៀនប្រដៅខ្ញុំ, ខ្ញុំត្រេកអរខ្លាំងណាស់ តទៅអ្នកគប្បីទូន្មានខ្ញុំទៀត ។

បទថា **និគ្គយ្ហវាទី** សេចក្ដីថា ក៏អាចារ្យពួកខ្លះឃើញមារយាទដែលមិនសមគួរ ឬការភ្លាំងភ្លាត់របស់ពួកសិស្ស មានសទ្ធិវិហារិកជាដើមហើយមិននិយាយ ព្រោះខ្លាចថា សិស្សនេះបម្រើយើងដោយកិច្ចវត្ត មានឲ្យទឹកខ្ពុរព្រះឱស្ឋជាដើមដល់យើងដោយគោរព, ប្រសិនបើយើងស្ដីបន្ទោសលោកៗ នឹងមិនបម្រើយើងតទៅទៀត, ការសាបសូន្យនឹងមានដល់យើងដោយអាការយ៉ាងនេះ ដូច្នេះហើយ មិនពោលសង្កត់សង្កិនទេ, បុគ្គលនោះឈ្មោះថា អ្នករោយនូវទោស ដែលដូចជាសម្រាមក្នុងសាសនានេះ ។

ចំណែកបុគ្គលណា កាលឃើញទោសបែបនោះហើយ គំរាម បណ្តេញ ដាក់ទណ្ឌកម្ម នាំចេញចាកវិហារតាមសមគួរ

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះរាធត្ថេរ

ដល់ទោស ឲ្យសិក្សា, បុគ្គលបែបនេះ ឈ្មោះថា អ្នកមានប្រ-ក្រតី ពោលពាក្យសង្កត់សង្កិន តួយ៉ាងដូចជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ សមដូចពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ទុកថា ម្នាលអានន្ទ តថាគតនឹងសង្កត់សង្កិន ម្នាលអានន្ទ តថាគតនឹងសរសើរ បុគ្គលណាជាសារៈ បុគ្គលនោះនឹងតាំងនៅបាន ។

បទថា **មេធាវី** គឺអ្នកប្រកបដោយបញ្ញាដ៏រុងរឿងក្នុងធមà ។

បទថា **តាទិសំ** ជាដើម សេចក្តីថា បុគ្គលគប្បីគប់ គឺ គប្បីចូលទៅអង្គុយជិតបណ្ឌិតបែបនោះ, ព្រោះកាលអន្តេវាសិក គប់អាចារ្យដូច្នោះ គុណដ៏ប្រសើរវិសេសរមែងមាន ទោសដ៏លាមករមែងមិនមាន គឺមានតែសេចក្តីចម្រើនម្យ៉ាងប៉ុណ្ណោះ សេចក្តីសាបសូន្យមិនមានឡើយ ។

ក្នុងទីបំផុតនៃទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។៚

(រឿងព្រះរាធត្ថេរ ចប់)

****

២ រឿងភិក្ខុអស្សជិនិងបុនព្វសុកៈ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធភិក្ខុ អស្សជិ និងបុនព្វសុកៈ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **ឱវទេយ្យានុសាសេយ្យ** មានបទដូច្នេះជាដើម ។

រឿងរ៉ាវទាំងអស់កើតនៅឯកិដាគិរីជនបទ ។

ភិក្ខុលាមកត្រូវបព្វាជនីយកម្ម

បានឮមកថា ភិក្ខុពីររូប គឺអស្សជិ និងបុនព្វសុកៈជាសទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះអគ្គសាវកទាំងពីរ ប៉ុន្តែជាភិក្ខុលាមក ឥតអៀនខ្មាស (អលជ្ជីភិក្ខុ) ។

ភិក្ខុពីររូបនោះ កាលនៅឯកិដាគិរីជនបទជាមួយនឹងភិក្ខុ ៥ រយរូបដែលជាបរិវាររបស់ខ្លួន (សុទ្ធតែ) ជាភិក្ខុលាមកឥតអៀនខ្មាស ប្រព្រឹត្តអនាចារច្រើនបែបច្រើនយ៉ាង មានដាំផ្កាខ្លួនឯងខ្លះ ប្រើគេឲ្យដាំខ្លះជាដើម ដើម្បីសង្គ្រោះ ជាអ្នកទ្រុស្តត្រកូល ចិញ្ចឹមជីវិតដោយបច្ច័យដែលកើតឡើងអំពីកម្មនោះ បាន

ធ្វើអាវាសនោះមិនឲ្យជាទីនៅ នៃពួកភិក្ខុអ្នកមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវដំណឹងនោះហើយ ទ្រង់មានព្រះបំណង នឹងធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុទាំងនោះ ទើបត្រាស់ហៅអគ្គសាវកទាំងពីរ ព្រមទាំងបរិវារមក ហើយត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ និងមោគ្គល្លាន អ្នកទាំងឡាយនាំគ្នាទៅចុះ, បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុណា មិនស្តាប់ពាក្យទូន្មានរបស់អ្នក អ្នកចូរធ្វើបព្វាជនីយកម្មដល់ភិក្ខុនោះចុះ, ចំណែកភិក្ខុណាស្តាប់ពាក្យទូន្មានរបស់អ្នក, អ្នកចូរទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុនោះចុះ, ធម្មតាអ្នកទូន្មានប្រៀនប្រដៅ រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់នៃបុគ្គល

ដែលមិនមែនជាបណ្ឌិតឡើយ, ប៉ុន្តែរមែងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់បណ្ឌិតទាំងឡាយ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធមà ទើបបានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

២ ឱវទេយ្យានុសាសេយ្យ អសព្ភា ច និវារយេ
សតំ ហិ សោ បិយោ ហោតិ អសតំ ហោតិ អប្បិយោ ។

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងភិក្ខុអស្សជិនិងបុនព្វសុកៈ

បណ្ឌិតគួរទូន្មានប្រៀនប្រដៅ គួរហាមឃាត់នូវជនទាំងឡាយ ចាកអំពើអសប្បុរស បណ្ឌិតនោះ រមែងជាទីស្រឡាញ់របស់សប្បុរសតែម្យ៉ាង មិនជាទីស្រឡាញ់នៃអសប្បុរសឡើយ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ឱវទេយ្យ** សេចក្តីថា កាលរឿងកើតឡើងហើយ ទើបទូន្មាន ឈ្មោះថា ឱវាទ, កាលរឿងមិនទាន់កើតឡើង សម្តែងនូវទោសដែលមិនទាន់មកដល់ដោយអំណាចនៃពាក្យមានពាក្យដូច្នេះជាដើមថា (ទោសនឹងគប្បីមានដល់អ្នក) ឈ្មោះថា អនុសាសនី (ប្រៀនប្រដៅ), ពោលចំពោះ

មុខ ឈ្មោះថា ឱវាទ (ទូន្មាន), បញ្ជូនទូត ឬសាសន៍ (បណ្តាំទៅ) ក្នុងទីកំបាំងមុខ ឈ្មោះថា អនុសាសនី, ពោលតែមួយលើក ឈ្មោះថា ឱវាទ, ពោលរឿយៗ ឈ្មោះថា អនុសាសនី, ម៉្យាងទៀតកំពុងឲ្យឱវាទនុ៎ះឯង ឈ្មោះថា អនុសាសនី គប្បីទូន្មានប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

បទថា **អសព្ភា** សេចក្តីថា គប្បីហាមឃាត់ចាកអកុសលធមà គប្បីឲ្យតាំងនៅក្នុងកុសលធមà ។

ពាក្យថា **សតំ** សេចក្តីថា បុគ្គលបែបនោះ រមែងជាទីស្រឡាញ់នៃសប្បុរសទាំងឡាយ មានព្រះសម្ពុទ្ធជាម្ចាស់ជាដើម, ប៉ុន្តែមិនជាទីស្រឡាញ់នៃពួកបុគ្គល ដែលមិនឃើញធមà មានបរលោកទៅប្រាសហើយ មានចក្ខុសម្លឹងរកមើលតែអាមិស ឬសដើម្បីចិញ្ចឹមជីវិតតែម៉្យាងប៉ុណ្ណោះ ពួកអសប្បុរសរមែងចាក់ដោតដោយលំពែង គឺមាត់យ៉ាងនេះថា លោកជាអាចារ្យ ឬឧបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើងឬ ? លោកមិនមែនជាអាចារ្យ

មិនមែនជាឧបជ្ឈាយ៍របស់ពួកយើងទេ ហេតុដូចម្ដេច បានជាលោកប្រៀនប្រដៅពួកយើង ?

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនជាច្រើន សម្រេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

ចំណែកព្រះសារីបុត្រ និងព្រះមោគ្គល្លានទៅកាន់កិដាគិរីជនបទនោះហើយ ក៏ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុទាំងនោះ ។ បណ្ដា

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងភិក្ខុអស្សជិនិងបុនព្វសុកៈ

ភិក្ខុទាំងនោះ ភិក្ខុខ្លះក៏ទទួលយកឱវាទ តាំងចិត្តបដិបត្តិដោយគោរព ពួកខ្លះក៏សឹក ពួកខ្លះក៏ត្រូវបណ្ដេញចេញ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ល។

(រឿងភិក្ខុអស្សជិនិងបុនព្វសុកៈ ចប់)

៣ រឿងព្រះថេរឈ្មោះឆន្នៈ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះថេរៈឈ្មោះ ឆន្នៈ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា "**ន ភជេ បាបកេ មិត្តេ**" មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះឆន្នត្មេរជេរព្រះអគ្គសាវក

បានឮមកថា ព្រះឆន្នៈនោះ រមែងជេរព្រះអគ្គសាវកទាំងពីរថា កាលយើងតាមអយ្យបុត្ររបស់យើង ស្តេចចេញមហាអភិនេស្រ្កមណ៍ក្នុងវេលានោះ មិនឃើញបុគ្គលដទៃ សូម្បីតែ

មួយរូប, ស្រាប់តែឥឡូវនេះ ពួកលោកនេះដើរពោលថា យើងឈ្មោះសារីបុត្រ, យើងឈ្មោះមោគ្គល្លាន, ពួកយើងជាអគ្គសាវក ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវដំណឹងនោះអំពីសម្នាក់នៃភិក្ខុទាំងឡាយហើយ ត្រាស់ឲ្យហៅព្រះឆន្នត្ថេរមក ហើយទ្រង់ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ។

ព្រះឆន្នត្ថេរស្ងៀមតែក្នុងខណៈនោះប៉ុណ្ណោះ ក្រោយមក

ក៏បានជេរព្រះអគ្គសាវកទាំងពីរអង្គដូចមុនទៀត ។

ព្រះសាស្តា ត្រាស់ឲ្យហៅព្រះឆន្នៈដែលកំពុងជេរព្រះ-អគ្គសាវកទាំងពីរមកហើយ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនុ៎ះដល់ទៅ ៣ ដងហើយ ដាស់តឿនថា ម្នាលឆន្នៈ អគ្គសាវកទាំងពីរអង្គនេះជាកល្យាណមិត្រ ជាបុរសដ៏ខ្ពស់បំផុតរបស់អ្នក, អ្នកចូរសេពចូរគប់កល្យាណមិត្របែបនេះចុះ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធមà បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៣ ន ភជេ បាបកេ មិត្តេ   ន ភជេ បុរិសាធមេ
ភជេថ មិត្តេ កល្យាណេ   ភជេថ បុរិសុត្តមេ ។

បុគ្គលមិនគួរគប់មិត្តអាក្រក់ មិនគួរគប់បុរសថោក
ទាប គួរគប់តែមិត្តដែលល្អ គួរគប់តែបុរសជាន់ខ្ពស់ ។

អធិប្បាយគាថា

សេចក្តីនៃព្រះគាថានោះថា ជនអ្នកត្រេកអរក្នុងអកុសលធមà មានកាយទុច្ចរិតជាដើម ឈ្មោះថា បាបមិត្រ, បុគ្គល អ្នកដឹកនាំក្នុងហេតុដែលមិនសមគួរ មានការកាត់នូវទីតជាដើម

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះឆន្នៈ

ក្តី ឬថាមានការស្វែងរកមិនសមគួរ ២១ យ៉ាងក្តី ឈ្មោះថា បុរសថោកទាប ។ ម្យ៉ាងទៀត ជនទាំងពីរជំពូកនោះ ឈ្មោះថា បាបមិត្រផង ឈ្មោះថាបុរសថោកទាបផង, បុគ្គលមិនគួរគប់រក គឺមិនគួរចូលទៅអង្គុយជិតបុគ្គលទាំងនោះ, ចំណែកជនផ្សេងអំពីនេះ ឈ្មោះថា កល្យាណមិត្រផង ឈ្មោះថាសប្បុរសផង, បុគ្គលគួរគប់រក គឺគួរចូលទៅអង្គុយជិតជនទាំងនោះ ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

ព្រះសាស្តាត្រាស់ឲ្យដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្ន

ចំណែកព្រះឆន្នត្ថេរ សូម្បីបានស្តាប់ព្រះឱវាទរបស់ព្រះមានព្រះភាគហើយក៏ដោយ ក៏នៅតែជេរពួកភិក្ខុដដែលទៀត ។ សូម្បីពួកភិក្ខុក៏ក្រាបទូលព្រះសាស្តាទៀត ។

ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលតថា-គតនៅមានជីវិត ពួកអ្នកនឹងមិនអាចញ៉ាំងឆន្នឲ្យសិក្សាបានទេ ប៉ុន្តែថា កាលតថាគតបរិនិព្វានហើយ ទើបអ្នកទាំងឡាយអាច

ដូច្នេះហើយ កាលព្រះអានន្ទទូលសួរក្នុងវេលាជិតបរិនិព្វានថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ គប្បីបដិបត្តិចំពោះព្រះឆន្នត្ថេរយ៉ាងណា ? ទើបត្រាស់បង្គាប់ថា ម្នាលអានន្ទ ពួកអ្នកគប្បីដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ឆន្នចុះ ។

ព្រះឆន្ននោះ កាលព្រះសាស្តាស្តេចបរិនិព្វានហើយ បានដឹងថា ព្រះអានន្ទត្ថេរដាក់ព្រហ្មទណ្ឌដល់ខ្លួន ក៏កើតទុក្ខ ខូចចិត្ត ដួលសន្លប់ ៣ ដង ហើយអង្វរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់កុំញ៉ាំងខ្ញុំករុណាឲ្យវិនាសឡើយ ដូច្នេះហើយ

បំពេញវត្តដោយប្រពៃ អស់កាលមិនយូរ ក៏បានសម្រេចព្រះ អរហត្ត ព្រមទាំងបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ ។៚

(រឿងព្រះថេរៈឈ្មោះឆន្នៈ ចប់)

****

៤ រឿងព្រះមហាកប្បិន

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធ ព្រះមហាកប្បិន ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**ធម្មប្បីតិ សុខំ សេតិ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

អនុបុព្វីកថាក្នុងរឿងនោះមានដូចតទៅនេះ ៖

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទូលសុំហត្ថកម្មធ្វើសេនាសនៈ

បានឮថា ក្នុងអតីតកាល ព្រះមហាកប្បិន មានអភិនីហារបានធ្វើទុកហើយ នៅទៀបបាទមូលនៃព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាម បទុមុត្តរៈ អន្ទោលទៅមកក្នុងសង្សារវដ្ដ បានជាប្រធានជាងតម្បាញ ក្នុងស្រុកតម្បាញមួយ ដែលនៅមិនឆ្ងាយអំពីក្រុងពារាណសី ។

គ្រានោះ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធប្រមាណ ១០០០ អង្គ គង់នៅក្នុងហិមវន្តប្រទេស ៨ ខែ នៅក្នុងជនបទ ៤ ខែ ក្នុងរដូវភ្លៀង ។

សម័យថ្ងៃមួយ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងនោះ សម្រាកនៅក្នុង

ទីមិនឆ្ងាយអំពីក្រុងពារាណសី ហើយបញ្ជូនព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ២ អង្គទៅកាន់សម្នាក់ព្រះរាជាដោយពាក្យថា លោកទាំងឡាយចូរទៅទូលសុំហត្ថកម្ម ដើម្បីធ្វើសេនាសនៈ ។

ក៏ក្នុងកាលនោះ ជាថ្ងៃវប្បមង្គលរបស់ព្រះរាជា ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់ថា ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយនិមន្តមក ទើបស្ដេចចេញទៅសួរដល់ហេតុដែលមក ហើយត្រាស់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ថ្ងៃនេះមិនទាន់មានឱកាសទេ (ព្រោះ)

ថ្ងៃស្អែកនេះ ខ្ញុំព្រះករុណាទាំងឡាយ ធ្វើពិធីវប្បមង្គល (មង្គលដែលជានិមិត្តនៃការសោបព្រោះ, ខ្ញុំព្រះករុណានឹងធ្វើក្នុងថ្ងៃទី ៣ ទ្រង់មិនបានអារាធនាព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយទុកផង ស្តេចក៏យាងចូលទៅវិញ ។

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ គិតថា យើងទាំងឡាយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុកដទៃទៀត ហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។

ពួកអ្នកស្រុកតម្បាញធ្វើបុណ្យ

គ្រានោះ ករិយារបស់ប្រធានជាងតម្បាញ ទៅកាន់ក្រុង

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះមហាកប្បិន

ពារាណសីដោយកិច្ចឯណានីមួយ ឃើញព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងនោះ ហើយថ្វាយបង្គំសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តមកក្នុងវេលាវិកាលយ៉ាងនេះ តើមានការអ្វី ? បានដឹងរឿងរ៉ាវនោះទាំងអស់ហើយ ជាស្ត្រីមានសទ្ធាដល់ព្រមដោយបញ្ញា ក៏បាននិមន្តព្រះបច្ចេកពុទ្ធថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ និមន្តទទួលភិក្ខារបស់ខ្ញុំម្ចាស់ទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ ។

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ. ម្នាលប្អូនស្រី ពួកយើងមានគ្នាច្រើនណាស់ ។

ស្ត្រី. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន មានប៉ុន្មានអង្គ ?

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ. ម្នាលប្អូនស្រី មានប្រមាណ ១០០០ អង្គ ។

ស្ត្រីនោះពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំម្ចាស់ក៏មានប្រមាណមួយពាន់នាក់ដែរ, ម្នាក់ៗ នឹងប្រគេនភិក្ខាចំពោះលោកម្ចាស់មួយអង្គៗ សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយទទួល

ចុះ, ខ្ញុំម្ចាស់នឹងឲ្យគេធ្វើលំនៅសម្រាប់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ។

ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ក៏ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។ នាងចូលទៅកាន់ស្រុក ហើយឃោសនាថា យើងឃើញព្រះ-បច្ចេកពុទ្ធប្រមាណ ១០០០ អង្គ ថែមទាំងបាននិមន្តទុកហើយទៀត, អ្នកទាំងឡាយចូរចាត់ចែងសេនាសនៈ សម្រាប់ព្រះ-បច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ, ចូរចាត់ចែងអាហារទាំងឡាយ មានបបរនិងភត្តជាដើមដើម្បីលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចុះ ហើយឲ្យគេធ្វើ

បារាំនៅត្រង់កណ្ដាលស្រុក ក្រាលអាសនៈទុក ថ្ងៃស្អែកឡើង ទើបនិមន្ដព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយឲ្យគង់ ហើយអង្គាសដោយភោជនដ៏ប្រណីត ក្នុងវេលាស្រេចកត្ដកិច្ច ទើបនាំស្ដ្រីទាំងអស់ក្នុងស្រុកនោះ មកថ្វាយបង្គំព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ហើយអារាធនានិមន្ដព្រះបច្ចេកពុទ្ធឲ្យគង់ចាំវស្សានៅទីនោះ រហូតអស់ ៣ ខែ ហើយឃោសនាអ្នកស្រុកទៀតថា បពិត្រម៉ែនិងពុកទាំងឡាយ បុរសម្នាក់ៗ អំពីត្រកូលមួយៗ ចូរកាន់យកឧបករណ៍ មានកាំបិតជាដើមចូលទៅកាន់ព្រៃ នាំយកទព្វសម្ភារៈ

មកសាងលំនៅ ប្រគេនលោកម្ចាស់ទាំងឡាយចុះ ។

ពួកអ្នកស្រុកតាំងនៅក្នុងឱវាទរបស់នាងហើយ ម្នាក់ៗ បានធ្វើនូវបណ្ណសាលាប្រក់ដោយស្លឹកឈើ ព្រមទាំងទីសម្រាកពេលថ្ងៃ និងពេលយប់មួយៗ ប្រគេនព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ហើយបម្រើព្រះបច្ចេកពុទ្ធ ដែលជាអ្នកនៅចាំវស្សាក្នុងបណ្ណសាលារបស់ខ្លួនៗ ដោយតាំងចិត្ដថា យើងនឹងបម្រើដោយគោរព យើងនឹងបម្រើដោយគោរព ។

ក្នុងវេលាចេញវស្សាហើយ នាងបបួលគេថា អ្នកទាំងឡាយចូរត្រៀមសំពត់ចីវរដើម្បី (ប្រគេន) ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយដែលជាអ្នកនៅចាំវស្សាក្នុងកុដិរបស់ខ្លួនៗ ចុះ, ហើយឲ្យគេប្រគេនចីវរមានតម្លៃ ១០០០ ចំពោះព្រះបច្ចេកពុទ្ធមួយអង្គៗ ។ ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ចេញវស្សាហើយ ធ្វើអនុមោទនាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ ។

អានិសង្សទាននាំឲ្យកើតក្នុងឋានតាវត្តិង្ស

ពួកអ្នកស្រុកជាងតម្បាញនោះ លុះធ្វើបុណ្យនេះហើយ

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

ចុតិចាកអត្តភាពនោះហើយ កើតក្នុងឋានតាវត្តិង្ស មាននាមថា **គណាទេវបុត្រ** ។

ទេវបុត្រទាំងនោះ សោយទិព្វសម្បត្តិក្នុងឋានតាវត្តិង្សនោះអស់មួយចន្លោះព្រះពុទ្ធ ក្នុងកាលព្រះសម្ពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមថា **កស្សបៈ** (មក) កើតក្នុងត្រកូលកុដុម្ពិកដែលនៅក្នុងក្រុងពារាណសី ។

ប្រធានជាងតម្បាញ បានជាបុត្ររបស់កុដុម្ពិកដែលជាធំ ។

ចំណែកកិរិយារបស់ប្រធានជាងតម្បាញនោះ ក៏បានជាធីតារបស់កុដុម្ពិកដែលជាធំដែរ ។

ស្ត្រីទាំងអស់នោះ ចម្រើនវ័យហើយ កាលទឹងទៅកាន់ត្រកូលស្វាមី ក៏បានទៅកាន់ផ្ទះរបស់បុរសទាំងនោះឯង ។

កុដុម្ពិកថ្វាយមហាទាន

ថ្ងៃមួយ មានគេដើរឃោសនាការស្តាប់ធមàនៅក្នុងវិហារ ។

កុដុម្ពិកទាំងអស់នោះ បានឮថា ព្រះសាស្តាទឹងទ្រង់សម្តែងធមà ក៏ប្រឹក្សាគ្នាថា យើងទាំងឡាយទឹងទៅស្តាប់ធមà

ហើយបានទៅកាន់វិហារជាមួយនឹងកិរិយារបស់ខ្លួន ។

ក្នុងខណៈដែលជនទាំងនោះ ចូលទៅដល់វិហារ ភ្លៀងក៏បានបង្អុរចុះមក ។

បព្វជិតទាំងឡាយ មានសាមណេរជាដើម ដែលជាកុលុបកៈ ឬជាញាតិរបស់ជនទាំងឡាយណាមាន, ជនទាំងនោះ ក៏ចូលទៅកាន់បរិវេណរបស់បព្វជិតទាំងនោះ ។

ចំណែកកុដុម្ពិកទាំងនោះ មិនអាចចូលទៅកាន់ទីណាៗបាន ព្រោះបព្វជិតដែលជាកុលុបកៈ ឬជាញាតិរបស់ខ្លួនមិនមាន ក៏បានឈរនៅកណ្ដាលវិហារនោះឯង ។

គ្រានោះ កុដុម្ពិកដែលជាប្រធាន បានពោលទៅកាន់កុដុម្ពិកដែលជាបរិវារទាំងនោះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមើលអាការដ៏គួរខ្ពើមរបស់ពួកយើងចុះ ។ ធម្មតាកុលបុត្រទាំងឡាយ ខ្មាសអៀនដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះរមែងសមគួរ ។

បរិវារ. បពិត្រនាយ ពួកយើងនឹងធ្វើយ៉ាងណា ?

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

កុដុម្ពិក. ពួកយើងដល់នូវអាការដ៏គួរខ្ពើមបែបនេះ ព្រោះមិនមានបុគ្គលដែលស្និទ្ធស្នាល, យើងទាំងអស់គ្នារួមទ្រព្យគ្នាសាងបរិវេណចុះ ។

បរិវារ. ប្រពៃហើយ នាយ ។

កុដុម្ពិកដែលជាប្រធានបានចេញ ១០០០, ជនដ៏សេស ចេញម្នាក់ ៥០០, ភរិយានៃជនទាំងនោះចេញម្នាក់ ២៥០ ។ ជនទាំងនោះប្រមូលបានទ្រព្យហើយ ផ្ដើម (កសាង) បរិវេណមួយធំ ដែលមានផ្ទះកំពូល ១០០០ ជាបរិវារ ដើម្បីជាទីគង់នៅនៃព្រះសាស្ដា ។

កាលទ្រព្យមិនគ្រប់គ្រាន់ (ខ្វះ) ព្រោះនវកម្មថ្មី ជាកម្មដ៏ធំ, ទើបបានចេញទ្រព្យម្នាក់ពាក់កណ្ដាលៗ អំពីទ្រព្យដែលខ្លួនបានចេញហើយអំពីមុននោះ ។

កាលបរិវេណស្រេចហើយ, ជនទាំងនោះ ក៏ធ្វើវិធីឆ្លងដោយមានការថ្វាយមហាទានចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានអស់ ៧ ថ្ងៃ ហើយចាត់ចែងចីវរប្រគេនភិក្ខុសង្ឃប្រ-

មាណពីរម៉ឺនរូប ។

ភរិយារបស់កុដុម្ពិកប្រគេនផ្កានោង

រីឯកិរិយារបស់កុដុម្ពិកជាធំនោះ មិនធ្វើឲ្យមានចំណែកស្មើនឹងជនទាំងអស់នោះទេ តាំងនៅក្នុងបញ្ញារបស់ខ្លួន ហើយគិតថា យើងនឹងបូជាព្រះសាស្ដាឲ្យក្រៃលែង (ជាងគេ) ទើបកាន់យកប្រអប់ដែលពេញដោយផ្កាននោង និងសំពត់សាដកមានពណ៌ដូចផ្កាននោង ដែលមានតម្លៃ ១០០០ ក្នុងវេលាដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអនុមោទនា បូជាព្រះសាស្ដាដោយផ្កាននោងនិងសំពត់សាដកនោះហើយ តាំងសេចក្ដីប្រាថ្នាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមឲ្យសរីរៈរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ មានពណ៌ដូចផ្កាននោងក្នុងទីដែលខ្ញុំម្ចាស់កើតហើយៗ ចុះ, សូមឲ្យខ្ញុំម្ចាស់មាននាមថា **អនោជា** ។

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ធ្វើអនុមោទនាថា សេចក្ដីប្រាថ្នាដែលនាងប្រាថ្នាហើយនោះ ចូរសម្រេចចុះ ។

កុដុម្ពិកនិងភរិយាព្រមទាំងបរិវារកើតក្នុងរាជត្រកូល

ជនទាំងអស់នោះ តាំងនៅរហូតអស់អាយុហើយ ចុតិចាកអត្តភាពនោះហើយ ក៏កើតក្នុងទេវលោក ក្នុងពុទ្ធុប្បាទ

កាលនេះ ចុតិចាកទេវលោកហើយ កុដុម្ពិកដែលជាធំកើតក្នុងរាជត្រកូល ក្នុងកុក្កុដវតីនគរ ចម្រើនវ័យហើយ បានជាព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមថា **ព្រះបាទមហាកប្បិន**, ជនដ៏សេសកើតក្នុងត្រកូលអាមាត្យ, ភរិយារបស់កុដុម្ពិកដែលជាធំ កើតក្នុងរាជត្រកូលក្នុងសាគលនគរដែនមទ្ទរដ្ឋ, នាងមានព្រះសរីរៈដូចផ្កាននោង, ពួកញាតិថ្វាយព្រះនាមឲ្យព្រះនាងថា **អនោជា** ។

នាងចម្រើនវ័យហើយ ក៏បានជាអគ្គមហេសីរបស់ព្រះបាទមហាកប្បិន, ស្ត្រីដ៏សេសក៏កើតក្នុងត្រកូលអាមាត្យទាំងឡាយ ចំរើនវ័យហើយ ក៏បានជាភរិយារបស់អាមាត្យទាំងនោះដែរ ។

ជនទាំងអស់នោះ គ្រប់ៗ គ្នាសុទ្ធតែបានសោយសម្បត្តិដូចសម្បត្តិរបស់ព្រះរាជាដែរ ។

ក្នុងកាលណា ព្រះរាជាទ្រង់ប្រដាប់គ្រឿងអលង្ការទាំង

ពួង ហើយស្តេចឡើងកាន់ដំរីត្រាច់ទៅ, ក្នុងកាលនោះ ជនទាំងអស់នោះ ក៏ត្រាច់ទៅដូច្នោះដែរ ។

កាលព្រះរាជាស្តេចត្រាច់ទៅដោយសេះ ឬដោយរថ ជនទាំងនោះ ក៏ត្រាច់ទៅដូច្នោះដែរ ។

ជនទាំងនោះសោយសម្បត្តិរួមគ្នា ដោយអានុភាពនៃបុណ្យដែលធ្វើរួមគ្នា ដោយប្រការដូច្នេះ ។

ព្រះរាជាមានសេះ ៥ គឺ សេះឈ្មោះពលៈ ១ ពលវាហនៈ ១ បុប្ផៈ ១ បុប្ផវាហនៈ ១ សុបត្តៈ ១ ។ បណ្តាសេះទាំងនោះ សេះឈ្មោះសុបត្តៈ ព្រះរាជាទ្រង់ខ្លួនឯង ។

សេះ ៤ ក្រៅនេះ បានព្រះរាជទានឲ្យដល់ពួកអ្នកបម្រើ ដើម្បីនាំដំណឹងមកថ្វាយព្រះអង្គ ។

ព្រះរាជាឲ្យស៊ើបដំណឹងព្រះរតនត្រ័យ

ព្រះរាជា ឲ្យអ្នកជិះសេះទាំងនោះបរិភោគពីព្រលឹមហើយ ទ្រង់បញ្ជូនទៅដោយព្រះតម្រាស់ថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ពួកអ្នកទៅចុះ, ចូរត្រាច់ទៅ ២-៣ យោជន៍ ហើយដឹងថា ព្រះពុទ្ធ

ព្រះធមà ឬព្រះសង្ឃកើតឡើងហើយ ចូរនាំដំណឹងដែលឲ្យកើតសុខមកថ្វាយយើង ។ អ្នកជិះសេះទាំងនោះចេញតាមខ្លោងទ្វារ

ទាំង ៤ ត្រាច់ទៅបាន ២-៣ យោជន៍ មិនបានដំណឹង ក៏ត្រ-ឡប់មកវិញ ។

ព្រះរាជាបានទទួលដំណឹងព្រះរតនត្រ័យអំពីឈ្មួញ

ខាងក្រោយមក ព្រះរាជាទ្រង់ឡើងកាន់សេះ ឈ្មោះសុបត្តៈ មានអាមាត្យ ១០០០ ហែហម ស្តេចយាងទៅកាន់ព្រះរាជឧទ្យាន ទតឃើញពួកឈ្មួញប្រមាណ ៥០០ នាក់ ដែលមានរាងកាយទន់ល្មើយ អស់កម្លាំង កំពុងចូលទៅកាន់ព្រះ-នគរហើយ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ជនទាំងនេះលំបាកដោយការធ្វើដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ, យើងនឹងបានស្តាប់ដំណឹងអ្វីមួយ អំពីសម្នាក់នៃជនទាំងនេះជាពិតប្រាកដ ។ ទើបបញ្ជាឲ្យហៅឈ្មួញទាំងនោះមក ហើយសួរថា អ្នកទាំងឡាយមកអំពីក្រុងណា ?

ឈ្មួញ. បពិត្រមហារាជ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គមកអំពីនគរឈ្មោះសាវត្ថី ដែលនៅឆ្ងាយអំពីនគរនេះប្រមាណ ១២០ យោជន៍ ។

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះមហាកប្បិន

ព្រះរាជា. ក្នុងប្រទេសរបស់ពួកអ្នកឯង មានដំណឹងអ្វីកើតឡើងដែរឬទេ ?

ឈ្មួញ. បពិត្រមហារាជ ដំណឹងអ្វីៗ យ៉ាងដទៃមិនមាន ទេ, ប៉ុន្តែព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងហើយក្នុងលោក ។

ព្រះរាជាមានព្រះសរីរៈដែលបីតិ ៥ ប្រការ ពាល់ត្រូវ ហើយ ក្លាមនោះឯង ក៏មិនអាចកំណត់អ្វីៗ បាន ទ្រង់ព្រះ-វិសញ្ញី (សន្លប់) មួយភ្លែតហើយ ទ្រង់មានសតិឡើងវិញ ត្រាស់សួរថា អម្បាញ់មិញនេះ ពួកអ្នកឯងនិយាយថាអ្វី ?

ពួកឈ្មួញក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ កើតឡើងហើយក្នុងលោក ។ សូម្បីគ្រាទី ២ គ្រាទី ៣ ព្រះរាជា ក៏ទ្រង់វិសញ្ញីទៀត,ក្នុងវារៈទី ៤ ត្រាស់សួរថា ពួកអ្នកនិយាយ ថាអ្វី កាលឈ្មួញទាំងនោះ ក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ ព្រះពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងហើយ, ទើបត្រាស់ថា ម្នាលអ្នកទាំង ឡាយយើងឲ្យទ្រព្យ ១ សែនដល់ពួកអ្នក ហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ដំណឹងអ្វីៗ យ៉ាងដទៃទៀត មានដែរឬទេ ?

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

ពួកឈ្មួញក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ មាន គឺព្រះធម៌កើត ឡើងហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវពាក្យនោះហើយ

ទ្រង់វិសជ្ជីអស់ ៣ ដង ដូចមុនដែរ, ក្នុងវារៈទី ៤ កាលពួកឈ្មួញពោលបទថា **ធម្មោ** ទើបត្រាស់ថា ដោយអំណាចនៃបទនេះ យើងឲ្យទ្រព្យពួកឯង ១ សែន ហើយត្រាស់សួរថា នៅមានដំណើងដទៃទៀតដែរឬទេ ? ពួកឈ្មួញក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ មាន, ព្រះសង្ឃរតនៈកើតឡើងហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវពាក្យនោះហើយ ទ្រង់វិសជ្ជីអស់ ៣ ដងទៀត, ក្នុងវារៈទី ៤ កាលពួកឈ្មួញក្រាបទូលបទថា **សង្ឃោ** ទើបត្រាស់ថា ដោយអំណាចនៃបទនេះ យើងឲ្យទ្រព្យ ១ សែន ដល់ពួកឯង ហើយទ្រង់ត្រាស់សួរអាមាត្យទាំងនោះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនឹងធ្វើយ៉ាងណា ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គនឹងទ្រង់ធ្វើយ៉ាងណាដែរ ?

ព្រះរាជា. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ យើងបានស្ដាប់នូវពាក្យ

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះមហាកប្បិន

ថា ព្រះពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងហើយ, ព្រះធមàកើតឡើងហើយ, ព្រះសង្ឃកើតឡើងហើយ យើងនឹងមិនត្រឡប់ចូលទៅកាន់

ព្រះនគរវិញទេ, យើងនឹងឧទ្ទិសចំពោះព្រះសាស្តា ទៅបួសក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ ។

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ សូម្បីខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយក៏នឹងទៅបួសជាមួយព្រះអង្គដែរ ។

ព្រះរាជាចេញបួសជាមួយនឹងអាមាត្យ

ព្រះរាជា បញ្ជាឲ្យស្មៀនចារឹកអក្សរក្នុងផ្ទាំងមាសហើយត្រាស់ទៅកាន់ពួកឈ្នួញថា ព្រះទេវីព្រះនាមអនោជានឹងព្រះរាជទានទ្រព្យ ៣ សែនដល់ពួកអ្នក, ហើយពួកអ្នកគប្បីទូលព្រះទេវីយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់រាជសម្បត្តិថ្វាយព្រះនាងហើយ, សូមព្រះនាងសោយសម្បត្តិតាមសប្បាយចុះ, ប្រសិនបើព្រះទេវីត្រាស់សួរពួកអ្នកថា ព្រះរាជាស្តេចយាងទៅទីណា ? ពួកអ្នកគប្បីទូលថា ព្រះរាជាត្រាស់ថា នឹងបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះសាស្តា ។

ធម្មបទដ្ឋកថា អដ្ឋកថាខុទ្ទកនិកាយ គាថាធម្មបទ

សូម្បីអាមាត្យទាំងនោះ ក៏បញ្ជូនដំណឹងទៅប្រាប់កិរិយារបស់ខ្លួនយ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ជូនពួកឈ្នួញទៅ

ហើយ ស្តេចក៏យាងចេញទៅក្នុងខណៈនោះឯង ដោយមាន អាមាត្យ ១០០០ ហែហម ។

ក្នុងថ្ងៃនោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ពិចារណាមើលសត្វលោក ក្នុងវេលាជិតភ្លឺ ទ្រង់ឃើញព្រះបាទមហាកប្បិន ព្រមទាំងបរិវារ ចូលទៅក្នុងសំណាញ់ គឺព្រះញាណរបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ព្រះបាទមហាកប្បិន បានទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ថា ព្រះរតនត្រ័យកើតឡើងហើយអំពីសម្នាក់នៃពួកឈ្មួញ ហើយទ្រង់បូជាពាក្យរបស់ឈ្មួញទាំងនោះ ដោយទ្រព្យ ៣ សែន ទ្រង់លះបង់រាជសម្បត្តិ ដែលមានអាមាត្យ ១ ពាន់ហែហម ទ្រង់ប្រាថ្នានឹងបួសឧទ្ទិសចំពោះតថាគត ។ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះរាជាព្រមទាំងបរិវារនឹងសម្រេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ, តថាគតនឹងទៅទទួល, ដូច្នេះហើយ ថ្ងៃស្អែកឡើង ស្តេចយាងទៅតែមួយព្រះអង្គឯង អស់ចម្ងាយផ្លូវ

១២០ យោជន៍ ដើម្បីទទួលព្រះមហាកប្បិនរាជា ដូចស្តេចចក្រពត្តិទ្រង់ទទួលចៅហ្វាយស្រុកដូច្នោះ ទ្រង់គង់ផ្សាយព្រះរស្មី

មានពណ៌à ៦ ប្រការ ក្រោមម្លប់នៃដើមនិគ្រោធ ក្បែរឆ្នេរស្ទឹងចន្ទភាគានទី ។

ចំណែកព្រះរាជា ស្តេចយាងមកដល់ស្ទឹងទីមួយហើយត្រាស់សួរអាមាត្យទាំងនោះថា ស្ទឹងនេះឈ្មោះអ្វី ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ឈ្មោះអារវបច្ឆានទី ។

ព្រះរាជា. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ស្ទឹងនេះមានជម្រៅ និងទំហំប៉ុន្មាន ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ជម្រៅ ១ គាវុត, ទំហំ ២ គាវុត ។

ព្រះរាជា. ក្នុងស្ទឹងនេះមានទូក ឬក្បូនទេ ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ មិនមានទេ ។

ព្រះរាជាត្រាស់ថា កាលយើងទាំងឡាយរវល់តែរកយានមានទូកជាដើម, ជាតិរមែងនាំទៅកាន់ជរា, ជរារមែងនាំទៅកាន់

មរណៈ, យើងចេញបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះរតនត្រ័យដោយគ្មានសង្ស័យ ដោយអានុភាពនៃព្រះរតនត្រ័យនោះ ទឹកនេះ កុំដូច

ជាទឹកឡើយ ដូច្នេះហើយ ទ្រង់រឭកដល់គុណព្រះរតនត្រ័យ គឺរឭកដល់ព្រះពុទ្ធថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ជាព្រះអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធដូច្នេះជាដើម ។ ព្រះរាជា ព្រមទាំងបរិវារស្តេចយាងទៅលើខ្នងទឹកដោយសេះ ១០០០ ។ សេះសិន្ធពទាំង-ឡាយរត់លើទឹក ដូចរត់លើថ្ម, សូម្បីតែចុងក្រចក ក៏មិនទទឹកផង ។

ព្រះរាជាស្តេចឆ្លងស្ទឹងនោះហើយ ស្តេចយាងទៅបានបន្តិច ទតឃើញស្ទឹងមួយទៀត ក៏ត្រាស់សួរថា ស្ទឹងនេះឈ្មោះអ្វី ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ស្ទឹងនេះឈ្មោះ នីលវា-ហានានទី ។

ព្រះរាជា. មានជម្រៅ និងទំហំប៉ុន្មាន ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ទាំងជម្រៅ ទាំងទំហំប្រ-

បណ្ឌិតវត្តវណ្ណនា រឿងព្រះមហាកប្បិន

មាណកន្លះយោជន៍ ។ ពាក្យដ៏សេសដូចពាក្យមុននោះឯង ។

ព្រះរាជាទតឃើញស្ទឹងនោះហើយ ទ្រង់រឭកដល់ព្រះធម៌ថា ព្រះធមàដែលព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់សម្តែងហើយដោយល្អជាដើម ស្តេចយាងទៅលើទឹកដូចមុនទៀត ។ លុះស្តេចឆ្លងស្ទឹងនោះបានហើយ ទ្រង់ទតឃើញស្ទឹងដទៃទៀត ក៏ត្រាស់សួរថា ស្ទឹងនេះឈ្មោះអ្វី ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ស្ទឹងនេះឈ្មោះ ចន្ទភាគានទី ។

ព្រះរាជា. ជម្រៅ និងទំហំនៃស្ទឹងនេះប៉ុន្មាន ?

អាមាត្យ. បពិត្រមហារាជ ទាំងជម្រៅ ទាំងទំហំប្រមាណ ១ យោជន៍ ។ ពាក្យដ៏សេសដូចមុនពាក្យនោះឯង ។

ចំណែកព្រះរាជាទតឃើញស្ទឹងនោះហើយ ទ្រង់រឭកដល់ព្រះសង្ឃថា ព្រះសង្ឃជាសាវករបស់ព្រះមានព្រះភាគ ជាអ្នកបដិបត្តិល្អហើយជាដើម ស្តេចក៏យាងទៅលើទឹកដូចមុនទៀត ។ កាលស្តេចឆ្លងស្ទឹងនោះហើយ ទ្រង់ទតឃើញព្រះរស្មីមានពណà ៦ ប្រការ ដែលផ្សាយចេញអំពីព្រះសរីរៈរបស់ព្រះ

សាស្ដា ។ មែក ប្រគាប និងស្លឹកនៃដើមនិគ្រោធដូចជាមាស ។

ព្រះរាជានិងអាមាត្យបានសម្រេចគុណវិសេស

ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ពន្លឺនេះ មិនមែនជាពន្លឺព្រះចន្ទ, មិនមែនជាពន្លឺព្រះអាទិត្យ, មិនមែនជាពន្លឺទេវតា មារ ព្រហ្ម នាគ គ្រុឌ ជាដើមទេ, យើងមានចិត្តឧទ្ទិសចំពោះព្រះសាស្ដា ទើបមកកាន់ទីនេះ ប្រាកដជាព្រះពុទ្ធព្រះនាមមហាគោតម ទ្រង់ឃើញយើងហើយ ខណៈនោះឯង ទ្រង់ចុះអំពីខ្នងសេះ ហើយឱនព្រះសរីរៈចូលទៅគាល់ព្រះសាស្ដា តាមឈ្នួព្រះរស្មីនោះ ស្ដេចចូលទៅខាងក្នុងព្រះពុទ្ធរស្មី ដូចមុជចុះក្នុងរសនៃមនោសិលាដូច្នោះ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរជាមួយនឹងអាមាត្យទាំង ១០០០ នោះ ។

ព្រះសាស្ដា ក៏ទ្រង់សម្ដែងអនុបុព្វីកថា ថ្វាយព្រះរាជានិងអាមាត្យទាំង ១០០០ នាក់ ។

លុះវេលាចប់ព្រះធម្មទេសនា ព្រះរាជា ប្រមទាំងបរិវារ ក៏តាំងនៅក្នុងសោតាបត្តិផល ។ គ្រានោះ ព្រះរាជា និងអាមាត្យ

ទាំង ១០០០ នោះក្រោកឡើងទូលសូមបព្វជ្ជា ។

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ពិចារណាមើលថា បាត្រ ចីវរសម្រេចដោយឫទ្ធិរបស់កុលបុត្រទាំងនេះ នឹងមកដែរឬទេ ទ្រង់ជ្រាបថា កុលបុត្រទាំងនេះបានប្រគេនចីវរ ១០០០ ផ្ទាំង ចំពោះព្រះ-បច្ចេកពុទ្ធ ១០០០ អង្គ,ក្នុងកាលនៃព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សបៈ បានប្រគេនចីវរ ២ ម៉ឺនផ្ទាំង ចំពោះភិក្ខុ ២ ម៉ឺនអង្គ, ការមកនៃបាត្រ និងចីវរដែលសម្រេចដោយឫទ្ធិ របស់កុលបុត្រទាំងនេះ មិនជាអស្ចារ្យទេ ដូច្នេះហើយ ទ្រង់លាតព្រះហស្តស្តាំត្រាស់ថា អ្នកទាំងឡាយចូរជាភិក្ខុចុះ ចូរប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃសេចក្ដីទុក្ខដោយប្រពៃចុះ ។

ក្លាមនោះឯងកុលបុត្រទាំងនោះ ក៏ដូចជាព្រះថេរៈដែលមានវស្សា ១០០ ទ្រទ្រង់បរិក្ខារទាំង ៨ ហោះឡើងទៅកាន់វេហាស៍ ត្រឡប់ចុះមកថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាហើយ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ព្រះនាងអនោជាស្ដេចចេញបួស

ចំណែកឈ្មួញទាំងនោះ ទៅដល់រាជត្រកូលហើយ ញ៉ាំង រាជបុរសឲ្យក្រាបទូលដំណឹង ដែលព្រះរាជាទ្រង់បញ្ជូនមក, កាលព្រះទេវីត្រាស់ថា ចូលមកចុះ ក៏ចូលទៅថ្វាយបង្គំហើយ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ។

គ្រានោះ ព្រះទេវីត្រាស់សួរពួកឈ្មួញទាំងនោះថា ម្នាល អ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមកមានការអ្វី ?

ឈ្មួញ. ព្រះរាជា ទ្រង់បញ្ជូនពួកខ្ញុំព្រះអង្គមកកាន់ សំណាក់របស់ព្រះនាង, ឲ្យព្រះនាងព្រះរាជទានទ្រព្យ ៣ សែន ដល់ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ ។

ព្រះទេវី. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយ ច្រើនហួស, តើអ្នកទាំងឡាយបានធ្វើអ្វីថ្វាយព្រះរាជា ? ព្រះ-រាជាទ្រង់ជ្រះថ្លានឹងអ្វីរបស់ពួកអ្នក ? ទើបបញ្ជាឲ្យព្រះរាជទាន ទ្រព្យមានប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ?

ឈ្មួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ អ្វីៗ យ៉ាងដទៃ ពួកខ្ញុំ ព្រះអង្គមិនបានធ្វើទេ, ប៉ុន្តែ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានក្រាបទូលដំណឹង

ចំពោះព្រះរាជា ។

ព្រះទេវី. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ តើអ្នកទាំងឡាយអាចប្រាប់ដំណឹងនោះដល់យើងបានដែរឬទេ ?

ឈ្មួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ បាន ។

ព្រះទេវី. បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយចូរប្រាប់មកចុះ ។

ឈ្មួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ព្រះពុទ្ធទ្រង់កើតឡើងហើយក្នុងលោក ។

ព្រះទេវីទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវពាក្យនោះហើយ មានព្រះសរីរៈ ដែលបីតិពាល់ត្រូវហើយដូចព្រះរាជាដែរ ទ្រង់កំណត់អ្វីៗ មិនបានដល់ ៣ ដង, ក្នុងវារៈទី ៤ ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវបទថា **ពុទ្ធោ** ហើយ ក៏ត្រាស់សួរថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃបទនេះ ព្រះរាជាព្រះរាជទានអ្វីដល់អ្នកទាំងឡាយ ?

ឈ្មួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ទ្រព្យ ១ សែន ។

ព្រះទេវី. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវដំណឹងបែបនេះហើយ ព្រះរាជទានទ្រព្យ ១ សែនដល់អ្នក

ទាំងឡាយ (ឈ្មោះថា) ទ្រង់ធ្វើមិនសមគួរឡើយ, យើងនឹងឲ្យអ្នកទាំងឡាយ ៣ សែន ដោយទ្រព្យដ៏ខ្សត់ខ្សោយរបស់យើង, ដំណឹងអ្វីដទៃដែលអ្នក ទាំងឡាយទូលថ្វាយព្រះរាជានៅមានទៀតដែរទេ ?

ឈ្មួញទាំងនោះ ក្រាបទូលដំណឹងពីរយ៉ាងដទៃទៀតថា ដំណឹងយ៉ាងនេះៗ ។

ព្រះទេវីមានព្រះសរីរៈ ដែលបីតិពាល់ត្រូវហើយ ទ្រង់វិសញ្ញីដោយន័យដូចមុននោះឯង ទ្រង់កំណត់អ្វីៗ មិនបានដល់ ៣ ដង, ក្នុងវារៈទី ៤ ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់យ៉ាងនោះហើយ បញ្ជាឲ្យព្រះរាជទានទ្រព្យក្នុង ១ បទ ៣ សែន ។ ឈ្មួញទាំងនោះ បានទ្រព្យទាំងអស់ ១២ សែន ។

គ្រានោះ ព្រះទេវីត្រាស់សួរឈ្មួញទាំងនោះថា ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ព្រះរាជាស្ដេចយាងទៅណា ?

ឈ្មួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ព្រះរាជាត្រាស់ថា យើងនឹងបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះសាស្ដា ។

ព្រះទេវី. ដំណឹងអ្វីដែលព្រះរាជាព្រះរាជទានដល់យើង ?

ឈ្នួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់រាជសម្បត្តិថ្វាយព្រះនាងហើយ ។ ព្រះរាជាមានព្រះតម្រាស់ថា សូមព្រះនាងសោយរាជ្យតាមព្រះបំណងចុះ ។

ព្រះទេវី. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ ពួកអាមាត្យទៅណា ?

ឈ្នួញ. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូម្បីអាមាត្យទាំងនោះក៏ពោលថា យើងនឹងបួសជាមួយព្រះរាជាដែរ ។ ហើយក៏នាំគ្នាធ្វើដំណើរទៅជាមួយព្រះរាជា ។

ព្រះនាងអនោជា បញ្ជាឲ្យហៅភរិយារបស់អាមាត្យទាំងនោះមកហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ស្វាមីរបស់ពួកនាងពោលថា យើងនឹងបួសជាមួយនឹងព្រះរាជា ហើយក៏នាំគ្នាធ្វើដំណើរទៅបួសជាមួយព្រះរាជាហើយ, ពួកនាងនឹងធ្វើយ៉ាងណា ?

ស្ត្រី. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ក៏ដំណឹងអ្វីខ្លះ ដែលពួកគេបញ្ជូនមកឲ្យពួកនាងខ្ញុំ ?

ព្រះទេវី. ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន បានឮថា អាមាត្យទាំងនោះលះបង់សម្បត្តិរបស់ខ្លួនៗ ឲ្យពួកនាង, បានផ្តាំមកថា ឲ្យពួកនាងបរិភោគសម្បត្តិនោះតាមសប្បាយចុះ ។

ស្ត្រី. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ តើព្រះនាងទ្រង់ធ្វើដូចម្តេចដែរក្នុងរឿងនេះ ?

ព្រះទេវី. ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវដំណឹងនោះហើយ ទ្រង់បូជាព្រះរតនត្រ័យដោយទ្រព្យ ៣ សែន ទ្រង់លះបង់សម្បត្តិដូចជាទឹកមាត់ ត្រាស់ថា យើងនឹងបួស ហើយក៏ស្តេចយាងចេញទៅបួសទៅ, ចំណែកយើងបានស្តាប់ដំណឹងព្រះរតនត្រ័យហើយ បូជាព្រះរតនត្រ័យដោយទ្រព្យ ៩ សែន, ដែលឈ្មោះថា សម្បត្តិ មិនមែននាំទុក្ខមកឲ្យព្រះរាជាតែមួយព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះទេ រមែងជាហេតុនាំមកនូវទុក្ខឲ្យយើងផងដែរ, នរណានឹងលុតជង្គង់លិទ្ធទឹកមាត់ ដែលព្រះរាជាទ្រង់ខាកចោលដោយមាត់ទៅ ? យើងមិនត្រូវការនូវសម្បត្តិទាំងនេះទេ, សូម្បីយើងក៏នឹងទៅបួសឧទ្ទិសព្រះសាស្តាដែរ ។

ស្ត្រី. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ សូម្បីពួកខ្ញុំព្រះអង្គក៏នឹងបួសជាមួយនឹងព្រះនាងដែរ ។

ព្រះទេវី. ប្រសិនបើពួកនាងអាច ក៏ជាការប្រពៃហើយ ។

ស្ត្រី. បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គអាច ។

ព្រះទេវីត្រាស់ថា បើដូច្នោះ ពួកនាងចូរមក ដូច្នេះហើយ ត្រាស់បញ្ជាឲ្យទឹមនូវរថ ១០០០ ស្តេចឡើងរថធ្វើដំណើរចេញទៅជាមួយនឹងស្ត្រីទាំងនោះ ទ្រង់ទតឃើញស្ទឹងទី ១ តាមផ្លូវហើយ ត្រាស់សួរដូចព្រះរាជាត្រាស់សួរពួកអាមាត្យដែរ ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវការប្រព្រឹត្តិទៅសព្វគ្រប់ហើយ ត្រាស់ថា ពួកនាងចូរកមើលនូវផ្លូវដែលព្រះរាជាយាងទៅមើល៍ កាលស្ត្រីទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ពួកនាងខ្ញុំរកមើលមិនឃើញស្នាមជើងសេះសិន្ធពទាំងឡាយទេ ក៏ទ្រង់មានព្រះតម្រិះថា ព្រះរាជាប្រាកដជាទ្រង់ធ្វើសច្ចកិរិយាថា យើងបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះរតនត្រ័យ សូម្បីយើងក៏ចេញបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះរតនត្រ័យដែរ,ដោយអានុភាពនៃព្រះរតនត្រ័យ សូមទឹកនេះ

កុំដូចជាទឹកឡើយ ដូច្នេះហើយ ទ្រង់រឭកដល់គុណព្រះរតន-ត្រ័យ ទ្រង់បញ្ជូនរថ ១០០០ ទៅ ។ ទឹកបានប្រាកដដូចជាផែនថ្ម ។ សូម្បីចុងនៃខ្នងកង់ និងខ្សែកែងនៃជុំរទេះទាំងឡាយ ក៏មិនទទឹកផង ។ ព្រះទេវីទ្រង់ឆ្លងស្ទឹងទាំងពីរនេះ បានដោយឧបាយយ៉ាងនេះឯង ។

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះទេវីស្ដេចយាងមក ទ្រង់ក៏បានធ្វើមិនឲ្យព្រះទេវីឃើញភិក្ខុទាំងឡាយ គង់ក្នុងសម្នាក់ព្រះអង្គ (គឺធ្វើភិក្ខុទាំងនោះមិនឲ្យប្រាកដដល់ព្រះទេវី) ។

ព្រះទេវីស្ដេចយាងទៅ ៗ ក៏ទ្រង់ទតឃើញនូវព្រះរស្មីដែលផ្សាយចេញអំពីព្រះសរីរៈរបស់ព្រះសាស្ដា ទ្រង់មានព្រះចិន្ដាដូចព្រះរាជតម្រិះរបស់ព្រះរាជាដែរ ហើយស្ដេចចូលទៅគាល់ព្រះសាស្ដា ថ្វាយបង្គំហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរមួយទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះបាទមហាកប្បិន ស្ដេចចេញបួសឧទ្ទិសចំពោះព្រះអង្គ, ស្ដេចប្រហែលជាយាងមកកាន់ទីនេះហើយ, តើស្ដេចគង់នៅទីណា ?

ព្រះសាស្ដាត្រាស់ថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ នាងទាំងឡាយចូរអង្គុយសិនចុះ, នាងទាំងឡាយនឹងបានឃើញព្រះរាជាក្នុងទីនេះឯង ។

ស្ត្រីទាំងនោះ មានចិត្តត្រេកអរគ្រប់ៗ គ្នា ហើយអង្គុយដោយសង្ឃឹមថា ពួកយើងអង្គុយក្នុងទីនេះនឹងបានឃើញស្វាមីរបស់ខ្លួន ។

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ត្រាស់អនុបុព្វីកថា ។

លុះចប់ទេសនា ព្រះនាងអនោជា ព្រមទាំងបរិវារបានសម្រេចសោតាបត្តិផល ។

ព្រះមហាកប្បិនត្ថេរព្រមទាំងបរិវារ ស្ដាប់ព្រះធម្មទេសនាដែលព្រះសាស្ដាសម្ដែងដល់ពួកស្ត្រីទាំងនោះ ក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ ។ ក្នុងខណៈនោះឯង ព្រះសាស្ដាក៏ទ្រង់ញ៉ាំងភិក្ខុទាំងនោះ ដែលជាអ្នកសំរេចព្រះអរហត្តហើយ ឲ្យប្រាកដដល់ស្ត្រីទាំងនោះ ។

បានឮថា ក្នុងខណៈដែលស្ត្រីទាំងនោះមកដល់ភ្លាមៗ ចិត្ត

(របស់ពួកនាង) មិនគប្បីតាំងមាំ មិនអាចមានអារម្មណ៍មូល តែមួយ ព្រោះឃើញស្វាមីរបស់ខ្លួនៗ ដែលជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់កាសាវៈ មានសីសៈត្រងោល, ព្រោះហេតុនោះ ស្ត្រីទាំងនោះមិនអាចសម្រេចមគ្គផលបាន ទើបព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមិនញ៉ាំងព្រះមហាកប្បិន និងបរិវារឲ្យប្រាកដដល់ព្រះនាងអនោជាទេវី និងបរិវារភ្លាមៗ ស្ត្រីទាំងនោះតាំងមាំនៅក្នុងសទ្ធាដែលមិនញាប់ញ័រហើយ ទើបព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សម្ដែងភិក្ខុទាំងនោះ ដែលជាអ្នកសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ ឲ្យប្រាកដដល់ស្ត្រីទាំងនោះ ។

ស្ត្រីទាំងនោះ ឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋាន ហើយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន កិច្ចនៃបព្វជិតរបស់លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ដល់ទីបំផុតមុនខ្ញុំករុណាទាំងឡាយ ដូច្នេះហើយ ទើបថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាឈរក្នុងទីដ៏សមគួរមួយហើយ ទូលសូមបព្វជ្ជា ។

អាចារ្យពួកខ្លះពោលថា កាលស្ត្រីទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនោះហើយ, ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ព្រះតម្រិះនូវការមករបស់

ព្រះឧប្បលវណ្ណាថេរី ។

ប៉ុន្តែព្រះសាស្ដា ត្រាស់ទៅកាន់ឧបាសិកាទាំងនោះថា ម្នាលឧបាសិកាទាំងឡាយ នាងទាំងឡាយចូរទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី បព្វជ្ជាក្នុងសម្នាក់នៃភិក្ខុនីចុះ ។

ឧបាសិកាទាំងនោះ ត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិកដោយលំដាប់ មានសក្ការៈ និងការគោរពកោតក្រែង ដែលមហាជននាំមកចំពោះហើយ តាមផ្លូវធ្វើដំណើរទៅដោយជើងទទេ អស់ចម្ងាយផ្លូវ ១២០ យោជន៍ បួសក្នុងសម្នាក់នៃភិក្ខុនីហើយបានសម្រេចព្រះអរហត្ត ។ សូម្បីព្រះសាស្ដាក៏ទ្រង់នាំភិក្ខុ ១០០០ រូបនោះ ទៅកាន់វត្តជេតពនតាមផ្លូវអាកាសដែរ ។

បានឮថា បណ្ដាភិក្ខុទាំងនោះ ព្រះមហាកប្បិនតែងតែបន្លឺឧទានក្នុងទីទាំងឡាយ មានទីសម្រាកពេលថ្ងៃ និងទីសម្រាកពេលយប់ជាដើមថា សុខណាស់ហ្ន៎ ! សុខណាស់ហ្ន៎ ! ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮ ក៏ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមហាកប្បិន តែងតែបន្លឺនូវឧទានក្នុងទីទាំង

ឡាយថា សុខណាស់ហ្ន៎ សុខណាស់ហ្ន៎, ប្រហែលជាលោកពោលប្រារព្ធនូវសេចក្តីសុខ ក្នុងរាជសម្បត្តិរបស់ខ្លួនហើយមើលទៅ ។

ព្រះសាស្តា ត្រាស់ឲ្យហៅព្រះមហាកប្បិនមកហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលកប្បិន បានឮថា អ្នកបន្លឺនូវឧទានប្រារព្ធសុខក្នុងកាមសុខ ក្នុងរាជសម្បត្តិពិតមែនឬ ?

ព្រះមហាកប្បិនទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះមានព្រះភាគរមែងទ្រង់ជ្រាបការបន្លឺ ឬមិនបន្លឺនូវឧទានប្រារព្ធកាមសុខ និងរាជសុខរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គនោះហើយ ។

ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុត្ររបស់តថាគត មិនមែនបន្លឺឧទានប្រារព្ធនូវសុខក្នុងកាមសុខ ក្នុងរាជសម្បត្តិទេ, ក៏ប៉ុន្តែបីតិ (ការឆ្អែត) ក្នុងធមà រមែងកើតឡើងដល់ បុត្ររបស់តថាគត, បុត្ររបស់តថាគតនោះ រមែងបន្លឺនូវឧទាន យ៉ាងនោះព្រោះប្រារព្ធអមតមហានិព្វាន ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៤ ធម្មប្បីតិ សុខំ សេតិ វិប្បសន្នេន ចេតសា
អរិយប្បវេទិតេ ធម្មេ   សទា រមតិ បណ្ឌិតោ ។

បណ្ឌិតដែលមានសេចក្ដីឆ្អែតក្នុងធម៌ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ រមែងដេកជាសុខ រមែងត្រេកអរក្នុងធម៌ដែលព្រះអរិយៈប្រកាសទុកហើយ គ្រប់ពេល ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ធម្មប្បីតិ** សេចក្ដីថា អ្នកឆ្អែតក្នុងធម៌ អធិប្បាយថា អ្នកផឹកធម៌ ។ ដែលឈ្មោះថាព្រះធម៌នោះ មិនមាននរណាអាចផឹកបាន ដូចជាផឹកយាគូជាដើមដោយភាជនៈនោះទេ, ក៏ប៉ុន្តែថា បុគ្គលណា ពាល់ត្រូវនូវលោកុត្តរធម៌ ៩ យ៉ាង ដោយនាមកាយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយភាពជាអារម្មណ៍ ចាក់ធ្លុះនូវអរិយសច្ចៈ មានទុក្ខសច្ចៈជាដើម ដោយកិច្ចមានការចាក់ធ្លុះធម៌ដោយការកំណត់ដឹងជាដើម ឈ្មោះថា រមែងផឹកនូវធម៌ ។

ពាក្យថា **សុខំ សេតិ** នេះ ត្រឹមតែជាប្រធាននៃធម៌-

ទេសនាប៉ុណ្ណោះ អធិប្បាយថា រមែងនៅជាសុខក្នុងឥរិយាបថទាំង ៤ ។

បទថា ***វិប្បសន្នេន*** *គឺមិនកករល្អក់ បានដល់ មិនមានឧបក្កិលេស ។*

បទថា ***អរិយប្បវេទិតេ*** *សេចក្ដីថា ក្នុងពោធិបក្ខិយធម៌ទាំងឡាយ មានសតិប្បដ្ឋាន ៤ ជាដើម ដែលព្រះអរិយៈទាំងឡាយ មានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាដើមទ្រង់ប្រកាសហើយ ។*

ពីរបទថា ***សទា រមតិ*** *សេចក្ដីថា បណ្ឌិតអ្នកមានបីតិក្នុងធម៌បែបនោះ មានចិត្តជ្រះថ្លា ប្រកបព្រមដោយភាពជាបណ្ឌិត រមែងត្រេកអរ គឺរមែងត្រេកអរយ៉ាងក្រៃលែងគ្រប់កាល ។*

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានជាអរិយបុគ្គលមានសោតាបត្តិផលជាដើម ។៚

(រឿងព្រះមហាកប្បិន ចប់)

****

៥ រឿងបណ្ឌិតសាមណេរ

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធបណ្ឌិតសាមណេរ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**ឧទកំ ហិ នយន្តិ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះសាស្ដាទ្រង់ត្រាស់អនុមោទនាកថា

បានឮមកថា ក្នុងអតីតកាល ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមកស្សបៈ មានព្រះខីណាស្រពពីរម៉ឺនរូបជាបរិវារ ស្ដេចយាងទៅកាន់ក្រុងពារាណសី ។

មនុស្សទាំងឡាយកំណត់នូវកម្លាំងរបស់ខ្លួនៗ ហើយ រួមគ្នា ៨ នាក់ខ្លះ ១០ នាក់ខ្លះ ថ្វាយអាគន្តុកទាន ។

ថ្ងៃមួយ ក្នុងកាលស្រេចភត្តកិច្ចហើយ ព្រះសាស្ដាទ្រង់ធ្វើនូវអនុមោទនាយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងឡាយ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះគិតថា យើងនឹងឲ្យទេយ្យ-ធម៌របស់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះ រមែងសមគួរ,ប្រយោជន៍អ្វីដោយការដើរ

បបួលអ្នកដទៃ, ដូច្នេះហើយ ទើបឲ្យទានដោយខ្លួនឯងប៉ុណ្ណោះ មិនបានដើរបបួលអ្នកដទៃ,បុគ្គលនោះរមែងបាននូវភោគសម្បត្តិ ប៉ុន្តែមិនមាននូវបរិវារសម្បត្តិក្នុងទីដែលខ្លួនកើតហើយៗ,បុគ្គលខ្លះបបួលអ្នកដទៃឲ្យធ្វើ ប៉ុន្តែមិនធ្វើដោយខ្លួនឯង បុគ្គលនោះរមែងបាននូវបរិវារសម្បត្តិ ប៉ុន្តែមិនមាននូវភោគសម្បត្តិក្នុងទីដែលខ្លួនកើត, បុគ្គលខ្លះមិនឲ្យដោយខ្លួនឯងផង ទាំងមិនបានបបួលអ្នកដទៃផង បុគ្គលនោះរមែងមិនមាននូវភោគសម្បត្តិផង បរិវារសម្បត្តិផង រស់នៅដោយការស៊ីដែលក្នុងទីដែលខ្លួនកើត, បុគ្គលខ្លះធ្វើទានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យធ្វើផង បុគ្គលនោះ លុះកើតក្នុងទីណាៗ រមែងមាននូវភោគ-សម្បត្តិផង បរិវារសម្បត្តិផង ។

អ្នកជ្រះថ្លាក្នុងអនុមោទនាកថា

បុរសដែលជាបណ្ឌិតម្នាក់ ឈរនៅក្នុងទីជិតនោះ បានស្តាប់អនុមោទនាកថានោះហើយ គិតថា ឥឡូវនេះ យើងនឹងធ្វើតាមដែលសម្បត្តិទាំងពីរនឹងមានដល់យើង ។

បុរសដែលជាបណ្ឌិតនោះ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាហើយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះអង្គមេត្តាទទួលភិក្ខារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងថ្ងៃស្អែក ។

ព្រះសាស្តា. ត្រូវការភិក្ខុប៉ុន្មានអង្គ ?

បណ្ឌិត. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បរិវាររបស់ព្រះអង្គមានប៉ុន្មាន ?

ព្រះសាស្តា. មានភិក្ខុពីរម៉ឺនរូប ។

បណ្ឌិត. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ថ្ងៃស្អែកនេះ សូមព្រះអង្គ ព្រមទាំងភិក្ខុទាំងអស់ មេត្តាទទួលភិក្ខារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។

ព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់ទទួលនិមន្តដោយតុណ្ហីភាព ។

បុរសដែលជាបណ្ឌិតនោះ ចូលទៅកាន់ស្រុកហើយ ដើរប្រាប់បុណ្យថា បពិត្រម៉ែ និងពុកទាំងឡាយ ខ្ញុំបាននិមន្តភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានទុក (ដើម្បីទទួលភិក្ខា) ក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ, អ្នកទាំងឡាយចូរប្រគេនភិក្ខាដល់ភិក្ខុប្រមាណប៉ុន្មានតាមដែលខ្លួនអាចប្រព្រឹត្តទៅបានចុះ ។

កាលជនទាំងឡាយកំណត់នូវកម្លាំងរបស់ខ្លួនៗ ហើយពោលថា ពួកយើងនឹងទទួលភិក្ខុ ១០ រូប, ពួកយើងនឹងទទួលភិក្ខុ ២០, ពួកយើង ១០០ រូប, ពួកយើង ៥០០ រូប, ដូច្នេះហើយ ក៏សរសេរឈ្មោះរបស់មនុស្សទាំងអស់នោះទុកក្នុងបញ្ជីតាំងពីដើមមក ។

បុរសក្រត្រេកអរទទួលភិក្ខុមួយរូប

ក៏ក្នុងសម័យនោះ ក្នុងក្រុងនោះមានបុរសម្នាក់ឈ្មោះថា មហាទុគ្គតៈ ព្រោះគាត់ជាមនុស្សក្រយ៉ាងក្រៃលែង ។ បុរសដែលជាបណ្ឌិតនោះ ឃើញមហាទុគ្គតបុរសនោះមកចំពោះមុខ ក៏ប្រាប់ថា នែមហាទុគ្គតៈសម្លាញ់ ខ្ញុំបានទិមន្តភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានទុកដើម្បីឆាន់ក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះ, ថ្ងៃស្អែកនេះ អ្នកក្រុងនឹងថ្វាយទានជាពួកៗ, ឯងត្រូវការភិក្ខុប៉ុន្មានអង្គ ?

មហាទុគ្គតៈ. បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំត្រូវការភិក្ខុមកធ្វើអ្វី? ព្រោះថា សេចក្ដីត្រូវការភិក្ខុនោះ ជារបស់បុគ្គលអ្នកមានទ្រព្យ, ចំណែកខ្ញុំសូម្បីត្រឹមតែអង្ករមួយនាឡិ សម្រាប់ដាំបបរ

ក្នុងថ្ងៃស្អែកនេះមិនទាន់មានផង, ខ្ញុំធ្វើការស៊ីឈ្នួលគេចិញ្ចឹមជីវិតមួយថ្ងៃរស់មួយថ្ងៃ, តើខ្ញុំត្រូវការកិក្ខុមកធ្វើអ្វី ?

ធម្មតាបុគ្គលអ្នកបបួលគេ គប្បីជាបុគ្គលឈ្លាសវៃ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុរសដែលជាបណ្ឌិតនោះ សូម្បីមហាទុគ្គតបុរសនោះពោលថាមិនមាន ក៏មិននៅស្ងៀម បានពោលតទៅទៀតថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ មនុស្សជាច្រើនក្នុងក្រុងនេះ បរិភោគភោជនយ៉ាងប្រណីត ស្លៀកដណ្តប់សំពត់សាច់ដ៏ម៉ដ្ឋ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអាភរណៈផ្សេងៗ ដេកលើទីដេកដ៏មានសិរី រមែងសោយសុខក្នុងគំនរទ្រព្យសម្បត្តិ, ចំណែកឯងធ្វើការស៊ីឈ្នួលគេពេញមួយថ្ងៃ សូម្បីវត្ថុដែលគ្រាន់តែញ៉ាំងផ្ទៃឲ្យពេញ មិនមានផង, កាលបើដូច្នេះ ឯងមិនទាន់ដឹងខ្លួនថា យើងកើតមកជាមនុស្សក្រីក្រតោកយ៉ាកលំបាកយ៉ាងនេះ ព្រោះមិនបានធ្វើបុណ្យអ្វីៗ ទុកក្នុងកាលមុនទៀតឬ ?

មហាទុគ្គតៈ. បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំដឹង ។

បណ្ឌិត. ចុះបើអ្នកឯងដឹងយ៉ាងហ្នឹងហើយ ហេតុអ្វីទើប

ឯងមិនធ្វើបុណ្យ ឯងនៅក្មេង មានកម្លាំងបរិបូណ៌ ឯងធ្វើការស៊ីឈ្នួលគេ ហើយឲ្យទានតាមកម្លាំងរបស់ខ្លួន មិនសមគួរឬ ?

មហាទុគ្គតបុរស កាលបុរសដែលជាបណ្ឌិតនោះពោលឲ្យដល់នូវសេចក្ដីសង្វេគហើយ ទើបនិយាយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន សូមលោកចុះភិក្ខុក្នុងបញ្ជីឲ្យខ្ញុំមួយអង្គចុះ ។ បុរសដែលជាបណ្ឌិតក្រៅនេះគិតថា ភិក្ខុមួយអង្គ ចាំបាច់ចុះក្នុងបញ្ជីធ្វើអី, ដូច្នេះហើយ ក៏មិនចុះក្នុងបញ្ជី ។

ចំណែកមហាទុគ្គតៈ ទៅដល់ផ្ទះហើយ ក៏និយាយនឹងភរិយាថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ថ្ងៃស្អែកនេះ អ្នកក្រុងគេចាត់ចែងភត្តដើម្បីប្រគេនភិក្ខុសង្ឃជាពួកៗ, សូម្បីខ្ញុំក៏ត្រូវអ្នកបបួលប្រាប់ថា ចូរប្រគេនភិក្ខាដល់ភិក្ខុ ១ រូប, ពួកយើងនឹងប្រគេនភិក្ខាចំពោះភិក្ខុ ១ រូប ថ្ងៃស្អែកនេះ ។

គ្រានោះ ភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈ មិនបាននិយាយថា ពួកយើងជាអ្នកក្រ, ឯងទទួលពាក្យរបស់គេធ្វើអ្វី ? ត្រឡប់ជាពោលថា បពិត្រអ្នកជាម្ចាស់ អ្នកធ្វើនេះល្អប្រពៃណាស់,

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា រឿងបណ្ឌិតសាមណេរ

កាលពីមុនយើងមិនបានឲ្យអ្វីៗ ទើបជាតិនេះយើងកើតជាអ្នកក្រ, យើងទាំងពីរនាក់ ស៊ីឈ្នួលគេហើយ នឹងថ្វាយភិក្ខាដល់ភិក្ខុមួយរូប ។

ទាំងពីរនាក់ស្វាមីភរិយា បានចេញទៅកាន់ទីកន្លែងសំរាប់ធ្វើការងារស៊ីឈ្នួល ។ មហាសេដ្ឋីឃើញមហាទុគ្គតៈហើយសួរថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ អ្នកដើររកការងារធ្វើឬ ?

មហាទុគ្គតៈ. បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ពិតមែនហើយ ។

មហាសេដ្ឋី. នឹងធ្វើកិច្ចការងារអ្វី ?

មហាទុគ្គតៈ. ស្រេចតែមហាសេដ្ឋី ។

មហាសេដ្ឋីពោលថា បើដូច្នោះ ល្អហើយ ពីព្រោះថ្ងៃស្អែកនេះ យើងនិមន្តភិក្ខុសង្ឃ ២-៣ រយអង្គដើម្បីឆាន់ក្នុងផ្ទះរបស់យើង អ្នកចូរមកពុះឧសឲ្យយើងចុះ ហើយក៏យកកាំបិតនិងពូថៅមកឲ្យមហាទុគ្គតៈ, មហាទុគ្គតៈចងក្បិនយ៉ាងមាំហើយពុះឧសយ៉ាងស្វាហាប់ ដាក់កាំបិត ចាប់ពូថៅ ដាក់ពូថៅ ចាប់កាំបិត ។

គ្រានោះ សេដ្ឋីសួរមហាទុគ្គតៈថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ ថ្ងៃនេះ អ្នកឯងខំប្រឹងធ្វើកិច្ចការងារខ្លាំងម្ល៉េះ, មានហេតុអ្វីឬ ?

មហាទុគ្គតៈ. បពិត្រនាយ ថ្ងៃស្អែកនេះខ្ញុំនិមន្តភិក្ខុមួយអង្គ ដើម្បីឆាន់ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្ញុំ ។

សេដ្ឋីស្តាប់ពាក្យនោះហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លា គិតថា គួរឲ្យអស្ចារ្យពិតមែនហ្ន៎ មហាទុគ្គតៈនេះ បានធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ, គេមិនមាននូវសេចក្តីព្រងើយកន្តើយដោយគិតថា យើងក្រ បាននិយាយថា ធ្វើការងារស៊ីឈ្នួលហើយចិញ្ចឹមភិក្ខុមួយរូប ។

ចំណែកភរិយារបស់សេដ្ឋី ឃើញភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈហើយ ក៏សួរថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន នាងនឹងធ្វើនូវកិច្ច-ការអ្វី ? កាលភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈឆ្លើយថា ស្រេចតែសេដ្ឋីនីប្រើឲ្យខ្ញុំធ្វើ ក៏ឲ្យចូលទៅកាន់រោងត្បាល់ត្បៀងហើយ យកឧប-ករណ៍ មានចង្អេរ និង អង្រែជាដើមឲ្យ ។

ភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈមានចិត្តរីករាយ ទាំងបុកទាំងអុំ

ហាក់ដូចជាកំល្មោន ។ គ្រានោះ ភរិយាសេដ្ឋីសួរនាងថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បានជានាងធ្វើការងារដោយចិត្តសប្បាយរីករាយខ្លាំងម៉្លេះ ? មានហេតុអ្វីឬ ?

នាង. បពិត្រសេដ្ឋីនី ពួកនាងខ្ញុំធ្វើការស៊ីឈ្នួលនេះហើយ នឹងចិញ្ចឹមភិក្ខុមួយរូប ។

ចំណែកភរិយារបស់សេដ្ឋីស្តាប់ពាក្យនោះហើយ ជ្រះថ្លានឹងភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈថា គួរឲ្យអស្ចារ្យពិតមែនហ្ន៎ នាងនេះបានធ្វើនូវអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ ក្នុងកាលដែលមហាទុគ្គតៈពុះឧសស្រេចហើយ សេដ្ឋីបញ្ជាឲ្យឲ្យអង្ករស្រូវសាលី ៤ នាឡិ ដោយនិយាយពាក្យថា នេះជាតម្លៃឈ្នួលរបស់អ្នកឯង ហើយបញ្ជាឲ្យឲ្យ ៤ នាឡិទៀត ដោយនិយាយថា នេះជាចំណែកបន្ថែម ព្រោះយើងមានសេចក្តីជ្រះថ្លានឹងអ្នកឯង ។

មហាទុគ្គតៈទៅដល់ផ្ទះហើយប្រាប់ភរិយាថា ខ្ញុំធ្វើការឲ្យលោកសេដ្ឋីបានអង្ករស្រូវសាលី ៤ នាឡិ, ហើយអង្ករ ៤ នាឡិនេះទុកសំរាប់តម្លៃម្ហូប នាងចូរកាន់យកវត្ថុទាំងឡាយ មានទឹក

ដោះជូរ ប្រេង និងគ្រឿងទេសដោយតម្លៃឈ្នួលរបស់នាងចុះ ។

ចំណែកកិរិយារបស់សេដ្ឋី បញ្ជាឲ្យឲ្យទឹកដោះថ្លាមួយ ដប ទឹកដោះជូរមួយក្រឡ គ្រឿងទេស និងអង្ករស្រូវសាលីដ៏ស្អាតមួយនាឡិដល់កិរិយារបស់មហាទុគ្គតៈ ។ គេទាំងពីរនាក់ប្ដីប្រពន្ធបានអង្ករស្រូវសាលី ៥ នាឡិដោយប្រការដូច្នេះ មានចិត្តសប្បាយរីករាយ ដោយគិតឃើញថា យើងបានទេយ្យ-ធម៌ហើយ ស្អែកឡើងក្រោកតាំងអំពីព្រលឹម កិរិយានិយាយនឹងមហាទុគ្គតៈថា បពិត្រអ្នកជាម្ចាស់អញ្ជើញទៅរកបន្លែចុះ មហាទុគ្គតៈបានទៅកាន់ផ្សារ មិនឃើញមានបន្លែនៅក្នុងទីផ្សារ ក៏ទៅកាន់ស្ទឹង មានចិត្តសប្បាយរីករាយដោយគិតថា ថ្ងៃស្អែកនេះយើងបានប្រគេនភោជនដល់លោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន, ច្រៀងផងដើរបេះបន្លែផង ។

អ្នកប្រមង់ម្នាក់ដែលឈរបង់សំណាញ់នៅទីនោះ បានដឹងថា នេះជាសំឡេងរបស់មហាទុគ្គតៈ ក៏ហៅមហាទុគ្គតៈមកសួរថា អ្នកឯងមានចិត្តសប្បាយរីករាយយ៉ាងខ្លាំង បេះបន្លែ

បណ្តីរ ស្រែកច្រៀងបណ្តីរ តើមានហេតុអ្វី ?

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ ខ្ញុំដើរបេះបន្លែ ។

អ្នកប្រមង់. បេះធ្វើអ្វី ?

មហាទុគ្គតៈ. ចាត់ចែងភត្តប្រគេនភិក្ខុមួយរូប ។

អ្នកប្រមង់. ឱស្វាប់ហើយ ! ភិក្ខុណាដែលបានឆាន់បន្លែរបស់អ្នកឯង បែបឆ្ងាញ់ណាស់ហើយមើលទៅ ។

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ តើឲ្យខ្ញុំធ្វើដូចម្តេចទៅ ?

អ្នកប្រមង់. បើដូច្នោះ ចូរមកចុះ ។

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ ឲ្យខ្ញុំធ្វើអ្វី ?

អ្នកប្រមង់. ឯងចូរធ្វើត្រីទាំងនេះឲ្យជាត្រណោត មានតម្លៃមួយបាទខ្វះ កន្លះបាទខ្វះ មួយកហាបណៈខ្វះចុះ ។ មហាទុគ្គតៈក៏បានធ្វើយ៉ាងនោះ ។

អ្នកក្រុងទិញត្រីដែលមហាទុគ្គតៈធ្វើជាត្រណោតៗ យកទៅចាត់ចែងភត្តប្រគេនភិក្ខុ ដែលខ្លួនបាននិមន្តហើយ ។ កាលដែលមហាទុគ្គតៈកំពុងធ្វើត្រីឲ្យជាត្រណោតនោះ, ក៏ដល់ពេល

វេលាភិក្ខាចារ ។ មហាទុគ្គតៈ កំណត់វេលាហើយពោលថា ម្នាលសម្លាញ់ ខ្ញុំទៅផ្ទះហើយ, ព្រោះពេលនេះ ជាវេលាដែលភិក្ខុនិមន្តមក ។

អ្នកប្រមង់. តើត្រណោតត្រីនៅមានទេ ?

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ មិនមានទេ, អស់ហើយ ។

អ្នកប្រមង់. បើដូច្នោះ ត្រីឆ្អិន ៤ ដែលខ្ញុំកប់ក្នុងដីខ្សាច់ទុកដើម្បីខ្លួន, បើអ្នកឯងត្រូវការចាត់ចែងភត្តប្រគេនភិក្ខុ ចូរកាន់យកត្រីទាំងនោះចុះ ពោលដូច្នេះហើយ ក៏បានឲ្យត្រីទាំងនោះដល់មហាទុគ្គតៈ ។

មហាទុគ្គតៈបានថ្វាយទានចំពោះព្រះពុទ្ធ

ក៏ក្នុងថ្ងៃនោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ពិចារណាមើលសត្វលោកក្នុងវេលាជិតភ្លឺ ទ្រង់ឃើញមហាទុគ្គតៈចូលក្នុងសំណាញ់ គឺព្រះញាណរបស់ព្រះអង្គ ទ្រង់រំពឹងថា នឹងមានហេតុអ្វីកើតឡើងហ្ន៎ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា មហាទុគ្គតៈគិតថា នឹងប្រគេនភត្តដល់ភិក្ខុមួយរូប, ទើបធ្វើការស៊ីឈ្នួលជាមួយនឹងប្រពន្ធ កាលពីម្សិល,

មហាទុគ្គតៈនឹងបានភិក្ខុរូបណាហ្ន៎ ? ក៏ទ្រង់ជ្រាបថា មនុស្ស ទាំងឡាយនឹងនាំភិក្ខុទៅតាមឈ្មោះ ដែលចុះក្នុងបញ្ជីហើយ ឲ្យ គង់ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួនៗ, មហាទុគ្គតៈវៀរតែថាគតចេញហើយ នឹង មិនបានភិក្ខុដទៃឡើយ ។

បានឮថា ធម្មតាព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ តែងតែទ្រង់ធ្វើ សេចក្ដីអនុគ្រោះចំពោះអ្នកក្រ ។ ព្រោះហេតុនោះ ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ធ្វើសរីរកិច្ចពីព្រលឹមហើយ ស្ដេចចូលកាន់ព្រះគន្ធកុដិ ទ្រង់គង់ដោយព្រះតម្រិះថា នឹងសង្គ្រោះមហាទុគ្គតៈ ។ កាល មហាទុគ្គតៈ កំពុងតែកាន់ត្រីដើរចូលទៅកាន់ផ្ទះ, បណ្ឌុកម្ពល សិលាអាសនៈរបស់សក្កទេវរាជសម្ដែងអាការក្ដៅ ។

សក្កទេវរាជទ្រង់ពិចារណាថា មានហេតុអ្វីហ្ន៎ ? ទ្រង់ ព្រះតម្រិះថា ពីថ្ងៃម្សិល មហាទុគ្គតៈបានធ្វើការស៊ីឈ្នួលជាមួយ នឹងប្រពន្ធរបស់ខ្លួន ដោយតាំងចិត្តថា នឹងប្រគេនភិក្ខាចំពោះ ភិក្ខុមួយរូប តើគេនឹងបានភិក្ខុរូបណាហ្ន៎ ? ទ្រង់ជ្រាបថា ភិក្ខុ ដទៃមិនមានសម្រាប់គេទេ, ប៉ុន្តែ ព្រះសាស្ដាទ្រង់គង់ក្នុងព្រះ-

គន្ធកុដិ ដោយតាំងព្រះទ័យថា នឹងសង្គ្រោះមហាទុគ្គតៈ, មហាទុគ្គតៈនឹងថ្វាយកត្តដែលមានបន្លែជាម្ហូប ដែលជាអាហាររបស់ខ្លួនប្រចាំថ្ងៃចំពោះព្រះតថាគត, បើដូច្នោះ យើងគួរទៅកាន់ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈធ្វើជាចុងភៅ ដូច្នេះហើយ ក៏ទ្រង់ក្លែងភេទមិនឲ្យនរណាស្គាល់ ស្តេចយាងទៅកាន់ទីជិតផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈនោះ ហើយត្រាស់សួរថា តើមាននរណាជួលមនុស្សឲ្យធ្វើការទេ ? មហាទុគ្គតៈឃើញសក្កទេវរាជហើយ ក៏សួរថា ម្នាលសម្លាញ់ អ្នកឯងនឹងធ្វើនូវការងារអ្វី ?

បុរសក្លែងភេទ. បពិត្រនាយ ខ្ញុំចេះវិជ្ជាគ្រប់យ៉ាង, ឈ្មោះថាវិជ្ជាការណាៗ ដែលខ្ញុំមិនចេះ មិនមានឡើយ, សូម្បីបបរ និងកត្តក៏ខ្ញុំចេះចាត់ចែងដែរ ។

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រូវការការងាររបស់អ្នកដែរ, ប៉ុន្តែមិនទាន់មានថ្ងៃឈ្នួលឲ្យអ្នក ។

បុរសក្លែងភេទ. តើលោកត្រូវការធ្វើអ្វី ?

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងប្រគេនកិក្ខាដល់

ភិក្ខុមួយរូប, ខ្ញុំប្រាថ្នាចាត់ចែងបបរ និងកត្តប្រគេនភិក្ខុនោះ ។

បុរសក្មេងភេទ. ប្រសិនបើលោកនឹងប្រគេនភិក្ខាដល់ភិក្ខុ, ខ្ញុំមិនត្រូវការថ្លៃឈ្នួលទេ សុំយកតែបុណ្យបានហើយ ។

មហាទុគ្គតៈ. ម្នាលសម្លាញ់ បើដូច្នោះ ប្រពៃហើយ, សូមអញ្ជើញទៅផ្ទះខ្ញុំចុះ ។

សក្កទេវរាជ ស្ដេចចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈហើយ ឲ្យមហាទុគ្គតៈនាំអង្ករជាដើមមកហើយ ទ្រង់បញ្ជូនមហាទុគ្គតៈឲ្យទៅនិមន្តភិក្ខុដោយពាក្យថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកចូរទៅនាំភិក្ខុដែលដល់ខ្លួនមកចុះ ។

ចំណែកអ្នកចាត់ចែងទាន បានចាត់ចែងភិក្ខុទៅកាន់ផ្ទះរបស់ពួកជនដទៃៗ តាមឈ្មោះដែលបានចុះក្នុងបញ្ជី ។ មហាទុគ្គតៈទៅកាន់សម្នាក់បុរសនោះហើយនិយាយថា បពិត្រអ្នកដ៏ចម្រើន ចូរឲ្យភិក្ខុដែលដល់ខ្ញុំចុះ បុរសនោះមានសតិឡើងក្នុងខណៈនោះ ក៏និយាយថា ខ្ញុំភ្លេចចាត់ចែងភិក្ខុទុកសម្រាប់អ្នកហើយ មហាទុគ្គតៈបានឮដូច្នោះ ក៏មានអាការហាក់ដូចជាត្រូវ

គេប្រហារដ៏ធ្ងន់ពោះដោយលំពែងដ៏មុតដូច្នោះ ផ្គងដៃឡើង ខ្សឹកខ្សួលពោលរៀបរាប់ថា ហេតុអ្វីទើបលោកញុំាងខ្ញុំឲ្យវិនាសយ៉ាងនេះ? ខ្ញុំត្រូវលោកបបួលកាលពីម្សិលជាមួយនឹងកិរិយា ក៏បានធ្វើការស៊ីឈ្នួលគេពេញមួយថ្ងៃ ថ្ងៃនេះទៅកាន់ផ្ទះស៊ើង ដើម្បីបេះបន្លែតាំងអំពីព្រឹក, សូមលោកចូរឲ្យភិក្ខុដល់ខ្ញុំមួយរូបចុះ ។

មហាទុគ្គតៈទៅនិមន្តព្រះសាស្តា

មនុស្សទាំងឡាយ ដែលមកប្រជុំគ្នានៅទីនោះ សួរថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ ហេតុអ្វីបានជាអ្នកខ្សឹកខ្សួលយ៉ាងនេះ ? មហាទុគ្គតៈប្រាប់សេចក្តីនោះហើយ មនុស្សទាំងនោះ ក៏សួរអ្នកចាត់ការទានថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន រឿងនុ៎ះពិតមែនឬ, បានឮថា មហាទុគ្គតៈនេះត្រូវអ្នកបបួលថា ចូរធ្វើការស៊ីឈ្នួលគេហើយចូរប្រគេនភិក្ខាចំពោះភិក្ខុមួយរូប យ៉ាងហ្នឹងពិតមែនឬ ?

អ្នកចាត់ការ. ម្នាលអ្នកទាំងឡាយ យ៉ាងនុ៎ះពិតមែនហើយ ។

មហាជន. អ្នកចាត់ចែងភិក្ខុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ឲ្យទៅ

អ្នកដទៃ មិនបានឲ្យភិក្ខុដល់មហាទុគ្គតៈត្រឹមតែមួយរូប អ្នកបានធ្វើកម្មធ្ងន់ណាស់ ។

អ្នកចាត់ការទាន ខ្មាសអៀនទឹងពាក្យរបស់មហាជន ក៏និយាយនឹងមហាទុគ្គតៈនោះថា នែមហាទុគ្គតៈសម្លាញ់ អ្នកកុំញុំាងខ្ញុំឲ្យវិនាសឡើយ, ខ្ញុំដល់នូវសេចក្ដីលំបាកព្រោះហេតុតែអ្នក, មនុស្សទាំងឡាយនាំភិក្ខុដែលដល់ខ្លួនៗ ទៅតាមឈ្មោះដែលបានចុះក្នុងបញ្ជី, ឈ្មោះថា អ្នកដែលដកភិក្ខុដែលអង្គុយក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួនឲ្យមិនមាន, ចំណែកព្រះសាស្ដា ទ្រង់ស្រង់ព្រះកក្រ្តហើយគង់ក្នុងព្រះគន្ធកុដិទ្មុំះឯង, ព្រះរាជា និងព្រះយុវរាជ និងមន្ត្រីធំៗ មានសេនាបតីជាដើម អង្គុយរង់ចាំព្រះសម្មា-សម្ពុទ្ធស្ដេចចេញអំពីព្រះគន្ធកុដិ ដោយគិតថា យើងនឹងទទួលបាត្ររបស់ព្រះសាស្ដា, ធម្មតាព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ តែងតែទ្រង់អនុគ្រោះបុគ្គលក្រីក្រ, អ្នកចូរទៅកាន់វិហារហើយ ក្រាបទូលព្រះសាស្ដាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកទុគ៌តយ៉ាងក្រៃលែង សូមព្រះអង្គមេត្តាអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ,

ប្រសិនបើអ្នកឯងមានបុណ្យ, អ្នកឯងនឹងបានព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាពិតប្រាកដ មហាទុគ្គតៈក៏បានទៅកាន់វិហារ ។

ព្រះសាស្ដាប្រទានបាត្រឲ្យមហាទុគ្គតៈ

គ្រានោះ ឥស្សរជនទាំងឡាយ មានព្រះរាជា និងព្រះ-យុវរាជជាដើម ត្រាស់ទៅកាន់មហាទុគ្គតៈថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ ពេលនេះមិនមែនជាវេលាកត្តនៅឡើយទេ អ្នកឯងមកធ្វើអ្វី ? ការដែលព្រះរាជាជាដើមពោលយ៉ាងនេះ ព្រោះធ្លាប់ឃើញ មហាទុគ្គតៈជាអ្នកស៊ីដែល នៅក្នុងវិហារក្នុងថ្ងៃមុនៗ ។

មហាទុគ្គតៈក្រាបទូលថា ខ្ញុំព្រះអង្គជ្រាបថា វេលានេះ មិនមែនជាវេលាកត្តនៅឡើយដែរ ប៉ុន្តែខ្ញុំព្រះអង្គមកនេះក៏ដើម្បី ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាដែរ ពោលដូច្នេះហើយ ក៏តម្កល់នូវសីសៈ ទុកទៀបធរណីទ្វារព្រះគន្ធកុដិ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាដោយបញ្ចង្គ ប្រតិស្ឋាន ហើយក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អ្នកដែល ទុគ៌តជាងខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងព្រះនគរនេះមិនមានទេ, សូមព្រះអង្គទ្រង់ ជាទីពឹងដល់ខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ, សូមព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើសេចក្ដីអនុ-

គ្រោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គផងចុះ, ព្រះសាស្តាទ្រង់បើកទ្វារព្រះគន្ធកុដិ ហើយ ទ្រង់នាំបាត្រមកតម្កល់ទុកក្នុងដៃ របស់មហាទុគ្គតៈ ។ មហាទុគ្គតៈមានអាការដូចជាដល់នូវសិរី គឺភាពជាស្តេចចក្រ-ពត្តិ ។ ឥស្សរជនទាំងឡាយ មានព្រះរាជា និងព្រះយុវរាជជាដើម ទ្រង់សំឡឹងមើលព្រះភក្ត្រគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ពិតណាស់ បុគ្គលណាៗ ឈ្មោះថា អាចដើម្បីនឹងទទួលបាត្រដែលព្រះសាស្តាប្រទានឲ្យមហាទុគ្គតៈ ដោយអំណាចភាពជាធំរមែងមិនមាន ។ បានត្រឹមតែពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ អ្នកចូរឲ្យបាត្ររបស់ព្រះសាស្តាដល់ពួកយើង, ពួកយើងនឹងឲ្យទ្រព្យមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ គឺមួយពាន់ ឬមួយសែនដល់អ្នកឯង, អ្នកឯងជាមនុស្សទុគ៌ត ចូរទទួលយកទ្រព្យចុះ, បាត្រនោះមានប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នកឯង ? មហាទុគ្គតៈ ឆ្លើយថា បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនឲ្យបុគ្គលណាទាំងអស់, ខ្ញុំព្រះអង្គមិនត្រូវការទ្រព្យទេ ខ្ញុំព្រះអង្គប្រាថ្នាតែថ្វាយកត្តុចំពោះព្រះ-សាស្តាប៉ុណ្ណោះ ។ ជនទាំងឡាយដ៏សេស អង្វរមហាទុគ្គតៈមិន

បានបាត្រ ក៏ត្រឡប់ទៅវិញ ។

ចំណែកព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះចិន្ដាថា មហាទុគ្គតៈនេះ សូម្បីត្រូវឃើញលួងលោមដោយទ្រព្យ ក៏មិនព្រមឲ្យបាត្ររបស់ព្រះ-សាស្ដាមកយើង, បុគ្គលណាៗ ក៏មិនអាចទទួលបាត្រ ដែលព្រះសាស្ដាទ្រង់ប្រទានដោយព្រះហស្ដអង្គបានដែរ, ទេយ្យធម៌របស់មហាទុគ្គតៈនេះ មានប្រមាណប៉ុនណាទៅ ? ក្នុងកាលដែលមហាទុគ្គតៈនេះថ្វាយទេយ្យធម៌ស្រេចហើយ យើងនឹងនាំព្រះសាស្ដាទៅកាន់រាជតំណាក់ ថ្វាយអាហារដែលគេចាត់ចែងទុកសម្រាប់យើង ។ ដូច្នេះហើយ ក៏បានយាងទៅតាមព្រះ-សាស្ដាដែរ ។

ព្រះសាស្ដាស្ដេចយាងទៅកាន់ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈ

រីឯសក្កទេវរាជ ចាត់ចែងអាហារ មានបបរ កត្ដ និងបន្ទៃជាដើម ក្រាលអាសនៈដ៏សមគួរដល់ការគង់របស់ព្រះ-សាស្ដាហើយ គង់រង់ចាំមើលផ្លូវព្រះសាស្ដា ។ មហាទុគ្គតៈនាំព្រះសាស្ដាទៅកាន់ផ្ទះហើយ ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏

ចម្រើន សូមស្ដេចយាងចូលទៅចុះ ។ ក៏ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈទាប, អ្នកដែលមិនឱន មិនអាចចូលទៅបានទេ, ក៏ប៉ុន្តែធម្មតាព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ កាលស្ដេចចូលទៅកាន់ផ្ទះ មិនចាំបាច់ឱនចូលទៅទេ, ត្បិតថា កាលស្ដេចចូលទៅកាន់ផ្ទះ ផែនដីដ៏ធំរមែងផតចុះទៅខាងក្រោម ឬផ្ទះរមែងខ្ពស់ឡើង ។ ហេតុដ៏អស្ចារ្យនេះជាផលនៃទាន ដែលព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ទ្រង់ថ្វាយដោយល្អហើយ ។

ក្នុងកាលដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គស្ដេចយាងចេញទៅវិញ វត្ថុគ្រប់យ៉ាងរមែងតាំងនៅដូចដើម, ព្រោះហេតុនោះព្រះសាស្ដាស្ដេចយាងចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈ ដោយមិនចាំបាច់ឱនទេ ហើយទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលសក្កទេវរាជក្រាលទុក ។ កាលព្រះសាស្ដាទ្រង់គង់ហើយ ព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលមហាទុគ្គតៈ អ្នកមិនឲ្យបាត្ររបស់ព្រះសាស្ដាដល់ពួកយើង ដែលជាអ្នកអង្វរហើយ អង្វរទៀត, ពួកយើងសូមមើលនូវគ្រឿងសក្ការៈ ដែលអ្នកឯងចាត់ចែងទុកដើម្បីថ្វាយ

សាស្តានោះមើល តើវាដូចម្តេចទៅ ?

គ្រានោះ សក្កទេវរាជបើកភាជន:យាគូ និងភត្តបង្ហាញព្រះរាជា ។

ក្លិនគ្រឿងអប់អាហារទាំងនោះ បានផ្សាយទូទៅពាសពេញព្រះនគរ ហើយតាំងនៅ ។

ព្រះរាជាទ្រង់ទតមើលនូវយាគូជាដើមហើយ ក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គគិតថាទេយ្យធម៌របស់មហាទុគ្គត:នេះ តើវាដូចម្តេចទៅ ? កាលមហាទុគ្គត:ថ្វាយទេយ្យធម៌ហើយ នឹងនាំព្រះអង្គទៅកាន់ផ្ទះ ថ្វាយអាហារដែលគេចាត់ចែងទុកដើម្បីខ្លួន, ដូច្នេះហើយ ទើបមកកាន់ទីនេះ, អាហារបែបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនធ្លាប់ឃើញឡើយ, កាលខ្ញុំព្រះអង្គនៅទីនេះ មហាទុគ្គត:ត្រូវលំបាកយ៉ាងក្រៃលែង ខ្ញុំព្រះអង្គត្រឡប់ទៅវិញហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ ។

ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈពេញដោយកែវ ៧ ប្រការ

ចំណែកសក្កទេវរាជ ថ្វាយយាគូជាដើម ចំពោះព្រះ-សាស្តាដោយគោរព ។ រីឯព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វើភត្តកិច្ចស្រេចហើយ ទ្រង់ក៏ធ្វើអនុមោទនា លុះទ្រង់ធ្វើអនុមោទនារួចហើយ ស្តេចក្រោកឡើងចៀសចេញទៅ ។ សក្កទេវរាជបានឲ្យសញ្ញាដល់មហាទុគ្គតៈ ។ មហាទុគ្គតៈទទួលយកបាត្រ អំពីព្រះហស្តរបស់សាស្តាហើយ ចេញទៅតាមព្រះសាស្តា ។

ចំណែកសក្កទេវរាជ មុននឹងស្តេចត្រឡប់ទៅវិញ ទ្រង់ប្រថាប់ឈរនៅត្រង់ទ្វារផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈ ទ្រង់សម្លឹងមើលអាកាសហើយ ញ៉ាំងភ្លៀងរតនៈ ៧ ប្រការ ឲ្យធ្លាក់ចុះអំពីអា-កាស ឲ្យពេញភាជនៈទាំងអស់ក្នុងផ្ទះ របស់មហាទុគ្គតៈហើយ ញ៉ាំងផ្ទះឲ្យពេញដោយរតនៈ ៧ ប្រការ ។

ផ្ទះរបស់មហាទុគ្គតៈមិនមានកន្លែងទំនេរទេ ភរិយារបស់មហាទុគ្គតៈបានដឹកដៃពួកក្មេង ចេញទៅឈរខាងក្រៅផ្ទះ ។

មហាទុគ្គតៈ ជូនព្រះសាស្តាទៅកាន់វិហារហើយ ត្រឡប់មកវិញ ឃើញពួកក្មេងៗ ឈរនៅខាងក្រៅផ្ទះ ក៏សួរថា មាន

ហេតុអ្វី ? ភរិយារបស់គាត់បានឆ្លើយប្រាប់ថា បពិត្រនាយ ផ្ទះរបស់យើងពេញទៅដោយកែវ ៧ ប្រការ, មិនមានផ្លូវចូលទៅទេ ។ មហាទុគ្គតៈគិតថា ទានរបស់យើងឲ្យផលក្នុងថ្ងៃនេះហើយ គិតដូច្នេះហើយ ក៏ទៅកាន់ព្រះរាជតំណាក់ ថ្វាយបង្គំព្រះរាជា កាលព្រះរាជាត្រាស់សួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន អ្នកឯងមកធ្វើអ្វី ? ទើបក្រាបទូលថា បពិត្រមហារាជ ផ្ទះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គពេញទៅដោយកែវ ៧ ប្រការ, សូមព្រះអង្គទ្រង់កាន់យកទ្រព្យនោះចុះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះតម្រិះថា គួរឲ្យអស្ចារ្យណាស់ ទានដែលមហាទុគ្គតៈថ្វាយចំពោះព្រះពុទ្ធ ដល់ទីបំផុតក្នុងថ្ងៃនេះហើយ លុះទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះហើយ ក៏ត្រាស់ទៅកាន់មហាទុគ្គតៈថា អ្នកត្រូវការអ្វី ?

មហាទុគ្គតៈ. បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទានរថ ១ ពាន់ ដើម្បីនាំទ្រព្យនោះមក ។

ព្រះរាជាទ្រង់បញ្ជូនរថ ១០០០ ទៅ ដើម្បីនាំទ្រព្យនោះមកចាក់គរត្រង់លានព្រះរាជវាំង ។ គំនរទ្រព្យមានកំពស់ប្រ-

មាណមួយដើមត្នោត ។ ព្រះរាជា បញ្ជាឲ្យអ្នកក្រុងប្រជុំគ្នាហើយ ត្រាស់សួរថា ក្នុងក្រុងនេះមាននរណា មានទ្រព្យដល់ប៉ុណ្ណោះទេ ?

អ្នកក្រុង. បពិត្រមហារាជ មិនមានទេ ។

ព្រះរាជា. តើយើងគួរធ្វើយ៉ាងណា ? ទើបសមគួរដល់អ្នកមានទ្រព្យច្រើនយ៉ាងនេះ ។

អ្នកក្រុង. បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គគួរតែងតាំងមហាទុគ្គតៈឲ្យទៅជាសេដ្ឋី ។

ព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះរាជទានគ្រឿងសក្ការៈជាច្រើនដល់មហាទុគ្គតៈហើយ តែងតាំងមហាទុគ្គតៈឲ្យទៅជាសេដ្ឋី ។

គ្រានោះ ព្រះរាជាត្រាស់ប្រាប់នូវទីផ្ទះរបស់សេដ្ឋីម្នាក់ក្នុងកាលមុនដល់មហាទុគ្គតៈហើយ ត្រាស់ថា អ្នកចូរឲ្យគេគ្គារគុម្ពោតដែលកើតទីនោះហើយ សាងផ្ទះនៅទីនេះចុះ ។ កាលមហាទុគ្គតៈឲ្យគេជម្រះទីនោះ ជីកផ្ទៃដីធ្វើឲ្យរាបស្មើ, ឆ្នាំងនៃកំណប់ទ្រព្យទាំងឡាយ បានផុសឡើងដោយមានការទល់គ្នា

និងគ្នា ។ មហាទុគ្គតៈក៏ក្រាបទូលព្រះរាជា, ព្រះរាជាក៏ត្រាស់ថា ផ្ទាំងនៃកំណប់ទ្រព្យកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យបុណ្យរបស់អ្នកហើយ, អ្នកឯងចូរកាន់យកចុះ ។

មហាទុគ្គតៈស្លាប់ទៅហើយបដិសន្ធិក្នុងក្រុងសាវត្ថី

មហាទុគ្គតសេដ្ឋីធ្វើផ្ទះហើយ បានថ្វាយមហាទានចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានអស់ ៧ ថ្ងៃ ។ ក្រោយអំពី ៧ ថ្ងៃនោះមក គាត់បានបំពេញបុណ្យរហូតអស់ជីវិត ក្នុងទីបំផុតនៃអាយុ គឺក្រោយអំពីចុតិ ក៏បដិសន្ធិក្នុងទេវលោក សោយសម្បត្តិទិព្វអស់មួយចន្លោះព្រះពុទ្ធ ក្នុងពុទ្ធុប្បាទកាលនេះ ចុតិចាកទេវលោកហើយ បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃធីតាច្បង ក្នុងត្រកូលឧបដ្ឋាករបស់ព្រះសារីបុត្រ ក្នុងក្រុងសាវត្ថី ។

គ្រានោះ មាតាបិតារបស់នាងដឹងថា នាងមានគភ៌ ក៏បានឲ្យគ្រឿងសម្រាប់រក្សាគភ៌ ។

ក្នុងសម័យដទៃ នាងចាញ់គភ៌បែបនេះថា ឱ ! ធ្វើដូចម្ដេចហ្ន៎ យើងគប្បីបានប្រគេនរសត្រីផ្ទិនចំពោះភិក្ខុ ៥០០ រូប

ដែលមានព្រះសារីបុត្រជាប្រធានហើយ ស្លៀកសំពត់ដែលជ្រលក់ដោយទឹកចត់ អង្គុយក្នុងទីបំផុតនៃអាសនៈ បរិភោគកត្តដែលជារបស់សល់អំពីភិក្ខុទាំងនោះ ។ នាងប្រាប់រឿងនោះដល់មាតាបិតាហើយ មាតាបិតារបស់នាង ក៏បានធ្វើតាមសេចក្តីប្រាថ្នារបស់នាង ។ ការបាញ់គភ៌ក៏បានស្ងប់រម្ងាប់ទៅ ។ តមកមានពិធីមង្គល ៧ ដងទៀត មាតាបិតារបស់នាងក៏បានចិញ្ចឹមភិក្ខុ ៥០០ រូប មានព្រះធម្មសេនាបតីសារីបុត្រជាប្រធាន ដោយសេត្រីផ្ចិនដូចគ្នាដែរ ។

រឿងទាំងអស់បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបតាមន័យ ដូចដែលយើងបានពោលហើយក្នុងរឿងតិស្សកុមារនោះចុះ ។

ក៏ប៉ុន្តែថា ផលទាំងអស់នោះ ជាផលដែលហូរចេញអំពីការថ្វាយសេត្រីផ្ចិន ដែលទារកនេះថ្វាយហើយ ក្នុងកាលដែលខ្លួននៅជាមហាទុគ្គតបុរសនុ៎ះឯង ។

ទារកចេញបួសជាសាមណេរ

ក្នុងថ្ងៃដែលដាក់ឈ្មោះឲ្យទារកនោះ មាតាបិតារបស់

ទារកនោះបានពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់មេត្តាឲ្យសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដល់ទាសៈរបស់លោកម្ចាស់ចុះព្រះថេរៈ ក៏សួរថា ក្មេងនេះឈ្មោះអ្វី ?

មាតារបស់ទារកនោះប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ចាប់តាំងអំពីទារកនេះបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃកាលណា មនុស្សល្ងីល្ងើក្តី គ ថ្លង់ក្តី ក៏បានក្លាយទៅជាមនុស្សឈ្លាសវៃ ព្រោះហេតុនោះ បុត្ររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ គប្បីមានឈ្មោះថា **បណ្ឌិតទារក** ចុះ ។

ព្រះថេរៈ ក៏បានឲ្យសិក្ខាបទទាំងឡាយដល់ទារកនោះ ។ ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃដែលបណ្ឌិតទារកកើតមក ការគិតបានកើតឡើងដល់មាតារបស់ទារកនោះថា យើងនឹងមិនទម្លាយអធ្យាស្រ័យបុត្ររបស់យើងឡើយ ។

ក្នុងវេលាដែលទារកនោះ មានអាយុបាន ៧ ខួប ក៏បានពោលទៅកាន់មាតាថា បពិត្រមាតា ខ្ញុំនឹងបួសក្នុងសម្នាក់ព្រះថេរៈ ។ មាតារបស់ទារកនោះក៏ពោលថា ម្នាលកូនសម្លាញ់បាន ! អត់អីទេ, មាតាក៏បានគិតទុកហើយយ៉ាងនេះថា នឹងមិន

ទម្លាយអធ្យាស្រ័យរបស់កូនឯងដែរ, ដូច្នេះហើយ ក៏បាននិមន្ត ព្រះថេរៈឲ្យឆាន់ហើយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ទាសៈរបស់លោកម្ចាស់ប្រាថ្នានឹងបួស, ខ្ញុំព្រះករុណានឹងនាំក្មេង នេះទៅកាន់វិហារក្នុងវេលាល្ងាច ជូនព្រះថេរៈទៅហើយ ត្រឡប់មកវិញ ឲ្យពួកញាតិប្រជុំគ្នាហើយ ពោលថា ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះពួកយើងនឹងធ្វើនូវសក្ការដែលយើង គួរធ្វើដល់បុត្ររបស់យើង ក្នុងកាលដែលបុត្ររបស់យើងនៅ ជាគ្រហស្ថ ។ ពោលដូច្នេះហើយ ក៏បានឲ្យគេធ្វើសក្ការៈយ៉ាង ច្រើនហើយ នាំបណ្ឌិតទារកនោះទៅកាន់វិហារ ប្រគល់ឲ្យព្រះ ថេរៈថា សូមលោកម្ចាស់បំបួសក្មេងនេះចុះ ។

ព្រះថេរៈក៏បានប្រាប់ទារកនោះថា ការបួសនេះ ជាកិច្ច ដែលធ្វើបានដោយលំបាក, កាលទារកនោះ អះអាងថា ខ្ញុំព្រះ ករុណានឹងធ្វើតាមឱវាទរបស់លោកម្ចាស់ ទើបពោលថា បើ ដូច្នោះ អ្នកចូរមកចុះ យើងបំបួសឲ្យ ញ៉ាំងសក់ទាំងឡាយ របស់ទារកនោះឲ្យទទឹកជោកហើយ ប្រាប់តចបញ្ចកកម្មដ្ឋាន

ហើយក៏បានបំបួសក្មេងនោះ ។ សូម្បីមាតាបិតារបស់បណ្ឌិតសាមណេរនោះ ក៏នៅក្នុងវិហារនោះអស់ ៧ ថ្ងៃ ថ្វាយទានចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយសេចក្តីឆ្អិនតែម្យ៉ាងក្នុងថ្ងៃទី ៧ វេលាល្ងាចទើបបានត្រឡប់ទៅផ្ទះវិញ ។

ក្នុងថ្ងៃទី ៨ ព្រះថេរៈ បាននាំសាមណេរនោះទៅជាមួយមិន បានទៅជាមួយពួកភិក្ខុទេ ។

សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ?

ឆ្លើយថា ព្រោះការស្លៀកដណ្តប់ចីវរ និងការកាន់បាត្របុតវិយាបថរបស់សាមណេរនោះ មិនទាន់នាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លានៅឡើយ, ម្យ៉ាងទៀត ព្រះថេរៈនៅមានវត្តដែលត្រូវធ្វើក្នុងវិហារ ម្យ៉ាងទៀត ព្រះថេរៈកាលភិក្ខុសង្ឃចូលទៅកាន់ស្រុកហើយ, និមន្តទៅកាន់វិហារទាំងមូល បោសប្រាស់នូវទីដែលភិក្ខុទាំងឡាយមិនទាន់បានបោស ដងទឹកឆាន់ ទឹកប្រើប្រាស់ដាក់ក្នុងភាជនៈដែលគ្មានទឹក រៀបចំទុកដាក់គ្រែតាំងជាដើមដែលភិក្ខុទាំងឡាយ ទុកដាក់មិនបានរៀបរយហើយ ទើបចូល

ទៅកាន់ស្រុកក្រោយភិក្ខុទាំងឡាយ, ម្យ៉ាងទៀត ព្រះថេរៈគិតឃើញថា កុំឲ្យពួកតិរ្ថិយ៍ដែលចូលមកកាន់វិហារហើយ តិះដៀលថា មើលនូវទីអគ្គុយនៃពួកសាវករបស់សមណគោតមចុះ ដូច្នេះហើយ ទើបបានចាត់ចែងវិហារទាំងអស់ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកខាងក្រោយ, ព្រោះហេតុដូច្នោះ ទើបថ្ងៃនោះ ព្រះថេរៈឲ្យសាមណេរកាន់បាត្រ និងចីវរចូលទៅកាន់ស្រុកក្រោយភិក្ខុទាំងឡាយ ។

សាមណេរចូលទៅបិណ្ឌបាតជាមួយនឹងព្រះថេរៈ

សាមណេរ កាលទៅបិណ្ឌបាតជាមួយនឹងព្រះឧបជ្ឈាយ៍បានឃើញប្រឡាយទឹកមួយដែលនៅតាមផ្លូវ ក៏សួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន តើនេះជាអ្វី ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ នេះជាប្រឡាយទឹក ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន គេធ្វើប្រឡាយទឹកទុកធ្វើអ្វី ?

ព្រះថេរៈ. គេធ្វើប្រឡាយទឹក ទុកសម្រាប់បង្ហូរទឹកអំពីទី

ដទៃៗ ដើម្បីធ្វើស្រែចំការរបស់គេ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន តើទឹកមានចិត្ត ដែរឬទេ ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ មិនមានទេ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ជនទាំងឡាយ រមែងបង្ហូរទឹកដែលមិនមានចិត្តបែបនេះ ទៅកាន់ទីដែលខ្លួនប្រាថ្នាបានឬ ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ បាន ។

សាមណេរនោះគិតថា ប្រសិនបើជនទាំងឡាយបង្ហូរទឹក ដែលមិនមានចិត្តបែបនេះ ទៅកាន់ទីដែលខ្លួនប្រាថ្នាហើយៗ ធ្វើការងារបាន, ចុះហេតុដូចម្ដេច ? មនុស្សមានចិត្តពិតៗ មិនអាចដើម្បីធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួន ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាច ហើយបំពេញសមណធម៌ទៅ ?

សាមណេរនោះនិមន្តទៅខាងមុខ ក៏បានឃើញពួកជាងសរ កំពុងយកកូនសររោលភ្លើង ហើយសម្លឹងមើលដោយ

កន្ទុយក្អែកពត់ឲ្យត្រង់ ក៏សួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកជនទាំងនេះជាអ្វី ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ ជនទាំងនេះជាជាងធ្វើព្រួញ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកគេធ្វើអ្វី ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ ពួកគេយកកំណាត់ឈើ រោលភ្លើង ហើយពត់ឲ្យត្រង់ធ្វើជាកូនសរ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន តើកូនសរ នោះមានចិត្តដែរឬទេ ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ មិនមានទេ ។

សាមណេរនោះគិតថា ប្រសិនបើមនុស្សទាំងឡាយយក កំណាត់ឈើដែលមិនមានចិត្តរោលភ្លើង ហើយពត់ឲ្យត្រង់ធ្វើជា កូនសរបាន, ចុះហេតុដូចម្តេច មនុស្សមានចិត្តមិនធ្វើចិត្តរបស់ ខ្លួនឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងអំណាចហើយបំពេញសមណធម៌ទៅ ?

លុះសាមណេរនោះនិមន្តទៅមុខបន្តិច ក៏ឃើញជនទាំង ឡាយកំពុងឈូសឈើធ្វើគ្រឿងទព្វសម្ភារៈ មានខ្នងកង់ និងដុំ

ជាដើម ក៏សួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកជនទាំងនេះជាអ្វី ?

ព្រះថេរ:. ម្នាលសាមណេរ ជនទាំងនេះជាជាងឈើ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ជនទាំងនេះគេធ្វើអ្វី ?

ព្រះថេរ:. ម្នាលសាមណេរ គេយកឈើមកឈូសហើយ ធ្វើជាកង់រទេះជាដើម ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ឈើទាំងនោះមានចិត្តដែរឬទេ ?

ព្រះថេរ:. ម្នាលសាមណេរ មិនមានទេ ។

សាមណេរត្រឡប់ទៅធ្វើសមណធម៌

គ្រានោះ សាមណេរមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ប្រសិនបើជនទាំងឡាយ កាន់យកកំណាត់ឈើដែលមិនមានចិត្តធ្វើជាកង់រទេះជាដើមបាន ចុះហេតុអ្វី មនុស្សមានចិត្តដែរ មិនធ្វើចិត្តរបស់ខ្លួនឲ្យនៅក្នុងអំណាច ហើយបំពេញសមណធម៌

ទៅ ? សាមណេរឃើញហេតុនោះហើយ ក៏សួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើលោកម្ចាស់កាន់បាត្រ និងចីវររបស់លោកម្ចាស់បាន, ខ្ញុំម្ចាស់នឹងត្រឡប់ទៅវិញ ។ ព្រះថេរៈមិនបានញ៉ាំងចិត្តឲ្យកើតឡើងថា សាមណេរក្មេងនេះ បួសអម្បាញ់មិញនេះ តាមយើងមក ហ៊ានពោលយ៉ាងនេះជាមួយនឹងយើងត្រឡប់ជាពោលថា ម្នាលសាមណេរ អ្នកចូរនាំយកបាត្រមកឲ្យយើង, ហើយក៏បានទទួលយកបាត្រ និងចីវររបស់ខ្លួន ។

ចំណែកសាមណេរថ្វាយបង្គំព្រះឧបជ្ឈាយ៍ហើយ កាលនឹងត្រឡប់ទៅវិញ ក៏បានប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ប្រសិនបើ លោកម្ចាស់នាំយកអាហារមកដើម្បីខ្ញុំព្រះករុណា សូមលោកម្ចាស់នាំយករសនៃត្រីឆ្អិនចុះ ។

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរ យើងនឹងបានអំពីទីណា ?

សាមណេរប្រាប់ថា បើមិនបានដោយបុណ្យរបស់លោកម្ចាស់ទេ ក៏នឹងបានដោយបុណ្យរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាដែរ ព្រះថេរៈគិតថា អន្តរាយនឹងគប្បីមានដល់សាមណេរក្មេង ដែលគង់ខាង

ក្រៅ, ទើបឲ្យកូនសោទៅសាមណេរ ហើយប្រាប់ថា ម្នាល សាមណេរ អ្នកបើកទ្វារបន្ទប់របស់ខ្ញុំហើយ ចូលទៅគង់ខាងក្នុងចុះ ។ សាមណេរក៏បានធ្វើយ៉ាងនោះហើយ គង់ញ៉ាំងញាណឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងករជកាយរបស់ខ្លួន ហើយអង្គុយពិចារណានូវអត្តភាព ។

អាសនៈរបស់សក្កទេវរាជក្តៅព្រោះគុណរបស់សាមណេរ

គ្រានោះ អាសនៈរបស់សក្កទេវរាជ សម្តែងនូវអាការក្តៅ ដោយតេជៈនៃគុណរបស់សាមណេរនោះ ។ សក្កទេវរាជទ្រង់ពិចារណាថា តើមានហេតុអ្វីហ្ន៎ ? ទ្រង់ព្រះតម្រិះឃើញថា បណ្ឌិតសាមណេរប្រគេន បាត្រ និងចីវរដល់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ហើយត្រឡប់ទៅវិញ ដោយតាំងចិត្តថា នឹងបំពេញសមណធម៌ សូម្បីយើងក៏គួរទៅកាន់ទីនោះ លុះទ្រង់ព្រះតម្រិះដូច្នេះហើយ, ក៏ទ្រង់ត្រាស់ហៅមហារាជទាំង ៤ មកហើយ ត្រាស់ថា ម្នាល អ្នកដ៏ចម្រើនទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរទៅដេញបក្សី ដែល

ធ្វើសំឡេងចចេកចចាចនៅក្នុងព្រៃជិតវិហារ ឲ្យចៀសចេញទៅ ហើយរក្សាការពារដោយជុំវិញ, ត្រាស់ទៅកាន់ចន្ទទេវបុត្រថា ម្នាលចន្ទៈ អ្នកចូរទប់មណ្ឌលព្រះចន្ទ ត្រាស់ទៅកាន់សុរិយ-ទេវបុត្រថា ម្នាលសុរិយៈ អ្នកចូរទប់មណ្ឌលព្រះអាទិត្យ ដូច្នេះហើយ ព្រះអង្គក៏បានទៅប្រថាប់ឈរ ដើម្បីការពារសាមណេរនៅក្នុងទីមួយ, ក្នុងវិហារសូម្បីតែសំឡេងស្ងឹកឈើទុំជ្រុះក៏មិនមាន ។

ចិត្តរបស់សាមណេរ ក៏ជាធម្មជាតិមានអារម្មណ៍មូលតែមួយ ។ សាមណេរពិចារណាអត្តភាពហើយ ក៏បានសម្រេចផល ៣ ក្នុងចន្លោះវេលាកត្តនោះឯង ។

ចំណែកព្រះថេរៈគិតថា សាមណេរគង់ក្នុងវិហារ, យើងនឹងបានភោជនដែលជាទីប្រាថ្នារបស់លោក ក្នុងត្រកូលឯណោះ ដូច្នេះហើយ ក៏បានទៅកាន់ត្រកូលឧបដ្ឋាកដែលប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ និងសេចក្តីគោរពមួយ ក៏ក្នុងថ្ងៃនោះ មនុស្សទាំងឡាយ បានត្រីធ្លិនជាច្រើន ហើយអង្គុយរង់ចាំមើលផ្លូវព្រះ

ថេរៈ ។

ពួកគេឃើញព្រះថេរៈកំពុងនិមន្តមកក៏ពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន លោកម្ចាស់និមន្តមកនេះ ជាការល្អណាស់ ហើយក៏និមន្តព្រះថេរៈឲ្យចូលទៅខាងក្នុងប្រគេនយាគូ និងរបស់គួរទំពាស៊ីជាដើមហើយ បានប្រគេនបិណ្ឌបាតដោយសេត្រីផ្ចិន ។

ព្រះថេរៈសម្ដែងអាការនឹងចេញទៅ ។ ពួកមនុស្សក៏បានប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់និមន្តឆាន់ចុះ លោកម្ចាស់នឹងបានភត្តសម្រាប់នាំទៅ ក្នុងវេលាស្រេចភត្តកិច្ចរបស់ព្រះថេរៈ មនុស្សទាំងឡាយក៏បានយកកោជនដែលប្រកបដោយសេត្រីផ្ចិន ដាក់ក្នុងបាត្រពេញហើយប្រគេនព្រះថេរៈ ។

ព្រះថេរៈគិតថា សាមណេររបស់យើងឃ្លានហើយ ក៏បាននិមន្តទៅយ៉ាងប្រញាប់ ។

ព្រះសាស្ដាទ្រង់ធ្វើអារក្ខាសាមណេរ

ក្នុងថ្ងៃនោះ សូម្បីព្រះសាស្ដា ក៏ព្រះអង្គទ្រង់សោយអំពី

ព្រលឹម ហើយស្តេចចូលទៅកាន់វិហារ ទ្រង់ពិចារណាថា បណ្ឌិតសាមណេរឲ្យបាត្រ និងចីវរដល់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ហើយ ត្រឡប់ទៅវិញ ដោយតាំងចិត្តថា នឹងបំពេញសមណធម៌, កិច្ចនៃបព្វជិតរបស់សាមណេរសម្រេចហើយ ឬក៏មិនទាន់សម្រេចទេ ? ទ្រង់ជ្រាបថា សាមណេរសម្រេចផល ៣ ហើយ ក៏ទ្រង់ពិចារណាថា ឧបនិស្ស័យនៃព្រះអរហត្តរបស់សាមណេរមានដែរឬទេហ្ន៎ ? ទ្រង់ឃើញថាមាន ហើយទ្រង់ពិចារណាថា តើសាមណេរអាចបានព្រះអរហត្តមុនកត្ត ឬក៏មិនអាចទេ ? ក៏បានទ្រង់ជ្រាបថា នឹងអាច ។

គ្រានោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏ទ្រង់ត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា សារីបុត្រនាំភត្តមកដើម្បីសាមណេរយ៉ាងប្រញាប់, ដូច្នោះ សារីបុត្រអាចធ្វើអន្តរាយដល់សាមណេរនោះក៏បាន, តថាគតនឹងគង់រក្សាទ្វារ, គ្រានោះ តថាគតនឹងសួរបញ្ហាសារីបុត្រ ៤ ខ, កាលសារីបុត្រឆ្លើយបញ្ហាហើយ សាមណេរក៏នឹងបានសម្រេចអរហត្តមួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទា ដូច្នេះហើយ ក៏ស្តេចយាងចេញ

ចាកវិហារនោះទៅប្រថាប់ឈរនៅក្បែរទ្វារ ត្រាស់សួរបញ្ហាព្រះសារីបុត្រដែលនិមន្តមកដល់ ៤ ១ ។ ព្រះថេរៈក៏ឆ្លើយបញ្ហាដែលព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់សួរ ។

បណ្តាបញ្ហាទាំង ៤ ១ នោះ មានបុច្ឆាវិសជ្ជនាដូចតទៅនេះ ៖

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះសារីបុត្រថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកបានអ្វីមក ?

ព្រះថេរៈ. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បានអាហារ ។

ព្រះសាស្តា. ម្នាលសារីបុត្រ ដែលឈ្មោះថាអាហាររមែងនាំអ្វីមក ?

ព្រះថេរៈ. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រមែងនាំវេទនាមក ។

ព្រះសាស្តា. ម្នាលសារីបុត្រ វេទនា រមែងនាំអ្វីមក ?

ព្រះថេរៈ. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រមែងនាំមកនូវរូប ។

ព្រះសាស្តា. ម្នាលសារីបុត្រ រូប រមែងនាំអ្វីមក ?

ព្រះថេ. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រមែងនាំមកនូវផស្សៈ ។

អធិប្បាយបញ្ហា

បណ្ដាបញ្ហាទាំងនោះ មានសេចក្ដីអធិប្បាយដូច្នេះ ៖

ពិតណាស់ អាហារដែលបុគ្គលអ្នកស្រេកឃ្លានបរិភោគហើយ រមែងកម្ចាត់បង់នូវសេចក្ដីស្រេកឃ្លានរបស់បុគ្គលនោះហើយនាំសុខវេទនាមកឲ្យ, កាលសុខវេទនាកើតឡើងដល់បុគ្គលអ្នកមានសេចក្ដីសុខ ព្រោះការបរិភោគអាហារហើយ វណ្ណសម្បត្តិរមែងមានក្នុងសរីរៈ វេទនា ឈ្មោះថា នាំមកនូវរូបដោយអាការយ៉ាងនេះ, ក៏បុគ្គលអ្នកមានសុខ នឹងកើតសុខសោមនស្ស ដោយអំណាចរូបដែលកើតអំពីអាហារហើយ ដេកក្ដី អង្គុយក្ដី ដោយគិតថា ឥឡូវនេះ **អស្សាទ** គឺសេចក្ដីត្រេកអរកើតឡើងដល់យើងហើយ រមែងបាននូវសុខសម្ផស្ស ។

សាមណេរបានសម្រេចព្រះអរហត្តផល

កាលព្រះថេរៈដោះស្រាយបញ្ហាទាំង ៤ ខ នេះ យ៉ាងនោះហើយ សាមណេរក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទា ។ ចំណែកព្រះសាស្ដា ត្រាស់ទៅកាន់ព្រះសារីបុត្រថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកចូរយកកត្តទៅឲ្យសាមណេរ

របស់អ្នកចុះ ។

ព្រះថេរៈនិមន្តទៅគោះទ្វារហើយ សាមណេរចេញមកទទួលបាត្រអំពីព្រះហស្តរបស់ព្រះថេរៈ ដាក់ទុកក្នុងទីដ៏សមគួរមួយហើយ ចាប់យកផ្លិតជាងត្នោតបក់ប្រគេនព្រះថេរៈ ។ គ្រានោះ ព្រះថេរៈពោលទៅកាន់សាមណេរថា ម្នាលសាមណេរអ្នកចូរធ្វើភត្តកិច្ចចុះ ។

សាមណេរ. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ចុះលោកម្ចាស់ ?

ព្រះថេរៈ. ម្នាលសាមណេរអ្នកចូរឆាន់ចុះ ខ្ញុំករុណាឆាន់ស្រេចហើយ ។

ក្មេងអាយុ ៧ ខួប បួសបាន ៨ ថ្ងៃ សម្រេចព្រះ-អរហត្ត ដូចជាផ្កាឈូកដែលរីកក្នុងខណៈនោះ បានគង់ពិចា-រណានូវទីដាក់កត្តដើម្បីធ្វើភត្តកិច្ច ។ ក្នុងខណៈដែលលោកលាងបាត្រទុកដាក់ ចន្ទទេវបុត្រ ក៏ព្រលែងមណ្ឌលព្រះច័ន្ទ, សុរិយទេវបុត្រ ក៏ព្រលែងមណ្ឌលព្រះអាទិត្យ មហារាជទាំង ៤

ដែលរក្សានូវទិសទាំង ៤ នោះ ក៏ឈប់រក្សា សក្កទេវរាជលើក នូវការរក្សាក្នុងទីនៃខ្សែទប់, ព្រះអាទិត្យក៏ជ្រេ ។

ធម្មតាបណ្ឌិតរមែងទូន្មានខ្លួន

ភិក្ខុទាំងឡាយលើកទោសថា ស្រមោលជ្រេហួសប្រមាណយ៉ាងក្រៃលែងហើយ, ព្រះអាទិត្យក៏ជ្រេទៅហើយដែរ, សាមណេរ ទើបតែបានរួចហើយអម្បាញ់មិញនេះឯង តើរឿងនេះវាដូចម្តេចទៅហ្ន៎ ?

ព្រះសាស្តាទ្រង់ជ្រាបរឿងនោះហើយ ស្តេចមកត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី ?

ពួកភិក្ខុ. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយអំពីរឿងឈ្មោះនេះ ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលដែលបុគ្គលអ្នកមានបុណ្យបំពេញសមណធម៌ ចន្ទទេវបុត្រទាញទប់មណ្ឌលព្រះច័ន្ទ, សុរិយទេវបុត្រទប់មណ្ឌលព្រះអាទិត្យ, មហារាជទាំង ៤ រក្សានូវទិសទាំង ៤ ក្នុងព្រៃជិតវិហារ សក្កទេវរាជមករក្សាក្នុងទីនៃខ្សែទប់ សូម្បីតថាគតក៏

មានសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយតិច ដោយគិតថា យើងជាព្រះពុទ្ធ ក៏គង់នៅមិនបាន បានយាងទៅរក្សាបុត្ររបស់គថាគតនៅនាខ្លោងទ្វារដែរ, បណ្ឌិតឃើញអ្នកបង្ហូរទឹកកំពុងបង្ហូរទឹកអំពីប្រឡាយ ជាងព្រួញកំពុងធ្វើព្រួញ និងជាងឈូសកំពុងឈូសឈើហើយ តែងកាន់នូវហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ ទូន្មានខ្លួនហើយ រមែងកាន់យកនូវព្រះអរហត្តបាន ដោយពិតប្រាកដដូច្នេះហើយ កាលទឹងបន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្ដែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៥ ឧទកញ្ហិ នយន្តិ នេត្តិកា
ឧសុការា នមយន្តិ តេជនំ
ទារុំ នមយន្តិ តច្ឆកា
អត្តានំ ទមយន្តិ បណ្ឌិតា ។

ធម្មតាអ្នកបង្ហូរទឹក តែងបង្ហូរទឹកទៅ អ្នក
ធ្វើព្រួញ តែងពត់ព្រួញ (ឲ្យត្រង់) អ្នកចាំង
ឈើ តែងចាំងឈើ ឯបណ្ឌិតទាំងឡាយតែង

ទូន្មានខ្លួន (ដូច្នោះដែរ) ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **ឧទកំ** ជាដើម សេចក្ដីថា ជនទាំងឡាយជីកនូវទីទួលនៃផែនដី លុបរណ្ដៅឲ្យពេញហើយធ្វើជាប្រឡាយ ឬតម្កល់ឈើធ្វើជាស្នូក ហើយតែងបង្ហូរទឹកទៅកាន់ទីដែលខ្លួនប្រាថ្នា ព្រោះដូច្នោះ ទើបឲ្យឈ្មោះថា អ្នកបង្ហូរទឹក ។

បទថា **តេជនំ** បានដល់ កូនសរ ។

មានពុទ្ធាធិប្បាយត្រាស់ទុកដូច្នេះថា ៖

អ្នកបង្ហូរទឹក តែងបង្ហូរទឹកទៅតាមការពេញចិត្តរបស់ខ្លួនសូម្បីជាងព្រួញ ក៏តែងពត់ព្រួញឲ្យត្រង់, ចំណែកជាងចាំង (ឈូស) កាលនឹងឈូសឈើដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ទព្វសម្ភារៈ មានខ្នងកង់ជាដើម តែងពត់ឈើ គឺធ្វើឲ្យត្រង់ ឬកោងតាមការពេញចិត្តរបស់ខ្លួន ។ បណ្ឌិតទាំងឡាយធ្វើហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ឲ្យជាអារម្មណ៍ហើយ ញុំាងមគ្គ មានសោតា-

បត្តិមគ្គជាដើមឲ្យកើតឡើង ឈ្មោះថា ទូន្មានខ្លួន, ប៉ុន្តែ កាលសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ ចាត់ថា ទូន្មានខ្លួនបានជាស្ថាពរ ។

ក្នុងកាលចប់ទេសនាជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។៚

(រឿងបណ្ឌិតសាមណេរ ចប់)

****

៦ រឿងព្រះលកុណ្ឋកភទ្ទិយត្ថេរ

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះលកុណ្ឋកភទ្ទិយៈ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**សេលោ យថា**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះថេរៈត្រូវចំអកឡកឡឺយ

បានឮថា សហធម្មិកទាំងឡាយ មានសាមណេរជាដើម ដែលជាបុថុជ្ជន ឃើញព្រះថេរៈហើយ ចាប់សីសៈខ្លះ ត្រចៀកខ្លះ ប្រមុះខ្លះ ហើយពោលថា ម្នាលឪពុកមា មិនអផ្សុកទេឬ នៅតែត្រេកអរយ៉ាងក្រៃលែងក្នុងព្រះសាសនាឬ ? ព្រះថេរៈមិនបានក្រោធ មិនបានប្រទូស្តចំពោះសហធម្មិកទាំងនោះឡើយ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយសន្ទនាគ្នាក្នុងរោងធម្មសភាថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមើលចុះ សហធម្មិកៈមានសាមណេរជាដើម ឃើញព្រះលកុណ្ឋកភទ្ទិយៈហើយ រមែងបៀតបៀនយ៉ាងនេះផង យ៉ាងនោះផង, លោកមិនខឹង មិន

ប្រទូស្តចំពោះសហធម្មិកទាំងនោះឡើយ ។

ព្រះខីណាស្រពដូចជាសិលា

ព្រះសាស្តា ស្តេចយាងមកហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី ? កាលភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អំពីរឿងឈ្មោះនេះ ។ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យ៉ាងនោះហើយធម្មតាព្រះខីណាស្រព រមែងមិនក្រោធខឹង មិនប្រទូស្តចំពោះបុគ្គលណាឡើយ, ព្រោះព្រះខីណាស្រព មិនកម្រើក មិនញាប់ញ័រ ដូចជាភ្នំថ្មតាន់ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្ដែងធម៌ ទើបត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៦ សេលោ យថា ឯកឃនោ វាតេន ន សមីរតិ

ឯវំ និន្ទាបសំសាសុ ន សមិញ្ជន្តិ បណ្ឌិតា ។

ភ្នំថ្មតាន់ មិនរំកើបព្រោះខ្យល់ ដូចម្ដេចមិញ
បណ្ឌិតទាំងឡាយ ក៏មិនរំកើបព្រោះពាក្យតិះដៀល
និងពាក្យសរសើរ (ជាដើម) ដូច្នេះដែរ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **និន្ទាបសំសាសុ** នេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សំដៅយកលោកធម៌តែ ២ បទ ក៏ពិតមែនហើយ, ប៉ុន្តែ គប្បីជ្រាបសេចក្ដីដោយអំណាចនៃលោកធម៌សូម្បីទាំង ៨ ។

អធិប្បាយថា ដូចភ្នំថ្មតាន់ មិនមានប្រហោង រមែងមិនកម្រើក គឺរមែងមិនរញ្ជួយ មិនញាប់ញ័រដោយសារខ្យល់ មានខ្យល់ដែលបក់មកអំពីទិសខាងកើតជាដើម យ៉ាងណា កាលលោកធម៌សូម្បីទាំង ៨ គ្របសង្កត់ បណ្ឌិតទាំងឡាយរមែងមិនកម្រើក គឺមិនរញ្ជួយ មិនញាប់ញ័រដោយអំណាចនៃសេចក្ដីថ្នាំងថ្នាក់ ឬដោយអំណាចនៃសេចក្ដីត្រេកអរដូច្នោះដែរ ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយ-ផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ៗ៚

(រឿងព្រះលកុណ្ឌកភទ្ទិយត្ថេរ ចប់)

****

៧ រឿងមាតារបស់នាងកាណា

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធមាតារបស់នាងកាណា ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**យថាបិ រហទោ គម្ភីរោ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

រឿងមានមកយ៉ាងពិស្ដារនៅក្នុងព្រះវិន័យនុ៎ះឯង ។

នាងកាណាជេរភិក្ខុ

ក៏ក្នុងគ្រានោះ កាលមាតារបស់នាងកាណា ធ្វើនំដើម្បីឲ្យនាងកាណា កុំឲ្យនាងធ្វើដំណើរទៅកាន់ត្រកូលស្វាមីដោយដៃទទេ ហើយបានប្រគេននំចំពោះភិក្ខុ ៤ រូប ដល់ទៅ ៤ ដង ព្រះសាស្ដាក៏ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទព្រោះរឿងនោះ, កាលស្វាមីរបស់នាងកាណាយកភរិយាថ្មីមក នាងកាណាបានស្ដាប់រឿងនោះហើយ ទើបជេរផ្ដាសាពួកភិក្ខុដែលខ្លួនឃើញហើយៗ ថា ការគ្រប់គ្រងផ្ទះរបស់យើង ភិក្ខុទាំងនេះធ្វើឲ្យវិនាសហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនអាចនិមន្ដទៅកាន់ផ្លូវនោះបាន ។

នាងកាណាបានសម្រេចសោតាបត្តិផល

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ជ្រាបរឿងនោះហើយ ទើបស្តេចយាង ទៅកាន់ទីនោះ ។ មាតារបស់នាងកាណា ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ហើយ និមន្តព្រះសាស្តាឲ្យគង់លើអាសនៈ ដែលខ្លួនក្រាលទុក ហើយបានថ្វាយយាគូ និងរបស់គួរទំពាចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់សោយព្រះក្រយាហារពេលព្រឹករួច ហើយ ត្រាស់សួរថា នាងកាណាទៅណា ?

កាណមាតា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាងឃើញព្រះអង្គ ហើយ មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ឈរយំនៅខាងក្រៅ ។

ព្រះសាស្តា. ព្រោះហេតុអ្វី ?

កាណមាតា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាងបានជេរផ្តាសា ពួកភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ នាងឃើញព្រះអង្គហើយ ទើបមាន សេចក្តីអៀនខ្មាស ឈរយំនៅខាងក្រៅ ។

គ្រានោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់បញ្ជាឲ្យហៅនាងកាណាមក ហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលនាងកាណា ព្រោះហេតុដូចម្តេច នាងឃើញតថាគតហើយ អៀនខ្មាស ឈរយំយ៉ាងហ្នឹង ?

គ្រានោះ មាតារបស់នាងក្រាបទូលនូវអំពើដែលនាងធ្វើហើយ (ឲ្យទ្រង់ជ្រាប) ។

គ្រានោះ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ទៅកាន់មាតារបស់កាណាថា ម្នាលនាងកាណមាតា សាវកទាំងឡាយរបស់តថាគតកាន់យកនូវវត្ថុដែលនាងឲ្យ ឬក៏កាន់យកវត្ថុដែលនាងមិនទាន់ឲ្យ ?

កាណមាតា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាន់យកវត្ថុដែលខ្ញុំព្រះករុណាប្រគេនហើយប៉ុណ្ណោះ ។

ព្រះសាស្តា. ប្រសិនបើសាវករបស់តថាគតត្រាច់បិណ្ឌ-បាតដល់ទ្វារផ្ទះរបស់នាងហើយ ទទួលយកវត្ថុដែលនាងប្រ-គេនហើយប៉ុណ្ណោះ, តើសាវករបស់តថាគតមានទោសអ្វីទៅ ?

កាណមាតា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវករបស់ព្រះអង្គ មិនមានទោសទេ នេះជាទោសកូនស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះ។

ព្រះសាស្តា ត្រាស់ទៅកាន់នាងកាណាថា ម្នាលនាង

កាលណា សាវករបស់តថាគតត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត មកដល់ទ្វារផ្ទះនេះហើយ មាតារបស់នាងបានប្រគេននំដល់សាវកទាំងនោះ ក្នុងរឿងនេះ តើសាវករបស់តថាគតមានកំហុសអ្វីទៅ ?

នាងកាណា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សាវករបស់ព្រះអង្គ មិនមានកំហុសទេ ខ្ញុំព្រះអង្គប៉ុណ្ណោះជាអ្នកខុស ។

នាងកាណាថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាហើយ សូមឲ្យព្រះអង្គទ្រង់អត់ទោសឲ្យ ។

គ្រានោះ ព្រះសាស្ដាបានត្រាស់អនុបុព្វីកថាដល់នាង ។ នាងបានសម្រេចសោតាបត្តិផល ។

ព្រះរាជាទ្រង់តែងតាំងនាងកាណាទុក ក្នុងតំណែងជេដ្ឋធីតា

ព្រះសាស្ដា ស្ដេចក្រោកចាកអាសនៈហើយ កាលស្ដេចនឹងយាងទៅកាន់វិហារ ស្ដេចយាងទៅតាមលានព្រះរាជវាំង ។

ព្រះរាជាទ្រង់ទតឃើញព្រះសាស្ដាហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលនាយ នុ៎ះដូចជាព្រះសាស្ដា, កាលរាជបុរសក្រាបទូលថា

ព្រះករុណាថ្ងៃវិសេស ត្រឹមត្រូវហើយ ដូច្នេះហើយ ទើបបញ្ជូនរាជបុរសទៅដោយរាជតម្រាស់ថា ម្នាលនាយ អ្នកចូរទៅក្រាបទូលព្រះសាស្តាថា យើងនឹងមកថ្វាយបង្គំហើយ បានចូលទៅគាល់ព្រះសាស្តា ដែលប្រថាប់ឈរនៅនាលានព្រះរាជវាំង ថ្វាយបង្គំដោយបញ្ចង្គប្រតិស្ឋានហើយ ទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គស្តេចយាងទៅណា ?

ព្រះសាស្តា. បពិត្រមហារាជ តថាគតទៅកាន់ផ្ទះមាតារបស់នាងកាណា ។

ព្រះរាជា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រោះហេតុអ្វី ទើបព្រះអង្គស្តេចយាងទៅកាន់ទីនោះ ?

ព្រះសាស្តា. តថាគតបានឮដំណឹងថា នាងកាណាជេរផ្តាសាពួកភិក្ខុ ទើបតថាគតទៅកាន់ទីនោះ ។

ព្រះរាជា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើនាងកាណាឲ្យឈប់ជេរពួកភិក្ខុហើយឬ ?

ព្រះសាស្តា. ថ្វាយព្រះពរមហាបពិត្រ តថាគតបានធ្វើ

នាងឲ្យជាឈប់ជេរពួកភិក្ខុហើយ ថែមទាំងធ្វើនាងឲ្យជាម្ចាស់នៃលោកុត្តរទ្រព្យ (លោកុត្តរសម្បត្តិ) ទៀតផង ។

ព្រះរាជា. បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ការដែលព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើនាងឲ្យជាម្ចាស់នៃទ្រព្យដែលជាលោកុត្តរៈហើយនោះ សូមលើកទុកសិនចុះ, ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គនឹងធ្វើនាងឲ្យជាម្ចាស់នៃទ្រព្យដែលជាលោកិយៈ ដូច្នេះហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាស្តេចត្រឡប់ទៅវិញ ទ្រង់បញ្ជូនយានធំដែលបិទបាំងទៅ បញ្ជាឲ្យហៅនាងកាណាមកហើយ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ទ្រង់តែងតាំងនាងទុកក្នុងតំណែងជាធីតាច្បង ហើយត្រាស់សួរថា នរណាអាចចិញ្ចឹមធីតារបស់យើងបាន អ្នកនោះចូរទទួលយកនាងទៅចុះ ។

មហាអាមាត្យទទួលយកនាងកាណាទៅចិញ្ចឹម

គ្រានោះ មហាអាមាត្យអ្នកសម្រេចរាជកិច្ចទាំងពួងម្នាក់ក្រាបទូលព្រះរាជាថា បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងចិញ្ចឹមធីតារបស់មហាបពិត្រ លុះដូច្នេះហើយ ក៏បាននាំនាងទៅកាន់ផ្ទះ

របស់ខ្លួន ប្រគល់នូវភាពជាធំឲ្យនាងហើយ ពោលថា នាងចូរធ្វើបុណ្យតាមការគាប់ចិត្តចុះ ។

ចាប់តាំងអំពីថ្ងៃនោះមក នាងកាណាតាំងបុរសទុកត្រង់ទ្វារផ្ទះទាំង ៤ ក៏នៅតែមិនបានភិក្ខុ និងភិក្ខុនីដែលខ្លួនគប្បីបម្រើ ។ របស់គួរទំពាស៊ី និងរបស់គួរបរិភោគដែលនាងកាណាបម្រុងទុកទៀបទ្វារផ្ទះដូចជាអន្លង់ទឹកធំ ។

ពួកភិក្ខុសន្ទនាគ្នាក្នុងរោងធម្មសភាថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុ ក្នុងកាលមុនព្រះថេរៈ ៤ រូប ធ្វើឲ្យនាងកាណាក្តៅក្រហាយ, នាងសូម្បីក្តៅក្រហាយយ៉ាងនោះហើយក៏ដោយ ប៉ុន្តែអាស្រ័យព្រះសាស្តា ក៏ជាអ្នកដល់ព្រមដោយសទ្ធា, ព្រះសាស្តាបានទ្រង់ធ្វើទ្វារផ្ទះរបស់នាង ឲ្យជាស្ថានទីដែលគួរចូលទៅរបស់ពួកភិក្ខុថែមទៀតផង, ឥឡូវនេះ សូម្បីនាងស្វែងរកភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីទាំងឡាយដែលខ្លួនគប្បីបម្រើក៏មិនបាន ឱហ្ន៎ ! ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ អស្ចារ្យពិតមែនហ្ន៎ ។

ព្រះសាស្តា ស្តេចមកហើយត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំង

ទ្បាយ ឥឡូវនេះ អ្នកទាំងឡាយអង្គុយប្រជុំគ្នានិយាយអំពីរឿងអ្វី ? កាលភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា អំពីរឿងឈ្មោះនេះ ។ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុចាស់ទាំងនោះធ្វើឲ្យនាងកាណាក្តៅក្រហាយ មិនមែនតែឥឡូវនេះប៉ុណ្ណោះទេ, សូម្បីក្នុងកាលមុនភិក្ខុចាស់ទាំងនោះ ក៏ធ្លាប់ធ្វើឲ្យនាងក្តៅក្រហាយដែរ, ម្យ៉ាងទៀត តថាគតបានធ្វើឲ្យនាងកាណាធ្វើតាមពាក្យរបស់តថាគត មិនមែនតែក្នុងកាលឥឡូវនេះប៉ុណ្ណោះទេ, សូម្បីកាលមុនក៏តថាគតបានធ្វើហើយដែរ ត្រូវពួកភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នានឹងស្តាប់នូវសេចក្តីនោះអារាធនាហើយ ទើបត្រាស់នូវពព្ពុជាតក(១) នេះ ដោយពិស្តារថា ៖

> ឆ្មាមួយបានកណ្តុរក្នុងទីណា ឆ្មាជាគម្រប់ពីរ គម្រប់បី
> គម្រប់បួន រមែងកើតក្នុងទីនោះ ឆ្មាទាំងនោះ (ប្រហារ)
> នូវរន្ធហើយ ដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។

ហើយទ្រង់ប្រជុំជាតកថា ភិក្ខុចាស់ ៤ រូប (ក្នុងកាល

---

(១) ខុ. ជា. ឯក.

ឥឡូវនេះ) បានជាធ្លា ៤ ក្នុងកាលនោះ, កណ្តុរបានជានាង កាណា, ជាងកែវ គឺតថាគតនេះឯង ដូច្នេះហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សូម្បីក្នុងអតីតកាល នាងកាណាក៏បានជា អ្នកមានចិត្តក្តៅក្រហាយ មានចិត្តកករល្អក់ដែរ (ប៉ុន្តែ) ឥឡូវ នេះ បានជាអ្នកមានចិត្តថ្លាផូរផង់ដូចអន្លង់ទឹក ដែលមានទឹកដ៏ថ្លា ដោយពាក្យរបស់តថាគត កាលទឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បី សម្តែងធម៌ ទើបត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៧ យថាបិ រហទោ គម្ភីរោ វិប្បសន្នោ អនាវិលោ
ឯវំ ធម្មានិ សុត្វាន វិប្បសីទន្តិ បណ្ឌិតា ។

អន្លង់ទឹកដែលជ្រៅ រមែងថ្លាមិនល្អក់យ៉ាងណា
បណ្ឌិតទាំងឡាយ បើបានស្តាប់ធម៌ទេសនាហើយ
រមែងជ្រះថ្លាស៊ប់ស្ងួន យ៉ាងនោះដែរ ។

អធិប្បាយគាថា

អន្លង់ទឹកឯណា សូម្បីសេនាទាំង ៤ ពួក (ចតុរង្គសេនា គឺពលដំរី ពលសេះ ពលរថ និងពលថ្មើជើង) ចុះ មិនរលក

មិនរញ្ជួយ អន្លង់ទឹកបែបនេះ ឈ្មោះថា **រហទោ** ក្នុងព្រះគាថានេះ ។

នីលមហាសមុទ្រដែលមានជម្រៅ ៨៤.០០០ យោជន៍ ដោយអាការទាំងពួង ឈ្មោះថា អន្លង់ទឹក, ពិតណាស់ ទឹកក្នុងទីមានប្រមាណ ៤ ម៉ឺនយោជន៍ ដែលនៅខាងក្រោមនីលមហាសមុទ្រនោះ រមែងកម្រើកញាប់ញ័រព្រោះហ្វូងត្រី, ទឹកមានប្រ-មាណប៉ុណ្ណោះដែលនៅខាងលើ រមែងកម្រើកញាប់ញ័រព្រោះខ្យល់, (ចំណែក) ទឹកក្នុងទីមានប្រមាណ ៤ ពាន់យោជន៍ ដែលនៅត្រង់កណ្តាល (នីលមហាសមុទ្រនោះ) រមែងមិនកម្រើកញាប់ញ័រ តាំងនៅហ្នឹងថ្កល់ អន្លង់ទឹកនេះ ឈ្មោះថា អន្លង់ទឹកដ៏ជ្រៅ ។

បទថា **ធម្មានិ** បានដល់ ទេសនាធម៌ទាំងឡាយ ។ ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់អត្ថាធិប្បាយទុកថា អន្លង់ទឹកនោះ ឈ្មោះថា ថ្លា ព្រោះជាទឹកមិនប្រឡូកប្រឡំ ឈ្មោះថា មិនកករល្អក់ ព្រោះជាទឹកមិនកំរើកញាប់ញ័រ យ៉ាងណា បណ្ឌិតទាំងឡាយ ស្តាប់

ធម៌ទេសនារបស់តថាគតហើយ រមែងមានចិត្តប្រាសចាកឧប-ក្កិលេស ដោយអំណាចនៃមគ្គ មានសោតាបត្តិមគ្គជាដើម ឈ្មោះថា ថ្វាដូច្នោះដែរ ។ ចំណែកបុគ្គល អ្នកសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ រមែងជាអ្នកមានចិត្តថ្វាផូរផង់ ដោយអាការទាំងពួង ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយ-ផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ៕លុះ

(រឿងនាងកាណា ចប់)

*** ***

៨ រឿងភិក្ខុ ៥០០ រូប

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធភិក្ខុ ៥០០ រូប ត្រាស់ព្រះទេសនានេះថា “**សព្វត្ថ វេ សប្បុរិសា វជន្តិ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះធម្មទេសនាតាំងឡើងនៅឯក្រុងវេរញ្ជា ។

ព្រះសាស្តាយាងទៅកាន់ក្រុងវេរញ្ជា

សេចក្តីពិស្តារថា ក្នុងបឋមពោធិកាល ព្រះមានព្រះភាគស្តេចយាងទៅកាន់ក្រុងវេរញ្ជា ព្រាហ្មណ៍ឈ្មោះវេរញ្ជៈ និមន្តព្រះសាស្តាឲ្យគង់ចាំវស្សានៅទីនោះ ទើបស្តេចគង់ចាំវស្សានៅទីនោះជាមួយនឹងភិក្ខុ ៥០០ រូប ។

វេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ ត្រូវមារបណ្តាលចិត្តមិនឲ្យនឹកឃើញដល់ព្រះសាស្តាសូម្បីត្រឹមតែមួយថ្ងៃ ។

ក៏ក្រុងវេរញ្ជានោះ ជាក្រុងមានភិក្ខា ដែលបុគ្គលរកបានដោយកម្រ ។ ពួកភិក្ខុត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតពេញក្រុងទាំងមូល

ទាំងខាងក្នុង ក្រុងទាំងខាងក្រៅក្រុង ក៏នៅតែមិនបានបិណ្ឌបាត កាលមិនបានបិណ្ឌបាត ទើបដល់នូវសេចក្តីលំបាកយ៉ាងក្រៃ-លែង ។

ពួកឈ្មួញរទេះសេះចាត់ចែងភិក្ខា ដែលបុគ្គលចំអិនដោយអង្ករទនុក មានប្រមាណមួយបត្ថៈៗ (១ កំប៉ុងដើម្បីភិក្ខុទាំងនោះ) ។

ព្រះមហាមោគ្គល្លាន ឃើញពួកភិក្ខុទាំងឡាយលំបាកដោយអាហារយ៉ាងនោះ ក៏មានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងញុំាងភិក្ខុទាំងនោះ ឲ្យធាន់នូវឱជានៃផែនដីផង ប្រាថ្នានឹងញុំាងពួកភិក្ខុឲ្យចូលទៅកាន់ឧត្តរកុរុទ្វីប ដើម្បីបិណ្ឌបាតផង, ព្រះសាស្តាក៏ទ្រង់ហាមឃាត់ ។ ពួកភិក្ខុមិនមាននូវសេចក្តីតក់ស្លុត ព្រោះប្រារព្ធបិណ្ឌបាតសូម្បីតែមួយថ្ងៃ ។

ភិក្ខុទាំងនោះ វៀរស្រឡះនូវការប្រព្រឹត្តិដោយអំណាចនៃការប្រាថ្នា ហើយរស់នៅ ។

ព្រះសាស្ដាស្ដេចយាងទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថី

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់គង់នៅក្នុងក្រុងវេរញ្ជានោះអស់បីខែ ហើយ ទ្រង់លាវេរញ្ជព្រាហ្មណ៍ មានគ្រឿងសក្ការៈដែលព្រាហ្មណ៍នោះធ្វើហើយ ទ្រង់ញុាំងព្រាហ្មណ៍ឲ្យតាំងនៅក្នុងសរណៈហើយ ស្ដេចចេញចាកក្រុងវេរញ្ជានោះ យាងទៅកាន់ទីចារិកតាមលំដាប់ សម័យមួយ ស្ដេចយាងទៅដល់ក្រុងសាវត្ថី ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន អ្នកក្រុងសាវត្ថី ក៏ធ្វើអាគន្ដុកភត្តថ្វាយចំពោះព្រះសាស្ដា ។

ក៏ក្នុងកាលនោះ ពួកអ្នកស៊ីដែល ៥០០ នាក់ រស់នៅអាស្រ័យពួកភិក្ខុដែលនៅក្នុងវិហារនោះឯង ។ ពួកអ្នកស៊ីដែលទាំងនោះបរិភោគភោជនដ៏ប្រណីត ដែលសល់អំពីភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយក៏ដេកលក់ ក្រោកឡើងហើយ ទៅកាន់ឆ្នេរស្ទឹង ហ៊ោកញ្ជ្រៀវ ប្រកួតនូវចម្បាំងនៃអ្នកចម្បាប់ និងចម្បាំងនៃអ្នកប្រដាល់ លេងសើចដោយប្រការផ្សេងៗ ប្រព្រឹត្តតែអំពើអនាចារប៉ុណ្ណោះ ទាំងខាងក្នុងវិហារ ទាំងខាងក្រៅវិហារ ។

ពួកភិក្ខុសន្ទនាគ្នាក្នុងធម្មសភាថា ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំង

ឡាយ អ្នកទាំងឡាយមើលចុះ, ក្នុងវេលាកើតទុព្ភិក្ខភ័យ ពួកអ្នកស៊ីដែលទាំងនេះ មិនបានសម្តែងនូវវិការអ្វីៗ នៅក្នុងក្រុងវេរញ្ជាឡើយ, ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ ស៊ីភោជនដ៏ប្រណីតបែបនេះហើយ ដើរសម្តែងអាការប្លែកៗ ជាអនេកប្បការ, ចំណែកពួកភិក្ខុស្ងប់ទាំងកាលដែលនៅក្នុងក្រុងវេរញ្ជា ទាំងក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់វាលោតិកជាតក

ព្រះសាស្តា ស្តេចយាងទៅកាន់ធម្មសភាហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី ? កាលពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា អំពីរឿងឈ្មោះនេះ ដូច្នេះហើយ ក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា ក្នុងកាលមុន អ្នកស៊ីសំណល់ទាំងនេះ កើតក្នុងកំណើតលា ជាលា ៥០០ បានផឹកទឹកដែលមានរសតិចដែលជាទឹកដ៏ថោកទាប ដល់នូវការរាប់ថា ទឹកសាប ព្រោះទឹកនោះ ជាទឹកដែលគេប្របាច់លាយដោយកាកផ្លែចន្ទ័ន ដែលសល់អំពីទឹកបានៈនៃផ្លែចន្ទ័នដែលមានរសដ៏ស្រស់ ដែលសេះ

សិន្ធពអាជានេយ្យ ៥០០ ផឹកហើយ ត្រង់ដោយកំណាត់សំពត់សំបកក្រចៅចាស់ៗ មានអាការដូចជាស្រវឹងទឹកផ្អែម ដើរស្រែកឡូឡា កាលទឹងទ្រង់សម្តែងមារយាទរបស់លាទាំងនោះឲ្យជាក់ច្បាស់ ទើបត្រាស់វាលោតិកជាតកនេះដោយពិស្តារថា ៖

សេចក្តីស្រវឹងរមែងកើតដល់ពួកលា ព្រោះផឹកនូវទឹកសាប មានរសតិច ជាទឹកដ៏ថោកទាប, ប៉ុន្តែសេចក្តីស្រវឹង រមែងមិនកើតមានដល់សេះសិន្ធពទាំងឡាយ ព្រោះផឹកនូវរសដ៏ប្រណីតនេះ ។

បពិត្រព្រះរាជា លានោះជាសត្វដ៏ថោកទាប ផឹកនូវទឹកដែលមានរសតិច ដែលរសនោះពាល់ត្រូវហើយ រមែងស្រវឹងចំណែកសេះអាជានេយ្យ អ្នកនាំទៅនូវធុរៈជាប្រប្រតី កើតក្នុងត្រកូល (ដ៏ប្រសើរ ផឹកនូវទឹកបានៈដែលមានរសដ៏លើសលប់ហើយមិនស្រវឹង) ។

ហើយត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សប្បុរសវៀរចាកធម៌ គឺការលោភហើយ រមែងជាអ្នកមិនមានវិការប្រែកឡើយ

ទាំងក្នុងវេលាបានសុខ ទាំងក្នុងវេលាបានជួបប្រសព្វទុក្ខយ៉ាងនេះ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៨ សព្វត្ថ វេ សប្បុរិសា វជន្តិ
ន កាមកាមា លបយន្តិ សន្តោ
សុខេន ផុដ្ឋា អថ វា ទុខេន
ន ឧច្ចាវចំ បណ្ឌិតា ទស្សយន្តិ ។

ពួកសប្បុរស តែងលះ (ឆន្ទរាគៈ) ក្នុងធម៌ទាំងពួង ពួកលោកអ្នកស្ងប់ រមែងមិនរអែរអួរ ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកាម ពួកបណ្ឌិតបើសេចក្តីសុខ ឬទុក្ខពាល់ត្រូវហើយ រមែងមិនសំដែងអាការឡើងចុះឡើយ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **សព្វត្ថ** បានដល់ ក្នុងធម៌ទាំងពួង មានខន្ធជាដើម ។ បុរសល្អឈ្មោះថា សប្បុរស ។

បទថា **វជន្តិ** សេចក្តីថា សប្បុរសកាលកំចាត់ឆន្ទរាគៈចេញ ដោយអរហត្តមគ្គញ្ញាណហើយ ឈ្មោះថា លះបង់ឆន្ទរាគៈ ។

បទថា **ន កាមកាមា** បានដល់ អ្នកប្រាថ្នាកាម, (ម្យ៉ាងទៀត) បានដល់ ព្រោះហេតុនៃកាម គឺព្រោះមានកាមជាហេតុ ។

ពីរបទថា **លបយន្តិ សន្តោ** សេចក្តីថា សប្បុរសទាំងឡាយ មានព្រះពុទ្ធជាដើម រមែងមិនចរចាដោយខ្លួនឯង (ទាំងមិន) ញុំាងអ្នកដទៃឲ្យចរចាព្រោះហេតុនៃកាម ។ ពិតណាស់ ភិក្ខុពួកណាចូលទៅដើម្បីភិក្ខាតាំងនៅក្នុងឥដ្ឋាចារ ពោលពាក្យជាដើមថា ម្នាលឧបាសក បុត្រកិរិយារបស់អ្នកសុខសប្បាយជាទេឬ ? ឧបទ្រវណាៗ ដោយអំណាចនៃរាជភ័យ និងចោរភ័យជាដើម មិនមានក្នុងសត្វជើង ៤ និងសត្វជើង ២ របស់អ្នកទេឬ ? ភិក្ខុទាំងនោះឈ្មោះថា រមែងចរចាដោយខ្លួនឯង ។ លុះពោលយ៉ាងនោះហើយ (និយាយ) ឲ្យគេនិមន្តខ្លួនថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ពួកខ្ញុំព្រះករុណាគ្រប់គ្នា មានសេចក្តី

សុខសប្បាយជាទេ, ឧបទ្រវណាមិនបានមានឡើយ, ឥឡូវនេះ ផ្ទះរបស់ពួកខ្ញុំមានបាយ និងទឹកដ៏ច្រើន, និមន្តលោកម្ចាស់នៅទីនេះហើយ ដូច្នេះ ឈ្មោះថា ញុំាងអ្នកដទៃឲ្យចរចា ។ ចំណែកសប្បុរសទាំងឡាយ រមែងមិនធ្វើនូវការចរចា សូម្បីទាំងពីរយ៉ាងនោះ ។ ពាក្យថា **សុខេន ផុដ្ឋា អថ វា ទុខេន** នេះ ត្រឹមតែជាប្រធាននៃទេសនា ។

អធិប្បាយថា បណ្ឌិតទាំងឡាយ បើលោកធម៌ទាំង ៨ ពាល់ត្រូវហើយ រមែងមិនសម្តែងអាការឡើងចុះ ដោយអំណាចនៃសេចក្តីត្រេកអរ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឬដោយអំណាចនៃការពោលគុណ និងទោសឡើយ ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចនូវអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

(រឿងភិក្ខុ ៥០០ រូប ចប់)

៩ រឿងព្រះធម្មិកត្ថេរ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះធម្មិកត្ថេរ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**ន អត្តហេតុ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ឧបាសកចៀសចេញទៅបួសបានសម្រេចព្រះអរហត្ត

បានឮថា ឧបាសកម្នាក់ ដែលមានប្រក្រតីនៅក្នុងក្រុងសាវត្ថី គ្រប់គ្រងផ្ទះប្រកបដោយធម៌ ។

ឧបាសកនោះ ប្រាថ្នានឹងបួស ថ្ងៃមួយ កាលអង្គុយសន្ទនាជល់ពាក្យដែលប្រារព្ធនូវសេចក្តីសុខជាមួយនឹងភរិយា ក៏និយាយថា ម្នាលនាងដ៏ចម្រើន ខ្ញុំប្រាថ្នានឹងបួស ។

ភរិយារបស់គាត់អង្វរថា បពិត្រនាយ កុំអាលអី រង់ចាំខ្ញុំប្រសូតបុត្រដែលនៅក្នុងផ្ទៃសិនចុះ ។ ឧបាសកនោះ ក៏រង់ចាំតាមពាក្យអង្វររបស់ភរិយា ក្នុងវេលាដែលក្មេងនោះដើរបាន ក៏

លាកិរិយាម្តងទៀត កាលកិរិយាអង្វរថា បពិត្រនាយ កុំអាល អី រង់ចាំក្មេងនេះបម្រើនវ័យសិនចុះ ។

ក៏គិតថា ប្រយោជន៍អ្វីដល់យើង ដោយអាស្រ័យស្ត្រីនេះ ដែលយើងលា ឬមិនលានោះ, យើងនឹងធ្វើនូវឧបាយដែលជាគ្រឿងរលាស់ចេញចាកទុក្ខដល់ខ្លួន ដូច្នេះហើយ ក៏គេចចេញទៅបួស ។ ភិក្ខុនោះរៀនកម្មដ្ឋាន ប្រឹងប្រែងព្យាយាម ញុំាងកិច្ចនៃបព្វជិតឲ្យសំរេចហើយ ក៏ (ត្រឡប់) ទៅកាន់ក្រុងសាវត្ថីវិញ ដើម្បីសួរសុខទុក្ខបុត្រ និងភរិយា ហើយសម្តែងធម្មកថាឲ្យបុត្រ និងភរិយាស្តាប់ ។

បុត្រនិងភរិយាចេញបួសបានសម្រេចព្រះអរហត្ត

សូម្បីបុត្រនោះក៏ចេញបួសដែរ ។ លុះបួសហើយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត ។ ចំណែកភរិយាចាស់របស់ភិក្ខុ (អ្នកជាបិតា) នោះ គិតថា យើងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនទាំងឡាយណា, ជនទាំងឡាយនោះ ក៏បួសអស់ហើយ, ឥឡូវនេះ ការដែលយើងនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ តើ

បានប្រយោជន៍អ្វីទៅ ? យើងនឹងបួសដែរ, ហើយក៏ចេញទៅបួសក្នុងសម្នាក់ភិក្ខុនី, លុះបួសហើយ មិនយូរប៉ុន្មានក៏បានសម្រេចព្រះអរហត្ត ។

ពួកភិក្ខុសរសើរព្រះធម្មិកៈ

ក្រោយមក នាថ្ងៃមួយ ពួកភិក្ខុសន្ទនាគ្នាក្នុងធម្មសភាថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ធម្មិកឧបាសកចេញបួសបានសម្រេចព្រះអរហត្តហើយ ថែមទាំងបានជាពឹងដល់បុត្រ និងភរិយាទៀតផង នេះក៏ព្រោះលោកជាអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌ ។

ព្រះសាស្តាស្តេចយាងមកហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥឡូវនេះ អ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នានិយាយអំពីរឿងអ្វីហ្ន៎ ?

កាលពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អំពីរឿងឈ្មោះនេះ, ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម្មតាបណ្ឌិត មិនគប្បីប្រាថ្នានូវការសម្រេចព្រោះហេតុនៃខ្លួន (និង) មិនគប្បីប្រាថ្នានូវការសម្រេច ព្រោះហេតុនៃអ្នកដទៃឡើយ,

ប៉ុន្តែ គប្បីជាអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌ មានធម៌ជាទីពឹងដោយពិត កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ ក៏បានត្រាស់ព្រះ-គាថានេះថា ៖

៩ ន អត្តហេតុ បរស្ស ហេតុ
ន បុត្តមិច្ឆេ ន ធនំ ន រដ្ឋំ
ន ឥច្ឆេយ្យ អធម្មេន សមិទ្ធិមត្តនោ
ស សីលវា បញ្ញវា ធម្មិកោ សិយា ។

បណ្ឌិតមិនគួរធ្វើអាក្រក់ ព្រោះហេតុនៃខ្លួន មិនគួរធ្វើអាក្រក់ ព្រោះហេតុនៃអ្នកដទៃ មិនគួរប្រាថ្នាកូន មិនគួរប្រាថ្នាទ្រព្យ មិនគួរប្រាថ្នារដ្ឋ មិនគួរប្រាថ្នាសិទ្ធិដើម្បីខ្លួន ដោយហេតុមិនមែនជាធម៌ឡើយ លោកគួរជាអ្នកមានសីល មានប្រាជ្ញាប្រកបដោយធម៌ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **ន អត្តហេតុ** សេចក្តីថា

ធម្មតាបណ្ឌិត រមែងមិនធ្វើបាបព្រោះហេតុនៃខ្លួន ឬព្រោះហេតុនៃអ្នកដទៃ ។

បទថា **ន បុត្តមិច្ឆេ** សេចក្តីថា បណ្ឌិតមិនគប្បីប្រាថ្នានូវបុត្រ ឬទ្រព្យ ឬដែន ដោយអំណាចកម្មដ៏លាមកឡើយ, បណ្ឌិតកាលប្រាថ្នានូវវត្ថុទាំងនោះហើយ រមែងមិនធ្វើនូវកម្មដ៏លាមកឡើយ ។

បទថា **សមិទ្ធិមត្តនោ** សេចក្តីថា បណ្ឌិតមិនគួរប្រាថ្នាសិទ្ធិដើម្បីខ្លួន ដោយហេតុដែលមិនមែនជាធម៌ ។ អធិប្បាយថា បណ្ឌិតរមែងមិនធ្វើបាប ព្រោះហេតុនៃសេចក្តីសម្រេចឡើយ ។

បទថា **ស សីលវា** សេចក្តីថា បុគ្គលបែបនេះ គប្បីជាអ្នកមានសីល មានបញ្ញា និងប្រកបដោយធម៌ ។ អធិប្បាយថា មិនគប្បីជាយ៉ាងដទៃ ។

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយ-ផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ៕

(រឿងព្រះធម្មិកត្ថេរ ចប់)

១០ រឿងការស្ដាប់ធម៌

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅនាវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធការស្ដាប់ធម៌ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**អប្បកា តេ មនុស្សេសុ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

បុគ្គលអ្នកអាស្រ័យកពហើយជាប់នៅក្នុងភពមានច្រើន

បានឮថា ពួកមនុស្សដែលនៅក្នុងថ្នល់មួយ នាក្រុងសាវត្ថី ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា ថ្វាយទានដោយរួមគ្នាជាពួកៗ ហើយក៏ញុំាងគ្នាឲ្យស្ដាប់ធម៌អស់រាត្រីទាំងមូល, ប៉ុន្តែមិនអាចស្ដាប់ធម៌អស់រាត្រីទាំងមូលបាន, ពួកខ្លះអាស្រ័យសេចក្ដីត្រេកអរក្នុងកាម ក៏ត្រឡប់ទៅកាន់ផ្ទះវិញ, ពួកខ្លះអាស្រ័យទោសៈ ក៏ត្រឡប់ទៅកាន់ផ្ទះដែរ,

ចំណែកឯមនុស្សពួកខ្លះជាអ្នកបរិបូណà ដោយថីនមិទ្ធៈ ក៏អង្គុយងោកនៅក្នុងទីនោះឯង មិនអាចស្ដាប់ ធម៌បាន ។

ស្អែកឡើង ពួកភិក្ខុញ៉ាំងពាក្យឲ្យតាំងឡើងក្នុងធម្មសភា ប្រារព្ធចំពោះរឿងនោះ ។

ព្រះសាស្ដា ស្ដេចយាងមកហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអង្គុយសន្ទនាគ្នាអំពីរឿងអ្វី ?

កាលភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា អំពីរឿងឈ្មោះនេះ ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជម្ពូតាសត្វដែលអាស្រ័យកព ហើយជាប់នៅក្នុងកពនោះមានច្រើន, សត្វដែលដល់នូវត្រើយ គឺព្រះនិព្វានមានចំនួនតិច, កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្ដែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថាទាំងនេះថា ៖

១០ អប្បកា តេ មនុស្សេសុ យេ ជនា បារគាមិនោ

អថាយំ ឥតរា បជា តីរមេវានុធាវតិ ។

យេ ច ខោ សម្មទក្ខាតេ ធម្មេ ធម្មានុវត្តិនោ

តេ ជនា បារមេស្សន្តិ មច្ចុធេយ្យំ សុទុត្តរំ ។

បណ្ដាមនុស្សទាំងឡាយ ពួកជនណា ដែលឆ្លងដល់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ពួកជននោះ មានប្រ-

មាណតិច ចំណែកពួកសត្វក្រៅនេះ រមែងស្ទុះទៅកាន់ត្រើយ (គឺសក្កាយទិដ្ឋិ) ។

ជនទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តតាមធម៌ក្នុងធម៌ ដែលព្រះតថាគតទ្រង់សំដែងទុកហើយដោយប្រពៃ ជនទាំងនោះនឹងឆ្លងនូវលំនៅនៃមច្ចុ ដែលមិនងាយឆ្លងបាន ហើយដល់នូវព្រះនិព្វាន ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **អប្បកា** គឺតិចតួច បានដល់មិនច្រើន ។ បទថា **បារគាមិនោ** គឺសម្រេចព្រះនិព្វាន ។

បាទព្រះគាថាថា **អថាយំ ឥតរា បជា** សេចក្ដីថា ចំណែកឯប្រជាដ៏សេស រមែងស្ទុះទៅកាន់ត្រើយ គឺសក្កាយ-ទិដ្ឋិរឿយៗ ។

ពីរបទថា **សម្មទក្ខាតេ** គឺទ្រង់ត្រាស់សម្ដែងដោយប្រពៃ បានដល់ ទ្រង់ត្រាស់សម្ដែងយ៉ាងត្រឹមត្រូវ ។ បទថា **ធម្មេ** គឺក្នុងទេសនាធម៌ ។ បទថា **ធម្មានុវត្តិនោ** សេចក្ដីថា ប្រព្រឹត្តធម៌

ដ៏សមគួរដល់ធម៌ គឺស្ដាប់ធម៌នោះហើយ បំពេញបដិបទាដ៏សមគួរដល់ធម៌នោះ ហើយធ្វើមគ្គផលឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ពីរបទថា **បារមេស្សន្តិ** សេចក្ដីថា ជនទាំងនោះ គឺបែបនោះ ដល់ត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ។ បទថា **មច្ចុធេយ្យំ** បានដល់វដ្ដៈដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភូមិ ៣ ដែលជាលំនៅរបស់មច្ចុ ពោលគឺកិលេសមារ ។

បទថា **សុទុត្តរំ** សេចក្ដីថា ជនទាំងឡាយណាប្រព្រឹត្តធម៌សមគួរដល់ធម៌ ជនទាំងនោះ រមែងឆ្លង គឺថា កន្លងនូវអន្ទង់នៃមារ (ទីលំនៅនៃមារ) ដែលបុគ្គលឆ្លងបានដោយក្រក្រៃពេក ហើយទឹងដល់នូវត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចនូវអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។៚

(រឿងការស្ដាប់ធម៌ ចប់)

****

១១ រឿងភិក្ខុអាគន្តុកៈ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធពួកអាគន្តុកភិក្ខុ ៥០០ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ព្រះវាចាតាម អធ្យាស្រ័យរបស់ភិក្ខុ

បានឮថា ភិក្ខុប្រមាណ ៥០០ រូប ចាំវស្សានៅក្នុងដែនកោសល ចេញវស្សាហើយ ប្រឹក្សាគ្នាថា នឹងគាល់ព្រះសាស្តាទើបទៅកាន់វត្តជេតពន ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ពិចារណាធម៌ដែលជាបដិបក្ខដល់ចរិយារបស់ពួកភិក្ខុទាំង ៥០០ កាលនឹងទ្រង់សម្តែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថាទាំងនេះថា ៖

១១ កណ្ហំ ធម្មំ វិប្បហាយ   សុក្កំ ភាវេថ បណ្ឌិតោ

ឱកា អនោកមាគម្ម វិវេកេ យត្ថ ទូរមំ
តត្រាភិរតិមិច្ឆេយ្យ ហិត្វា កាមេ អកិញ្ចនោ
បរិយោទបេយ្យ អត្តានំ ចិត្តក្លេសេហិ បណ្ឌិតោ ។
យេសំ សម្ពោធិយង្គេសុ សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ
អាទានប្បដិនិស្សគ្គេ អនុបាទាយ យេ រតា
ខីណាសវា ជុតិមន្តោ តេ លោកេ បរិនិព្វុតោ ។

បណ្ឌិតគួរលះបង់ធម៌ខ្មៅចេញ ញុំាងធម៌សឲ្យចំរើនឡើង (ដោយវិធី) ចេញចាកអាល័យ គឺកាមគុណ ហើយឈមទៅរកព្រះនិព្វាន ជាធម្មជាតមិនមានអាល័យ គប្បីលះបង់កាមទាំងឡាយចេញ ជាអ្នកមិនមានកង្វល់ ប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរក្នុងវិវេកដែលពួកសត្វត្រេកអរបានដោយក្រនោះ បណ្ឌិតគួរញុំាងខ្លួនឲ្យផូរផង់ ចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ។

ចិត្តដែលបណ្ឌិតទាំងឡាយណា បានអប់រំល្អហើយ ក្នុងអង្គនៃធម៌ ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ

ឬបណ្ឌិតទាំងឡាយណា មិនប្រកាន់មាំ ត្រេកអរតែក្នុងការលះនូវ សេចក្តីប្រកាន់មាំ បណ្ឌិតទាំងឡាយនោះៗ រមែងជាអ្នកអស់អាសវៈ មានសេចក្តីរុងរឿង បរិនិព្វានក្នុងលោក ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ ពីរបទថា **កណ្ហំ ធម្មំ** សេចក្តីថា លះ គឺលះបង់អកុសលធម៌ មានកាយទុច្ចរិតជាដើម ។

ពីរបទថា **សុក្កំ ភាវេថ** សេចក្តីថា ភិក្ខុដែលជាបណ្ឌិតគួរចម្រើនធម៌ស មានកាយសុចរិតជាដើម តាំងអំពីចេញបួសរហូតដល់អរហត្តមគ្គ ។ ចម្រើនយ៉ាងណា ? គឺចេញចាកអាល័យ ប្រារព្ធធម៌ដែលមិនមានអាល័យ ។

អធិប្បាយថា ធម៌ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានអាល័យ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់ត្រាស់ហៅថា ឱកៈ ធម៌ដែលជាហេតុធ្វើមិនឲ្យមានអាល័យ ទ្រង់ត្រាស់ហៅថា អនោកៈ, បណ្ឌិតចេញចាកធម៌ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យមានអាល័យ ហើយឈមទៅរក គឺប្រា-

វេទ្ធព្រះនិព្វាន ពោលគឺធម៌ដែលមិនមានអាល័យ កាលប្រាថ្នាព្រះនិព្វាននោះ គួរចម្រើនធម៌ស ។

បាទព្រះគាថាថា **តត្រាភិរតិមិច្ឆេយ្យ** សេចក្ដីថា គប្បីប្រាថ្នានូវសេចក្ដីត្រេកអរយ៉ាងក្រៃលែងក្នុងវិវេក ដែលជាធម៌មិនមានអាល័យ គឺព្រះនិព្វានដែលសត្វទាំងនោះអភិរម្យបានដោយកម្រ ។

ពីរបទថា **ហិត្វា កាមេ** សេចក្ដីថា លះវត្ថុកាម និងកិលេសកាមហើយ ជាអ្នកអស់កង្វល់ គប្បីប្រាថ្នាសេចក្ដីត្រេកអរក្នុងវិវេក ។

បទថា **ចិត្តក្លេសេហិ** សេចក្ដីថា គប្បីធ្វើខ្លួនឲ្យផូរផង់ចាកគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត គឺឲ្យបរិសុទ្ធចាកនីវរណៈទាំង ៥ ។

បទថា **សម្ពោធិយង្គេសុ** បានដល់ ក្នុងអង្គធម៌ដែលជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងទាំងឡាយ ។

បាទព្រះគាថាថា **សម្មា ចិត្តំ សុភាវិតំ** សេចក្ដីថា (ជនទាំងឡាយណា) អប់រំ គឺចម្រើនចិត្តដោយល្អហើយ តាម

ហេតុ គឺតាមន័យ ។

បាទព្រះគាថាថា **អាទានប្បដិនិស្សគ្គេ** សេចក្តីថា ការប្រកាន់មាំ ត្រាស់ហៅថា **អាទាន**, បណ្ឌិតទាំងឡាយណា មិនប្រកាន់មាំនូវអ្វីៗ ដោយឧបាទាន ៤ ត្រេកអរក្នុងការលះនូវសេចក្តីប្រកាន់មាំ ពោលគឺការលះបង់នូវសេចក្តីប្រកាន់មាំនោះ ។

បទថា **ជុតិមន្តោ** សេចក្តីថា អ្នកមានអានុភាព គឺអ្នកញ៉ាំងធម៌ទាំងឡាយ មានខន្ធជាដើមឲ្យរុងរឿង ហើយតាំងនៅយ៉ាងមាំដោយពន្លឺ គឺអរហត្តមគ្គញ្ញាណ ។

ពីរបទថា **តេ លោកេ** ជាដើម សេចក្តីថា បណ្ឌិតទាំងឡាយនោះៗ រមែងជាអ្នកអស់អាសវៈហើយរុងរឿងក្នុងខន្ធាទិលោកនេះ គឺបរិនិព្វាន ដោយបរិនិព្វានពីរយ៉ាង គឺដោយបរិនិព្វានដែលមានឈ្មោះថា សឧបាទិសេសនិព្វាន ព្រោះកិលេសវដ្តៈដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យអស់ហើយ តាំងអំពីវេលាដែលបានសម្រេចព្រះអរហត្ត និងដោយបរិនិព្វានដែលមានឈ្មោះថា អនុបាទិសេសនិព្វាន ព្រោះខន្ធវដ្តៈដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យអស់ហើយ

ដោយរំលត់ចរិមចិត្ត (ចិត្តចុងក្រោយ) គឺដល់ការបញ្ញត្តិមិនបាន ដូចប្រទីបមានប្រេងអស់ដូច្នោះ ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសម្រេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

(រឿងភិក្ខុអាគន្តុកៈ ចប់)

****

បណ្ឌិតវគ្គវណ្ណនា ចប់

វគ្គទី ៦ ចប់

បរិបូណ៌

គាថាធម្មបទ អរហន្តវគ្គ វគ្គទី ៧

១ គតទ្ធិនោ វិសោកស្ស វិប្បមុត្តស្ស សព្វធិ
សព្វគន្ថប្បហីនស្ស បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ ។

សេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមានដល់លោកអ្នក មានផ្លូវឆ្ងាយដើរដល់ហើយ មិនមានសេចក្តីសោក រួចស្រឡះចាកធម៌ទាំងពួង (មានខន្ធជាដើម) មានកិលេសជាគ្រឿងចាក់ស្រេះទាំងពួងលះបង់ហើយ ។

២ ឧយ្យុញ្ជន្តិ សតីមន្តោ ន និកេតេ រមន្តិ តេ
ហំសាវ បល្លលំ ហិត្វា ឱកមោកំ ជហន្តិ តេ ។

ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ មានស្មារតី រមែងខ្វល់ខ្វាយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងទីនៅអាស្រ័យ លោកលះបង់ចោលស្រឡះនូវអាល័យទាំងអស់ ដូចហង្សលះបង់កក់ហើរទៅដូច្នោះ ។

៣ យេសំ សន្និច្ចយោ នត្ថិ យេ បរិញ្ញាតភោជនា
សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច វិមោក្ខោ យេស គោចរោ
អាកាសេវ សកុន្តានំ គតិ តេសំ ទុរន្នយា ។

ពួកជនណា មិនមានសេចក្តីសន្សំ ពួកជនណា កំណត់ដឹងភោជនហើយ ជនណា មានសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ

និងអប្បណិហិតវិមោក្ខ ជាគោចរ គតិគឺដំណើរ របស់ពួកជននោះៗ គេកម្រដឹងបាន ដូចដំណើរនៃពួកសត្វស្លាបពួដ៏អាកាស ដូច្នោះ ។

៤ យស្សាសវា បរិក្ខីណា អាហារេ ច អនិស្សិតោ
សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច វិមោក្ខោ យស្ស គោចរោ
អាកាសេវ សកុន្តានំ   បទន្តស្ស ទុរន្នយំ ។

ជនណា អស់អាសវៈហើយ ទាំងមិនអាស្រ័យ (តណ្ហា និងទិដ្ឋិ) ក្នុងអាហារ ជនណា មានសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ និងអប្បណិហិតវិមោក្ខ ជាគោចរ ដំណើររបស់ជននោះ គេកម្រដឹងបាន ដូចដំណើរនៃពួកសត្វស្លាបពួដ៏អាកាស ដូច្នោះ ។

៥ យស្សិន្ទ្រិយានិ សមថង្គតានិ
អស្សា យថា សារថិនា សុទន្តា
បហីនមានស្ស អនាសវស្ស
ទេវាបិ តស្ស បិហយន្តិ តាទិនោ ។

ឥន្ទ្រិយ៍ទាំងឡាយ របស់អ្នកណា ដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ដូចសេះដែលនាយសារថី ហ្វឹកហ្វឺនរាបហើយ សូម្បីទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ក៏ស្រឡាញ់អ្នកនោះឯង ដែលមានមានះលះបង់ហើយ មិនមានអាសវៈ ជាបុគ្គលមានចិត្តនឹង

ធឹងមិនញាប់ញ័រ ។

៦ បឋវីសមោ នោ វិរុជ្ឈតិ
ឥន្ទខីលូបមោ តាទិ សុព្វតោ
រហទោវ អបេតកទ្ទមោ
សំសារា ន ភវន្តិ តាទិនោ ។

ភិក្ខុមានចិត្តដូចផែនដី មិនក្រោធ មានវត្តល្អ មានចិត្តនឹងធឹងដូចសសរគោល មានចិត្តថ្លា ដូចអន្លង់ប្រាសចាកភក់ សង្សារទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុបែបនោះ រមែងមិនមាន ។

៧ សន្តំ តស្ស មនំ ហោតិ សន្តា វាចា ច កម្ម ច
សម្មទញ្ញា វិមុត្តស្ស ឧបសន្តស្ស តាទិនោ ។

ចិត្តស្ងប់ វាចាស្ងប់ និងកាយកម្មស្ងប់ រមែងមានដល់លោកដែលដឹងដោយប្រពៃ ផុតស្រឡះ (ចាករាគាទិ-កិលេស) ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នោះ ។

៨ អស្សទ្ធោ អកតញ្ញូ ច សន្ធិច្ឆេទោ ច យោ នរោ
ហតាវកាសោ វន្តាសោ ស វេ ឧត្តមបោរិសោ ។

នរជនណា មិនជឿអ្នកដទៃផង ស្គាល់ព្រះនិព្វានផង កាត់នូវគ្រឿងតគឺវដ្តៈផង មានឱកាសកំចាត់បង់ហើយផង មានសេចក្ដីប្រាថ្នាខ្ជាក់ចោលហើយផង នរជននោះ ជាឧត្តមបុរស ។

៩ គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ និន្នេ វា យទិ វា ថលេ
យត្ថ អរហន្តោ វិហរន្តិ តំ ភូមិរាមណេយ្យកំ ។

ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នៅក្នុងទីណា ទោះជាស្រុកក្តី ព្រៃក្តី ទីទាបក្តី ទីទួលក្តី ទីនោះឯង ជាភូមិ គួរត្រេកអរ ។

១០ រមណីយានិ អរញ្ញានិ យត្ថ ន រមតី ជនោ
វីតរាគា រមេស្សន្តិ ន តេ កាមគវេសិនោ ។

ជន (អ្នកស្វែងរកកាម) រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងព្រៃដែលគួររីករាយទេ តែព្រះខីណាស្រពដែលមានរាគៈទៅប្រាសហើយ ទើបត្រេកអរក្នុងព្រៃនោះ ព្រោះលោកជាអ្នកមិនស្វែងរកកាម ៕

អរហន្តវគ្គ វគ្គទី ៧ ចប់

៧ អរហន្តវគ្គវណ្ណនា

១ រឿងពេទ្យឈ្មោះជីវក

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងព្រៃស្វាយ របស់ពេទ្យឈ្មោះជីវក ទ្រង់ប្រារព្ធបញ្ហាដែលពេទ្យជីវកទូលសួរ បានត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**គតទ្ធិនោ**” មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះទេវទត្តធ្វើលោហិតុប្បាទកម្ម

រឿងពេទ្យជីវកនេះ ព្រះសង្គីតិកាចារ្យទាំងឡាយ បានសំដែងទុកនៅ ក្នុងខន្ធកៈដោយយ៉ាងពិស្តារ ។

សេចក្តីពិស្តារថា សម័យមួយ ទេវទត្តរួមគំនិតជាមួយនឹងព្រះរាជាព្រះនាមអជាតសត្រូវ ជាអ្នកមានចិត្ត ត្រូវទោសប្រទូស្តហើយ ឡើងកាន់ភ្នំគិជ្ឈកូដ ដោយគិតថា យើងនឹងផ្តាច់ព្រះជន្មព្រះសាស្តា ទើបប្រមៀលដុំថ្មទម្លាក់ចុះ ។

កំពូលភ្នំទាំងពីរ ទទួលដុំថ្មនោះមិនឲ្យធ្លាក់ចុះមក ។

ចំណែកថ្មដែលបែកចេញអំពីដុំថ្មនោះ ខ្ទាតទៅប៉ះព្រះបាទរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ញុំាងព្រះលោហិតឲ្យពុះពងឡើង ។ វេទនាដ៏ខ្លាំងក្លា ក៏បានកើតឡើងដល់ព្រះតថាគត ។

ពេទ្យជីវកធ្វើការព្យាបាលដំបៅថ្វាយព្រះសម្ពុទ្ធ

ភិក្ខុទាំងឡាយ នាំព្រះសាស្តាទៅកាន់សួនមទ្ទកុច្ឆិ ។ ព្រះសាស្តា មានព្រះបំណងនឹងស្តេចចេញចាកសួនឈ្មោះមទ្ទកុច្ឆិនោះទៅកាន់ជីវកម្ពវ័នរបស់ពេទ្យជីវក ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំតថាគតទៅកាន់ជីវកម្ពវ័នរបស់ពេទ្យជីវក ។

ពួកភិក្ខុ ក៏បាននាំព្រះមានព្រះភាគ ទៅកាន់ជីវកម្ពវ័នរបស់ពេទ្យជីវក ។ ពេទ្យជីវកដឹងរឿងនោះហើយ ក៏ទៅកាន់សំណាក់ព្រះសាស្តាថ្វាយនូវភេសជ្ជៈដ៏ខ្លាំង (ថ្នាំខ្លាំង) ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការព្យាបាលដំបៅ រុំដំបៅស្រេចហើយ បានក្រាបទូលពាក្យនេះនឹងព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គត្រូវផ្សំថ្នាំឲ្យដល់មនុស្សម្នាក់ខាងក្នុងនគរ, ខ្ញុំព្រះអង្គនឹង

ទៅកាន់សំណាក់របស់ មនុស្សនោះហើយ នឹង (ត្រឡប់) មក គាល់ព្រះអង្គវិញ ការរុំដំបៅនេះ ចូរតាំងនៅតាមនិយាមដែល ខ្ញុំព្រះអង្គជ្រាប់រុំទុកចុះ ទម្រាំខ្ញុំព្រះអង្គនឹងត្រឡប់មកវិញ ។ ពេទ្យ ជីវកទៅធ្វើកិច្ចដែលគួរធ្វើដល់បុរសនោះហើយ ត្រឡប់មកវិញ មិនមានឱកាសបានចូលទៅគាល់ព្រះអង្គ ព្រោះមកក្នុងវេលា បិទទ្វារ ។

គ្រានោះ សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះ បានកើតឡើងដល់ ពេទ្យជីវកនោះថា ឱ! ស្លាប់ហើយអញៗ បានធ្វើកម្មដ៏ធ្ងន់ហើយ, អញបានប្រគេនថ្នាំដ៏ខ្លាំង រុំដំបៅព្ធដ៏ព្រះបាទរបស់ព្រះតថាគត ដូចជាបុរសសាមញ្ញ, វេលានេះ ជាវេលាស្រាយនូវដំបៅនោះ, កាលដំបៅនោះដែលអញមិនទាន់ស្រាយ, សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក្នុងព្រះសរីរៈរបស់ព្រះមានព្រះភាគ នឹងកើតរហូតមួយយប់ ទាល់ភ្លឺ ។

មុខដំបៅរបស់ព្រះសាស្តាបានជាសះស្បើយ

ខណៈនោះ ព្រះសាស្តា ត្រាស់ហៅព្រះអានន្ទមកហើយ

ត្រាស់ប្រាប់ថា ម្នាលអានន្ទ ពេទ្យជីវកមកក្នុងវេលាល្ងាច មិនបានឱកាសចូលមកគាល់តថាគត ក៏គិតថា វេលានេះជាវេលាស្រាយសំពត់រុំដំបៅ, អ្នកចូរស្រាយសំពត់រុំដំបៅនោះចុះ ។ ព្រះថេរៈក៏ស្រាយសំពតរុំដំបៅនោះតាមពាក្យព្រះពុទ្ធដីកា ។ មុខដំបៅក៏ជាសះស្បើយ ដូចក្រមរឈើរបើកចេញអំពីដើមឈើ ។

ព្រះអរហន្តមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត

ព្រឹកឡើង ពេទ្យជីវកទៅកាន់សំណាក់ព្រះសាស្តាយ៉ាងប្រញាប់ លុះទៅដល់ហើយ ក៏ទូលសួរថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សេចក្តីក្តៅក្រហាយកើតឡើងក្នុងព្រះសរីរៈរបស់ព្រះអង្គដែរឬទេ ? ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលជីវក សេចក្តីក្តៅក្រ-ហាយទាំងពួងរបស់តថាគត បានស្ងប់រម្ងាប់ហើយ តាំងអំពីតថាគតគង់នៅក្នុងមណ្ឌលពោធិព្រឹក្សម្ល៉េះ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងព្រះធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

១ គតទ្ធិនោ វិសោកស្ស វិប្បមុត្តស្ស សព្វធិ

សព្វគន្ថប្បហីនស្ស   បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ ។

សេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមានដល់លោកអ្នកមានផ្លូវឆ្ងាយដើរដល់ហើយ មិនមានសេចក្តីសោក រួចស្រឡះចាកធម៌ទាំងពួង (មានខន្ធជាដើម) មានកិលេសជាគ្រឿងចាក់ស្រេះទាំងពួងលះបង់ហើយ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **គតទ្ធិនោ** បានដល់ អ្នកមានផ្លូវឆ្ងាយដែលដើរដល់ហើយ ។ ផ្លូវឆ្ងាយមាន ២ យ៉ាង គឺផ្លូវឆ្ងាយ គឺកន្តារ (ផ្លូវដាច់ស្រយាល) ១, ផ្លូវឆ្ងាយ គឺវដ្តៈ ១, បណ្តាផ្លូវ ២ យ៉ាងនោះ អ្នកដើរផ្លូវកន្តារមិនទាន់ដល់ទិសដៅដែលខ្លួនប្រាថ្នាដរាបណា នៅមានឈ្មោះថា អ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយដរាបនោះ, ប៉ុន្តែ កាលផ្លូវឆ្ងាយនោះ ដែលគេដើរដល់ហើយ រមែងមានឈ្មោះថា អ្នកមានផ្លូវឆ្ងាយដែលដើរដល់ហើយ, ចំណែកសត្វទាំងឡាយដែលអាស្រ័យនៅក្នុងវដ្តៈ, នៅក្នុងវដ្តៈដរាបណា ក៏នៅមានឈ្មោះថា អ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយដរាបនោះ, មាន

ពាក្យសួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ?

ឆ្លើយថា ព្រោះមិនទាន់បានកាត់ផ្តាច់វដ្តៈ សូម្បីព្រះ-អរិយបុគ្គលទាំងឡាយ មានព្រះសោតាបន្នជាដើម ក៏ឈ្មោះថាអ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយដែរ, ចំណែកព្រះខីណាស្រព កាត់ផ្តាច់វដ្តៈបានហើយ ទើបឈ្មោះថា អ្នកមានផ្លូវឆ្ងាយដែលដើរដល់ហើយ ។

បទថា **វិសោកស្ស** គឺអ្នកមិនមានសេចក្តីសោក ព្រោះសេចក្តីសោក ដែលមានវដ្តៈជាមូល ប្រាសទៅហើយ ។

បាទព្រះគាថាថា **វិប្បមុត្តស្ស សព្វធិ** គឺអ្នករួចស្រឡះចាកធម៌ទាំងពួង មានខន្ធជាដើម ។

បាទព្រះគាថាថា **សព្វគន្ថប្បហីនស្ស** គឺអ្នកមានកិលេសជាគ្រឿងចាក់ស្រេះទាំងពួងលះបង់បានហើយ ព្រោះលះបង់កិលេស ដែលជាគ្រឿងចាក់ស្រេះទាំង ៤ យ៉ាង បានហើយ ។

បាទព្រះគាថាថា **បរិឡាហោ ន វិជ្ជតិ** សេចក្តីថា ការក្តៅក្រហាយមាន ២ យ៉ាង គឺសេចក្តីក្តៅក្រហាយកាយ ១ សេចក្តីក្តៅក្រហាយចិត្ត ១ ។

បណ្តាសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ២ យ៉ាងនោះ សេចក្តីក្តៅក្រហាយកាយ ដែលកើតឡើងដល់ព្រះខីណាស្រព ដោយអំណាចសម្ផស្សទាំងឡាយ មានក្តៅ និងត្រជាក់ជាដើម មិនទាន់ស្ងប់រម្ងាប់ទេ, ពេទ្យជីវកទូលសួរសំដៅដល់ការក្តៅក្រហាយកាយ ប៉ុន្តែព្រះសាស្តា ទ្រង់ផ្លាស់ប្តូរព្រះធម៌ទេសនា ដោយអំណាចនៃការក្តៅក្រហាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្ត ព្រោះព្រះអង្គឈ្លាសវៃក្នុងពិធីទេសនា ព្រោះព្រះអង្គជាធម្មរាជា ទើបត្រាស់ថា ម្នាលជីវក សេចក្តីក្តៅក្រហាយ រមែងមិនមានដល់ព្រះខីណាស្រព ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសំរេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

(រឿងពេទ្យជីវក ចប់)

២ រឿងព្រះមហាកស្សបៈ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះមហាកស្សបត្ថេរ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា "**ឧយ្យុញ្ជន្តិ**" មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ធម្មទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធដែលស្តេចត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិក

សេចក្តីពិស្តារថា សម័យមួយ ព្រះសាស្តាទ្រង់គង់ចាំវស្សានៅក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ ទ្រង់បញ្ជាឲ្យប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា កន្លះខែទៀត តថាគតនឹងចេញទៅកាន់ទីចារិក ។

បានឮថា ការត្រាស់បង្គាប់ឲ្យប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយថា កន្លះខែទៀត តថាគតនឹងចេញទៅកាន់ទីចារិកដូច្នេះ ព្រោះព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះបំណងថា ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងធ្វើកិច្ចផ្សេងៗ មានការដុតបាត្រ និងជ្រលក់ចីវរជាដើមរបស់ខ្លួនហើយ នឹងទៅតាមសប្បាយ នេះជាធម្មទំនៀមរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ដែល

ទ្រង់មានព្រះបំណង នឹងស្តេចត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិកជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ ។

កាលភិក្ខុទាំងឡាយកំពុងធ្វើកិច្ចផ្សេងៗមានការដុតបាត្រជាដើមនោះ, ព្រះមហាកស្សបត្ថេរ ក៏បោកចីវរទាំងឡាយរបស់ខ្លួនដែរ ។

ពួកភិក្ខុថាព្រះថេរៈលះបង់ញាតិនិងឧបដ្ឋាកមិនបាន

ពួកភិក្ខុលើកទោសថា ព្រោះហេតុអ្វី ទើបព្រះថេរៈបោកចីវរ ? ក្នុងព្រះនគរនេះ ទាំងខាងក្នុង និងខាងក្រៅ មានមនុស្ស ១៨ កោដិ បណ្តាមនុស្សទាំងនោះ ពយកណាមិនមែនជាញាតិរបស់ព្រះថេរៈទេ, ពួកនោះក៏ជាឧបដ្ឋាកដែរ, ពួកណាមិនមែនជាឧបដ្ឋាក, ពួកនោះក៏ជាញាតិដែរ, ជនទាំងនោះរមែងធ្វើសេចក្តីគោរព (និង) សក្ការៈចំពោះព្រះថេរៈដោយបច្ច័យទាំង ៤, ព្រះថេរៈនោះ នឹងលះបង់ឧបដ្ឋាកមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ហើយនឹងទៅទីណាបាន, ប្រសិនបើលោកនិមន្តទៅបាននោះ ក៏ទៅមិនហួសអំពីក្នុំឈ្មោះមាបមាទៈនោះដែរ ។

បានឮមកថា ព្រះសាស្ដា ស្ដេចយាងដល់ភ្នំណាហើយ ទ្រង់ត្រាស់ប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលព្រះអង្គគួរឲ្យត្រឡប់វិញ ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរត្រឡប់ទៅវិញចុះ ប៉ុន្តែកុំប្រមាទ, ភ្នំនោះអ្នកស្រុកហៅថា ភ្នំមាបមាទៈ, ពាក្យនោះភិក្ខុទាំងឡាយពោលសំដៅយកញកភ្នំមាបមាទៈនោះឯង ។

ព្រះសាស្ដាបញ្ជាឲ្យព្រះមហាកស្សបៈត្រឡប់

ព្រះសាស្ដា ស្ដេចត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិកបណ្ដើរ ទ្រង់ព្រះចិន្ដាបណ្ដើរថា ក្នុងនគរនេះ ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ មានមនុស្ស ១៨ កោដិ ។ ដូច្នេះ ត្រូវមានភិក្ខុសម្រាប់និមន្ដទៅក្នុងពិធីមង្គល និងអពមង្គលរបស់មនុស្សទាំងឡាយ, តថាគតមិនអាចធ្វើវិហារឲ្យទទេ ដោយគ្មានភិក្ខុបានឡើយ ។

តើតថាគតគួរញុំាងភិក្ខុណាហ្ន៎ ឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ។

គ្រានោះ ព្រះអង្គទ្រង់មានព្រះចិន្ដាយ៉ាងនេះថា ក៏ពួកមនុស្សទាំងនោះជាញាតិរបស់មហាកស្សបៈផង ជាឧបដ្ឋាកផង, ការដែលតថាគតឲ្យកស្សបៈត្រឡប់ទៅវិញ រមែងសមគួរ ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ទៅកាន់ព្រះថេរៈថា ម្នាលកស្សបៈ តថាគតមិនអាចធ្វើវិហារឲ្យទទេបានទេ ព្រោះមនុស្សដែលនៅក្នុងនគរទាំង ១៨ កោដិនោះ តែងមានសេចក្ដីត្រូវការភិក្ខុក្នុងពិធីមង្គល និងអពមង្គលទាំងឡាយ, ដូច្នេះ អ្នកមួយអន្ទើដោយបរិស័ទរបស់ខ្លួន ចូរត្រឡប់ទៅវិញចុះ ។

ព្រះថេរៈ ក្រាបទូលថា ព្រះករុណា ព្រះអង្គ, ហើយក៏នាំបរិស័ទរបស់ខ្លួនត្រឡប់ទៅវិញ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយ លើកទោសព្រះកស្សបៈថា ម្នាលអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយឃើញទេ, ពួកយើងទើបតែនិយាយអម្បាញ់មិញនេះឯងមិនមែនឬ ? ពាក្យដែលពួកយើងនិយាយថា ព្រោះហេតុអ្វី ទើបព្រះមហាកស្សបៈបោកចីវរ ? លោកមិនទៅជាមួយនឹងព្រះសាស្ដាទេអី, ដូច្នេះ ជាការពិតហើយ ។

ទ្រង់បង្ហាញហេតុផលដែលព្រះមហាកស្សបៈត្រឡប់

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវពាក្យទាំងឡាយ របស់

ភិក្ខុទាំងនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយពោលអំពីរឿងអ្វី ? ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គពោលប្រារព្ធព្រះមហាកស្សបៈដូច្នេះហើយ ក្រាបទូលរឿងរ៉ាវទាំងអស់ តាមដែលខ្លួនបានពោលហើយ ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវពាក្យនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកពោលទោសកស្សបៈថាជាប់ជំពាក់ក្នុងត្រកូល និងក្នុងបច្ច័យទាំងឡាយ, (ប៉ុន្តែការពិត) កស្សបៈត្រឡប់ទៅវិញដោយធ្វើទុកក្នុងចិត្តថា យើងនឹងធ្វើតាមព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធប៉ុណ្ណោះ ។

ក៏កស្សបៈនោះ ក្នុងកាលមុន បានធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នាថា សូមឲ្យយើងកុំជាមនុស្សជាប់ជំពាក់ក្នុងបច្ច័យ ៤ ប្រៀបដូចព្រះច័ន្ទ អាចចូលទៅកាន់ត្រកូលទាំងឡាយបាន, ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កស្សបៈ បុត្ររបស់តថាគតមិនមានការជាប់ជំពាក់ក្នុងត្រកូល ឬក្នុងបច្ច័យទាំងឡាយឡើយ, តថាគតកាលនឹងពោល

បដិបទាដែលប្រៀបដូចព្រះច័ន្ទ និងបដិបទាដែលជាវង្សរបស់ព្រះអរិយៈ ក៏បានពោលអាងកស្សបៈឲ្យជាដើមដែរ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់បុព្វចរិយារបស់ព្រះកស្សបៈ

ភិក្ខុទាំងឡាយ ទូលសួរព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន តើព្រះថេរៈបានធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនោះតាំងអំពីកាលណាមក ?

ព្រះ. ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចង់ស្តាប់ឬ ?

ពួកភិ. ព្រះករុណា ព្រះអង្គ ។

ព្រះសាស្តាត្រាស់ទៅកាន់ភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងទីបំផុតមួយសែនកប្បអំពីកប្បនេះទៅ ព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមថាបទុមុត្តរៈ ទ្រង់កើតឡើងក្នុងលោក ដូច្នេះហើយទ្រង់ត្រាស់បុព្វចរិយារបស់ព្រះថេរៈទាំងអស់ តាំងពីលោកធ្វើសេចក្តីប្រាថ្នាទុកក្នុងកាលនៃព្រះពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមថាបទុមុត្តរៈ ។

បុព្វចរិយានោះ ព្រះធម្មសង្គាហកាចារ្យ ធ្វើឲ្យពិស្តារហើយក្នុងព្រះបាលីដែលសម្តែងអំពីប្រវត្តិ របស់ព្រះថេរៈនុ៎ះឯង ។

ទ្រង់ត្រាស់ប្រៀបធៀបព្រះថេរៈទៅនឹងស្ដេចហង្ស

ព្រះសាស្ដា លុះទ្រង់ត្រាស់បុព្វចរិយា របស់ព្រះថេរៈឲ្យពិស្ដារហើយ ក៏ទើបត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុយ៉ាងនេះឯង ទើបតថាគតពោលបដិបទាដែលប្រៀបដូចជាព្រះច័ន្ទ និងបដិបទាជាវង្សរបស់ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លើកយកកស្សបៈជាបុត្ររបស់តថាគតឲ្យជាដើម ។ ការជាប់ជំពាក់ក្នុងបច្ច័យក្ដី ត្រកូលក្ដី វិហារក្ដី បរិវេណក្ដី រមែងមិនមានដល់បុត្ររបស់តថាគត ។ បុត្ររបស់តថាគតមិនជាប់ជំពាក់នឹងអ្វីៗឡើយ ដូចស្ដេចហង្សចុះក្នុងភក់ ត្រាច់ទៅក្នុងភក់នោះហើយហើរទៅដូច្នោះ ដូច្នេះហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្ដែងធម៌ ក៏ត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

២ ឧយ្យុញ្ជន្តិ សតីមន្តោ ន និកេតេ រមន្តិ តេ
ហំសាវ បល្លលំ ហិត្វា ឱកមោកំ ជហន្តិ តេ ។

ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ មានស្មារតី រមែងខ្វល់-ខ្វាយ រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងទីនៅអាស្រ័យ លោកលះបង់ចោលស្រឡះនូវអាល័យទាំងអស់ ដូចហង្ស

លះបង់កក់ហើយហើរទៅ ដូច្នោះ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បាទព្រះគាថាថា **ឧយ្យុញ្ជន្តិ សតីមន្តោ** សេចក្ដីថា បុគ្គលអ្នកមានស្មារតី គឺថា បុគ្គលអ្នកមានអាសវៈអស់ហើយ រមែងខ្វល់ខ្វាយ រមែងប្រឹងប្រែងក្នុងគុណទាំងឡាយដែលខ្លួនបានសំរេចហើយ មានឈាន និងវិបស្សនាជាដើម ដោយការនឹក ដោយការចូលសមាបត្តិ ដោយការចេញចាកសមាបត្តិ ដោយការតាំងចិត្តទុកក្នុងសមាបត្តិ និងដោយការពិចារណា ។

បាទព្រះគាថាថា **ន និកេតេ រមន្តិ តេ** ដែលឈ្មោះថា សេចក្ដីត្រេកអរក្នុងទីជំរក រមែងមិនមានដល់ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ ។

បទថា **ហំសាវ** នេះ ជាប្រធាននៃធម៌ទេសនា ។

ចំណែកសេចក្ដីអធិប្បាយក្នុងបទនោះ មានជាអាទិ៍ថា ហ្វូងបក្សីកាន់យកចំណីរបស់ខ្លួនក្នុងកក់ ដែលបរិបូណ៌ដោយ

ចំណីហើយហើរទៅ ដោយមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យនឹងអ្វីៗ សូម្បីតែបន្តិចក្នុងទីនោះថា ទឹករបស់យើង ផ្កាបទុមរបស់យើង ផ្កាឧប្បលរបស់យើង ផ្កាបុណ្ឌរិកៈរបស់យើង ស្មៅរបស់យើងឡើយ លះបង់ប្រទេសនោះហើយ ហើរទៅកាន់អាកាសយ៉ាងណាមិញ ព្រះខីណាស្រពទាំងឡាយ ក៏ដូច្នោះដែរ សូម្បីនៅក្នុងទីណាមួយក៏ដោយ ក៏មិនជាប់ជំពាក់នឹងវត្ថុទាំងឡាយមានត្រកូលជាដើមដែរ ពេលត្រាច់ទៅ ក៏ទៅតាមសប្បាយដោយមិនមានសេចក្តីអាឡោះអាល័យថា វិហាររបស់យើង បរិវេណរបស់យើង ឧបដ្ឋាករបស់យើងឡើយ ។

បទថា **ឱកមោកំ** គឺទីអាល័យ សេចក្តីថា លះបង់ទីអាល័យ គឺជំរកទាំងពួង ។

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនទាំងឡាយ បានសំរេចអរិយ-ផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។ល។

(រឿងព្រះមហាកស្សបត្ថេរ ចប់)

* * * *

៣ រឿងពេឡដ្ឋសីសត្ថេរ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធ ព្រះពេឡដ្ឋសីសៈ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **"យេសំ សន្និចយោ នត្ថិ"** ដូច្នេះជាដើម ។

ទ្រង់បញ្ញត្តសន្និធិការសិក្ខាបទ

បានឮមកថា ព្រះពេឡដ្ឋសីសៈនោះ ត្រាច់ទៅកាន់ថ្នល់មួយ ខាងក្នុងស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ធ្វើភត្តកិច្ចហើយ ត្រាច់ទៅកាន់ថ្នល់ដទៃទៀត កាន់យកបាយហាល (បាយក្រៀម) ទៅកាន់វិហាររក្សាទុក ដោយគិតឃើញថា ការត្រាច់ស្វែងរកអាហារបិណ្ឌបាតរឿយៗ រមែងជាទុក្ខ ញុំាំងកាលឲ្យកន្លងទៅអស់ពីរបីថ្ងៃ ដោយសុខក្នុងឈានហើយ, លុះសេចក្តីត្រូវការអាហារកើតឡើងដល់លោកៗ ក៏ឆាន់បាយក្រៀមនោះ ។

ពួកភិក្ខុដឹងក៏តិះដៀល ហើយក្រាបទូលសេចក្តីនោះដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ ព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់បញ្ញត្តសិក្ខាបទដល់ភិក្ខុ

ទាំងឡាយ ដើម្បីហាមកុំឲ្យភិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើនូវការសន្សំទុក ដាក់អាហារតទៅទៀត ព្រោះមានព្រះថេរៈជាហេតុហើយ ក៏ទ្រង់ប្រកាសថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះមិនមានទោសទេ ព្រោះលោកទុកដាក់អាហារដោយសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ហើយធ្វើក្នុងកាលដែលតថាគតមិនទាន់បញ្ញត្តសិក្ខាបទ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៣ យេសំ សន្និចយោ នត្ថិ យេ បរិញ្ញាតភោជនា
សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច វិមោក្ខោ យេស គោចរោ
អាកាសេវ សកុន្តានំ គតិ តេសំ ទុរន្នយា ។

ពួកជនណា មិនមានសេចក្តីសន្សំ ពួកជនណា កំណត់ដឹងភោជនហើយ ជនណា មានសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ និងអប្បណិហិតវិមោក្ខ ជាគោចរ គតិ គឺដំណើររបស់ពួកជននោះៗ គេកម្រដឹងបាន ដូចដំណើរនៃពួកសត្វស្លាបពួដ៏អាកាស ដូច្នោះ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្ដាបទទាំងនោះ បទថា **សន្និច្ចយោ** ប្រែថា ការសន្សំ ហើយការសន្សំនោះ មាន ២ យ៉ាងគឺ សន្សំកម្ម ១ សន្សំបច្ច័យ ១, បណ្ដាការសន្សំ ២ យ៉ាងនោះ កម្មដែលជាកុសល និងអកុ-សល ឈ្មោះថា សន្សំកម្ម, បច្ច័យ ៤ ឈ្មោះថា សន្សំបច្ច័យ ។ បណ្ដាការសន្សំ ២ យ៉ាងនោះ ការសន្សំបច្ច័យ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិហារ ដែលទុកដាក់ស្ករអំពៅមួយដុំ ទឹកដោះថ្លាប្រមាណមួយភាគបួន និងអង្ករប្រមាណមួយនាឡិ, រមែងមានដល់ភិក្ខុអ្នកទុកដាក់ច្រើនជាងនោះ, ការសន្សំ ២ យ៉ាងនោះមិនមានដល់ជនទាំងឡាយណា ។

បទថា **បរិញ្ញាតភោជនា** គឺកំណត់ដឹងភោជនដោយបរិញ្ញា ៣ ។ ការកំណត់ដឹងភោជន មានបបរជាដើម ដោយភាពជាបបរជាដើម ឈ្មោះថា **ញាតបរិញ្ញា** (កំណត់ដឹងដោយការដឹង) ចំណែកការកំណត់ដឹងភោជន ដោយអំណាចនៃការសំគាល់ឃើញអាហារ ថាជារបស់បដិកូល ឈ្មោះថា **តីរណ-ប្បរិញ្ញា** (កំណត់ដឹងដោយការពិចារណា) ។ ញាណជាគ្រឿង

ដកនូវតម្រេក គឺសេចក្ដីត្រេកអរក្នុងអាហារ ឈ្មោះថា **បហា-នបរិញ្ញា** (កំណត់ដឹងដោយការលះបង់) ជនទាំងឡាយណា កំណត់ដឹងភោជនដោយបរិញ្ញា ៣ នេះ ។

បាទព្រះគាថាថា **សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច** នេះ សូម្បី អប្បណិហិតវិមោក្ខ ក៏ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់កាន់យកក្នុងបាទ នៃព្រះគាថានោះដែរ ។ ព្រោះថា បទទាំង ៣ នោះ ជាឈ្មោះនៃ ព្រះនិព្វាន ។

ពិតណាស់ ព្រះនិព្វាន លោកពោលថា សុញ្ញតវិមោក្ខ ព្រោះសូន្យ ព្រោះមិនមានរាគៈ ទោសៈ មោហៈ និងផុតស្រឡះ ចាករាគៈ ទោសៈ មោហៈនោះ, ព្រះនិព្វាននោះ ឈ្មោះថា អនិមិត្តវិមោក្ខ ព្រោះមិនមាននិមិត្ត ព្រោះមិនមាននូវនិមិត្ត មាន រាគៈជាដើម និងផុតស្រឡះចាកនិមិត្តទាំងនោះ, ម្យ៉ាងទៀត ឈ្មោះថា អប្បណិហិតវិមោក្ខ ព្រោះថា មិនបានតាំងនៅ ព្រោះ មិនមានបណិធិ គឺកិលេសដែលជាទីតាំងនៅនៃរាគៈជាដើម និង ផុតស្រឡះចាកបណិធិទាំងនោះ ។ វិមោក្ខទាំង ៣ យ៉ាងនេះ

ជាអារម្មណ៍របស់ជនទាំងឡាយណា ដែលជាអ្នកធ្វើព្រះនិព្វាន នោះឲ្យជាអារម្មណ៍ ដោយអំណាចនៃការចូលសមាបត្តិ ដែលសម្បយុត្តជាមួយនឹងផលចិត្ត ។

បាទព្រះគាថាថា **គតិ តេសំ ទុរន្នយា** សេចក្តីថា ដូចជាដំណើរនៃពួកសត្វស្លាបពួដ៏អាកាស គេកម្រទឹងដឹងបាន គឺមិនអាចនឹងដឹងបាន ព្រោះមិនឃើញស្នាមជើង យ៉ាងណាមិញ គតិរបស់ជនទាំងឡាយដែលជាអ្នកមិនមានការសន្សំ ២ យ៉ាងនោះរបស់បុគ្គលអ្នកកំណាត់ដឹងកោជនដោយបរិញ្ញា ៣នេះ និងរបស់បុគ្គលអ្នកមានវិមោក្ខ ៣ ជាអារម្មណ៍ គេកម្រដឹងបាន គឺមិនអាចបញ្ញត្ត ព្រោះមិនប្រាកដនៃការទៅថា ទៅកាន់ចំណែក ៥ យ៉ាងនេះ គឺភព ៣ កំណើត ៤ គតិ ៥ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ ៧ សត្តាវាស ៩, ដោយចំណែកឈ្មោះនេះៗ ដូច្នោះ ។

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសំរេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។៙

(រឿងពេឡដ្ឋសីសត្ថេរ ចប់)

៨ រឿងព្រះអនុរុទ្ធ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវ័ន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះអនុរុទ្ធត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា "**យស្សាសវា បរិក្ខីណា**" មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ទេពធីតាប្រគេនសំពត់ព្រះអនុរុទ្ធ

បានឮថា ថ្ងៃមួយ ព្រះថេរៈមានចីវរចាស់ហើយ ស្វែងរកចីវរក្នុងទីទាំងឡាយ មានគំនរសំរាមជាដើម ។

ស្ត្រីដែលធ្លាប់ជាករិយារបស់ព្រះថេរៈតាំងអំពី ៣ ជាតិមុនបានទៅកើតជាទេពធីតាឈ្មោះ **ជាលិនី** ក្នុងឋានតាវត្តិង្ស ។

នាងជាលិនីទេពធីតានោះ ឃើញព្រះថេរៈកំពុងស្វែងរកក្រណាត់សំពត់ក្នុងទីទាំងឡាយ ក៏បានកាន់យកសំពត់ទិព្វ ៣ ផ្ទាំង ដែលមានបណ្តោយ ១៣ ហត្ថ ទទឹង ៤ ហត្ថ មកហើយគិតថា ប្រសិនបើយើងប្រគេនលោក ដោយអាការយ៉ាងនេះ, ប្រាកដជាលោកមិនទទួល ទើបយកសំពត់នោះទៅដាក់លើគំនរ

សំរាមមួយកន្លែងខាងមុខព្រះថេរៈ ដែលកំពុងស្វែងរកក្រណាត់សំពត់ ដោយធ្វើត្រឹមតែជាយសំពត់ប៉ុណ្ណោះឲ្យប្រាកដ ។

ព្រះថេរៈត្រាច់ស្វែងរកសំពត់តាមផ្លូវនោះ ឃើញជាយសំពត់ទាំងនោះហើយ ក៏ចាប់ជាយសំពត់នោះទាញមក ឃើញសំពត់ទិព្វ មានប្រមាណដូចដែលបានពោលហើយ កាន់យកសំពត់នោះដោយគិតថា សំពត់នេះជាសំពត់បង្សុកូលយ៉ាងឧក្រិដ្ឋ ដូច្នេះហើយ ក៏ចៀសចេញទៅ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ជួយធ្វើចីវរ

ក្នុងថ្ងៃធ្វើចីវររបស់ព្រះថេរៈនោះ ព្រះសាស្តាមានភិក្ខុ ៥០០ រូបជាបរិវារ ស្តេចយាងទៅកាន់វិហារគង់លើអាសនៈ ។ សូម្បីព្រះ មហាថេរៈ ៨០ រូប ក៏គង់នៅក្នុងទីនោះដែរ ។

ព្រះមហាកស្សបៈ គង់លើអាសនៈខាងដើម ដើម្បីធ្វើចីវរ, ព្រះសារីបុត្រគង់ត្រង់កណ្តាល, ព្រះអានន្ទគង់លើអាសនៈខាងចុង ។ ភិក្ខុសង្ឃមូរបេស ព្រះសាស្តាទ្រង់ដោតគូថម្ជុល ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានរង់ចាំនាំយកនូវវត្ថុឯណា ដែលភិក្ខុសង្ឃ

ត្រូវការមកឲ្យសង្ឃ ។

ចំណែកឯនាងទេពធីតា ទៅកាន់ស្រុកហើយ បបួលអ្នកស្រុកឲ្យចាត់ចែងកិច្ចាដោយពាក្យថា នែអ្នកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ ព្រះសាស្ដាទ្រង់ធ្វើចីវរឲ្យព្រះអនុរុទ្ធត្ថេរ ដែលជាលោកម្ចាស់របស់យើងទាំងឡាយ ថ្ងៃនេះ ព្រះអង្គមានអសីតិមហាសាវកចោមរោម ទ្រង់គង់ក្នុងវិហារជាមួយនឹងភិក្ខុ ៥០០ រូប, អ្នកទាំងឡាយ ចូរកាន់យកយាគូជាដើមទៅវិហារចុះ ។

ចំណែកឯព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរ បាននាំយកចំណិតនៃព្រីងធំមកក្នុងវេលាចន្លោះភត្ត ។ ភិក្ខុ ៥០០ ឆាន់ចំណិតនៃព្រីងនោះមិនអស់ ។ សក្កទេវរាជ ទ្រង់ធ្វើនូវការប្រស់ព្រំក្នុងទីធ្វើចីវរ ។

ផ្ទៃដីមានពណ៌ក្រហម ដូចជាគេជ្រលក់ដោយល័ខ ។ យាគូ របស់គួរទំពាស៊ី និងភត្តដែលភិក្ខុទាំងឡាយឆាន់សល់ហើយចាក់ចោល បានជាគំនរធំមួយ ។

ព្រះវិញ្ញាណស្រោតមិននិយាយទាក់ទងនឹងបច្ច័យ

ភិក្ខុទាំងឡាយលើកទោសថា ប្រយោជន៍អ្វីដល់ភិក្ខុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ដោយយាគូជាដើមដ៏ច្រើនយ៉ាងនេះ, ញាតិនិងឧបដ្ឋាកដែលភិក្ខុទាំងឡាយកំណត់ប្រមាណហើយ និយាយថា នែអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរនាំវត្ថុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះមក, ព្រះអនុរុទ្ធប្រហែលជាមានបំណងចង់ឲ្យគេដឹងថាខ្លួនមានញាតិ និងឧបដ្ឋាកច្រើនហើយមើលទៅ ទើបធ្វើយ៉ាងនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្ដា ត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយអំពីអ្វី ? កាលភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយនិយាយអំពីរឿងនេះ ទើបត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំគាល់ថា វត្ថុនេះអនុរុទ្ធឲ្យគេនាំមកឬ ? ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ព្រះសាស្ដាត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនុរុទ្ធបុត្ររបស់តថាគត មិនពោលពាក្យបែបនោះទេ,ពិតណាស់ ព្រះវិញ្ញាណស្រោតទាំងឡាយរមែងមិនពោលកថា ដែលបដិសំយុត្តដោយបច្ច័យទេ, ចំណែក

បិណ្ឌបាតនេះកើតឡើងដោយអានុភាពរបស់ទេវតាទេតើ កាល នឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ ទើបត្រាស់ព្រះគាថានេះ ថា ៖

៤ យស្សាសវា បរិក្ខីណា អាហារេ ច អនិស្សិតោ
សុញ្ញតោ អនិមិត្តោ ច វិមោក្ខោ យស្ស គោចរោ
អាកាសេវ សកុន្តានំ បទន្តស្ស ទុរន្នយំ ។

ជនណា អស់អាសវៈហើយ ទាំងមិនអាស្រ័យ (តណ្ហានិងទិដ្ឋិ) ក្នុងអាហារ ជនណា មានសុញ្ញតវិមោក្ខ អនិមិត្តវិមោក្ខ និងអប្បណិហិតវិមោក្ខជាគោចរ ដំណើររបស់ជននោះ គេកម្រដឹងបាន ដូចដំណើរនៃពួកសត្វស្លាបឰដ៏អាកាស ដូច្នោះ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **យស្សាសវា** សេចក្តីថា អាសវៈ ៤ របស់បុគ្គលណាអស់ហើយ ។

បាទព្រះគាថាថា **អាហារេ ច អនិស្សិតោ** សេចក្តីថា

ដែលតណ្ហានិស្ស័យ និងទិដ្ឋិនិស្ស័យមិនអាស្រ័យនឹងអាហារ ។

បាទព្រះគាថាថា **បទន្តស្ស ទុរន្នយំ** សេចក្តីថា ដែលបុគ្គលមិនអាចដឹងស្នាមជើងរបស់បក្សីទាំងឡាយ ដែលត្រាច់ចរទៅក្នុងអាកាសថា បក្សីជាន់ក្នុងទីនេះ ហើយហើរទៅ, ប្រហារទីនេះដោយទ្រូង ហើយហើរទៅ ប្រហារទីនេះដោយសីសៈ ប្រហារទីនេះដោយស្លាបទាំងពីរយ៉ាងណា នរណាៗ ក៏មិនអាចបញ្ញត្តនូវស្នាមរបស់ភិក្ខុបែបនេះ ដោយន័យជាដើមថា ភិក្ខុនេះទៅតាមផ្លូវនរក ឬទៅតាមផ្លូវតិរច្ឆាន ដូច្នោះដែរ ។

ក្នុងកាលចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសំរេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ៗ៚

(រឿងព្រះអនុរុទ្ធ ចប់)

៥ រឿងព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តបុព្វារាម ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនាដូច្នេះថា “**យស្សិ-ន្ទ្រិយានិ**” ជាដើម ។

ព្រះថេរៈសរសើរការស្ដាប់ធម៌

សេចក្ដីពិស្ដារថា សម័យមួយ ព្រះសាស្ដាមានភិក្ខុមួយពួកធំចោមរោម ទ្រង់គង់នៅខាងក្រោមប្រាសាទរបស់មិគារ-មាតា ក្នុងថ្ងៃមហាបវារណា ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ គង់នៅក្នុងអវន្តីជនបទ ។ លោកសូម្បីមកអំពីទីឆ្ងាយ ក៏នៅតែប្រកាន់ខ្ជាប់ការសរសើរនូវការស្ដាប់ធម៌, ព្រោះហេតុដូច្នេះ ទើបព្រះថេរៈធំៗ ទាំងឡាយ តែងតែទុកអាសនៈមួយសំរាប់លោក ។

សក្កទេវរាជ ស្ដេចយាងមកអំពីទេវលោកទាំងពីរ មួយអន្លើដោយទេពបរិស័ទ ទ្រង់បូជាដោយគ្រឿងក្រអូប និងកម្រង

ផ្កា ដែលជារបស់ទិព្វចំពោះព្រះសាស្តាហើយ ទ្រង់ប្រថាប់ឈប់រកមើលព្រះមហាកច្ចាយនៈ លុះមិនឃើញព្រះមហាកច្ចាយនៈ ក៏ទ្រង់ព្រះចិន្តាថា ព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនរបស់យើងមិនប្រាកដក្នុងទីនេះ, ប្រសិនបើ លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនរបស់យើង បាននិមន្តមកទីនេះសោត នោះជាការប្រពៃណាស់ ព្រះថេរៈក៏បាននិមន្តមកក្នុងខណៈនោះឯង ហើយបានគង់លើអាសនៈរបស់ខ្លួន ។ សក្កទេវរាជ ទ្រង់ទតឃើញព្រះថេរៈ ក៏ទ្រង់ចាប់ព្រះបាទទាំងពីរហើយ ត្រាស់ថា លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើនរបស់យើងនិមន្តមកហើយ យើងចង់ឲ្យលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើននិមន្តមក ដូច្នេះហើយ ក៏ទ្រង់ប្របាច់ព្រះបាទរបស់ព្រះថេរៈ ដោយព្រះហស្តទាំងពីររបស់ខ្លួន បូជាគ្រឿងក្រអូប និងកម្រងផ្កាដែលជាទិព្វចំពោះព្រះថេរៈ ថ្វាយបង្គំហើយ ប្រថាប់ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ ។

ទេវតាស្រឡាញ់ភិក្ខុអ្នកសង្រួមឥន្ទ្រីយ៍

ភិក្ខុទាំងឡាយ លើកទោសសក្កទេវរាជថា សក្កទេវរាជ

ទ្រង់ធ្វើសក្ការៈដោយការរើសបុគ្គល, មិនទ្រង់ធ្វើសក្ការៈបែបនេះ ចំពោះព្រះមហាថេរៈដ៏សេស ឃើញព្រះមហាកច្ចាយនៈហើយ ចាប់ព្រះបាទទាំងពីរដោយរហ័ស ត្រាស់ថា លោកម្ចាស់របស់យើងបាននិមន្តមកហើយ ការនិមន្តមកនៃលោកម្ចាស់របស់យើង ជាការប្រពៃណាស់, យើងចង់ឲ្យលោកម្ចាស់និមន្តមក, ដូច្នេះហើយ ទ្រង់ប្របាច់ព្រះបាទទាំងពីរដោយព្រះហស្តទាំងពីរ បូជា ថ្វាយបង្គំហើយ ទ្រង់ប្រថាប់ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះសាស្តា លុះទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវពាក្យរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយនោះហើយ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកសង្រួមឥន្ទ្រិយ៍ទាំងឡាយ ដូចជាមហាកច្ចាយនៈ បុត្ររបស់តថាគតនេះ រមែងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃទេវតាទាំងឡាយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសម្តែងធម៌ ទើបទ្រង់ត្រាស់សម្តែងគាថានេះថា ៖

៥ យស្សិន្ទ្រិយានិ សមថង្គតានិ
អស្សា យថា សារថិនា សុទន្តា

បហីនមានស្ស អនាសវស្ស

ទេវាបិ តស្ស បិហយន្តិ តាទិនោ ។

ឥន្ទ្រីយ៍ទាំងឡាយ របស់អ្នកណា ដល់នូវការស្ងប់រម្ងាប់ ដូចសេះ ដែលនាយសារថីហ្វឹកហ្វឺនរាបហើយ សូម្បីទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ ក៏ស្រឡាញ់អ្នកនោះឯង ដែលមានមានះលះបង់ហើយ មិនមានអាសវៈ ជាបុគ្គលមានចិត្តនឹងធឹងមិនញាប់ញ័រ ។

អធិប្បាយគាថា

សេចក្តីនៃព្រះគាថានោះ មានដូច្នេះ ៖

ឥន្ទ្រីយ៍ ៦ របស់ភិក្ខុណាស្ងប់ គឺជាឥន្ទ្រីយ៍ដែលខ្ញុំទូន្មានហើយ បានដល់ ឥន្ទ្រីយ៍ ៦ ដូចសេះដែលនាយសារថីហ្វឹកហ្វឺនល្អហើយដូច្នោះ, ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា មានមានះបានលះបង់ហើយ ព្រោះលះបង់មានះទាំង ៩ បានហើយ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ ព្រោះលះបង់អាសវៈទាំង ៤ បានហើយ ។

បទថា **តាទិនោ** សេចក្តីថា ទាំងទេវតា ទាំងមនុស្ស

រមែងរីករាយ គឺរមែងចង់ឃើញ និងចង់ជួបភិក្ខុបែបនោះ ។

ក្នុងវេលាចប់ព្រះធម្មទេសនា ជនជាច្រើន ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ បានសំរេចអរិយផលទាំងឡាយ មានសោ-តាបត្តិផល ជាដើម ៕៚

(រឿងព្រះមហាកច្ចាយនត្ថេរ ចប់)

៦ រឿងព្រះសារីបុត្រ

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះសារីបុត្រ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **“បឋវីសមោ”** មានបទដូច្នេះជាដើម ។

ព្រះសារីបុត្រត្រូវភិក្ខុមួយរូបប្ដឹង

សេចក្ដីពិស្ដារថា សម័យមួយ ពេលចេញវស្សាហើយ ព្រះសារីបុត្រប្រាថ្នានឹងចៀសចេញទៅកាន់ទីចារិក ទើបចូលទៅលាព្រះមានព្រះភាគ លុះថ្វាយបង្គំលាហើយ ក៏និមន្តទៅជាមួយនឹងបរិវាររបស់ខ្លួន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ក៏ជូនដំណើរព្រះថេរៈដែរ ។ ព្រះថេរៈប្រាស្រ័យនឹងភិក្ខុទាំងនោះហើយ ទើបប្រាប់ឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ។ ភិក្ខុមួយរូបមិនប្រាកដឈ្មោះ និងគោត្រ បានគិតថា ព្រះថេរៈគួរតែប្រាស្រ័យចរចាជាមួយយើងដោយឈ្មោះ និងគោត្របន្តិច ហើយឲ្យយើងត្រឡប់ទៅវិញ ។ ព្រះថេរៈមិនបានយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះលោក ក្នុងរវាងភិក្ខុសង្ឃជា

ច្រើន ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ចងអាឃាតនឹងព្រះថេរៈថា ព្រះថេរៈមិនសរសើរយើង មិនប្រាស្រ័យជាមួយនឹងយើងដូចភិក្ខុដទៃ ។ សូម្បីជាយសង្ឃាដិរបស់ព្រះថេរៈ ក៏បានប៉ះសរីរៈរបស់ភិក្ខុនោះដែរ ។ សូម្បីភិក្ខុនោះ ក៏បានចងអាឃាតនឹងព្រះថេរៈដោយហេតុនោះដែរ ។ ភិក្ខុនោះដឹងថា ឥឡូវនេះ ព្រះថេរៈនឹងកន្លងឧបចារៈវិហារ ទើបចូលទៅគាល់ព្រះសាស្ដា ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះសារីបុត្រ ប្រហារខ្ញុំព្រះអង្គដូចទំលាយគុម្ពត្រចៀក ហើយមិនទាន់សូមទោសខ្ញុំព្រះអង្គផង ក៏ចៀសចេញទៅកាន់ទីចារិក ដោយសំអាងថា ជាអគ្គសាវករបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះសាស្ដា ក៏ត្រាស់ឲ្យហៅព្រះថេរៈមកវិញ ។

ព្រះថេរៈប្រៀបធៀបខ្លួនទៅនឹងរបស់ ៩ យ៉ាង

ក្នុងខណៈនោះឯង ព្រះមហាមោគ្គល្លាន និងព្រះអានន្ទគិតថា ព្រះសាស្ដាមិនមែនមិនទ្រង់ជ្រាបថា បងប្រុសរបស់ពួកយើងមិនបានប្រហារភិក្ខុរូបនោះទេ, ប៉ុន្តែព្រះអង្គមានព្រះបំណងនឹងឲ្យបងប្រុសពួកយើងបន្លឺនូវសីហនាទ, ដូច្នេះ យើងនឹងឲ្យ

បរិស័ទប្រជុំគ្នា ។ ព្រះថេរៈទាំងពីរអង្គនោះ មានកូនសោនៅក្នុងព្រះហស្ត ក៏បើកទ្វារបរិវេណហើយពោលថា អ្នកមានអាយុទាំងឡាយចូរចេញមក, អ្នកមានអាយុទាំងឡាយចូរចេញមក, ឥឡូវនេះ ព្រះសារីបុត្រនឹងបន្លឺសីហនាទនៅចំពោះព្រះ-ភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគ ពោលដូច្នេះហើយ ក៏ឲ្យភិក្ខុសង្ឃជាច្រើនប្រជុំគ្នា ។

ចំណែកព្រះថេរៈ ថ្វាយបង្គំព្រះសារីបុត្រហើយ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរមួយ, លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាត្រាស់សួរព្រះថេរៈថា ម្នាលសារីបុត្រ តើរឿងនោះយ៉ាងនោះពិតមែនឬ ? ព្រះ-ថេរៈមិនទាន់ក្រាបទូលព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបានប្រហារភិក្ខុនេះទេ, បានពោលនូវគុណកថារបស់ខ្លួនថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សតិដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ (កាយគតាសតិ) របស់ភិក្ខុណាមិនមាន គឺភិក្ខុណាមិនមានកាយគតាសតិ ភិក្ខុនោះ ធ្វើឲ្យប៉ះសព្រហ្មចារីណាមួយក្នុងសាសនានេះ ហើយមិនទាន់បានសូមទោស ចៀសចេញទៅកាន់ទិស

រមែងមានជាពិតប្រាកដ, ដូច្នេះហើយ ប្រកាសនូវការៈនៃខ្លួនជាអ្នកមានចិត្តដូចជាផែនដី ទឹក ភ្លើង ខ្យល់ សំពត់ជូតធូលី ក្មេងចណ្ឌាល គោឧសភៈបាក់ស្នែង ការរង្កៀសកាយរបស់ខ្លួនដូចជាសាកសពពស់ជាដើម និងការបរិហារនូវកាយរបស់ខ្លួនដូចជាភាជនៈប្រេង ដោយមានន័យយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលរមែងចោលរបស់ស្អាតខ្លះ មិនស្អាតខ្លះទៅលើផែនដី ផែនដីមិនត្រេកអរ មិនទោមនស្សយ៉ាងណា ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គក៏ដូច្នោះដែរ,កាលព្រះថេរៈពោលគុណរបស់ខ្លួន ដោយការឧបមាទៅនឹងវត្ថុ ៩ យ៉ាងនេះហើយ មហាប្រឹថពីក៏កំរើកញាប់ញ័រ រហូតដល់ទឹកទ្រផែនដីក្នុងវារៈទាំង ៩ ។ ក៏ក្នុងវេលាដែលព្រះថេរៈនាំឧបមាដោយសំពត់ជូតធូលី ក្មេងចណ្ឌាល និងភាជនៈប្រេងមក ភិក្ខុដែលជាបុថុជ្ជនក៏មិនអាចទប់ទឹកភ្នែកបាន, ធម្មសង្វេគ ក៏បានកើតឡើងដល់ភិក្ខុខីណាស្រពទាំងឡាយ ។ កាលព្រះថេរៈកំពុងពោលគុណរបស់ខ្លួននោះឯង សេចក្តីក្តៅក្រហាយក៏កើតឡើងក្នុងសរីរៈទាំងមូល របស់ភិក្ខុដែលពោល

បង្កាច់ព្រះសារីបុត្រនោះ ។ ភ្លាមនោះឯង ភិក្ខុនោះ ក៏ក្រាបចុះទៀបបាទមូលរបស់ព្រះមានព្រះភាគ ហើយប្រកាសទោសរបស់ខ្លួន ព្រោះការពោលបង្កាច់ព្រះសារីបុត្រ ដោយពាក្យមិនពិត ។

ចិត្តរបស់ព្រះសារីបុត្រដូចជាផែនដី

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកចូរអត់ទោសឲ្យមោឃបុរសនេះផង, កុំឲ្យសីរៈរបស់គេបែកជា ៧ ចំរៀក ។ ព្រះថេរៈគង់ប្រហោងផ្គងអញ្ជលីក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គព្រមអត់ទោសឲ្យអ្នកដ៏មានអាយុនេះហើយ, ហើយប្រសិនបើទោសរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមាន សូមឲ្យអ្នកដ៏មានអាយុនេះ អត់ទោសឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គផង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយពោលថា អ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរមើលព្រះថេរៈដែលជាអ្នកមានគុណមិនថោកថយចុះ លោកមិនបានញុំាងសេចក្តីក្រោធ ឬការប្រទូសរ៉ាយ សូម្បីមានប្រមាណតិចតួចឲ្យកើតឡើងចំពោះភិក្ខុ ដែលពោលបង្កាច់ដោយមុសាវាទ

បែបនេះ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ បានគន់ប្រហោងផ្គងអញ្ជលី សូមឲ្យភិក្ខុនោះអត់ទោសឲ្យទៀតផង ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវកថានោះហើយ ត្រាស់សួរភិក្ខុទាំងនោះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាអំពីរឿងអ្វី ? ភិក្ខុទាំងឡាយទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំព្រះអង្គនិយាយអំពីរឿងឈ្មោះនេះ, ក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នរណាៗ ក៏មិនអាចញុំាងសេចក្តីក្រោធ ឬការប្រទូស្តរ៉ាយឲ្យកើតឡើងដល់ភិក្ខុដូចជាសារីបុត្របានដែរ, ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់សារីបុត្រដូចជាផែនដី ដូចជាសសរខឿន និងដូចជាអន្លង់ទឹកដ៏ថ្លា, កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសំដែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៦ បឋវីសមោ នោ វិរុជ្ឈតិ
ឥន្ទខីលូបមោ តាទិ សុព្វតោ
រហទោវ អបេតកទ្ទមោ
សំសារា ន ភវន្តិ តាទិនោ ។

អរហន្តវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះសារីបុត្តត្ថេរ

ភិក្ខុមានចិត្តដូចផែនដី មិនក្រោធ មានវត្តល្អ មានចិត្តនឹងធឹងដូចសសរគោល មានចិត្តថ្លា ដូចអន្លង់ទឹកប្រាសចាកភក់ សង្សារទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុបែបនោះ រមែងមិនមាន ។

អធិប្បាយគាថា

សេចក្ដីនៃព្រះគាថានោះ មានដូច្នេះ ៖

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយ រមែងចោលរបស់ស្អាត មានគ្រឿងក្រអូប និងកម្រងផ្កាជាដើមខ្លះ រមែងចោលរបស់មិនស្អាត មានមូត្រ និងលាមកជាដើមខ្លះទៅលើផែនដី ។ម្យ៉ាងទៀត ក្មេងជាដើម រមែងបន្ទោបង់ឧច្ចារៈខ្លះ បស្សាវៈខ្លះទៅលើសសរខឿន ដែលកប់ទុកជិតទ្វារក្រុង, ប៉ុន្តែជនទាំងឡាយដទៃ រមែងធ្វើសក្ការបូជាសសរខឿននោះ ដោយវត្ថុទាំងឡាយ មានគ្រឿងក្រអូប និងកម្រងផ្កាជាដើម, ព្រោះការធ្វើនោះ សេចក្ដីត្រេកអរ និងសេចក្ដីមិនត្រេកអរ រមែងមិនកើតឡើងដល់ផែនដី ឬសសរខឿននោះ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុខីណា-

ស្រព ឈ្មោះថា មានចិត្តនឹងធឹង ព្រោះមិនញាប់ញ័រដោយលោកធម៌ទាំង ៨, ដែលឈ្មោះថាអ្នកមានវត្តល្អ ព្រោះវត្តទាំងឡាយល្អ, ភិក្ខុនោះក៏ដូច្នោះដែរ កាលជនទាំងឡាយធ្វើសក្ការបូជា និងមិនធ្វើសក្ការបូជា រមែងមិនត្រេកអរ មិនទោមនស្សថា ជនទាំងនេះធ្វើសក្ការបូជាយើងដោយបច្ច័យ ៤, ប៉ុន្តែជនទាំងនេះមិនធ្វើសក្ការបូជាយើងសោះ ភិក្ខុវីណាស្រពនោះ រមែងជាអ្នកមានចិត្តដូចផែនដី និងដូចជាសសរខឿនដូច្នោះឯង ។ ក៏អន្លង់ទឹកដែលប្រាសចាកកក់ហើយ ជាអន្លង់ទឹកថ្លា យ៉ាងណា ភិក្ខុវីណាស្រពនោះ ក៏ឈ្មោះថា មានកក់ទៅប្រាសហើយដោយកក់ទាំងឡាយ មានកក់ គឺរាគៈជាដើម ព្រោះជាអ្នកមានកិលេសទៅប្រាសហើយ រមែងជាអ្នកមានចិត្តផូរផង់ ដូច្នោះ ។

បទថា **តាទិនោ** សេចក្តីថា សង្សារទាំងឡាយដោយអំណាចនៃការត្រាច់រង្គាត់ទៅក្នុងសុគតិ និងទុគ្គតិទាំងឡាយ រមែងមិនមានដល់ភិក្ខុនោះ គឺបែបនោះ ។

អរហន្តវគ្គវណ្ណនា រឿងព្រះសារីបុត្តត្ថេរ

ក្នុងកាលចប់ព្រះធម្មទេសនា ភិក្ខុ ៩ ពាន់រូប បានសំរេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ ។

(រឿងព្រះសារីបុត្រ ចប់)

៧ រឿងព្រះតិស្សៈអ្នកក្រុងកោសម្ពី

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធសាមណេររបស់ព្រះតិស្សត្ថេរ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **“សន្តំ តស្ស មនំ ហោតិ”** មានបទដូច្នេះជាដើម ។

តិស្សៈបានសំរេចព្រះអរហត្តមុនអាចារ្យ

បានឮមកថា កុលបុត្រអ្នកក្រុងកោសម្ពីម្នាក់ បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ឧបសម្បទាហើយប្រាកដនាមថា កោសម្ពិ-វាសីតិស្សត្ថេរ ។ ព្រះថេរៈនោះ ចាំវស្សានៅក្នុងក្រុងកោសម្ពី លុះចេញវស្សា ឧបដ្ឋាករបស់លោកបាននាំត្រៃចីវរ ទឹកដោះថ្លា និងស្ករអំពៅ ទៅតំកល់ក្នុងទីជិតព្រះបាទរបស់លោក ។ គ្រានោះ ព្រះថេរៈក៏សួរឧបដ្ឋាកនោះថា ម្នាលឧបាសក នេះជាអ្វី ?

ឧប. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណានិមន្តលោកម្ចាស់ឲ្យចាំវស្សាទីនេះមិនមែនឬ ? ធម្មតាពួកភិក្ខុអ្នកចាំវស្សានៅក្នុងវិហាររបស់ខ្ញុំព្រះករុណា រមែងបានលាភយ៉ាង

នេះ, ដូច្នេះ សូមលោកម្ចាស់និមន្តទទួលយកចុះ ។

ថេរ. ម្នាលឧបាសក អាត្មាភាពមិនត្រូវការវត្ថុនេះទេ ។

ឧប. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ព្រោះហេតុអ្វី ?

ថេរ. ម្នាលឧបាសក សូម្បីតែសាមណេរ ដែលជាកប្បិយការកៈក្នុងសំណាក់របស់អាត្មាភាព ក៏មិនមាន ។

ឧប. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ប្រសិនបើលោកម្ចាស់មិនមានកប្បិយការកៈ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងឲ្យបុត្ររបស់ខ្ញុំបួសជាសាមណេរ ក្នុងសំណាក់របស់លោកម្ចាស់ ។

ព្រះថេរៈក៏ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ ឧបាសកនោះនាំបុត្ររបស់ខ្លួន ដែលមានអាយុ ៧ ខួប ទៅកាន់សំណាក់របស់ព្រះថេរៈហើយ ថ្វាយបង្គំរួច ទូលថា សូមលោកម្ចាស់បំបួសក្មេងនេះចុះ ។

គ្រានោះ ព្រះថេរៈកក់សក់របស់ក្មេងនោះឲ្យសើមហើយឲ្យតចបញ្ចកកម្មដ្ឋាន ហើយបំបួសក្មេងនោះ ។ ក្នុងវេលាកោរសក់រួចជាស្រេចនោះឯង កុមារនោះក៏បានសំរេចព្រះអរហត្ត

មួយអន្ទើដោយបដិសម្ភិទា ។ ព្រះថេរៈ លុះបំបួសកុមារនោះហើយ បានគង់នៅទីនោះអស់កន្លះខែ ក៏គិតថា យើងនឹងទៅគាល់ព្រះសាស្តា ទើបឲ្យសាមណេរកាន់បង្វិចកណ្ឋៈ ធ្វើដំណើរទៅកាន់វិហារមួយក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ សាមណេរបានចាត់ចែងរៀបចំសេនាសនៈប្រគេនព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ។ កាលសាមណេររវល់តែចាត់ចែងរៀបចំសេនាសនៈប្រគេនព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ពេលវេលាក៏អស់ទៅ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទើបសាមណេរមិនអាចចាត់ចែងសេនាសនៈសំរាប់ខ្លួនបាន ។

គ្រានោះ ព្រះថេរៈសួរសាមណេរថា ម្នាលសាមណេរ អ្នកបានចាត់ចែងលំនៅរបស់ខ្លួនហើយឬ ?

សាម. បពិត្រលោកម្ចាស់ ខ្ញុំព្រះករុណាមិនទាន់មានឱកាសដើម្បីចាត់ចែងទេ ។

ភ្នែករបស់សាមណេរបែកព្រោះអាចារ្យ

ព្រះថេរៈពោលថា បើដូច្នេះ ចូរនៅក្នុងលំនៅរបស់ខ្ញុំករុណាចុះ, ការនៅក្នុងទីសំរាប់អាគន្តុកៈ រមែងលំបាក លុះ

ពោលដូច្នេះហើយ នាំសាមណេរនោះចូលទៅកាន់សេនាសនៈរបស់ខ្លួន ។ ធម្មតាព្រះថេរៈជាបុថុជ្ជន គ្រាន់តែដាក់ខ្លួនដល់កន្ទេលប៉ុណ្ណោះ ក៏លង់លក់ភ្លាម ។ សាមណេរគិតថា ថ្ងៃនេះជាថ្ងៃទី ៣ របស់យើង ដែលជាអ្នកសឹងនៅក្នុងទីប្រក់ទីបាំងជាមួយនឹងព្រះឧបជ្ឈាយ៍, ប្រសិនបើយើងដេកលក់ ភ្ញាក់ឡើងមិនទាន់អរុណរះ ព្រះថេរៈគប្បីត្រូវអាបត្តិ (សហសេយ្យាបត្តិ), យើងនឹងអង្គុយតែម្យ៉ាង ញ៉ាំងកាលឲ្យកន្លងទៅ ។ សាមណេរអង្គុយពែនភ្នែកជិតគ្រែព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ញ៉ាំងរាត្រីឲ្យកន្លងទៅ ។ ព្រះថេរៈក្រោកឡើងក្នុងវេលាជិតភ្លឺ គិតថា គួរឲ្យសាមណេរចេញ ទើបចាប់ផ្លិតដែលដាក់ក្នុងទីម្ខាងនៃគ្រែ យកចុងផ្លិតវាយកន្ទេលរបស់សាមណេរ លើកផ្លិតឡើងលើហើយ ពោលថាសាមណេរចូរចេញទៅខាងក្រៅ ផ្លិតបុកភ្នែកសាមណេរ ក៏បែកក្នុងខណៈនោះឯង សាមណេរនោះសួរថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់មានការអ្វី ? កាលព្រះថេរៈពោលថា ចូរក្រោកឡើង ចេញទៅខាងក្រៅ ក៏មិនបានពោលថា បពិត្រ

លោកម្ចាស់ ក្អែករបស់ខ្ញុំព្រះករុណាបែកហើយ បិទក្អែកដោយដៃម្ខាងដើរចេញទៅខាងក្រៅ ។ ក៏ក្នុងវេលាធ្វើវត្ត សាមណេរមិនបានអង្គុយស្ងៀម ដោយសំអាងថា ក្អែករបស់យើងខ្ទាក់ឡើយ ។ ទប់ក្អែកដោយដៃម្ខាង កាន់អំបោសដោយដៃម្ខាងបោសវច្ចកុដិ និងទីសំរាប់លុបលាងមុខ តំកល់ទឹកសំរាប់លុបលាងហើយ បោសបរិវេណ ។ សាមណេរនោះ កាលប្រគេនឈើជំរះធ្មេញចំពោះព្រះឧបជ្ឈាយ៍ បានប្រគេនដោយដៃម្ខាង ។

អាចារ្យសូមទោសសិស្ស

គ្រានោះ ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ពោលនឹងសាមណេរនោះថា ម្នាលសាមណេរ អ្នកមិនពេញចិត្តឬ ទើបប្រគេនឈើជំរះធ្មេញដល់អាចារ្យ ឬឧបជ្ឈាយ៍ដោយដៃម្ខាង ?

សាម. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាក៏បានដឹងថា នុ៎ះវាមិនមែនជាវត្តដែរ ប៉ុន្តែដៃរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាម្ខាងទៀតមិនទំនេរ ។

ថេរ:. ម្នាលសាមណេរ មានបញ្ហាអ្វី ?

សាមណេរ ក៏ប្រាប់រឿងរ៉ាវទាំងអស់នោះ ដល់ព្រះឧបជ្ឈាយ៍ ។ ព្រះថេរៈ លុះបានស្ដាប់ហើយ ក៏មានចិត្តតក់ស្លុត ពោលថា ឱ ! យើងបានធ្វើកម្មធ្ងន់ណាស់ ហើយក៏សូមទោសសាមណេរថា ម្នាលសប្បុរសអត់ទោសឲ្យខ្ញុំករុណាផង, ខ្ញុំករុណាមិនដឹងនូវរឿងនោះ, សូមអ្នកជាសប្បុរស ចូរជាទីពឹងដល់ខ្ញុំករុណាផង,ពោលដូច្នេះហើយ អង្គុយប្រហោងផ្គងអញ្ជលីនៅទីជិតជើងសាមណេរអាយុ ៧ ខួប ។ លំដាប់នោះ សាមណេរប្រាប់ព្រះថេរៈថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះករុណាមិនបាននិយាយដើម្បីត្រូវការឲ្យលោកម្ចាស់ សូមទោសខ្ញុំព្រះករុណាទេ, ខ្ញុំព្រះករុណាមានបំណង ចង់តាមរក្សាចិត្តរបស់លោកម្ចាស់ ទើបបាននិយាយយ៉ាងនេះ, ក្នុងសេចក្ដីនេះ ទោសរបស់លោកម្ចាស់ក៏មិនមែន ទោសរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាក៏មិនមែនដែរ វាជាទោសរបស់វដ្ដៈប៉ុណ្ណោះ, សូមលោកម្ចាស់កុំគិតឡើយ ខ្ញុំព្រះករុណាខ្លាចលោកម្ចាស់មានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយទើបមិនប្រាប់លោកម្ចាស់ ព្រះថេរៈសូម្បីសាមណេរលួងលោម

ឲ្យបានធូរចិត្ត ក៏នៅតែមិនធូរស្រាល រឹតតែមានសេចក្តីតក់ស្លុត ខ្លាំងឡើងៗ កាន់បង្និចកណ្ឌះរបស់សាមណេរទៅកាន់សំណាក់ ព្រះសាស្តា ។ សូម្បីព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់ឃើញព្រះថេរៈនិមន្ត មកដែរ ។ ព្រះថេរៈនោះ ចូលទៅថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តា ធ្វើ សេចក្តីរីករាយជាមួយនឹងព្រះអង្គហើយ ត្រូវព្រះអង្គសួរថា ម្នាលភិក្ខុ អ្នកល្មមអត់ធន់បានឬទេ ? អាពាធដ៏ខ្លាំងក្លាណាៗ មិនមានដល់អ្នកទេឬ ? បានក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គល្មមអត់ធន់បាន, អាពាធណាៗ មិនមានដល់ ខ្ញុំព្រះអង្គទេ, ម្យ៉ាងទៀត អ្នកដែលមានគុណច្រើនដូចសាមណេរ នេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនធ្លាប់ឃើញទេ ព្រះសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្នាល ភិក្ខុ តើសាមណេរក្មេងនេះបានធ្វើនូវកម្មអ្វី ? ព្រះថេរៈបាន ក្រាបទូលរឿងរ៉ាវតាំងអំពីដើមចំពោះព្រះសាស្តាហើយ ក្រាប ទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សាមណេរនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គសូម ឲ្យអត់ទោសឲ្យ បានពោលនឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា បពិត្រ លោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន ក្នុងសេចក្តីនេះ ជាទោសរបស់លោកម្ចាស់

ក៏មិនមែន ជាទោសរបស់ខ្ញុំព្រះករុណាក៏មិនមែន វាជាទោសរបស់វត្ថុៈប៉ុណ្ណោះ, សូមលោកម្ចាស់កុំគិតឡើយ, សាមណេរបានញុំាងខ្ញុំព្រះអង្គឲ្យជូរស្រោលចិត្ត ដោយប្រការយ៉ាងនេះ, មិនបានញុំាងសេចក្តីក្រោធ ឬប្រទូសរ៉ាយឲ្យកើតឡើងចំពោះខ្ញុំព្រះអង្គឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អ្នកដែលបរិបូណ៌ដោយគុណបែបនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនធ្លាប់ឃើញឡើយ ។

ព្រះខីណាស្រេពមិនក្រោធមិនប្រទូសរ៉ាយ នឹងបុគ្គលណា

គ្រានោះ ព្រះសាស្តា ត្រាស់ទៅកាន់ព្រះថេរៈដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុ ធម្មតាព្រះខីណាស្រេពទាំងឡាយ រមែងមិនក្រោធមិនប្រទូសរ៉ាយចំពោះបុគ្គលណាៗ ឡើយ, ជាអ្នកមានឥន្ទ្រិយ៍ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តស្ងប់ហើយ កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសំដែងធម៌ បានត្រាស់គាថានេះថា ៖

៧ សន្តំ តស្ស មនំ ហោតិ សន្តា វាចា ច កម្ម ច
សម្មទញ្ញា វិមុត្តស្ស ឧបសន្តស្ស តាទិនោ ។

ចិត្តស្ងប់ វាចាស្ងប់ និងកាយកម្មស្ងប់ រមែងមានដល់ លោកដែលដឹងដោយប្រពៃ ផុតស្រឡះ (ចាករាគាទិ-ក្កិលេស) ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ដូច្នោះ ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **សន្តំ** សេចក្តីថា ចិត្តរបស់ព្រះខីណាស្រពនោះ ស្ងប់ហើយ គឺរម្ងាប់ បានដល់ រំលត់ ព្រោះមិនមានមនោទុច្ចរិតទាំងឡាយ មានអភិជ្ឈាជាដើម, ម្យ៉ាងទៀត វាចា ឈ្មោះថា ស្ងប់ហើយ ព្រោះមិនមានវចីទុច្ចរិតទាំងឡាយ មានមុសាវាទជាដើម, ចំណែកកាយកម្ម ឈ្មោះថា ស្ងប់ ព្រោះមិនមានកាយទុច្ចរិត មានបាណាតិបាតជាដើម ។

បាទព្រះគាថាថា **សម្មទញ្ញា វិមុត្តស្ស** សេចក្តីថា អ្នករួចផុតស្រឡះហើយដោយវិមុត្តិទាំង ៥ ព្រោះដឹងដោយប្រពៃ ។

បទថា **ឧបសន្តស្ស** សេចក្តីថា អ្នកស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ព្រោះ ស្ងប់រម្ងាប់កិលេស មានរាគៈជាដើម ។

បទថា **តាទិនោ** សេចក្តីថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយគុណ

បែបនោះ ។

ក្នុងកាលចប់ព្រះធម្មទេសនា ព្រះតិស្សៈ អ្នកក្រុងកោសម្ពី បានសំរេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ, ព្រះធម្មទេសនា បានជាប្រយោជន៍ដល់មហាជនដ៏សេស ។៚

(រឿងព្រះតិស្សត្ថេរអ្នកក្រុងកោសម្ពី ចប់)

****

៨ រឿងព្រះសារីបុត្រ

សេចក្តីខាងដើម

ព្រះសាស្តា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធព្រះសារីបុត្រ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**អស្សទ្ធោ**” ជាដើម ។

សទ្ធិន្ទ្រីយ៍ជាដើមមានអមតៈជាទីបំផុត

សេចក្តីពិស្តារថា ថ្ងៃមួយ ភិក្ខុដែលនៅព្រៃជាវត្តប្រ-មាណ ៣០ រូប បានទៅកាន់សំណាក់ព្រះសាស្តា ថ្វាយបង្គំព្រះសាស្តាហើយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ជ្រាបឧបនិស្ស័យព្រះអរហត្ត ព្រមទាំងបដិសម្ភិទាទាំងឡាយរបស់ភិក្ខុទាំងនោះហើយ ត្រាស់ហៅព្រះសារីបុត្រមក ត្រាស់សួរបញ្ហាប្រារព្ធឥន្ទ្រីយ៍ទាំង ៥ យ៉ាងនេះថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកជឿថា ឥន្ទ្រីយ៍ គឺសទ្ធាដែលបុគ្គលចំរើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ ជាគុណជាតឈានចុះកាន់អមតៈ មានអមតៈជាទីបំផុតឬ ? ព្រះថេរៈដោះស្រាយបញ្ហាយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនជឿថា សុទ្ធតែ

បានសំរេច ដោយការជឿចំពោះព្រះមានព្រះភាគ ក្នុងឥន្ទ្រីយ៍ទាំង ៥ យ៉ាងនោះ (ថា) ឥន្ទ្រីយ៍ គឺសទ្ធា ។ល។ មានអមតៈជាទីបំផុតទេ, បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឥន្ទ្រីយ៍ គឺសទ្ធានោះ របស់ជនណាដែលមិនបានដឹងហើយ មិនបានស្តាប់ មិនបានឃើញ មិនបានជ្រាប មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ មិនបានពាល់ត្រូវហើយដោយបញ្ញាទេ, ជនទាំងនោះ រមែងជឿជនដទៃក្នុងឥន្ទ្រីយ៍ទាំង ៥ នោះ (ថា) ឥន្ទ្រីយ៍ គឺសទ្ធា ។ ល ។ មានអមតៈជាទីបំផុត ។

ភិក្ខុទាំងឡាយ ស្តាប់ពាក្យនោះហើយ ញ៉ាំងកថាឲ្យតាំងឡើងថា ព្រះសារីបុត្រដោះស្រាយបញ្ហា ដោយការប្រកាន់ខុស, រហូតមកដល់ថ្ងៃនេះហើយ ព្រះសារីបុត្រនៅតែមិនជឿព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទៀត ។

ព្រះសារីបុត្រជាបុគ្គលដែលនរណាៗ មិនគួរតិះដៀល

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវកថានោះហើយ ត្រាស់

សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនិយាយអំពីរឿងអ្វី ? តថាគតសួរសារីបុត្រថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកជឿថាមានបុគ្គលដែលមិនបានអប់រំនូវឥន្ទ្រិយ៍ទាំង ៥ មិនចំរើននូវសមថៈ និងវិបស្សនាហើយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវមគ្គ និងផលដែរឬ ? សារីបុត្រនោះពោលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនជឿថា មានបុគ្គលដែលមិនបានអប់រំនូវឥន្ទ្រិយ៍ ៥ មិនចំរើននូវសមថៈ និងវិបស្សនាហើយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវមគ្គ និងផលទេ, សារីបុត្រ មិនមែនមិនជឿនូវផលវិបាក នៃទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយទេ ឬមិនមែនមិនជឿនូវកម្មដែលបុគ្គលធ្វើហើយទេ, ម្យ៉ាងទៀត សារីបុត្រ មិនមែនមិនជឿនូវគុណព្រះរតនត្រៃទាំង ៣ មានព្រះពុទ្ធជាដើមទេ, ប៉ុន្តែថា សារីបុត្រនោះ មិនមែនបានសំរេចនូវឈាន វិបស្សនា មគ្គ និងផលដោយការជឿអ្នកដទៃទេ, ព្រោះហេតុដូច្នេះ សារីបុត្រ ទើបជាបុគ្គលដែលនរណាៗមិនគួរតិះដៀល, កាលនឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសំដែងធម៌ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

៨ អស្សទ្ធោ អកតញ្ញូ ច សន្ធិច្ឆេទោ ច យោ នរោ
ហតាវកាសោ វន្តាសោ ស វេ ឧត្តមបោរិសោ ។
នរជនណា មិនជឿអ្នកដទៃផង ស្គាល់ព្រះនិព្វាន
ផងកាត់នូវគ្រឿងតគឺវដ្តៈផង មានឱកាសកំចាត់បង់
ហើយផង មានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្ជាក់ចោលហើយផង
នរជននោះ ជាឧត្តមបុរស ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **អស្សទ្ធោ** ជាដើម គប្បីជ្រាបការវិគ្រោះដូចតទៅនេះ ៖

នរជនដែលឈ្មោះថា **អស្សទ្ធោ** ព្រោះអត្ថថា មិនជឿនូវគុណដែលខ្លួនចាក់ធ្លុះហើយ ដោយពាក្យអ្នកដទៃ, ឈ្មោះថា **អកតញ្ញូ** ព្រោះអត្ថថា ស្គាល់នូវព្រះនិព្វានដែលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង គឺដែលបច្ច័យធ្វើមិនបាន, អធិប្បាយថា ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន ។ ឈ្មោះថា **សន្ធិច្ឆេទោ** ព្រោះអត្ថថា កាត់នូវទីត គឺវដ្តៈ ទីត គឺសង្សារ ។ ឈ្មោះថា **ហតាវកាសោ**

ព្រោះអត្ថថា ឱកាសនៃការកើតកំចាត់បង់បានហើយ ព្រោះពូជគឺកម្មកុសល និងអកុសលអស់ហើយ ។ ឈ្មោះថា **វន្តាសោ** ព្រោះអត្ថថា សេចក្ដីប្រាថ្នាទាំងពួងខ្ជាក់ចោលហើយ ព្រោះថាកិច្ចដែលខ្លួនគួរធ្វើដោយមគ្គ ៤ បានធ្វើហើយ ។ នរជនបែបនេះឈ្មោះថា ឧត្តមបុរស ហើយដែលឈ្មោះថាឧត្តមបុរស ព្រោះអត្ថថា អ្នកខ្ពស់បំផុតក្នុងបុរសទាំងឡាយ ដោយអំណាចនៃលោកុត្តរធម៌ ដែលខ្លួនចាក់ធ្លុះហើយ ។

ក្នុងកាលចប់ព្រះគាថា ភិក្ខុប្រមាណ ៣០ រូបដែលនៅព្រៃជាវត្តនោះ បានសំរេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ ។ ព្រះធម្មទេសនា បានជាកថាមានប្រយោជន៍ដល់មហាជនដ៏សេស ៕

(រឿងព្រះសារីបុត្រ ចប់)

៩ រឿងព្រះខទិរវនិយរេវតះ

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវិហារជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធ ព្រះខទិរវនិយរេវតៈ ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា **“គាមេ វា”** ដូច្នេះ ជាដើម ។

ព្រះសារីបុត្រដឹកនាំបងប្អូនឲ្យបួស

សេចក្ដីពិស្ដារថា ព្រះសារីបុត្រលះបង់ទ្រព្យ ៨៧ កោដិ ចេញទៅបួស មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ បានដឹកនាំប្អូនស្រី ៣ នាក់ គឺនាងចាលា, នាងឧបចាលា, នាងសីសុបចាលា និងប្អូនប្រុសពីរនាក់ គឺនាយចុន្ទៈ, នាយឧបសេនៈឲ្យបួសទៀតផង ។ នៅសល់តែរេវតៈម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ ។

គ្រានោះ នាងព្រាហ្មណីដែលជាមាតា របស់ព្រះសារីបុត្រនោះគិតថា ឧបតិស្សបុត្ររបស់យើង លះបង់ទ្រព្យប្រមាណប៉ុណ្ណេះ បួសហើយ ដឹកនាំប្អូនស្រីបីនាក់ ប្អូនប្រុសពីរនាក់ឲ្យបួសទៀត, នៅសល់តែរេវតៈម្នាក់ប៉ុណ្ណោះ បើលោកដឹកនាំ

រេវតៈឲ្យទៅបួសទៀត ទ្រព្យសម្បត្តិរបស់យើងប្រមាណប៉ុណ្ណោះ នឹងវិនាស វង្សត្រកូលនឹងដាច់សូន្យ យើងនឹងចងរេវតៈនេះទុកដោយការគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចាប់អំពីកាលដែលគេនៅក្មេងនេះទៅ ។

ចំណែកព្រះសារីបុត្រ បានផ្តាំភិក្ខុទាំងឡាយទុកថា ម្នាលអ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ប្រសិនបើរេវតៈមកកាន់ទីនេះ ហើយចង់បួស អ្នកទាំងឡាយ ចូរបំបួសគេភ្លាមទៅ (ព្រោះ) មាតាបិតារបស់ខ្ញុំករុណាជាអ្នកមិច្ឆាទិដ្ឋិ, កិច្ចដែលឲ្យរេវតៈទៅលាអ្នកទាំងពីរនោះមិនចាំបាច់ទេ, ខ្ញុំករុណាជាមាតាបិតារបស់រេវតៈនោះ ។

មាតាបិតាឲ្យរេវតៈរៀបការ

មាតាបិតារបស់ព្រះសារីបុត្រនោះ ប្រាថ្នាចងរេវតកុមារដែលទើបតែមានអាយុ ៧ ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ដោយចំណង គឺផ្ទះ ទើបទៅដណ្តឹងក្មេងស្រីក្នុងត្រកូលដែលមានជាតិស្មើគ្នា កំណត់ថ្ងៃរៀបការហើយ ប្រដាប់តុបតែងរេវតៈ នាំទៅកាន់ផ្ទះញាតិនៃក្មេងស្រី មួយអន្លើដោយបរិវារជាច្រើន, ពួកញាតិឲ្យគេទាំងពីរ

នាក់ជ្រលក់ដៃទៅក្នុងទឹកផ្តិលហើយ ពោលនូវមង្គលទាំងឡាយ ដោយមានសេចក្តីប្រាថ្នា ចង់ឲ្យសេចក្តីចំរើនកើតមានដល់ក្មេងស្រីនោះ ទើបពោលថា សុំចៅបានឃើញធម៌ ដែលជីដូនរបស់ចៅបានឃើញហើយចុះ ចៅចូររស់នៅបានយឺនយូរដូចជីដូនចុះ, រេវតកុមារគិតថា អ្វីហ្នឹជាធម៌ ដែលជីដូននេះបានឃើញហើយ, ទើបសួរថា អ្នកណាជាជីដូន របស់ក្មេងស្រីនេះ ?

គ្រានោះ ពួកញាតិប្រាប់រេវតៈថា នែបា អ្នកនេះ ដែលមានអាយុ ១២០ ឆ្នាំ មានធ្មេញបាក់ សក់ស្កូវ ស្បែកជ្រីវជ្រួញ មានខ្នងត្រូវប្រជ្រុយកំចាត់បង់ហើយ ខ្នងកោងដូចបង្កង់ផ្ទះ ឯងមិនឃើញទេឬ ? នុ៎ះហើយ ជាជីដូនរបស់ក្មេងស្រីនោះ ។

រេវតៈសួរថា សូម្បីស្ត្រីនេះ នឹងជាយ៉ាងនុ៎ះដែរឬ ?

ពួកញាតិ. នែបា បើនាងរស់នៅរហូត មិនស្លាប់ពីក្មេងទេ នឹងជាយ៉ាងនុ៎ះឯង ។

រេវតៈរកឧបាយចេញបួស

រេវតៈគិតថា សូម្បីសរីរៈបែបនេះ ក៏នឹងដល់នូវប្រការដ៏

ប្លែកបែបនេះ ព្រោះជរា, ឧបតិស្សៈ បងប្រុសរបស់យើង ប្រាកដជាបានឃើញនូវហេតុនេះហើយ ទើបលោកចេញទៅបួស ។ យើងគួរតែរត់ទៅបួសក្នុងថ្ងៃនេះឯង ។

គ្រានោះ ពួកញាតិលើករេវតៈឡើងកាន់យាន ជាមួយនឹងក្មេងស្រីនាំចេញទៅ ។ រេវតៈទៅបានបន្តិច ប្រាប់គេថា អ្នកទាំងឡាយ សូមបញ្ឈប់យានបន្តិច ព្រោះខ្ញុំត្រូវការបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ, ខ្ញុំចុះទៅបន្តិច ហើយត្រឡប់មកវិញ, ដូច្នេះហើយក៏ចុះចាកយាន ធ្វើអាការក្នុងគុម្ពឈើឲ្យយូរបន្តិច ទើបដើរមកកាន់យានវិញ ។ លុះធ្វើដំណើរទៅមុខបានបន្តិច ក៏ប្រាប់គេថា ឲ្យខ្ញុំសូមចុះទៅបន្ទោបង់ឧច្ចារៈម្តងទៀត ចុះចាកយានហើយ សំដែងអាការក្នុងគុម្ពឈើបន្តិចហើយ ទើបដើរមកកាន់យានដូចលើកមុន ។

គ្រានោះ ពួកញាតិរបស់រេវតកុមារ បានសំគាល់ថា រេវតៈនេះទៅបន្ទោបង់ពិតៗ ទើបមិនបានរក្សាការពារឲ្យមាំទាំ ។ រេវតៈទៅបន្តិច ក៏សុំចុះម្តងទៀត ដោយអាងថា ទៅបន្ទោបង់

ឧច្ចារៈ ហើយបាននិយាយថា សូមពួកលោកបរយានទៅមុនចុះ, ខ្ញុំនឹងដើរទៅតាមក្រោយ និយាយដូច្នេះហើយ ក៏ចុះចាកយានដើរសំដៅទៅរកគុម្ពឈើ ។

រេវតៈបានបព្វជ្ជា

ពួកញាតិរបស់រេវតៈ បានបរយានទៅ ដោយសំគាល់ថា រេវតៈនឹងដើរមកតាមក្រោយ ។

ចំណែករេវតៈ បានរត់គេចចេញអំពីទីនោះ ទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុប្រមាណ ៣០ រូប ដែលនៅក្នុងប្រទេសមួយ ថ្វាយបង្គំហើយ ប្រាប់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយបំបួសខ្ញុំចុះ ។

ពួកភិក្ខុពោលថា ម្នាលឧបាសក អ្នកប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការយ៉ាងនេះ ពួកអាត្មាភាពមិនដឹងថា អ្នកជាព្រះរាជបុត្រ ឬក៏ជាបុត្ររបស់អាមាត្យ នឹងបំបួសអ្នកដូចម្តេចបាន ។

រេវតៈសួរថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនស្គាល់ខ្ញុំទេឬ ?

ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្នាលឧបាសក ពួកអាត្មាមិនស្គាល់ទេ ។

រេវតៈប្រាប់ថា ខ្ញុំជាប្អូនប្រុសរបស់ឧបតិស្សៈ ពួកភិក្ខុសួរថា ម្នាលឧបាសក ឧបតិស្សៈនោះជានរណា ?

រេវតៈពោលថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ ធ្លាប់ហៅបងប្រុសរបស់ខ្ញុំថាសារីបុត្រ កាលខ្ញុំប្រាប់ថា ឧបតិស្សៈ ទើបលោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនស្គាល់ ។

ពួកភិក្ខុសួរបញ្ជាក់ថា ម្នាលឧបាសក អ្នកជាប្អូនប្រុសរបស់សារីបុត្រមែនឬ ?

រេវតៈឆ្លើយថា ព្រះករុណា លោកម្ចាស់ ។

ភិក្ខុទាំងនោះពោលថា បើដូច្នោះ អ្នកចូរមកចុះ យើងបំបួសឲ្យ ព្រោះបព្វជ្ជាកម្មរបស់អ្នក បងប្រុសរបស់អ្នកបានអនុញ្ញាតឲ្យហើយ, លុះពោលដូច្នេះហើយ ក៏ឲ្យដោះគ្រឿងអាភរណៈរបស់រេវតៈចេញហើយ ធ្វើវិធីបំបួសរេវតៈ លុះបំបួសរេវតៈហើយ ក៏បញ្ជូនដំណឹងទៅប្រគេនព្រះសារីបុត្រ ។

ព្រះថេរៈបានទទួលដំណឹងនោះហើយ ក៏ចូលទៅក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុទាំងឡាយ

បញ្ជូនដំណឹងមកខ្ញុំព្រះអង្គថា ពួកភិក្ខុដែលនៅព្រៃបានបំបួសរេវតៈហើយ, ខ្ញុំព្រះអង្គថ្វាយបង្គំលាព្រះអង្គ ទៅសួរសុខទុក្ខរេវតៈបន្តិចហើយ ត្រឡប់មកវិញ ។

ព្រះសាស្ដា មិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យព្រះសារីបុត្រទៅ ដោយព្រះតម្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកចូរឈប់សិន, ២-៣ ថ្ងៃក្រោយមក ព្រះថេរៈក៏ថ្វាយបង្គំលាព្រះសាស្ដាម្ដងទៀត ព្រះសាស្ដាក៏មិនទ្រង់អនុញ្ញាតឲ្យទៅ ដោយព្រះតម្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ អ្នកចូរបង្អង់សិន ចាំតថាគតទៅដែរ ។

រេវតសាមណេរសំរេចព្រះអរហត្ត

ចំណែកសាមណេរគិតថា ប្រសិនបើយើងនៅទីនេះ ពួកញាតិនឹងប្រើមនុស្សឲ្យមកហៅយើងឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ, លុះគិតដូច្នេះហើយ ទើបរៀនកម្មដ្ឋានរហូតដល់ព្រះអរហត្ត អំពីភិក្ខុទាំងនោះហើយ កាន់បាត្រ និងចីវរត្រាច់ទៅកាន់ទីចារិក ដល់ព្រៃគគីរមួយកន្លែង ដែលនៅឆ្ងាយអំពីទីដែលខ្លួនបួសប្រមាណ ៣០ យោជន៍ ។ ក្នុងរវាង ៣ ខែខាងក្នុងវស្សានោះ ព្រះរេវតៈ

បានសំរេចព្រះអរហត្ត មួយអន្លើដោយបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ ។

ចំណែកព្រះសារីបុត្រ លុះបវារណាចេញវស្សាហើយ ក៏ចូលទៅថ្វាយបង្គំលាព្រះសាស្តា ដើម្បីទៅកាន់សំណាក់រេវតៈ ម្តងទៀត ។ ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា ម្នាលសារីបុត្រ តថាគតទៅដែរ, ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធស្តេចយាងទៅជាមួយនឹងភិក្ខុ ៥០០ រូប ។ ក្នុងកាលដែលព្រះអង្គ ស្តេចយាងទៅបានបន្តិច ព្រះអានន្ទក៏ឈរត្រង់ផ្លូវបែកជាពីរ ក្រាបទូលព្រះសាស្តាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផ្លូវទៅកាន់សំណាក់របស់សាមណេររេវតៈមានពីរ គឺ ផ្លូវមួយវាងមានចំងាយប្រមាណ ៦០ យោជន៍ ជាទីនៅអាស្រ័យរបស់មនុស្ស, ផ្លូវមួយត្រង់មានចំងាយប្រមាណ ៣០ យោជន៍ ជាផ្លូវដែលអមនុស្សហួងហែង តើព្រះអង្គទ្រង់ទៅតាមផ្លូវមួយណា ?

ព្រះសាស្តាត្រាស់សួរថា ម្នាលអានន្ទ សីវលីមកជាមួយនឹងពួកយើងដែរឬ ? ព្រះអានន្ទឆ្លើយថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់ត្រាស់ថា បើសីវលីមកដែរ អ្នកចូរកាន់

យកផ្លូវត្រង់ចុះ ។

ពួកភិក្ខុអាស្រ័យបុណ្យរបស់ព្រះសីវលី

បានឮថា ព្រះសាស្តាមិនបានត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកផ្លូវត្រង់ចុះ តថាគតនឹងញ៉ាំងបបរនិងបាយឲ្យកើតឡើងដល់អ្នកទាំងឡាយ, ប៉ុន្តែព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបថា ទីនោះជាទីឲ្យផលនៃបុណ្យដល់ជនទាំងនោះៗ, ទើបទ្រង់ត្រាស់ថា បើសីវលីមកដែរ អ្នកទាំងឡាយចូរកាន់យកផ្លូវត្រង់ចុះ ។

កាលព្រះសាស្តា ស្តេចយាងទៅផ្លូវនោះ ពួកទេវតាគិតថា ពួកយើងនឹងធ្វើសក្ការបូជាចំពោះលោកម្ចាស់សីវលីរបស់ពួកយើង, ញ៉ាំងគ្នានិងគ្នាឲ្យសាងវិហារក្នុងទីមួយយោជន៍មួយកន្លែង មិនឲ្យលើស ឬក៏មិនតិចជាងមួយយោជន៍ឡើយ ក្រោកឡើងអំពីព្រលឹម កាន់យកវត្ថុទាំងឡាយមានបបរជាដើមដ៏ជាទិព្វទៅដោយតាំងចិត្តថា លោកម្ចាស់សីវលីរបស់ពួកយើង គង់នៅទីណា ?

ព្រះថេរៈប្រើបុគ្គលឲ្យយកកត្ត ដែលទេវតានាំមកដើម្បី ខ្ជួន ប្រគេនភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ។ ព្រះសាស្តា ព្រមទាំងបរិវារ កាលដែលព្រះអង្គ យាងទៅកាន់ផ្លូវដាច់ស្រ- យាលប្រមាណ ៣០ យោជន៍នោះ អាស្រ័យបុណ្យរបស់ ព្រះសីវលី ។

ចំណែកព្រះរេវតត្ថេរ ដឹងថា ព្រះសាស្តាស្តេចយាងមក ក៏ និម្មិតព្រះគន្ធកុដិសំរាប់ព្រះមានព្រះភាគ និម្មិតផ្ទះកំពូល ៥០០ ទីចង្ក្រម ៥០០ និងទីសំរាប់សំរាកពេលថ្ងៃ និងទីសំរាក ពេលយប់ ៥០០ ។ ព្រះសាស្តា ទ្រង់គង់នៅក្នុងសំណាក់របស់ ព្រះរេវតត្ថេរនោះ អស់មួយខែ ។ សូម្បីកាលដែលព្រះអង្គគង់ នៅទីនោះ ក៏ទ្រង់អាស្រ័យបុណ្យរបស់ព្រះសីវលីដែរ ។

បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ មានភិក្ខុចាស់ពីររូប ក្នុងវេលាដែល ព្រះសាស្តា ស្តេចយាងចូលទៅកាន់ព្រៃគគីរ បានគិតយ៉ាងនេះ ថា ភិក្ខុនេះធ្វើនវកម្ម (ការកសាង) ប្រមាណប៉ុណ្ណោះ នឹងអាច ធ្វើសមណធម៌ដូចម្តេចបាន, ព្រះសាស្តាទ្រង់ធ្វើកិច្ច គឺការយោគ

យល់មុខ ដោយទ្រង់ព្រះតម្រិះថា ជាប្អូនប្រុសរបស់ព្រះ-សារីបុត្រ ទើបស្តេចយាងមកកាន់សំណាក់របស់បុគ្គល ដែលប្រកបនវកម្មបែបនេះ ។

ព្រះសាស្តាទ្រង់អធិដ្ឋានឲ្យភិក្ខុភ្លេចបរិក្ខារ

ក្នុងថ្ងៃនោះ ព្រះសាស្តា ក៏ទ្រង់ពិចារណាមើលសត្វលោកដែរ ទ្រង់ឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ថែមទាំងបានជ្រាបនូវវារៈចិត្តរបស់ភិក្ខុទាំងនោះទៀតផង ព្រោះហេតុនោះ កាលដែលព្រះអង្គ ស្តេចយាងចេញអំពីសំណាក់របស់ព្រះរេវតត្ថេរ ទ្រង់បានអធិដ្ឋានឲ្យភិក្ខុទាំងនោះភ្លេចនាឡិប្រេង កំសៀវទឹក និងស្បែកជើងរបស់ខ្លួន ក្នុងសំណាក់របស់ព្រះរេវតត្ថេរ លុះពេលដែលព្រះអង្គយាងចេញដល់ខាងក្រៅឧបចារវិហារ ទើបទ្រង់រំសាយឫទ្ធិ ។

គ្រានោះ ភិក្ខុទាំងនោះពោលប្រាប់គ្នាថា ខ្ញុំករុណាភ្លេចវត្ថុនេះ និងវត្ថុនេះ សូម្បីខ្ញុំករុណាក៏ភ្លេចដែរ, ដូច្នេះហើយ ទើបត្រឡប់ទៅវិញទាំងពីររូប មិនបានកំណត់ទីនោះឲ្យបានជាក់-

ច្បាស់ ក៏ត្រូវបន្ទាគគីរបាក់ និមន្តទៅឃើញកណ្ឋះរបស់ខ្ទួនព្យួរនៅលើដើមគគីរមួយដើម កាន់យកហើយក៏ចៀសចេញទៅ ។

សូម្បីកាលដែលព្រះសាស្តា ទ្រង់នាំភិក្ខុសង្ឃត្រឡប់មកវិញ ក៏ទ្រង់អាស្រ័យបុណ្យរបស់ព្រះសីវលិត្ថេរ អស់កាលប្រមាណ ១ ខែទៀត ស្តេចយាងចូលទៅកាន់បុព្វារាម ។

គ្រានោះ ភិក្ខុចាស់ទាំងពីរនោះ លុបលាងមុខពីព្រលឹមហើយនិមន្តទៅដោយតាំងចិត្តថា ពួកយើងនឹងឆាន់បបរក្នុងផ្ទះរបស់នាងវិសាខា ដែលជាអ្នកប្រគេនភត្តដល់ភិក្ខុអ្នកទើបមកថ្មី ឆាន់បបរ និងរបស់ដែលគួរទំពាស៊ី (បង្អែម) ហើយគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

នាងវិសាខាសួរអំពីលំនៅរបស់ព្រះរេវតៈ

គ្រានោះ នាងវិសាខាសួរភិក្ខុចាស់ទាំងពីររូបនោះថាបពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់ទាំងឡាយបាននិមន្តទៅកាន់លំនៅរបស់ព្រះរេវតៈជាមួយនឹងព្រះមានព្រះភាគដែរឬ ?

ភិក្ខុចាស់. ម្នាលឧបាសិកា ពួកអាត្មាបាននិមន្តទៅដែរ ។

វិសាខា. បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន លំនៅរបស់ព្រះ-ថេរៈគួរជាទីត្រេកអរដែរឬទេ ?

ភិក្ខុចាស់. ម្នាលឧបាសិកា លំនៅរបស់ព្រះថេរៈ គួរជាទីត្រេកអរនឹងមានមកអំពីណា ទីនោះជាព្រៃគគីរ មានបន្លាសដូចជាទីនៅនៃពួកប្រេត ។

បន្ទិចក្រោយមក ភិក្ខុកំលោះពីររូបមកទៀត ។ ឧបា-សិកាប្រគេនបបរ និងរបស់គួរទំពាដល់ភិក្ខុកំលោះទាំងពីររូបនោះហើយ ក៏សួរដូច្នោះទៀត ។ ភិក្ខុកំលោះទាំងពីររូបនោះពោលថា ម្នាលឧបាសិកា ពួកអាត្មាមិនអាចពណ៌នាអំពីលំនៅរបស់ព្រះថេរៈបានទេ ព្រោះវាដូចជាទេវស្ថានឈ្មោះសុធម្មាដែលទេវតាតាក់តែងឡើងដោយឫទ្ធិ ដូច្នោះ ។

ឧបាសិកាគិតថា ភិក្ខុចាស់ពីររូបដែលមកដំបូងពោលផ្សេង ភិក្ខុចាស់ពីររូបដែលមកលើកដំបូងនោះ ប្រាកដជាភ្លេចអ្វីនៅទីនោះ ហើយត្រឡប់ទៅយក ក្នុងពេលដែលព្រះថេរៈរំសាយឫទ្ធិហើយ ឯភិក្ខុកំលោះពីររូបនេះ ប្រាកដជាលោកនិមន្ត

ទៅកាន់ទីនោះ ក្នុងវេលាដែលព្រះថេរៈតាក់តែងលំនៅដោយឫទ្ធិ, ការដែលនាងវិសាខាបានដឹងសេចក្ដីនោះដូច្នេះ ព្រោះនាងជាបណ្ឌិត នាងបាននៅឈរដោយសង្ឃឹមថា នឹងទូលសួរព្រះ-សម្មាសម្ពុទ្ធ ក្នុងកាលដែលព្រះអង្គស្ដេចយាងមក ។ មួយរំពេចក្រោយមក ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដែលមានភិក្ខុសង្ឃហែហមស្ដេចយាងទៅកាន់ផ្ទះនាងវិសាខា ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលទុកហើយ ។ នាងអង្គាសភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានដោយគោរព ក្នុងវេលាស្រេចភត្តកិច្ច នាងថ្វាយបង្គំព្រះសាស្ដាហើយទូលសួរព្រះសាស្ដាថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្ដាភិក្ខុដែលនិមន្តទៅជាមួយនឹងព្រះអង្គនោះ ភិក្ខុខ្លះពោលថា ច្រើនដោយព្រៃបន្លា ភិក្ខុពួកខ្លះពោលថា ជាភូមិគួរឲ្យត្រេកអរ តើលំនៅរបស់ព្រះថេរៈនោះដូចម្ដេចដែរ ?

ព្រះសាស្ដា ទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់នូវពាក្យនោះហើយ ត្រាស់ថា ម្នាលឧបាសិកា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា ទោះជាស្រុកក្ដី ព្រៃក្ដី ទីនោះជាទីគួរត្រេកអរពិតៗ, ដូច្នេះហើយ កាល

នឹងទ្រង់បន្តអនុសន្ធិដើម្បីសំដែងធម៌ បានត្រាស់គាថានេះថា ៖

៩ គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ និន្នេ វា យទិ វា ថលេ
យត្ថ អរហន្តោ វិហរន្តិ តំ ភូមិរាមណេយ្យកំ ។

ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នៅក្នុងទីណា ទោះជាស្រុកក្តី ព្រៃក្តី ទីទាបក្តី ទីទួលក្តី ទីនោះឯង ជាភូមិគួរត្រេកអរ ។

អធិប្បាយគាថា

ព្រះគាថានោះ មានសេចក្តីអធិប្បាយថា ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ រមែងមិនបាននូវកាយវិវេកខាងក្នុងស្រុកក៏ពិតមែនហើយ, ប៉ុន្តែថា លោក រមែងបានចិត្តវិវេកយ៉ាងពិតប្រាកដ, ព្រោះអារម្មណ៍ទាំងឡាយ សូម្បីមានចំណែកប្រៀបដោយអារម្មណ៍ដ៏ជាទិព្វ ក៏មិនអាចនឹងញ៉ាំងចិត្តរបស់ព្រះអរហន្តទាំងឡាយឲ្យញាប់ញ័របានដែរ, ព្រោះហេតុនោះ ទោះជាស្រុក ឬទីណាមួយ មានព្រៃជាដើម, ព្រះអរហន្តទាំងឡាយ នៅក្នុងទីណា ។ បាទនៃព្រះគាថាថា **តំ ភូមិរាមណេយ្យកំ** សេចក្តី ថា ភូមិប្រទេសនោះ ជាទីគួរត្រេកអរពិតៗ ។

ក្នុងវេលាចប់ទេសនា ជនជាច្រើន បានសំរេចអរិយ-ផលទាំងឡាយ មានសោតាបត្តិផលជាដើម ។

ពួកភិក្ខុសន្ទនាអំពីរឿងរបស់ព្រះសីវលី

ក្នុងសម័យដទៃទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយសន្ទនាគ្នាថា អ្នកមានអាយុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្វីហ្ន៎ ទើបព្រះសីវលីនៅក្នុងផ្ទៃរបស់មាតាអស់ ៧ ឆ្នាំ ៧ ខែ ៧ ថ្ងៃ ? ព្រោះកម្មអ្វីទើបឆេះនៅក្នុងនរក ? ព្រោះកម្មអ្វីទើបជាអ្នកមានលាភច្រើន មានយសច្រើនយ៉ាងនោះ ? ព្រះសាស្តា ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវកថានោះហើយ ត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសន្ទនាអំពីរឿងអ្វី ? ភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនអំពីកថាឈ្មោះនេះ, ដូច្នេះហើយ ក៏ត្រាស់បុព្វកម្មរបស់សីវលិត្ថេរ ឲ្យភិក្ខុទាំងនោះស្តាប់ ។

បុព្វកម្មរបស់ព្រះសីវលី

ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកប្បទី ៩១ អំពីកប្បនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្រះនាមថា

វិបស្សី ទ្រង់កើតឡើងក្នុងលោក សម័យមួយស្តេចយាងទៅកាន់ជនបទ ហើយត្រឡប់មកកាន់នគររបស់បិតា, ព្រះរាជាទ្រង់ចាត់ចែងអាគន្តុកភត្ត ដើម្បីភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន ទ្រង់បញ្ជូនព្រះរាជសាសន៍ទៅប្រាប់អ្នកនគរថា អ្នកទាំងឡាយចូរមកជាសំឡាញ់ក្នុងទានរបស់យើង ជនទាំងនោះធ្វើយ៉ាងនោះហើយ ក៏គិតគ្នាថា ពួកយើងនឹងថ្វាយទានឲ្យក្រៃលែងជាងទានដែលព្រះរាជាថ្វាយហើយ, ទើបក្រាបទូលនិមន្តព្រះសាស្តាដើម្បីទទួលភត្ត ។ ថ្ងៃស្អែកឡើង ចាត់ចែងទានហើយ ក៏បានបញ្ជូនដំណឹងទៅថ្វាយព្រះរាជា ។ ព្រះរាជាស្តេចយាងទៅទតឃើញទានរបស់ជនទាំងនោះហើយ ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា យើងនឹងថ្វាយទានឲ្យក្រៃលែងជាងទាននេះ, ថ្ងៃស្អែកឡើង ទ្រង់និមន្តព្រះ-សាស្តាដើម្បីទទួលភត្ត ។ ព្រះរាជាមិនអាចយកឈ្នះលើអ្នកនគរបាន សូម្បីអ្នកនគរក៏មិនអាចយកឈ្នះព្រះរាជាបានដែរ ។ ក្នុងវារៈទី ៦ អ្នកនគរគិតថា ថ្ងៃស្អែកនេះយើងនឹងថ្វាយទានដោយប្រការដែលបុគ្គលណាៗ មិនអាចនិយាយបានថា វត្ថុនេះ

មិនមានក្នុងទាននៃជនទាំងនេះ, ដូច្នេះហើយ ថ្ងៃស្អែកឡើងបាន ចាត់ចែងវត្ថុទានស្រេចហើយ ពិនិត្យមើលថា តើនៅខ្វះអ្វីទៀត ក៏បានឃើញថា នៅខ្វះទឹកឃ្មុំស្រស់មួយមុខ, ចំណែកទឹកឃ្មុំផ្អិន មានច្រើន ។ ជនទាំងនោះឲ្យទ្រព្យ ៤ ពាន់កហាបណៈដល់ មនុស្សម្នាក់ ដើម្បីទៅរកទិញទឹកឃ្មុំស្រស់ តាមខ្លោងទ្វារនគរ ទាំង ៤ ។

គ្រានោះ អ្នកជនបទម្នាក់មកសួរសុខទុក្ខមេស្រុក បាន ឃើញសំបុកឃ្មុំមួយសំបុកតាមផ្លូវ ក៏ដេញមេឃ្មុំឲ្យរត់ចេញ អស់ហើយ កាច់មែកឈើកាន់យកផ្ទិតទឹកឃ្មុំ ព្រមទាំងកំណាត់ មែកឈើដើរចូលទៅកាន់ព្រះនគរ ដោយតាំងចិត្តថា នឹងជូនមេ ស្រុក, បុរសដែលទៅរកទិញទឹកឃ្មុំនោះ បានឃើញបុរសអ្នក ជនបទនោះកាន់ទឹកឃ្មុំ ក៏សួរថា ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ទឹកឃ្មុំនេះ អ្នកឯងលក់ឬ ?

អ្នកជនបទ. បពិត្រនាយ ខ្ញុំមិនលក់ទេ ។

បុរស. ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកចូរទទួលយកកហាបណៈ

មួយកហាបណៈ ហើយចូរឲ្យ (ទឹកឃ្មុំនេះដល់ខ្ញុំ) ចុះ ។

អ្នកជនបទនោះគិតថា ទឹកឃ្មុំនេះមានតំលៃមិនដល់មួយបាទផង, ប៉ុន្តែបុរសនេះហ៊ានឲ្យទ្រព្យដល់ទៅមួយកហាបណៈដល់យើង, ប្រហែលជាបុរសនេះមានកហាបណៈច្រើនហើយមើលទៅ, យើងគួរតែតម្លើងថ្លៃឲ្យក្រៃលែងឡើង ។ គ្រានោះអ្នកជនបទនោះប្រាប់បុរសនោះថា ឲ្យមិនបានទេ ។

បុរស. បើដូច្នោះ ខ្ញុំឲ្យអ្នកឯងពីរកហាបណៈ ។

អ្នកជ. សូម្បីពីរកហាបណៈ ក៏ខ្ញុំឲ្យមិនបាន ។

អ្នកជនបទនោះ តម្លើងថ្លៃដោយអាការយ៉ាងនោះ រហូតដល់បុរសនោះពោលថា បើដូច្នោះ ខ្ញុំឲ្យមួយពាន់កហាបណៈអ្នកឯងព្រមទេ, ពោលដូច្នោះហើយ បង្អោនបង្វិចទ្រព្យចូលទៅ ។ ពេលនោះ អ្នកជនបទពោលនឹងបុរសនោះថា លោកឆ្កួតទេឬ ឬក៏លោកមិនមានកន្លែងទុកដាក់កហាបណៈ ? ទឹកឃ្មុំមានតម្លៃមិនដល់មួយបាទផង លោកហ៊ានពោលថា អ្នកចូរទទួលយកកហាបណៈមួយពាន់ ហើយចូរឲ្យ (ទឹកឃ្មុំដល់ខ្ញុំ) នេះ

លោកមានការអ្វីឬ ?

បុរ. ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ខ្ញុំដឹង, ប៉ុន្តែខ្ញុំមានការងារដែលចាំបាច់ ត្រូវការទឹកឃ្មុំខានមិនបាន ព្រោះហេតុនោះ ទើបខ្ញុំពោលយ៉ាងនោះ ។

អ្នកជ. បពិត្រនាយ តើកម្មអ្វី ?

បុរ. ពួកយើងចាត់ចែងមហាទាន ដើម្បីថ្វាយចំពោះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលមានសមណៈ ៦ លាន ៨ សែនជាបរិវារ ក្នុងមហាទាននោះ នៅខ្វះតែទឹកឃ្មុំស្រស់មួយមុខប៉ុណ្ណោះ, ហេតុនេះទើបខ្ញុំសុំទិញ (ទឹកឃ្មុំ) ដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

អ្នកជ. បើដូច្នោះ ខ្ញុំមិនត្រូវការតម្លៃទេ, បើលោកឲ្យចំណែកបុណ្យក្នុងទាននោះដល់ខ្ញុំៗនឹងឲ្យទឹកឃ្មុំនេះដល់លោក។

បុរសនោះ យកសេចក្ដីនោះទៅប្រាប់អ្នកនគរ ។ អ្នកនគរដឹងថា សទ្ធាអ្នកជនបទនោះ ជាធម្មជាតមានកំលាំង ក៏ទទួលយល់ព្រមថា សាធុ ប្រពៃហើយៗ សូមឲ្យគេបានចំណែកបុណ្យអំពីអ្នកនគរ ដែលបានថ្វាយទានចំពោះភិក្ខុសង្ឃ

មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានចុះ ។ អ្នកនគរទាំងនោះ និមន្តភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធប្រធានឲ្យគង់ហើយ ថ្វាយបបរ និងបង្អែម ហើយញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យនាំផ្តិលមាសមួយធំមកហើយ ឲ្យគេគាបទឹកឃ្មុំដាក់, គាប់ជួនពេលនោះ ក្អមដែលពេញដោយទឹកដោះ ដែលមនុស្សនោះនាំមកដើម្បីជាបណ្ណាការនៅមាន, មនុស្សទាំងអស់នោះដាក់ទឹកដោះជូរនោះទៅក្នុងថាស លាយនឹងទឹកឃ្មុំនោះហើយប្រគេនចំពោះភិក្ខុសង្ឃ មានព្រះពុទ្ធជាប្រធានតាំងអំពីដើមអាសនៈមក ។ ភិក្ខុគ្រប់រូបបាន់ទឹកឃ្មុំនោះគ្រប់បរិបូណ៌ មិនលើសមិនខ្វះ ។ បុគ្គលមិនគួរគិតថា ទឹកឃ្មុំតិចយ៉ាងនេះ ភិក្ខុច្រើនរូបយ៉ាងហ្នឹង បាន់គ្រប់បរិបូណ៌បានយ៉ាងណា, ពិតណាស់ ទឹកឃ្មុំនោះគ្រប់ល្មម ដល់ភិក្ខុដោយអានុភាពនៃព្រះពុទ្ធ ។ ពុទ្ធវិស័យបុគ្គលមិនគួរគិត ។ ពិតណាស់ ហេតុ ៤ យ៉ាង ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ជារឿងដែលមិនគួរគិត (អចិន្តេយ្យ) បើបុគ្គលណាៗ នៅតែគិតដល់ហេតុទាំងនោះ រមែងជាអ្នកមាននូវចំណែកនៃការឆ្កួត ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បុរសនោះ ធ្វើកម្មមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះហើយ ក្រោយពីការអស់អាយុ ក៏បដិសន្ធិក្នុងទេវលោក អន្ទោលទៅមកក្នុងទេវលោកនោះអស់កាលដ៏យូរ ចុតិចាកទេវលោកហើយ បដិ-សន្ធិក្នុងរាជត្រកូល នាក្រុងពារាណសី កាលដែលព្រះរាជបិតាសោយទិវង្គតទៅ ក៏បានជាព្រះរាជា ។ លុះបានជាព្រះរាជាហើយ ក៏ទ្រង់ព្រះតម្រិះថា នឹងដណ្តើមយកនគរមួយ, ទើបនាំកងទ័ពទៅឡោមពទ្ធនគរនោះ, ហើយទ្រង់បញ្ជូនរាជសាសន៍ទៅសួរអ្នកនគរថា សុខចិត្តប្រគល់នូវរាជសម្បត្តិឲ្យយើង ឬក៏ឲ្យយើងច្បាំង, អ្នកនគរទាំងនោះបញ្ជូនសារតបទៅថា មិនឲ្យទាំងរាជសម្បត្តិ មិនឲ្យទាំងចម្បាំង, ដូច្នេះហើយ ក៏ចេញទៅនាំយកវត្ថុទាំងឡាយ មានឧស និងទឹកជាដើមមកតាមទ្វារតូចៗ, ធ្វើកិច្ចគ្រប់យ៉ាង ដោយការចេញចូលតាមទ្វារតូចៗ ។ ចំណែកព្រះរាជាក្រៅនេះ រក្សាការពារទ្វារធំទាំង ៤ ឡោមពទ្ធព្រះនគរអស់ ៧ ឆ្នាំ ៧ ខែ ៧ ថ្ងៃ ។

គ្រានោះ ព្រះមាតារបស់ព្រះរាជានោះ ត្រាស់សួរថា តើ

បុត្ររបស់យើងកំពុងធ្វើអ្វី ? ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ថា បពិត្រព្រះមេ កំពុងធ្វើនូវកម្មនេះ, ក៏ត្រាស់ថា បុត្ររបស់យើងនេះល្ងង់ណាស់, អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅប្រាប់បុត្ររបស់យើងថា ចូរបិទទ្វារតូចៗ ហើយឡោមពទ្ធព្រះនគរទៅ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់នូវព្រះសវនីយ៍ របស់ព្រះមាតាហើយ ក៏ទ្រង់ធ្វើដូច្នោះ ។

ចំណែកអ្នកនគរ កាលមិនបានចេញទៅខាងក្រៅ ដល់ថ្ងៃទី ៧ ក៏សំលាប់ព្រះរាជារបស់ខ្លួន យករាជសម្បត្តិថ្វាយព្រះរាជាអង្គនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ធ្វើកម្មនោះហើយ ក្រោយពីសោយទិវង្គតទៅ ក៏បដិសន្ធិនៅក្នុងអវិចី, ឆេះនៅក្នុងនរករហូតដល់ផែនដីដុះឡើងកំរាស់មួយយោជន៍, ចុតិចាកអត្តភាពនោះហើយ ទៅបដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃ ស្ត្រីដែលធ្លាប់ជាព្រះមាតាកាលពីជាតិមុននោះឯង ហើយនៅក្នុងផ្ទៃមាតាអស់ ៧ ឆ្នាំ ៧ ខែ ៧ ថ្ងៃ ដេកទទឹងទ្វារកំណើតអស់ ៧ ថ្ងៃ ព្រោះអំពើដែលខ្លួនបិទទ្វារតូចៗ ទាំង ៤ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សីវលីនេះនៅក្នុងនរកអស់កាលប្រមាណប៉ុណ្ណេះ ព្រោះកម្មដែលលោកឡោមពទ្ធព្រះនគរ ហើយដណ្តើមយកនគរក្នុងកាលនោះ បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃមាតា ហើយដេកនៅក្នុងផ្ទៃ អស់កាលប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ព្រោះលោកបិទទ្វារតូចៗ ទាំង ៤, ជាអ្នកមានលាភច្រើន មានយសច្រើន ព្រោះលោកថ្វាយទឹកឃ្មុំថ្មី ដោយប្រការយ៉ាងនេះឯង ។

ពួកភិក្ខុសរសើរបុណ្យរបស់ព្រះរេវតៈ

ស្អែកឡើង ភិក្ខុទាំងឡាយសន្ទនាគ្នាថា សាមណេរតែមួយអង្គ ធ្វើបានផ្ទះកំពូល ៥០០ ដើម្បីភិក្ខុ ៥០០ រូប មានលាភ មានបុណ្យគួរឲ្យសរសើរមែន, ព្រះសាស្តាស្តេចយាងទៅត្រាស់សួរថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រជុំគ្នានិយាយអំពីរឿងអ្វី ? កាលភិក្ខុទាំងនោះក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សន្ទនាគ្នាអំពីរឿងឈ្មោះនេះ, ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុត្ររបស់តថាគតមិនមានបុណ្យ មិនមានបាបទេ, (ព្រោះ) បុណ្យ និងបាបទាំងពីរនោះ បុត្ររបស់

តថាគតលះបង់អស់ហើយ,លុះត្រាស់ដូច្នេះហើយ ក៏បានត្រាស់ព្រះគាថាក្នុងព្រាហ្មណវគ្គថា ៖

បុគ្គលណា ក្នុងលោកនេះ លះបង់បុណ្យ និងបាប ទាំងពីរ និងកិលេសជាគ្រឿងជាប់ជំពាក់ (មានរាគៈជាដើម) ចេញហើយ តថាគតហៅបុគ្គលនោះ ដែលជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីសោក មានធូលី គឺកិលេសអស់ហើយ ជាអ្នកបរិសុទ្ធ ថាជាព្រាហ្មណ៍ ៕៚

(រឿងព្រះខទិរវនិយរេវតត្ថេរ ចប់)

១០ រឿងស្ត្រីម្នាក់

សេចក្ដីខាងដើម

ព្រះសាស្ដា កាលគង់នៅក្នុងវត្តជេតពន ទ្រង់ប្រារព្ធស្ត្រីមួយរូប ត្រាស់ព្រះធម្មទេសនានេះថា “**រមណីយានិ**” ជាដើម ។

ស្ត្រីនគរសោភិនីមិនអាចញ៉ាំងចិត្តរបស់ព្រះថេរៈឲ្យរវើរវាយបាន

បានឮមកថា ភិក្ខុអ្នកមានប្រក្រតី ត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាតជាវត្តមួយរូប រៀនកម្មដ្ឋានក្នុងសំណាក់របស់ព្រះសាស្ដាហើយ ចូលទៅកាន់ឧទ្យានចាស់ដើម្បីធ្វើសមណធម៌ ។

គ្រានោះ ស្ត្រីនគរសោភិនី (ស្ត្រីលំអនគរ) ម្នាក់ណាត់បុរសម្នាក់ថា ខ្ញុំនឹងទៅកាន់ទីឈ្មោះឯណោះ លោកគប្បីទៅកាន់ទីនោះចុះ, ចំណែកបុរសនោះ មិនបានទៅកាន់ទីនោះតាមការណាត់ទេ ។

ស្ត្រីនគរសោភិនីនោះ រង់ចាំមើលផ្លូវបុរសនោះ មិនឃើញបុរសនោះមក កើតការអផ្សុក ក៏ដើរចូលទៅកាន់ឧទ្យាន

នោះ ជួបព្រះថេរៈកំពុងគង់ពែនភ្នែន ក្រឡេកមើលខាងនេះ ខាងនោះ មិនឃើញអ្នកដទៃណាៗ ក៏គិតថា បុគ្គលនេះជាបុរសដែរ, យើងនឹងញុំាងចិត្តបុរសនេះឲ្យវង្វេង, ឈរនៅខាងមុខព្រះថេរៈនោះហើយ ដោះសំពត់សាដកដែលខ្ជួនស្លៀកហើយ (ត្រឡប់) ស្លៀកវិញ ធ្វើដូច្នេះរឿយៗ រំសាយសក់ហើយ ចងទៅវិញរឿយៗ ទះដៃសើចនៅខាងមុខព្រះថេរៈ ។

សេចក្ដីស្លុតចិត្តក៏បានកើតឡើងដល់ព្រះថេរៈ ផ្សាយទៅពាសពេញសរីរៈ ។ ព្រះថេរៈគិតថា ហេតុនេះដូចម្ដេចហ្ន៎ !

ព្រះសាស្ដាទ្រង់សំដែងធម៌ដល់ព្រះថេរៈ

ចំណែកព្រះសាស្ដា ទ្រង់ពិចារណាមើលថា តើការប្រព្រឹត្តិនៃភិក្ខុ អ្នករៀនកម្មដ្ឋានក្នុងសំណាក់របស់តថាគត ហើយទៅកាន់ព្រៃដោយតាំងចិត្តថា នឹងធ្វើសមណធម៌នោះ ជាយ៉ាងណាហ្ន៎, ទ្រង់ឃើញស្ត្រីនោះហើយ ទ្រង់ជ្រាបកិរិយាអនាចាររបស់ស្ត្រីនោះផង សេចក្ដីស្លុតចិត្តរបស់ព្រះថេរៈផង ទ្រង់គង់នៅក្នុងព្រះគន្ធកុដិនោះឯង បានត្រាស់ទៅកាន់ព្រះថេរៈថា ម្នាល

ភិក្ខុ ស្ថានដែលមិនជាទីត្រេកអរនៃបុគ្គលអ្នកស្វែងរកកាម ប៉ុន្តែរមែងជាទីត្រេកអរ នៃបុគ្គលអ្នកប្រាសចាករាគៈទាំងឡាយ ។ លុះទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនោះហើយ ទ្រង់ផ្សាយពន្លឺទៅ កាលនឹងទ្រង់សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះ បានត្រាស់ព្រះគាថានេះថា ៖

១០ រមណីយានិ អរញ្ញានិ យត្ថ ន រមតី ជនោ
វីតរាគា រមេស្សន្តិ ន តេ កាមគវេសិនោ ។

ជន (អ្នកស្វែងរកកាម) រមែងមិនត្រេកអរ
ក្នុងព្រៃដែលគួររីករាយទេ ព្រះខីណាស្រពដែល
មានរាគៈ ទៅប្រាសហើយ ទើបត្រេកអរក្នុងព្រៃ
នោះព្រោះលោកជាអ្នកមិនស្វែងរកកាម ។

អធិប្បាយគាថា

បណ្តាបទទាំងនោះ បទថា **អរញ្ញានិ** សេចក្តីថា ធម្មតាព្រៃទាំងឡាយ ដែលប្រដាប់ដោយដងព្រៃ ដ៏ដេរដាសដោយឈើទំទង់ មានផ្ការីក សម្បូណ៌ដោយទឹកស្អាត ប្រាសចាកមន្ទិល ជាទីគួរឲ្យត្រេកអរពិតៗ ។

បទថា **យត្ត** ជាដើម សេចក្តីថា ជាអ្នកស្វែងរកកាម រមែងមិនត្រេកអរក្នុងព្រៃទាំងឡាយ ដូចជារុយស្រុកទាំងឡាយ មិនត្រេកអរក្នុងព្រៃឈូកទាំងឡាយ ដែលមានផ្ការីកស្គុះស្គាយ ដូច្នោះ ។

បទថា **វីតរាគា** ជាដើម សេចក្តីថា បុគ្គលអ្នកមានរាគៈទៅប្រាសហើយទាំងឡាយ គឺព្រះខីណាស្រព រមែងត្រេកអរក្នុងព្រៃទាំងឡាយបែបនោះ ដូចសត្វកន្ធង់ និងសត្វឃ្មុំទាំងឡាយ តែងតែត្រេកអរក្នុងព្រៃឈូកដូច្នោះ ។

សួរថា ព្រោះហេតុអ្វី ?

ឆ្លើយថា ព្រោះបុគ្គលអ្នកមានរាគៈទៅប្រាសហើយទាំងនោះ ជាអ្នកមានប្រក្រតី មិនស្វែងរកកាម, អធិប្បាយថា ព្រោះលោកទាំងនោះ រមែងមិនជាអ្នកមានប្រក្រតីស្វែងរកកាម (ទើបត្រេកអរក្នុងព្រៃ) ។

ក្នុងកាលចប់ធម្មទេសនា ព្រះថេរៈនោះ បានសំរេចព្រះអរហត្ត ព្រមទាំងបដិសម្ភិទាទាំងឡាយ មកតាមផ្លូវអា-

អរហន្តវគ្គវណ្ណនា រឿងស្ត្រីម្នាក់

កាស សរសើរព្រះធម្មទេសនារបស់ព្រះសាស្តាហើយ ថ្វាយ បង្គំព្រះបាទទាំងគូរបស់តថាគត រួចក៏ត្រឡប់ទៅវិញ ៕

(រឿងស្ត្រីម្នាក់ ចប់)

អរហន្តវគ្គ ចប់

វគ្គទី ៧ ចប់បរិបូណ៌

សព្វទានំ ធម្មទានំ ជិនាតិ

អ្នកជួយផ្ទៀងផ្ទាត់អក្ខរាវិរុទ្ធ

១- ភិក្ខុ ចិត្តរក្ខិតោ **សំ សម្បត្តិ**

២- ភិក្ខុ .... ?

១- សាមណេរ **អ៊ឹម សុជាន**

២- ឧបាសក **ហាយ ចំរើន**

៣- ឧបាសក **សន ម៉ារឌី**

៤- ឧបាសក **ទុំ ទួន**

អ្នកឧបត្ថម្ភចង្ហាន់បិណ្ឌបាត និង ភ្លើង

១- ឧបាសក **ប៉េង តាំងហៃ** ឧបាសិកា **ហ៊ី គឹមហៀក**

២- ឧបាសក **ប៉េង រិទ្ធិ** ឧបាសិកា **អាត់ តក្កី** ព្រមទាំងបុត្រ

នាមពុទ្ធបរិសទ្យបរិច្ចាគប្រាក់បោះពុម្ពសៀវភៅ
ទាំងក្នុង និងក្រៅប្រទេស

០១	ឧ.សិ ជូ វេន + កូន ញាតិមិត្ត	២០៥ U.S.A
០២	ឧ.សិ កាំង ហ៊ុចណៃ + ស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ + ចៅៗ	២០០ U.S.A
០៣	ភិក្ខុ ចិត្តរក្ខិតោ សំ សម្បត្តិ	១១០ U.S.A
០៤	ឧ.ស មោក អឿន	១០០ U.S.A
០៥	ឧ.សិ ផ្លោក វណ្ណា	៥០ U.S.A
០៦	ឧ.សិ ទិត នាង	៥០ U.S.A
០៧	ឧ.សិ ស៊ុម គីមហេង	៥០ U.S.A
០៨	លោកយាយ ស៊ីន + បង មុំ	៥០ U.S.A
០៩	ឧ.ស ហៀក តុប + ភរិយា	៥០ U.S.A
១០	លោក ប៊ិន ឡាត់ + ភរិយា	៥០ U.S.A
១១	លោក រស់ ធារុន និងកូនស្រី ជេសមិន	៥០ U.S.A
១២	ឧ.ស ទ្រា ស៊ិ និងភរិយា	៥០ U.S.A
១៣	អាឡែន និងជាន ជី ព្រមទាំងកូន	៥០ U.S.A
១៤	កូវ សារី	៤០ U.S.A
១៥	ឧ.សិ ពូ ហ៊ាង	៤០ U.S.A
១៦	ឧ.សិ លឹម ស៊ូឆេង និងកូន	៣០ U.S.A
១៧	ឧ.ស យ៉ុង គិមសាន និងភរិយា	៣០ U.S.A
១៨	ឧ.សិ សំ សុមន្ត និងគ្រួសារ	៣០ U.S.A
១៩	ឧ.សិ យ៉ុង គីមហ៊ាន និងប្អូនៗ	៣០ U.S.A
២០	ឧ.សិ ស្រេង លេង ព្រមទាំងគ្រួសារ និងបុត្រ	៣០ U.S.A
២១	ឧ.សិ ហ៊ុង ចេង	៣០ U.S.A
២២	យ៉ា យ៉ុម + គុយ ចូ	២០+១០ U.S.A
២៣	ហ៊្វួត វ៉ា + ...	២០ U.S.A
២៤	លោកអាចារ្យ ជួន សុខ	២០ U.S.A
២៥	ឧ.សិ ថាប់ លឿម	២០ U.S.A
២៦	អេង ស្រីម	២០ U.S.A
២៧	ឧ.សិ សេង ចិន្តា (ហៅពៅ)	២០ U.S.A
២៨	តែ យក់ ហ៊ុន	២០ U.S.A

២៩	ឧ.សិ ប៉ាង សុម	២០ U.S.A
៣០	ឧ.ស ឈិត ទ្រី និងគ្រួសារ	២០ U.S.A
៣១	ឧ.ស គង់ ហ៊ាល និងភរិយា	២០ U.S.A
៣២	លោក ឌី មុយ និងភរិយា	២០ U.S.A
៣៣	ឧ.សិ ជី អ៊ូន	២០ U.S.A
៣៤	ឧ.សិ លីវ ទូច	២០ U.S.A
៣៥	មុត្តិតា ម៉ាទីនី	២០ U.S.A
៣៦	យាយ ធម្មសារី សេក ឈុន	១៥ U.S.A
៣៧	ឧ.សិ សៅ សុឃឿន	១៥ U.S.A
៣៨	យាយ លឹម ស៊ូណៃ	១៥ U.S.A
៣៩	ឧ.ស សំ ធាយ ឧ.សិ អែម ផល	១០ U.S.A
៤០	ឧ.សិ សៅ លីម	១០ U.S.A
៤១	ឃឹម ឡៃហ៊ាក	១០ U.S.A
៤២	ឧ.សិ គីម ខេង	១០ U.S.A
៤៣	ឧ.សិ នួន ប៊ុនលី	១០ U.S.A
៤៤	យូ ប៉ូលីន	១០ U.S.A
៤៥	តាន់ ស៊ុនឡាយ + សោកាឡេ	១០ U.S.A
៤៦	ឧ.សិ តឹក អេងគី និងបុត្រ	១០ U.S.A
៤៧	ឧ.សិ គាំង ប៉ោទៀង និងក្រុមគ្រួសារ	១០ U.S.A
៤៨	ឧ.សិ អ៊ុន ឈូក (ក្បាលខ្មោច)	៣០០០០ ៛ + ៥ U.S.A
៤៩	លោក ជា សុវត្ថនា និងលោកស្រី យុន សូនីដា	២០០០០ ៛ + ៥ U.S.A
៥០	ព្រះសាមណេរ ហ៊ុន ហៀង	៥ U.S.A
៥១	សាមណេរ សុខ ចិត្ត	៥ U.S.A
៥២	ឧ.សិ ប៊ុត ម៉ាលី	៥ U.S.A
៥៣	ឧ.សិ ថាប់ ឡឹង	៥ U.S.A
៥៤	ឧ.ស ឈុល + ឧបាសិកា វណ្ណា ព្រមទាំងបុត្រ	៥ U.S.A
៥៥	ហួត អេងហៀង	៥ U.S.A
៥៦	ឧ.សិ មុំ ទូច	៥ U.S.A
៥៧	លោក ប៊ូ ហ៊ុង អ្នកស្រី មុី ម៉ារិន	៥ U.S.A
៥៨	លោក អ៊ុន ធាយ អ្នកស្រី មេង រួចលៀង	៥ U.S.A
៥៩	ឧ.សិ ជាវ គឹមសាន	៥ U.S.A
៦០	នាង ហាញនីង	៥ U.S.A
៦១	ឧ.ស ហ៊ុ អ៊ុនសេង ឧ.សិ ហ៊ុង	៥ U.S.A

៦២	ឧ.សិ ប៊ូ សៀកលីវ ព្រមទាំងកូន និងចៅ	៥ U.SA
៦៣	ឧ.សិ តួយ នៅ	៣ U.SA
៦៤	ឧ.សិ លឿង លៀងហួរ..	៣ U.SA
៦៥	ឧ.ស ជីន លីម ឧ.សិ អ៊ុន អយ ....២០០០៛+២	U.SA
៦៦	កឹង សុយ	២ U.SA
៦៧	.ឧសិ សេង សៀកហេង..	២ U.SA
៦៨	ឧ.សិ កាពេជ្រ បុទុម + បុត្រ	២ U.SA
៦៩	ឧ.សិ ប៉ាន់ សំឌិន	២ U.SA
៧០	ឧ.ស យួន យឿន .... ៥០០០៛ +	១ U.SA
៧១	ឧ.សិ ហ៊ុន សុផា .... ១០០០៛ +	១ U.SA
៧២	ឧ.ស យូ ធន់ ឧ.សិ គីម	១ U.SA
៧៣	ហង្ស មាន	១ U.SA
៧៤	ឧ.សិ ម៉ៅ សាអួន	១ U.SA
៧៥	ឧ.សិ យ៉ោក សំបូរ	១ U.SA
៧៦	ឧ.សិ អ៊ុត ឆេង ស៊ី	១ U.SA
៧៧	ឧ.សិ ឈុន ណារី + បុត្រ	១ U.SA
៧៨	ឧ.សិ ប៊ុន សុខា	១ U.SA
៧៩	លោកយាយ ជា	១ U.SA
៨០	កង បុប្ផា	១ U.SA
៨១	ឧ.សិ សោម ចេន	១ U.SA
៨២	ឧ.សិ ហៀង	១ U.SA
៨៣	ដួង ច័ន្ទបុប្ផា	១ U.SA
៨៤	ឧ.សិ ហ៊ីង មុល	១ U.SA
៨៥	ឧ.សិ ម៉ៅ សុផុន	១ U.SA
៨៦	ក. ឈុន បុប្ផា	១ U.SA
៨៧	ឧ.សិ ណៃ ស៊ីម	១ U.SA
៨៨	ឧ.សិ ឃុន ស៊ីហេង	១ U.SA
៨៩	ឧ.សិ និត ស៊ីមន	១ U.SA
៩០	ឧ.សិ រ័ត្ន ស៊ុមហោ	១ U.SA
៩១	ឧ.សិ សំ សាម៉ន	១ U.SA
៩២	ឧ.សិ គាត លាង	១ U.SA
៩៣	ប៉ែន សេរីសុខុំ	១ U.SA
៩៤	ឧ.សិ ផុន កឿង	១ U.SA

៩៥	កោគ បុណ្យទី ទី	១	U.S.A
៩៦	ឧ.សិ គឹម ឈៀង	១	U.S.A
៩៧	សោ សាមុត និងគ្រួសារ	១	U.S.A
៩៨	ឧ.សិ ង៉ូវ ស៊ីណា	១	U.S.A
៩៩	ឧ.សិ អ៊ីយ អាន់	១	U.S.A
១០០	ឧ.សិ ម៉ៅ ស៊ាន	១	U.S.A
១០១	ឧ.សិ យង់ អេង និងបុត្រ	១	U.S.A
១០២	ឧ.សិ ងឹន ធារី ស្វាមី	១	U.S.A
១០៣	ឧ.សិ សេង សី	១	U.S.A
១០៤	សាំង សុខន	១	U.S.A
១០៥	ឧ.ស ឡាយ ប្រឹង	១	U.S.A
១០៦	ឡេង អេង និងស៊ុន	១	U.S.A
១០៧	ឧ.ស ជិន ឈីន ឧ.សិ ធីវ ស៊ុមអយ	១	U.S.A
១០៨	ឧ.សិ ឌន ផល្លី និងបុត្រ	១	U.S.A
១០៩	យួន យឿន	១	U.S.A
១១០	ឧ.សិ ឈឹម ទូច	១	U.S.A
១១១	ឧ.សិ លាស់ ទេព្វវត្តី	១	U.S.A
១១២	ទេព យង់	១	U.S.A
១១៣	រស់ គឿន	១	U.S.A
១១៤	ស្រី សារឿន	១	U.S.A
១១៥	ឡឿក សំហៀង + អ្នកស្រីសោម សាន	១	U.S.A
១១៦	ឧ.សិ ហាស់ សុខុម កូនស្រីគង់ កុសុម៉ា	១	U.S.A
១១៧	ឧ.ស ចាប ម៉ុងឡេង ឧ.សិ ឈាង ហុង	១	U.S.A
១១៨	ឧ.ស កិន ហាច + ឧ.សិ ពេជ្រ សឿម	១០០	Autra.
១១៩	ឧ.ស រស់ សារេន ឧ.សិ គង់ សារឿង	១០០	Autra.
១២០	ឧ.សិ ផន ដ៉ាក	៥០	Autra.
១២១	ឧ.ស ចាំ ហ៊ូ	៥០	Autra.
១២២	ឧ.សិ សំ នីកា + ស្វាមី	៥០	Autra.
១២៣	ឧ.សិ សុក ពណ្ណី	៥០	Autra.
១២៤	ឧ.សិ វ៉ាន់ យ៉ាណូរេត និងបុត្រ	៥០	Autra.
១២៥	ឧ.សិ មាយ សុផាន	៣០	Autra.
១២៦	កិន ជំនោ + ស៊ីន ដានី	៣០	Autra.

១២៧	កុមារី -Michelle chum -Sustine chum -Nicole chhum	៣០ Autra.
១២៨	ភិន ចំណាន	២០ Autra.
១២៩	លោកតៃ ហ៊ន់ អ្នកស្រី អេង ស៊ាង	២០ Autra.
១៣០	ឧ.សិ ហេង ផន់អ៊ុម	២០ Autra.
១៣១	ឧ.សិ នួន គុង	២០ Autra.
១៣២	ឧ.ស ហេង ម៉ូវ និងភរិយា	២០ Autra.
១៣៣	អ្នកស្រី គីម យាងសេង	១០ Autra.
១៣៤	ឧ.សិ ឈុន ស៊ិន ព្រមទាំងបុត្រ	៨៥០០០ ៛
១៣៥	ឧ.សិ ត្រឹក យុន ឧ.ស ឈុន តៃ ព្រមទាំងបុត្រ	៥០០០០ ៛
១៣៦	គាន់ ហ៊្គិច	៤២០០០ ៛
១៣៧	ឧ.សិ តាំង ប៉ោជីង	៤០០០០ ៛
១៣៨	ឧ.ស វឿង សិរីសុគន្ធ ឧ.សិ កែវ សង្វារ៉ាន	២២០០០ ៛
១៣៩	លោក ថៃ ជុង ឧ.សិ ហេង ពាយីម និង បុត្រ	៥ ក្ប.
១៤០	គ្រូ ស៊ុ ណាន	៥ ក្ប.
១៤១	ឧ.សិ ស ឡូត ព្រមទាំងបុត្រ	២០០០០ ៛
១៤២	ឧ.ស ពេជ្រ សុវណ្ណ	២០០០០ ៛
១៤៣	យាយ បូរី	២០០០០ ៛
១៤៤	ឧ.សិ ថោង ពេញ ទួលតាឯក	២០០០០ ៛
១៤៥	ឧ.សិ ម៉ែន ផាត់	២០០០០ ៛
១៤៦	ឧ.សិ ជុំ ឆាយ និងបុត្រ	២០០០០ ៛
១៤៧	ឧ.សិ ជា កែវមុនី ស្វាមី និងបុត្រ	២០០០០ ៛
១៤៨	ឧ.សិ កូយ ឡាំឡេង បុត្រ សូលីដា - សូលីដេត + សូលីចិត្រ	២០០០០ ៛
១៤៩	លោក លី សំណាង + រ័ត្ន សុធា ព្រមទាំងបុត្រ	២០០០០ ៛
១៥០	ពុទ្ធបរិសទឡូរមច្រើន	១៥០០០ ៛
១៥១	ចាន់ សម្ផស្ស	១៥០០០ ៛
១៥២	យាយ កូយ	៤ ក្ប.
១៥៣	ឧ.សិ គុជ ឡាំងអេង	១២០០០ ៛
១៥៤	ឧ.សិ គី គិមហាប់	៣ ក្ប.
១៥៥	ឧ.សិ ជា នាង និងស្វាមី	៣ ក្ប.
១៥៦	ឧ.សិ មាយ យារី	៣ ក្ប.
១៥៧	ឧ.សិ អ៊ុ ស្រុង	៣ ក្ប.

១៥៨	....	
១៥៩	លោកគ្រូ ហុក សឹង ហួត	១០០០០ ៛
១៦០	លោក គិច វេង និងឧបាសិកា ហោ សៀកឡាង	១០០០០ ៛
១៦១	ឧ.សិ ហុក គិម	១០០០០ ៛
១៦២	ឧ.សិ ស៊ី ថន	១០០០០ ៛
១៦៣	ឧ.ស សុត សារ៉ូ	១០០០០ ៛
១៦៤	ឧ.សិ ឡុង សំបូរ និងមាតា អ៊ុំ សំអន	១០០០០ ៛
១៦៥	ឧ.ស ង៉ៃ លេង ឧ.សិ ព្រុំ សំ	១០០០០ ៛
១៦៦	លោកយាយ ស៊ុន្ទរី	១០០០០ ៛
១៦៧	ឧ.ស ហេង វីរៈ និងក្រុមគ្រួសារ	១០០០០ ៛
១៦៨	ឧ.សិ ពេជ្រ ប៊ុនចាន់	១០០០០ ៛
១៦៩	ឧ.សិផ ន វាសនា	១០០០០ ៛
១៧០	ជួនជី គង់ ទុំ	១០០០០ ៛
១៧១	ឧ.សិ ជា អាយទាង និងបុត្រ	១០០០០ ៛
១៧២	ឧបាសិកា គីម ហ៊ៀន ព្រមទាំងបុត	១០០០០ ៛
១៧៣	ឧ.សិ ទី ស្រេង	១០០០០ ៛
១៧៤	ឧ.សិ ជា សុខ	១០០០០ ៛
១៧៥	ឧ.ស ហុយ លីមសៀង	១០០០០ ៛
១៧៦	ឧ.សិ អៀ ទាវ និងកូនចៅ	១០០០០ ៛
១៧៧	ពុំ ធីរកា	១០០០០ ៛
១៧៨	ពុំ សុគន្ធារី	១០០០០ ៛
១៧៩	ឧ.ស ជួរ ប៊ុន ស្រេង ឧ.សិ ទាម អ៊ាងជួ	១០០០០ ៛
១៨០	ឧ.សិ សោម យ៉ាន និងបុត្រ	១០០០០ ៛
១៨១	យាង សុខសាវី	១០០០០ ៛
១៨២	ឧ.ស មុី សារ៉ែន + ឧ.សិ ឡាំង គីមជាង	១០០០០ ៛
១៨៣	ឧ.ស គឹម ឡេង	១០០០០ ៛
១៨៤	ឈួន សុ	១០០០០ ៛
១៨៥	ឧ.ស ជី អេង	១០០០០ ៛
១៨៦	ឧ.សិ ស៊ុន ងីម	១០០០០ ៛
១៨៧	ឧ.សិ ស្រី	១០០០០ ៛
១៨៨	ឧ.សិ តាន់ អេងឈា	១០០០០ ៛
១៨៩	ឧ.សិ លឹម អេង + បុត្រ	១០០០០ ៛
១៩០	ឧ.ស ឈឹម សាមុត ឧ.សិ ណឹម ចន្ធលី	១០០០០ ៛

១៩១	ឧ.សិ សុខ ថាច	១០០០០ ៛
១៩២	ឧ.សិ ហាក់ ស្រេង បុត្រាបុត្រី	១០០០០ ៛
១៩៣	ឧ.ស ព្រៃ កាន ឧ.សិ ឈិត យ៉ន	១០០០០ ៛
១៩៤	ចេង យូអ៊ី	១០០០០ ៛
១៩៥	ឧ.សិ គី ពេញ	១០០០០ ៛
១៩៦	ឧ.សិ សាន ផល្លីន	១០០០០ ៛
១៩៧	ឧ.សិ សោ សាវ៉ុត	១០០០០ ៛
១៩៨	ឧ.ស ង៉ូវ គា + ឧ.សិ ឈុន គីមអេង	១០០០០ ៛
១៩៩	ឧ.សិ អ៊ុន ខាត់ណា និងបុត្រអ៊ុន សេរី	១០០០០ ៛
២០០	ឧ.សិ ជា សាយ ព្រមទាំងកូនចៅ	១០០០០ ៛
២០១	ជុំ លាង ចៀម អ៊ិន	១០០០០ ៛
២០២	ឡៃ + លី	១០០០០ ៛
២០៣	ឧ.សិ ប៊ិន ផល្លា	១០០០០ ៛
២០៤	ខៀវ ជៀប	១០០០០ ៛
២០៥	ឧ.សិ ព្រាប សារឿន	១០០០០ ៛
២០៦	ឧ.ស សឿត + សាវុន	១០០០០ ៛
២០៧	ឧ.សិ ច័ន្ទ សុម៉ាលី	១០០០០ ៛
២០៨	ឧ.ស ជា ឡាង	១០០០០ ៛
២០៩	ឧ.សិ អ៊ូ ប៉ៅ	១០០០០ ៛
២១០	ឧ.សិ រស់ ចំរើន	១០០០០ ៛
២១១	ឧ.ស ជួប តាត	១០០០០ ៛
២១២	លីម ខេង ង៉ោ	១០០០០ ៛
២១៣	ឧ.សិ មុល វណ្ណា	១០០០០ ៛
២១៤	តា ឌៀន យាយ ហ៊ាង	១០០០០ ៛
២១៥	ងឹម ស៊ុណា ឧ.សិ ឱម សំខាន់	១០០០០ ៛
២១៦	ឧ.ស តាក គីអ៊ាង ឧ.សិ ឱម លាងគ្រី	១០០០០ ៛
២១៧	អា ថា	១០០០០ ៛
២១៨	ពីលោក អៀង	៩០០០ ៛
២១៩	ខៀវ រិន ឧ.សិ គីម ផន	២ ក្ប.
២២០	តា ផល យាយ យ៉ុង	២ ក្ប.
២២១	យាយ បន	២ ក្ប.
២២២	ឧ.ស ស្រី ឃឹន ឧ.សិ បួរ គីម តោ	៨០០០ ៛
២២៣	ឧ.សិ ឌឹម ណារ៉ុណ	៨០០០ ៛

២២៤	ឧ.សិ ថេត ប៊ុន	៨០០០ ៛
២២៥	ឧ.សិ ហ៊ុន ស៊ាន	៨០០០ ៛
២២៦	ឧ.សិ សុខេន និងកូនចៅ	៨០០០ ៛
២២៧	ស៊ុយ នាង ទូច + ជឹម ផានី	៨០០០ ៛
២២៨	ឧ.ស អ៊ុក សាម៉ាណាកា និងគ្រួសារ..	៨០០០ ៛
២២៩	ឧ.សិ ប៉ាង នឹម	៧០០០ ៛
២៣០	មុយ សុខជួប	៧០០០ ៛
២៣១	យាយ នួក យាយ សៀម	៧០០០ ៛
២៣២	យាយ រុំ	៦០០០ ៛
២៣៣	យាយ ប្រឹង សុខា	៦០០០ ៛
២២៤	អ្នក ស្រី គៀន កាព	៦០០០ ៛
២៣៥	ឧ.សិ ហុក សារី	៥០០០ ៛
២៣៦	ឧ.ស អ៊ាន មុយ	៥០០០ ៛
២៣៧	ឧ.សិ ពេជ្រ សុខន	៥០០០ ៛
២៣៨	ឧ.សិ យួន អូន	៥០០០ ៛
២៣៩	អ្នក ស្រី យន យ៉ារ៉ន	៥០០០ ៛
២៤០	ឧ.សិ ដួង សាមៀន	៥០០០ ៛
២៤១	ឧបាសិកា ឡាប គី	៥០០០ ៛
២៤២	ឧ.សិ នេត្រ ឡាយ	៥០០០ ៛
២៤៣	ឱម សារឿន	៥០០០ ៛
២៤៤	ឧ.សិ ជុំ មុត្តារី	៥០០០ ៛
២៤៥	ឧ.សិ ខេន សុម៉ាលី	៥០០០ ៛
២៤៦	ឧ.សិ បិច	៥០០០ ៛
២៤៧	ឧ.សិ វេន	៥០០០ ៛
២៤៨	ឧ.សិ បាក់ ចិន្តា	៥០០០ ៛
២៤៩	តាយ៉ាក ហ៊ូ យាយហុក ឡេងជី	៥០០០ ៛
២៥០	យាយ ស៊ុក យាយ អាន	៥០០០ ៛
២៥១	ឧ.សិ ដៃ អេង	៥០០០ ៛
២៥២	ឧ.សិ ជួរ ឡេងហ៊ាង	៥០០០ ៛
២៥៣	ឧ.សិ សៅ យុត	៥០០០ ៛
២៥៤	ឧ.សិ រ៉ាត គឹមស្រេន	៥០០០ ៛
២៥៥	ទង វេ និងសូ ណ់ាគ្រី	៥០០០ ៛
២៥៦	ឧ.សិ ឧតមា ពេជ្រ អូន	៥០០០ ៛

២៥៧	ស្រ៊ិ គីមធា	៥០០០ ៛
២៥៨	គឹម៉ សុផល	៥០០០ ៛
២៥៩	គឹម សុផាន	៥០០០ ៛
២៦០	ប៉ោ វណ្ណា	៥០០០ ៛
២៦១	ឈិត សាមេន	៥០០០ ៛
២៦២	ហេង ទី	៥០០០ ៛
២៦៣	ឧ.ស ប៉ុល ទាង + ក្រៀ ស៊ីយ៉ា	៥០០០ ៛
២៦៤	សឹម ស៊ីវ៉ាណែត	៥០០០ ៛
២៦៥	ឧ.សិ គីង ផេង	៥០០០ ៛
២៦៦	ឧ.សិ សួន ស៊ាត	៥០០០ ៛
២៦៧	ឧ.សិ ស៊ូ ផឿន ស្វាមីកូរ	៥០០០ ៛
២៦៨	ឧ.សិ ជ្រួន ស៊ីដេត	៥០០០ ៛
២៦៩	ឧ.សិ ប្រឹង គឹមស្រ៊ី	៥០០០ ៛
២៧០	អ៊ូ គៀវ	៥០០០ ៛
២៧១	ឧ.សិ ជា គឹមហ៊ុង	៥០០០ ៛
២៧២	ឧ.សិ អ៊ុំប សានី	៥០០០ ៛
២៧៣	ឧ.សិ ញ៉េប រឿង	៥០០០ ៛
២៧៤	ឧ.សិ ហែម វុឌ្ឍី	៥០០០ ៛
២៧៥	នូ ប៊ុនចន្ទ	៥០០០ ៛
២៧៦	ឧ.សិ ប៊ុង ផល្លី	៥០០០ ៛
២៧៧	ឧ.សិ ហេង ស៊ីវខេង	៥០០០ ៛
២៧៨	ឧ.ស កឹម ជួក	៥០០០ ៛
២៧៩	ឧ.ស ប៉ែន ផាត ឧ.សិ ព្រុំ សំអែល	៥០០០ ៛
២៨០	ឧ.សិ កែវ កល្យាណ	៥០០០ ៛
២៨១	ហ៊ឹង ផូន	៥០០០ ៛
២៨២	ឧ.សិ ស៊ីម ចាន់ហន	៥០០០ ៛
២៨៣	ឧ.សិ ជា ស៊ីណា	៥០០០ ៛
២៨៤	ឧ.សិ យ៉ា សាម៉ន និងបុត្រ	៥០០០ ៛
២៨៥	លោក ហៀង សារ៉ា	៥០០០ ៛
២៨៦	ឧ.សិ យ៉ា សុធីរ៉ា	៥០០០ ៛
២៨៧	ឧ.សិ គុយ ឡេងស៊ីង	៥០០០ ៛
២៨៨	ឧ.សិ តូច លីណារ៉ា	៥០០០ ៛
២៨៩	ឧ.សិ គីម សៀ	៥០០០ ៛

២៩០	កាំង ប៉ោទាង	....	៥០០០ ៛
២៩១	អ៊ុម ជួង	....	៥០០០ ៛
២៩២	ឧ.ស ទូច សុង និងភរិយា	....	៥០០០ ៛
២៩៣	ឧ.សិ លី ឡុង	....	៥០០០ ៛
២៩៤	ឧ.សិ កាន់ ជី	....	៥០០០ ៛
២៩៥	ឧ.សិ នូ បុនា	....	៥០០០ ៛
២៩៦	ឧ.សិ សុ ខុម	....	៥០០០ ៛
២៩៧	ឧ.សិ ទូច ស៊ីន	....	៥០០០ ៛
២៩៨	ឧ.សិ អា សៀវហុង	....	៥០០០ ៛
២៩៩	មកពីម៉ែមាន	....	៥០០០ ៛
៣០០	ផា បូណា	....	៥០០០ ៛
៣០១	កញ្ញា វី គុណា	....	៥០០០ ៛
៣០២	ឧ.សិ វ៉ាន់ ណៃ	....	៥០០០ ៛
៣០៣	ធុង ណាត	....	៥០០០ ៛
៣០៤	ឧ.សិ ខៀវ អៀម	....	៥០០០ ៛
៣០៥	កុមារ វុន	....	៥០០០ ៛
៣០៦	ឧ.សិ កាន់ ជី	....	៥០០០ ៛
៣០៧	ហៃ យាយ ជួក	....	៥០០០ ៛
៣០៨	ឧ.សិ ជួង សុនួន	....	៥០០០ ៛
៣០៩	ឧ.សិ ស៊ុយ ធុន	....	៥០០០ ៛
៣១០	អាហ្គេន ផ្សារជ្រៃ	....	៥០០០ ៛
៣១១	ឧ.សិ ពិដោរ	....	៥០០០ ៛
៣១២	ឧ.សិ លី ហ៊ាង	....	៥០០០ ៛
៣១៣	ឧ.សិ ផល	....	៥០០០ ៛
៣១៤	ឧ.សិ ម៉ន មឿន	....	៥០០០ ៛
៣១៥	ឧ.សិ ចន្ទ ស	....	៥០០០ ៛
៣១៦	បៃ យក់ ទី	....	៥០០០ ៛
៣១៧	ឧ.សិ គី យក់បួយ	....	៥០០០ ៛
៣១៨	ឧ.សិ រ័ត្ន សុថាណា	....	៥០០០ ៛
៣១៩	ឧ.សិ ប៊ិប ផល្លា	....	៥០០០ ៛
៣២០	ឧ.សិ ពិន សារ៉ូន	....	៥០០០ ៛
៣២១	បៃ ហ្គេច ផ្សារថ្មី	....	៥០០០ ៛
៣២២	លិម ចូភន	....	៥០០០ ៛

៣២៣	ឧ.សិ ឆេង ហ៊ិន	៥០០០ ៛
៣២៤	ប៉ុល សារឿន	៥០០០ ៛
៣២៥	ឧ.សិ ឡេម សាយហ្គិច	៥០០០ ៛
៣២៦	យាយ ង៉ែត	៥០០០ ៛
៣២៧	យឿត ទីណែត	៥០០០ ៛
៣២៨	ឧ.សិ រឿន ភ៉ន	៥០០០ ៛
៣២៩	វណ្ណ ហួត	៥០០០ ៛
៣៣០	ឧ.សិ កូឡេ	៥០០០ ៛
៣៣១	ឧ.សិ ប៊ុត សេដាដួង	៥០០០ ៛
៣៣២	ឧ.ស នូ ធាវ	៥០០០ ៛
៣៣៣	អ៊ុ គឹម ជុក	៥០០០ ៛
៣៣៤	ឱ ធឿម	៥០០០ ៛
៣៣៥	ម៉ាក់ ស្រីខួច	៥០០០ ៛
៣៣៦	ជា ស៊ុជាង	៥០០០ ៛
៣៣៧	យាយ រ៉ាត់អន្ទង់វិល	៥០០០ ៛
៣៣៨	ខូ បុន្នី + ជា សុច័ន្ទ	៥០០០ ៛
៣៣៩	ឧ.សិ ចាប សាភ័ណ្ឌ	៥០០០ ៛
៣៤០	ឧ.សិ ហ៊ែន	៥០០០ ៛
៣៤១	ឧ.សិ យន់ ជួន	៥០០០ ៛
៣៤២	ឧ.សិ អ៊ូ សុខសាន្ត	៥០០០ ៛
៣៤៣	ឧ.សិ យី សូផាន	៥០០០ ៛
៣៤៤	អ៊ុក តឹក + ភរិយា	៥០០០ ៛
៣៤៥	ឌុក សុគុន + មុំ ធី	៥០០០ ៛
៣៤៦	យាយ ខន	៥០០០ ៛
៣៤៧	ឧ.សិ ធាន់ ហេង	៥០០០ ៛
៣៤៨	លីវ ចង មួន និងកូនចៅ	៥០០០ ៛
៣៤៩	គុយ សេងណា	៥០០០ ៛
៣៥០	ឧ.សិ តាន់ សត់ ឧ.ស ញឹម គុជ	៥០០០ ៛
៣៥១	មុច កុយ	៥០០០ ៛
៣៥២	នាង ម៉ៅ	៥០០០ ៛
៣៥៣	ឧ.សិ ផាន់ សួគ៌	៥០០០ ៛
៣៥៤	ឧ.សិ សិម ផាន	៥០០០ ៛
៣៥៥	ផន ចាន់ថា	៥០០០ ៛

៣៥៦	ឧ.សិ ទ្រី ស៊ូអេង	....	៥០០០ ៛
៣៥៧	ឧ.សិ សៀវ សារេន	....	៥០០០ ៛
៣៥៨	ឧ.សិ ស្រី ស៊ីវុឡ្យថា	....	៥០០០ ៛
៣៥៩	សុក តុប	....	៥០០០ ៛
៣៦០	ឧ.សិ អ៊ុយ ឈុនលី	....	៥០០០ ៛
៣៦១	ព្រំ យ៉ាត	....	៥០០០ ៛
៣៦២	ឧ.សិ អ៊ីង ហួង	....	៥០០០ ៛
៣៦៣	មាស ផល្លា	....	៥០០០ ៛
៣៦៤	ឧ.សិ គិម សេង	....	៥០០០ ៛
៣៦៥	ឧ.សិ រស់ ជិន	....	៥០០០ ៛
៣៦៦	សេង ប៉េហា + ភរិយា	....	៥០០០ ៛
៣៦៧	ឧ.សិ សុឃិត	....	៥០០០ ៛
៣៦៨	ឧ.ស អាយ យាត ឧ.សិ ថ្វាំង មៅ	....	៥០០០ ៛
៣៦៩	ឧ.សិ សាក់ ស៊ាងអេង	....	៥០០០ ៛
៣៧០	ឧ.សិ តាំង លីគាង	....	៥០០០ ៛
៣៧១	ឧ.ស ជាន យ៉ែត	....	៥០០០ ៛
៣៧២	ឧ.សិ ធន់ សំបូរ	....	៥០០០ ៛
៣៧៣	ឧ.សិ ហុង អេង	....	៥០០០ ៛
៣៧៤	ឧ.សិ ស៊ីវ ណៃ	....	៥០០០ ៛
៣៧៥	ឧ.សិ លឹម មេងជូ និងកូនចៅ	....	៥០០០ ៛
៣៧៦	ឧ.សិ ជា សាមីន ស្វាមី និងបុត្រ	....	៥០០០ ៛
៣៧៧	យុង សុង ភរិយា សៀក លឹម	....	៥០០០ ៛
៣៧៨	ឧ.ស អ៊ុយ សារឿន	....	៥០០០ ៛
៣៧៩	សួរ សារឹម + ភរិយា	....	៥០០០ ៛
៣៨០	ឧ.ស តឹក ជឹម កូនចៅ	....	៥០០០ ៛
៣៨១	ឧ.សិ ព្រែម ទេពបូរី	....	៥០០០ ៛
៣៨២	ឧ.សិ ផេង សាមីន	....	៥០០០ ៛
៣៨៣	ឧ.សិ គួយ យេកហាង	....	៥០០០ ៛
៣៨៤	ឧ.សិ ឈុន លន	....	៥០០០ ៛
៣៨៥	តាកែវ យុន	....	៥០០០ ៛
៣៨៦	ឧ.ស សឿ សារ៉ាយ ឧ.សិ នី នួន	....	៥០០០ ៛
៣៨៧	ឧ.ស ហ៊ឹ ស្រេង	....	៥០០០ ៛
៣៨៨	ឧ.សិ ជាង នាង	....	៥០០០ ៛

៣៨៩ ឧ.ស ឡាយ គាវ ឧ.សិ ហ៊ិន សេងជាង .... ៥០០០ ៛
៣៩០ សុន សុភី .... ៥០០០ ៛
៣៩១ ហង្ស ហ៊ីវ + ឡាច លួម .... ៥០០០ ៛
៣៩២ ឧ.សិ កៅ គីមស្រ៊ាង .... ៥០០០ ៛
៣៩៣ ឧ.សិ អ៊ុម យ៉ាក់ន់ .... ៥០០០ ៛
៣៩៤ ឧ.សិ ញូង គីមអ៊ី .... ៥០០០ ៛
៣៩៥ អាន ថាត .... ៥០០០ ៛
៣៩៦ ឧ.សិ ឈាង ស៊ីវជួយ .... ៥០០០ ៛
៣៩៧ ឧ.សិ ធីម សែម .... ៥០០០ ៛
៣៩៨ ឧ.សិ ទុយ សាន .... ៥០០០ ៛
៣៩៩ ឡាយ ហួត អេង ហៀង .... ៥០០០ ៛
៣៤០ ឧ.សិ យឹម សាវុន .... ៥០០០ ៛
៣៤១ ឧ.ស ផាង ថាន .... ៥០០០ ៛
៣៤២ ឧ.សិ ទី សុធី .... ៥០០០ ៛
៣៤៣ ឧ.សិ តាំង អ៊ុម .... ៥០០០ ៛
៣៤៤ ទា សុខា .... ៥០០០ ៛
៣៤៥ ឧ.សិ គង់ គីមហៀង .... ៥០០០ ៛
៣៤៦ ឧ.សិ ជង វេន និងកូនចៅ .... ៥០០០ ៛
៣៤៧ ឧ.សិ តូច ហ៊ា .... ៥០០០ ៛
៣៤៨ ឧ.សិ សាយ សាអ៊ីម .... ៥០០០ ៛
៣៤៩ ឧ.សិ ម៉ៅ ម៉ុល .... ៥០០០ ៛
៣៥០ ឧ.សិ សូ សាគុណា .... ៥០០០ ៛
៣៥១ ឆយ ឈុន អេង .... ៥០០០ ៛
៣៥២ ឧ.សិ ជិន ស៊ីនិន .... ៥០០០ ៛
៣៥៣ ចាន់ ប៉ែត .... ៥០០០ ៛
៣៥៤ នឹម វណ្ណី តាខ្មៅ .... ៥០០០ ៛
៣៥៥ ឧ.សិ ជ័យជួន សុផល .... ៥០០០ ៛
៣៥៦ ឧ.ស គីម យ៉ារិត ង៉ុយ យ៉ន .... ៥០០០ ៛
៣៥៧ ឧ.សិ គង់ សុផុន .... ៥០០០ ៛
៣៥៨ ឧ.សិ ស៊ុម សុផល .... ៥០០០ ៛
៣៥៩ ឧ.សិ កែវ សៀក .... ៥០០០ ៛
៣៦០ ឧ.សិ លឹម សាវេន .... ៥០០០ ៛
៣៦១ ឧ.សិ ហេង ស៊ីនួន .... ៥០០០ ៛

៣៦២	ឧ.សិ ឧកផា សុកាន	៥០០០ ៛
៣៦៣	ឧ.សិ អ៊ុក លន់	៥០០០ ៛
៣៦៤	សួស ធេនរ័ក្ស	៥០០០ ៛
៣៦៥	ឧ.សិ សូ ស៊ុនណារី កូនចៅ	៥០០០ ៛
៣៦៦	ឧ.សិ សួស សុគុណ	៥០០០ ៛
៣៦៧	ឧ.ស ហ៊ិន ហេង	៥០០០ ៛
៣៦៨	យាយ កង ភឹម	៥០០០ ៛
៣៦៩	ឧ.សិ ខៀវ បុណ្យថា	៥០០០ ៛
៣៧០	ស៊ុំ សុខហេង	៥០០០ ៛
៣៧១	ឧ.ស យ៉ុង សុង	៥០០០ ៛
៣៧២	ឧ.សិ ឯម ណាយ	៥០០០ ៛
៣៧៣	ឧ.សិ ញ យក់យាន	៥០០០ ៛
៣៧៤	ឧ.សិ ឈិន គីមលាង	៥០០០ ៛
៣៧៥	ឧ.សិ ង៉ែត ឡាំងហៀង កូនចៅ	៥០០០ ៛
៣៧៦	លឹម ប៊ូ	៥០០០ ៛
៣៧៧	ព្រះសាមណេរ សុវណ្ណគង្គា កែវ ឡាគូ	៥០០០ ៛
៣៧៨	ឧ.សិ ម៉ី ហ៊ុន	៥០០០ ៛
៣៧៩	ឧ.សិ គិម សាង	៥០០០ ៛
៣៨០	ឧ.សិ វ៉ាន់ ប៊ូ	៥០០០ ៛
៣៨១	ឧ.សិ ប្រាក់ ចន្ទី	៥០០០ ៛
៣៨២	ឧ.សិ គង់ វៃ	៥០០០ ៛
៣៨៣	ឧ.សិ វ៉េ	៥០០០ ៛
៣៨៤	ឧ.សិ អ៊ុក យឿម	៥០០០ ៛
៣៨៥	កញ្ញា ទួន ស្រីទូច	៥០០០ ៛
៣៨៦	កញ្ញា ទួន ស្រីរ័ត្ន	៥០០០ ៛
៣៨៧	កញ្ញា ទួន ស្រីលក្ខណ៍	៥០០០ ៛
៣៨៨	ឧ.សិ ប៉ាល់ ធីតា	៤៥០០ ៛
៣៨៩	យន ចន	៤០០០ ៛
៣៩០	ខាវ អ៊ាំង ធីបុឌ្ឋិ	៤០០០ ៛
៣៩១	ឧ.សិ អត់ ឈ្មោះ	៤០០០ ៛
៣៩២	ឧ.សិ សាម ផេង	៤០០០ ៛
៣៩៣	អ្នកស្រី ប្រាក់ ជឿន ព្រមទាំងបុត្រ	៤០០០ ៛
៣៩៤	អ្នក អត់ ឈ្មោះ	៤០០០ ៛

៣៩៥	យាយ ហេង សុកសាន្ត	៤០០០ ៛
៣៩៦	លោក ឈឹម ច័ន្ទរ៉ា	១ ក.
៣៩៧	ឧ.សិ ប៊ិន សឹម	៤០០០ ៛
៣៩៨	ឧ.ស មាស កណ្តៀង	៤០០០ ៛
៣៩៩	ឧ.សិ ឃុន ផានទី និងបុត្រ	៤០០០ ៛
៤០០	ដឹក ភិន	៤០០០ ៛
៤០១	ម៉ែន ខន់នូ	៤០០០ ៛
៤០២	ប្រាក់ គឹមសុន	៤០០០ ៛
៤០៣	ឧ.សិ ថាច់ ស៊ាវ៉ែន	៤០០០ ៛
៤០៤	នេត្រ សយ	៤០០០ ៛
៤០៥	ឧ.សិ ប៉ែន សែម	៤០០០ ៛
៤០៦	ហុង ស៊ាន	៤០០០ ៛
៤០៧	ឧ.សិ ជុន ស៊ុណាត	៤០០០ ៛
៤០៨	ឧ.ស ហេង ម៉ន	៤០០០ ៛
៤០៩	ហេង បូរ	៤០០០ ៛
៤១០	ឧ.ស ថាច់ សិន	៤០០០ ៛
៤១១	ឧ.សិ នៅ សន	៤០០០ ៛
៤១២	ឧ.សិ ង៉ឹម សុភា	៤០០០ ៛
៤១៣	ឧ.សិ ដួង គីម	៤០០០ ៛
៤១៤	ឧ.សិ សំ ហន	៤០០០ ៛
៤១៥	នេត ទុន	៤០០០ ៛
៤១៦	ឧ.សិ ហែម បុច	៤០០០ ៛
៤១៧	ឧ.សិ ទូច ទៅ	៤០០០ ៛
៤១៨	ឧ.សិ ហ៊ឺ ជាវឡេង	៤០០០ ៛
៤១៩	ឧ.សិ ហេងទី	៤០០០ ៛
៤២០	ឧ.ស នា ស្រូយ	៤០០០ ៛
៤២១	សុខ អ៊ីម	១ ក្ប.
៤២២	ឧ.សិ ហង់ វីរយ៉ា	៤០០០ ៛
៤២៣	យែម ពុំសែន	៤០០០ ៛
៤២៤	ឧ.សិ អ៊ីតាំង ពិត	៤០០០ ៛
៤២៥	ឧ.ស ម៉ៅ ស្រិន	៤០០០ ៛
៤២៦	ឧ.សិ សុខ ភួង	៤០០០ ៛
៤២៧	ឧ.សិ ញូន សាវ៉ែន	៤០០០ ៛

៤២៨	ឧ.សិ សៅ សយ	៤០០០ ៛
៤២៩	លោកតា សោម សុវណ្ណ	៤០០០ ៛
៤៣០	យាយ គឹម ហ៊ិន	៤០០០ ៛
៤៣១	ឧ.សិ សូ ណាត	៤០០០ ៛
៤៣២	ឧ.សិ ខេង គំយាន	៤០០០ ៛
៤៣៣	ឧ.សិ ឈាវ ណៃគឹម	៤០០០ ៛
៤៣៤	ឧ.សិ មុយ ហ៊ីវ	៤០០០ ៛
៤៣៥	ឧ.សិ ឯម សាវឿន	៤០០០ ៛
៤៣៦	នៃ ឡេង	៤០០០ ៛
៤៣៧	ឧ.សិ ថៅ ឃីម	៤០០០ ៛
៤៣៨	ឧ.សិ ឈិត សយ	៤០០០ ៛
៤៣៩	តា វៃ	៤០០០ ៛
៤៤០	ឧ.សិ ម៉ែន ផល្លា	៤០០០ ៛
៤៤១	ឧ.សិ ទុយ សាន	៤០០០ ៛
៤៤២	កុមារា យុំ ស៊ូគិះ ហៅកែវ	៤០០០ ៛
៤៤៣	ឧ.សិ ប៉ែន យឿន	៤០០០ ៛
៤៤៤	ឧ.សិ ឥន លន់អេង	៤០០០ ៛
៤៤៥	ឧ.សិ ងិន ឈុនអេង	៤០០០ ៛
៤៤៦	ឧ.សិ អឿ ស៊ីម៉ុន	៤០០០ ៛
៤៤៧	ឧ.សិ ជូ ធន	៤០០០ ៛
៤៤៨	ឧ.សិ កើត វណ្ណី	៤០០០ ៛
៤៤៩	ឧ.សិ ចៅ ឡៃស៊ីម និងកូនចៅ	៤០០០ ៛
៤៥០	ឧ.សិ កែត លេញ	៤០០០ ៛
៤៥១	ឧ.សិ ខេង ឡេង	៤០០០ ៛
៤៥២	ឧ.សិ កែវ ពៅ	៤០០០ ៛
៤៥៣	ឧ.សិ អ៊ុន សាក៉ន់	៤០០០ ៛
៤៥៤	ឧ.សិ សំ លៀង	៤០០០ ៛
៤៥៥	រស់ ពេជ្រ តូច គិមហឿន	៤០០០ ៛
៤៥៦	ឌឿក សារិន	៤០០០ ៛
៤៥៧	ឧ.សិ សៅ សាម៉ន	៤០០០ ៛
៤៥៨	ឧ.សិ ហេង	៤០០០ ៛
៤៥៩	ឧ.សិ គឹក សុខសួ	៤០០០ ៛
៤៦០	ឧ.សិ ខឹម យក់	៤០០០ ៛

៤៦១	ឧ.សិ អន ចាន់ណាត	៤០០០ ៛
៤៦២	ឧ.សិ លី វណ្ណថន	៤០០០ ៛
៤៦៣	ឧ.សិ ម៉ៅ ថេង	១ ក្ប.
៤៦៤	ឧ.សិ មួយ អ៊ុម	៤០០០ ៛
៤៦៥	ឧ.សិ ទិត សន	៤០០០ ៛
៤៦៦	ឧ.សិ ជួរ ចាន់ថុល	៤០០០ ៛
៤៦៧	ឧ.សិ ទ	៤០០០ ៛
៤៦៨	យាយ ស៊ុម	៤០០០ ៛
៤៦៩	ឡុង ស៊ួយ	៤០០០ ៛
៤៧០	ឧ.សិ សៀក	១ ក្ប.
៤៧១	ឧ.សិ នេត្រ និរន្ទ	១ ក្ប.
៤៧២	ង៉ែត ផាប់	១ ក្ប.
៤៧៣	អ្នកគ្រូ ណុប ចាន់រិទ្ធិ	១ ក្ប.
៤៧៤	ឧ.សិ ឡា	៤០០០ ៛
៤៧៥	ជាម ជឿន	៤០០០ ៛
៤៧៦	ឧ.សិ រឿង	៤០០០ ៛
៤៧៧	ឧ.សិ វ៉ាន	៤០០០ ៛
៤៧៨	យាយ ចាន់ អួន ហៅយាយលាវ	៤០០០ ៛
៤៧៩	ឧ.សិ ប៉ួច ឡែម	៤០០០ ៛
៤៨០	ឧ.សិ នៅ ចេង	៤០០០ ៛
៤៨១	ឧ.សិ ចៀម អ៊ីង	៤០០០ ៛
៤៨២	ឧ.សិ ជួ	៤០០០ ៛
៤៨៣	យាយ ម៉ន	៤០០០ ៛
៤៨៤	ស៊ាង ស៊ា រៀម	៤០០០ ៛
៤៨៥	ឧ.សិ យា ឆេង និងកូនចៅ	៤០០០ ៛
៤៨៦	ឧ.សិ រាជ យឿង គ្រួសារ និងបុត្រ	៤០០០ ៛
៤៨៧	ឧ.សិ យឿត យាយរ៉ាន យាយប្រេក	៤០០០ ៛
៤៨៨	ឧ.សិ អ៊ុក វណ្ណថា	៤០០០ ៛
៤៨៩	ប៊ុន យាំ	៤០០០ ៛
៤៩០	ឧ.ស គឹម ហុង	៤០០០ ៛
៤៩១	ឧ.សិ ឈាន សុខាន់	៤០០០ ៛
៤៩២	លុន ឆេង លី	៤០០០ ៛
៤៩៣	ឧ.សិ អ៊ុយ ហ៊ុច	៤០០០ ៛

៤៩៤	ឧ.ស អ៊ូ ប៊ុនសេង	៤០០០ ៛
៤៩៥	ឧ.សិ នៅ សាវិន	៤០០០ ៛
៤៩៦	ឧ.សិ មាស លន់	៤០០០ ៛
៤៩៧	ឧ.សិ គៀង សាន	៤០០០ ៛
៤៩៨	តាយ ងួន	៤០០០ ៛
៤៩៩	ឧ.សិ គា ស៊ុន	៤០០០ ៛
៥០០	ឧ.ស ងួន សុទ្ធ ឧ.សិ អ៊ូ ផាន	៤០០០ ៛
៥០១	ឧ.សិ ទិត ស៊ុថា	៤០០០ ៛
៥០២	ឧ.សិ ឱម សុខសម្បត្តិ និងបុត្រ	៤០០០ ៛
៥០៣	ឧ.សិ ឈឹម ញឹម	៤០០០ ៛
៥០៤	ឧ.សិ ប៊ុន សៀផល	៤០០០ ៛
៥០៥	ឧ.សិ ហង្ស សាមឿន	៤០០០ ៛
៥០៦	ឧ.ស កិន ស៊ុមរឿន	៤០០០ ៛
៥០៧	ឧ.សិ សៀវ អ៊ុពណ៌	៤០០០ ៛
៥០៨	ភួន យី	៤០០០ ៛
៥០៩	ឧ.សិ គឹម ឡេង	៤០០០ ៛
៥១០	នី ប៉ុល	៤០០០ ៛
៥១១	ឧ.សិ ជា សារ៉ន់	៤០០០ ៛
៥១២	សាមណេរ សៀង សុវណ្ណ	៤០០០ ៛
៥១៣	ឧ.សិ យូ ផល្លាពូ	៤០០០ ៛
៥១៤	ឧ.សិ គង់ គឹមស្រួយ	៤០០០ ៛
៥១៥	ឧ.សិ កែ វ៉ាន	៤០០០ ៛
៥១៦	ឧ.សិ ចាន់ សុខា	៤០០០ ៛
៥១៧	ឧ.ស ជ្រីវ តូ	៤០០០ ៛
៥១៨	ឧ.សិ គឹម ជា	៤០០០ ៛
៥១៩	ឧ.សិ ទូច ចន្ទា	៤០០០ ៛
៥២០	ឧ.សិ នៅ នន់	៤០០០ ៛
៥២១	ឧ.ស ហង្ស ប៊ុនថន ឧ.សិ ម៉ិញ នាង	៤០០០ ៛
៥២២	យាយ ប៉ែន យឿន	៤០០០ ៛
៥២៣	ឧ.សិ ស៊ុន កែវ	៤០០០ ៛
៥២៤	ឧ.ស ម៉ៅ ហឿង	១ ក្ប.
៥២៥	ស៊ុ ឈន ហ៊ាង	១ ក្ប.
៥២៦	ឧ.សិ មាស សារុំ និងបុត្រ	១ ក្ប.

៥២៧	ឧ.សិ លៀង សាគៀន + ចាន់ សុមន	១ ក្ប.
៥២៨	សេក សារេន វត្ថក្នុំ	៣០០០ ៛
៥២៩	ឧ.សិ លិម បួយ	៣០០០ ៛
៥៣០	ឧ.សិ ឈិត ច័ន្ទ	៣០០០ ៛
៥៣១	ហុង លយ	៣០០០ ៛
៥៣២	ឧ.សិ ហឹម ម៉ាលី	៣០០០ ៛
៥៣៣	ឧ.សិ កៅ ស៊ីលន	៣០០០ ៛
៥៣៤	ឧ.ស ប៊ិន ស៊ូ	៣០០០ ៛
៥៣៥	កែវ លឿន	៣០០០ ៛
៥៣៦	ឧ.សិ សោ យិន	៣០០០ ៛
៥៣៧	ឧ.សិ រស់ សុរ៉ុន	៣០០០ ៛
៥៣៨	បែ តាំង កួយ	៣០០០ ៛
៥៣៩	យាយ ឡួម	៣០០០ ៛
៥៤០	កុង ហាក់	៣០០០ ៛
៥៤១	ម៉ែ គីមអាន	៣០០០ ៛
៥៤២	ចាន់ ធារ	៣០០០ ៛
៥៤៣	ហ៊ាន យៀង	៣០០០ ៛
៥៤៤	ឧ.សិ ចាន់ ទាង	៣០០០ ៛
៥៤៥	អឿ សោ	៣០០០ ៛
៥៤៦	ម៉ម ព្រឿង	៣០០០ ៛
៥៤៧	ឧ.សិ គុន	៣០០០ ៛
៥៤៨	នន់ មាលា	៣០០០ ៛
៥៤៩	គីម សំភី លី	៣០០០ ៛
៥៥០	ឧ.សិ យុត វន្ធា	៣០០០ ៛
៥៥១	ឧ.សិ គឹម ថេង	៣០០០ ៛
៥៥២	សេង ស៊ីវឡី	៣០០០ ៛
៥៥៣	កៅ ឆេង ហ៊ី	៣០០០ ៛
៥៥៤	ឧ.សិ ទី ស៊ាង	៣០០០ ៛
៥៥៦	គង់ សុខហ៊ាង	៣០០០ ៛
៥៥៧	ឧ.សិ គង់	៣០០០ ៛
៥៥៨	យាយ ហឿង	៣០០០ ៛
៥៥៩	ឧ.សិ សុខ សារៀន	៣០០០ ៛
៥៦០	ហេង វ៉ារុធ	៣០០០ ៛

៥៦១	ឧ.សិ ពិន ផែន	....	៣០០០ ៛
៥៦២	ឧ.ស ជ័យ គាន	....	៣០០០ ៛
៥៦៣	លោកយាយ ធីម សុស	....	៣០០០ ៛
៥៦៤	ឧ.សិ ឡាំង គិមឆេង	....	៣០០០ ៛
៥៦៥	ឧ.ស គីម ឡុង	....	៣០០០ ៛
៥៦៦	ឧ.សិ នាង ផុន	....	៣០០០ ៛
៥៦៧	ឧ.សិ សាយ	....	៣០០០ ៛
៥៦៨	ឧ.សិ យិន យឹម	....	៣០០០ ៛
៥៦៩	ឧ.ស ម៉ា ឈិន	....	២០០០ ៛
៥៧០	ឧ.សិ ស៊ុន ជា	....	២០០០ ៛
៥៧១	ឧ.ស រស់ ចំរើន	....	២០០០ ៛
៥៧២	ឧ.សិ អៀង ណារី	....	២០០០ ៛
៥៧៣	ឧ.សិ ចាន់ណារិទ្ធិ	....	២០០០ ៛
៥៧៤	សួង ចន្ទន	....	២០០០ ៛
៥៧៥	កាវ ស៊ីវ ចេង	....	២០០០ ៛
៥៧៦	ឧ.សិ ឃួន ម៉ារី	....	២០០០ ៛
៥៧៧	ឧ.សិ ថោ នួច	....	២០០០ ៛
៥៧៨	ឧ.សិ ជួង ខេន	....	២០០០ ៛
៥៧៩	ឧ.សិ ង៉ោ	....	២០០០ ៛
៥៨០	ហែ មុនីរតន៍	....	២០០០ ៛
៥៨១	អៀង ប៊ុក	....	២០០០ ៛
៥៨២	ឧ.សិ យ៉ាន់ វណ្ណៈ	....	២០០០ ៛
៥៨៣	ស៊ុន សុជាស៊ី	....	២០០០ ៛
៥៨៤	ឧ.សិ កាន់ គីរី សាខា	....	២០០០ ៛
៥៨៥	ឧ.សិ ឌុក ហាន	....	២០០០ ៛
៥៨៦	ឧ.សិ គង់ ពៅ	....	២០០០ ៛
៥៨៧	ឧ.សិ សែម សារិ	....	២០០០ ៛
៥៨៨	ឧ.សិ អ៊ុច សុខន	....	២០០០ ៛
៥៨៩	ឧ.សិ ឡេង រុំ	....	២០០០ ៛
៥៩០	ឧ.សិ លាង	....	២០០០ ៛
៥៩១	គីម ម៉ាយេត	....	២០០០ ៛
៥៩២	ឧ.សិ ជុំ ស៊ីម៉ុន	....	២០០០ ៛
៥៩៣	ឧ.សិ ខិន សារ៉ុម	....	៣០០០ ៛

៥៩៤	ឧ.សិ ទូច សាត	....	២០០០ ៛
៥៩៥	ឧ.សិ ឈឹម សុខុម	....	២០០០ ៛
៥៩៦	ឧ.សិ គី គឹមយេ	....	២០០០ ៛
៥៩៧	គង់ វណ្ណ	....	២០០០ ៛
៥៩៨	សៅ វន្ធី	....	២០០០ ៛
៥៩៩	ឧ.ស ស៊ុន គួយ	....	២០០០ ៛
៦០០	ឧ.សិ ញូង ស៊ាន	....	២០០០ ៛
៦០១	ឧ.សិ ស៊ំ ឃួន	....	២០០០ ៛
៦០២	ឧ.សិ ឆាយ គឹមហួយ	....	២០០០ ៛
៦០៣	ឧ.សិ អ៊ុន បូរ	....	២០០០ ៛
៦០៤	ឧ.សិ ហុង ទូច	....	២០០០ ៛
៦០៥	ឧ.សិ កឹម ផល្លី	....	២០០០ ៛
៦០៦	ឧ.សិ ស្វាយ យេក	....	២០០០ ៛
៦០៧	ឧ.សិ អ៊ុំ សូត្រ	....	២០០០ ៛
៦០៨	តា លឿង អ៊ុម	....	២០០០ ៛
៦០៩	ឧ.សិ អ៊ុំ រិប	....	២០០០ ៛
៦១០	ឧ.សិ ហុំ រុំ	....	២០០០ ៛
៦១១	ឧ.សិ សុខ គីម	....	២០០០ ៛
៦១២	ឧ.សិ លួង ថែម	....	២០០០ ៛
៦១៣	ឧ.សិ នូ ជុំ	....	២០០០ ៛
៦១៤	២ឧ.សិ វ៉ាន់	....	២០០០ ៛
៦១៥	ឧ.សិ យាន់ សារឿន	....	២០០០ ៛
៦១៦	លោកយាយ រស់ ទាង	....	២០០០ ៛
៦១៧	ឧ.សិ រិន គិន	....	២០០០ ៛
៦១៨	យាយ យន	....	២០០០ ៛
៦១៩	ឧ.សិ វ៉ែន	....	២០០០ ៛
៦២០	លោកយាយ រួប	....	២០០០ ៛
៦២១	វ៉ាត់ សុវណ្ណា	....	២០០០ ៛
៦២២	ឧ.ស ម៉ាក	....	២០០០ ៛
៦២៣	ឧ.ស ហើ	....	២០០០ ៛
៦២៤	យាយ ស្រី	....	២០០០ ៛
៦២៥	យាយ ហ៊ុម	....	២០០០ ៛
៦២៦	មកពីនាងកាព	....	២០០០ ៛

៦២៧	អ្នកស្រី ទេព គឹមពុន	២០០០ ៛
៦២៨	ឧ.សិ សៀក គីម	២០០០ ៛
៦២៩	ឧ.សិ ហោ ឡេង	២០០០ ៛
៦៣០	ម៉ឹង សំណាង	២០០០ ៛
៦៣១	ប៉ែន ឆាំ	២០០០ ៛
៦៣២	យាយ ឡុង យុន	១៥០០ ៛
៦៣៣	ឧ.ស ស៊ៀង ប៊ុ	១៥០០ ៛
៦៣៤	យាយ ពេជ្រ	១៥០០ ៛
៦៣៥	ឧ.សិ ម៉ន	១៥០០ ៛
៦៣៦	ឧ.សិ ខៀវ ចំរើន	១៥០០ ៛
៦៣៧	ក. ឃួន សុភ័ក្ត្រា	១០០០ ៛
៦៣៨	ក. ឌី ណារ៉ែម	១០០០ ៛
៦៣៩	ក. ហី បុនធិន	១០០០ ៛
៦៤០	ក. ចាន់ ធារី	១០០០ ៛
៤១	ក. ញូវ វណ្ណប៉ូពៅ	១០០០ ៛
៦៤២	ក. ចឹង ស៊ីសុជាតា	១០០០ ៛
៦៤៣	ក. លប់ ចន្ថា	១០០០ ៛
៦៤៤	អ្នកស្រី ឆាយ និមល	១០០០ ៛
៦៤៥	អ្នកស្រី សេន សុខន	១០០០ ៛
៦៤៦	ក. ម៉ែន សារ៉ុម	១០០០ ៛
៦៤៧	អ. ជា ចាន់ណារ៉ាក់	១០០០ ៛
៦៤៨	អ. ប៉ៅ ឆេន	១០០០ ៛
៦៤៩	អ. អួន សារឿង	១០០០ ៛
៦៥០	ក. ចានី នី	១០០០ ៛
៦៥១	អ.ស សៀង យុលាន	១០០០ ៛
៦៥២	ក. គេន អាលី	១០០០ ៛
៦៥៣	ឧ.សិ ណោង ដារី	១០០០ ៛
៦៥៤	ឧ.ស ជ វ័ន្ត	១៥០០ ៛
៦៥៦	សឿម សារឿប	១៥០០ ៛
៦៥៧	ឧ.សិ ប៉ែន សុវណ្ណឌី	១៥០០ ៛
៦៥៨	ឧ.សិ គីម លាង	១០០០ ៛
៦៥៩	ឧ.សិ នុន រី	១០០០ ៛
៦៦០	យាយ សុក	១០០០ ៛

៦៦១	ឧ.សិ សំ ឡី	១០០០ ៛
៦៦២	យាយ យិវ	១០០០ ៛
៦៦៣	យាយ ពេន	១០០០ ៛
៦៦៤	យាយ នួ៉វ	១០០០ ៛
៦៦៥	ឧ.សិ ប៉ុល បុប	១០០០ ៛
៦៦៦	ឧ.សិ ប៉ុល ស៊ីផុន	១០០០ ៛
៦៦៧	ឧ.សិ ម៉ែន អួន	១០០០ ៛
៦៦៨	លោកយាយ ឡេង ចំបក់មានជ័យ........................	១០០០ ៛
៦៦៩	ឧ.សិ ឡាយ តារាវត្ថ	១០០០ ៛
៦៧០	ឧ.សិ ជួង ចាន់ថូន	១០០០ ៛
៦៧១	យាយ ទៀង	១០០០ ៛
៦៧២	ណី សុផល្លា	១០០០ ៛
៦៧៣	យុវជន ឡឹក ពេញពិសដ្ឋ	៥០០ ៛
៦៧៤	ក. ចាន់ សៀកឡាយ	៥០០ ៛
៦៧៥	ឧ.សិ សុខ ច័ន្ទណារិទ្ធិ និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	២០០០០ ៛
៦៧៦	អ្នកស្រី ទូច ច័ន្ទធានី និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	២០០០០ ៛
៦៧៧	ឧ.ស យន្ត សួន និងភរិយា	១០០០០ ៛
៦៧៨	ង៉ួន វុទ្ធី	៥០០០ ៛
៦៧៩	ឧ.សិ កែវ សាខុន	៥០០០ ៛
៦៧០	ឧ.សិ ម៉េង មុយចេង	៥០០០ ៛
៦៧១	កញ្ញា ម៉េង សុវណ្ណសង្ឃមិតា	៥០០០ ៛
៦៧២	ឧ.សិ ម៉េង មួយគា និងស្វាមី ព្រមទាំងបុត្រ	៥០០០ ៛
៦៧៣	ហ៊ុង គីមលាន	៣០០០ ៛
៦៧៤	លោក រស់ លន និងភរិយា	៣០០០ ៛
៦៧៥	ឧ.ស ជវ័ត្ត	១០០០ ៛
៦៧៦	ឧ.សិ រស់ វុន	១០០០ ៛
៦៧៧	ឧ.សិ គី គីមហាប់	១២០០០ ៛
៦៧៨	សាមណេរ កែវ ឡាគួ	៥០០០ ៛
៦៧៩	សាមណេរ ស សារិទ្ធិ	៥០០០ ៛
៦៨០	ឧ.សិ សៀក ជូ ព្រមទាំងបុត្រ........................	៥០០០០៛
៦៨១	ឧ.ស គីម ហុង ព្រមទាំងភរិយា........................	១០០០០៛